

**ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ВОЈВОДИНЕ
НОВИ САД**

**АНАЛИЗА ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА СТАНОВНИШТВА
ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА У 2014. ГОДИНИ**

НОВИ САД, 2015. година

САДРЖАЈ

УВОД	1
1. ВИТАЛНО-ДЕМОГРАФСКА СИТУАЦИЈА	2
1.1 БРОЈ И СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА	2
1.2. НАТАЛИТЕТ	6
1.3. ФЕРТИЛИТЕТ	7
1.4. МОРТАЛИТЕТ	11
1.4.1. ОПШТА И СПЕЦИФИЧНЕ СТОПЕ МОРТАЛИТЕТА.....	11
1.4.2. СТРУКТУРА УЗРОКА СМРТИ.....	15
1.4.3. СМРТНОСТ ОДОЈЧАДИ	20
1.4.4 МАТЕРНАЛНИ МОРТАЛИТЕТ	23
1.5. ПРИРОДНИ ПРИРАШТАЈ.....	23
1.6. ВИТАЛНИ ИНДЕКС.....	25
1.7. ЗАКЉУЧЕНИ И РАЗВЕДЕНИ БРАКОВИ	26
ПРЕПОРУКЕ.....	28
2. МОРБИДИТЕТ (ОБОЛЕВАЊЕ)	29
2.1. ВАНБОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ	29
2.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ	29
2.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА.....	31
2.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ (0-6 ГОДИНА).....	33
2.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ.....	36
2.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА.....	38
2.2. БОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ.....	40
3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ	47
4. КОРИШЋЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	54
4.1. КОРИШЋЕЊЕ ВАНБОЛНИЧКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	54
4.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ	55
4.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА.....	56
4.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ СТАРОСТИ 0 - 6 ГОДИНА....	58
4.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ.....	60
4.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА.....	62
4.1.6. СЛУЖБА ЗА ПОЛИВАЛЕНТНУ ПАТРОНАЖУ	63
4.1.7. СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ И ЛЕЧЕЊЕ УСТА И ЗУБА	64
4.1.8. СЛУЖБА ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ.....	66
4.2 РАД И КОРИШЋЕЊЕ СТАЦИОНАРА.....	68
5. ОСТВАРИВАЊЕ ПРЕВЕНТИВНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ.....	75
6. АНАЛИЗА ЕПИДЕМИОЛОШКЕ СИТУАЦИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ НА ПОДРУЧЈУ ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА У 2014. ГОДИНИ	81
6.1 ИНЦИДЕНЦИЈА И МОРТАЛИТЕТ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ.....	81
6.2 СТРУКТУРА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2013. ГОДИНИ	84
6.2.1. Респираторне заразне болести.....	85
6.2.2. Цревне заразне болести	87
6.2.3. Паразитарне заразне болести.....	89
6.2.4. Полно преносиве инфекције.....	89
6.2.5. Остале заразне болести	91
6.2.6. Зоонозе.....	91

6.2.7. Векторске болести.....	93
6.3 ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ.....	94
6.4 РЕЗУЛТАТИ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА ОБАВЕЗНИХ ИМУНИЗАЦИЈА У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2014. ГОДИНИ.....	95
6.4.1 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста.....	95
6.4.2 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по општинама.....	96
6.4.3 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по вакцинама.....	97
6.4.4 Разлози неимунизовања обвезника.....	98
6.4.5 Имунизација по епидемиолошким индикацијама.....	99
6.4.6 Регистроване нежељене реакције после имунизације.....	101
6.4.7. Дистрибуција и утрошак вакцина и имунобиолошких препарата.....	101
6.5 ЗАКЉУЧАК.....	102
7. ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА ТОКОМ 2014. ГОДИНЕ.....	103
8. КОНТРОЛА ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ НАМИРНИЦА НАМЕЊЕНИХ ЈАВНОЈ ПОТРОШЊИ.....	110
8.1 РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКЕ И ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКЕ КОНТРОЛЕ УЗОРАКА НАМИРНИЦА.....	110
9. ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ.....	114

УВОД

Јужнобачки округ, као највећи округ на територији АП Војводине и Републике Србије, простире се на површини од 4018 км². Према последњој процени за 2014. годину, у Јужнобачком округу живи 616.378 становника и административно је подељен на 13 општина (11 општина и Град Нови Сад) са укупно 77 насељених места.

Анализа здравственог стања становништва представља основу за објективну идентификацију здравствених проблема и приоритета, организовање и спровођење адекватне, ефективне и ефикасне здравствене заштите избор и примену стратегија, мера и активности у здравственој заштити, праћење промена здравственог стања становништва током времена очување и унапређење здравља становништва.

За анализу здравственог стања становништва Јужнобачког округа коришћени су подаци витално-демографске статистике, подаци о регистрованом морбидитету, раду и коришћењу здравствене службе и условима животне средине:

- регистри виталних догађаја (рађање, умирање)
- медицинска документација (рутинске евиденције и извештаји здравствене службе)
- епидемиолошка истраживања
- извештаји о квалитету ваздуха, намирница, воде за пиће, воде за пиће јавних бунара, површинских и отпадних вода, квалитета животне средине и др.

За потребе анализе демографске ситуације (броја и структуре становништва) и у анализе индикатора виталне статистике (наталитет, фертилитет, морталитет, природни прираштај) коришћени званични подаци Републичког завода за статистику.

1. ВИТАЛНО-ДЕМОГРАФСКА СИТУАЦИЈА

1.1 БРОЈ И СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА

Према подацима процене за 2014. годину број становника на територији Јужнобачког округа је износио **616.378** и у односу 2010. годину се незнатно повећао за око 1,3% (табела бр. 1).

Табела бр. 1 Број становника према полу у Јужнобачком округу 2010. и 2014. године

Пол	Број становника према процени 2010. године	Број становника према процени 2014. године	Индекс 2014./2010. (%)
Мушки	292.760	297.066	101,5
Женски	315.965	319.312	101,1
Укупно	608.725	616.378	101,3

Извор: Процена становништва за 2009. и 2013. годину Републичког завода за статистику

Маскулинитет је показатељ полне структуре становништва и представља број мушкараца на 1.000 жена. Ниже вредности маскулинитета говоре у прилог бољег здравственог стања становништва, јер су последица смањене смртности жена фертилне доби и продужења животног века. У Јужнобачком округу у 2014. години маскулинитет је био негативан (**930 мушкараца на 1.000 жена**)(табела бр. 2).

Табела бр. 2 Стопе маскулинитета 2010. и 2014. године

Територија	Стопа маскулинитета 2010. година	Стопа маскулинитета 2014. година
Јужнобачки округ	927	930

Извор: Процена становништва за 2009. и 2013. годину Републичког завода за статистику

Значајан показатељ здравственог стања становништва је **очекивано трајање живота** и у Јужнобачком округу је достигло вредност од 77,8 година за жене и 72,1 године за мушкарце и у односу на 2009. годину се повећало за скоро једну годину код оба пола (табела бр. 3).

Табела бр. 3 Очекивано трајање живота (2009-2013. година)

Територија	Очекивано трајање живота (године) 2009-2011.		Очекивано трајање живота (године) 2012-2014.	
	мушкарци	жене	мушкарци	жене
Јужнобачки округ	71,2	76,8	72,1	77,8

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2011. и 2014. године.

Старосна структура становништва се процењује на основу више индикатора. **Биолошки тип становништва** показује учешће појединих старосних категорија (0-14, 15-49, 50 и више година) у укупном броју становника. Са 37,0% особа старости 50 и више година и са свега 15,4% млађих од 15 година, становништво Јужнобачког округа спада у **регресивни** тип становништва, који карактерише висок удео старог становништва и мало учешће младих (табела бр. 4).

Табела бр. 4 Биолошки тип становништва Јужнобачког округа у 2010. и 2014. години

Старост	2010.		2014.	
	Број	%	Број	%
0 - 14 година	95.947	15,8	94.761	15,4
15 - 49 година	296.271	48,7	293.382	47,6
50 и више година	216.507	35,5	228.235	37,0
Укупно	608.725	100,0	616.378	100,0

Извор: Процена становништва за 2010. и 2014. годину Републичког завода за статистику

Просечна старост је још један показатељ старосне структуре становништва чија вредност изнад 30 година указује да је становништво старо. Према подацима последњег пописа, просечна старост становништва Јужнобачког округа у 2011. години износила је **40,6** година, при чему је просечна старост жена већа од просечне старости мушкараца за око 3 године (табела бр. 5).

Табела бр. 5 Просечна старост становништва према попису 2011. године

Територија	Просечна старост мушкараца	Просечна старост жена	Просечна старост становништва - укупно -
Јужнобачки округ	39,0	42,0	40,6
Војводина	40,2	43,3	41,8

Извор: Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012.

Индекс старости представља однос броја особа старости 60 и више година и младих до 19 година. Гранична вредност за тај индикатор је 0,4, а вредност већа од 0,4 указује на процес демографског старења који је присутан и у популацији Јужнобачког округа с обзиром да индекс старости износи **1,06** и бележи пораст у односу на 2010. годину (табела бр. 6).

Табела бр. 6 Индекс старости у 2010. и 2014. години

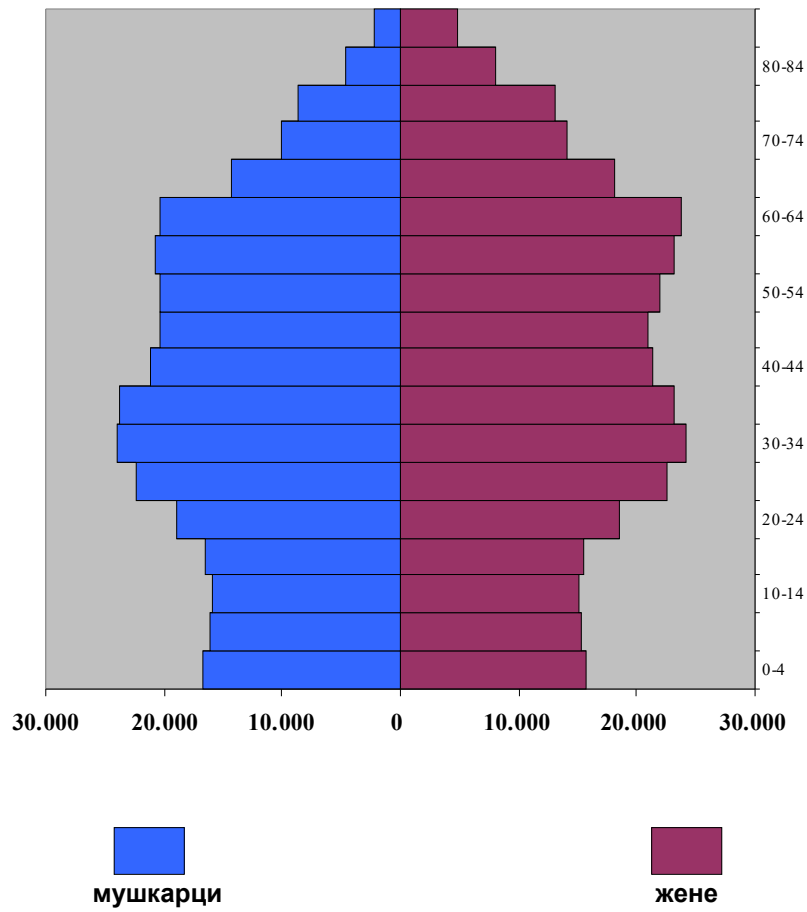
Територија	Индекс старости у 2010. години	Индекс старости у 2014. години
Јужнобачки округ	0,97	1,06

Извор: Процена становништва за 2009. и 2013. годину Републичког завода за статистику

Зрелост становништва говори о процентуалном учешћу особа старих 65 и више година у укупној популацији и уколико је већа од 10% становништво се сматра старим. У становништву Јужнобачког округа удео лица старих 65 и више година у 2014. години је био **15,9%** и повећао се у односу на 2009. годину када је износио 14,7%.

Старосна пирамида (дрво живота) је графички приказ полне и старосне структуре становништва. Изглед графикана са узаном базом која представља најмлађе категорије становништва и најширим делом у средишњем делу графикана указује на старење становништва Јужнобачког округа (графикон бр. 1).

Графикон бр. 1 Становништво Јужнобачког округа према полу и старости у 2014. години



Извор: Процена становништва за 2014. годину Републичког завода за статистику

1.2. НАТАЛИТЕТ

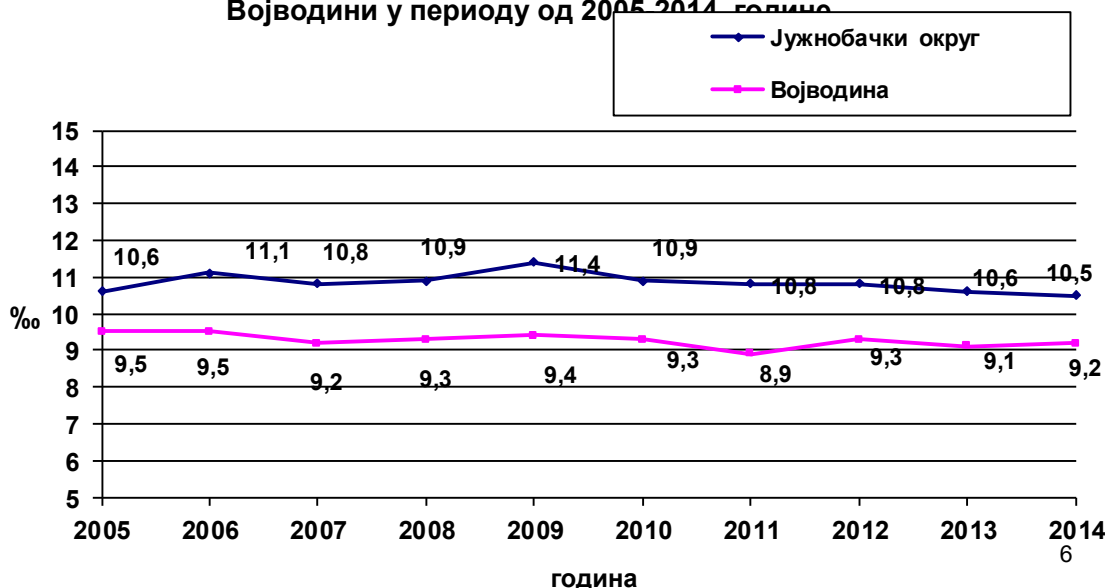
Стопа наталитета је основни показатељ позитивног природног кретања становништва и представља број живорођене деце на 1000 становника. У Јужнобачком округу у 2014. години рођено је **6.502** деце, а стопа наталитета је износила **10,5%** и може се оценити као ниска, иако су њене вредности нешто веће у односу на Војводину у целини (табела бр. 7, графикон бр. 2). У односу на 2010. годину, стопа наталитета је у паду у већини општина, изузев у општинама Бач, Бачки Петровац, Бечеј и Жабаљ. Релативан пад стопе наталитета у периоду 2010-2014. година највећи је у општини Србобран (-11,8%). Највећу стопу наталитета у 2014. години је имао Град Нови Сад (11,8%), а најмању Тител (7,6) (табела бр. 7).

Табела бр. 7 Стопе наталитета у Јужнобачком округу у 2010. и 2014. години

Општина	2010. година			2014. година			% промене стопе наталитета 2014/2010
	Број становника 30.06.2010.	Број живорођених	Стопа наталитета (‰)	Број становника 30.06.2014.	Број живорођених	Стопа наталитета (‰)	
БАЧ	14.676	118	8,0	13.917	115	8,3	2,8
БАЧКА ПАЛАНКА	56.438	493	8,7	54.161	456	8,4	-3,6
БАЧКИ ПЕТРОВАЦ	13.873	111	8,0	13.122	131	10,0	24,8
БЕОЧИН	15.633	141	9,0	15.428	128	8,3	-8,0
БЕЧЕЈ	38.248	328	8,6	36.399	319	8,8	2,2
ВРБАС	43.198	431	10,0	41.029	377	9,2	-7,9
ЖАБАЉ	26.367	296	11,2	25.728	290	11,3	0,4
СРБОБРАН	16.480	150	9,1	15.939	128	8,0	-11,8
СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ	8.819	90	10,2	8.588	81	9,4	-7,6
ТЕМЕРИН	28.308	262	9,3	28.098	251	8,9	-3,5
ТИТЕЛ	16.158	140	8,7	15.429	118	7,6	-11,7
ГРАД НОВИ САД	330.527	4.080	12,3	348.540	4.108	11,8	-4,5
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	608.725	6.640	10,9	616.378	6.502	10,5	-3,3
ВОЈВОДИНА	1.957.585	18.145	9,3	1.901.935	17.535	9,2	-0,5

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2010. и 2014.

Графикон бр. 2 Кретање стопе наталитета у Јужнобачком округу и Војводини у периоду од 2005-2014. године



1.3. ФЕРТИЛИТЕТ

Општа стопа фертилитета представља број живорођене деце на 1.000 жена фертилног периода (од 15-49 година) и у 2014. години је износила **44,4‰**. Највиша општа стопа фертилитета се бележи у општини Жабаљ (51,2‰), а најнижа у општини Тител (35,6‰). У односу на 2010. годину, општа стопа фертилитета се смањила за 0,4% (табела бр. 8).

Табела бр. 8 Општа стопа фертилитета у Јужнобачком округу у 2010. и 2014. години

Општина	2010. година			2014. година			% промене 2013/2009
	Број жена фертилног периода ¹	Број живорођених ²	Стопа фертилитета (‰)	Број жена фертилног периода ¹	Број живорођених ²	Стопа фертилитета (‰)	
БАЧ	3.299	118	35,8	2.925	115	39,3	9,9
БАЧКА ПАЛАНКА	12.640	493	39,0	11.409	456	40,0	2,5
БАЧКИ ПЕТРОВАЦ	3.049	111	36,4	2.736	131	47,9	31,5
БЕОЧИН	3.598	141	39,2	3.331	128	38,4	-1,9
БЕЧЕЈ	8.460	328	38,8	7.837	319	40,7	5,0
ВРБАС	10.126	431	42,6	9.119	377	41,3	-2,9
ЖАБАЉ	6.052	296	48,9	5.665	290	51,2	4,7
СРБОБРАН	3.776	150	39,7	3.474	128	36,8	-7,2
СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ	2.019	90	44,6	1.871	81	43,3	-2,9
ТЕМЕРИН	6.821	262	38,4	6.407	251	39,2	2,0
ТИТЕЛ	3.735	140	37,5	3.311	118	35,6	-4,9
ГРАД НОВИ САД	85.157	4.080	47,9	88.203	4.108	46,6	-2,8
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	148.732	6.640	44,6	146.288	6.502	44,4	-0,4
ВОЈВОДИНА	453.955	18.145	40,0	423.389	17.535	41,4	3,6

Извор: ¹ Процена становништва за 2010. и 2014. годину Републичког завода за статистику

² Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2010. и 2014.

У периоду од 2005. до 2014. године опште стопе фертилитета у Јужнобачком округу су константно више у односу на стопе у Војводини. Значајнија промена стопе фертилитета у Јужнобачком округу догодила се 2009. године када је порасла за 9,2% у односу на 2005. годину, да би се у наредним годинама опет приближавала вредностима из 2005. године (табела бр. 9).

Табела бр. 9 Кретање опште стопе фертилитета у Јужнобачком округу у периоду 2005-2014. године

Година	Јужнобачки округ		Војводина	
	Стопа фертилитета (‰)	% промене у односу на 2005. годину	Стопа фертилитета (‰)	% промене у односу на 2005. годину
2005.	42,4	0,0	39,6	-6,6
2006.	44,6	5,2	40,2	-5,2
2007.	43,6	2,8	39,1	-7,8
2008.	44,4	4,7	39,5	-6,8
2009.	46,3	9,2	40,5	-4,5
2010.	44,5	5,0	39,5	-6,8
2011.	44,6	5,2	38,8	-8,5
2012.	44,7	5,4	41,2	-2,8
2013.	44,4	4,7	40,7	-4,0
2014.	44,4	4,7	41,4	-2,4

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2005-2014.

Специфичне стопе фертилитета представљају број живорођене деце које су родиле жене одређене старости, исказане на 1.000 жена те старости. Највишу специфичну стопу фертилитета у 2014. години су имале жене старости 25-29 година, 30-34 године, 20-24 године и 35-39 година, док су у осталим старосним категоријама стопе знатно ниже. У односу на 2010. годину, дошло је до значајног пада специфичне стопе фертилитета у старосној категорији 20-24 године и пораста у групи жена старости 35-39 година (табела бр. 10).

Табела бр. 10 Специфичне стопе фертилитета у Јужнобачком округу у 2010. и 2014. години

Старост	2010. година			2014. година		
	Број жена фертилног периода ¹	Број живорођених ²	Стопа фертилитета (‰)	Број жена фертилног периода ¹	Број живорођених ²	Стопа фертилитета (‰)
<15 год.	46.284	7	0,2	46.018	2	0,0
15-19	16929	301	17,8	15.497	221	14,3
20-24	19643	1.182	60,2	18.492	976	52,8
25-29	24382	2.273	93,2	22.521	2.003	88,9
30-34	23899	1.898	79,4	24.249	2.152	88,7
35-39	21812	748	34,3	23.207	969	41,8
40-44	20630	143	6,9	21.283	162	7,6
45-49	21437	7	0,3	21.039	8	0,4

Напомена: Није укључено 81 живорођених из 2010. године и 7 живорођених из 2014. године које су родиле жене непознате старости

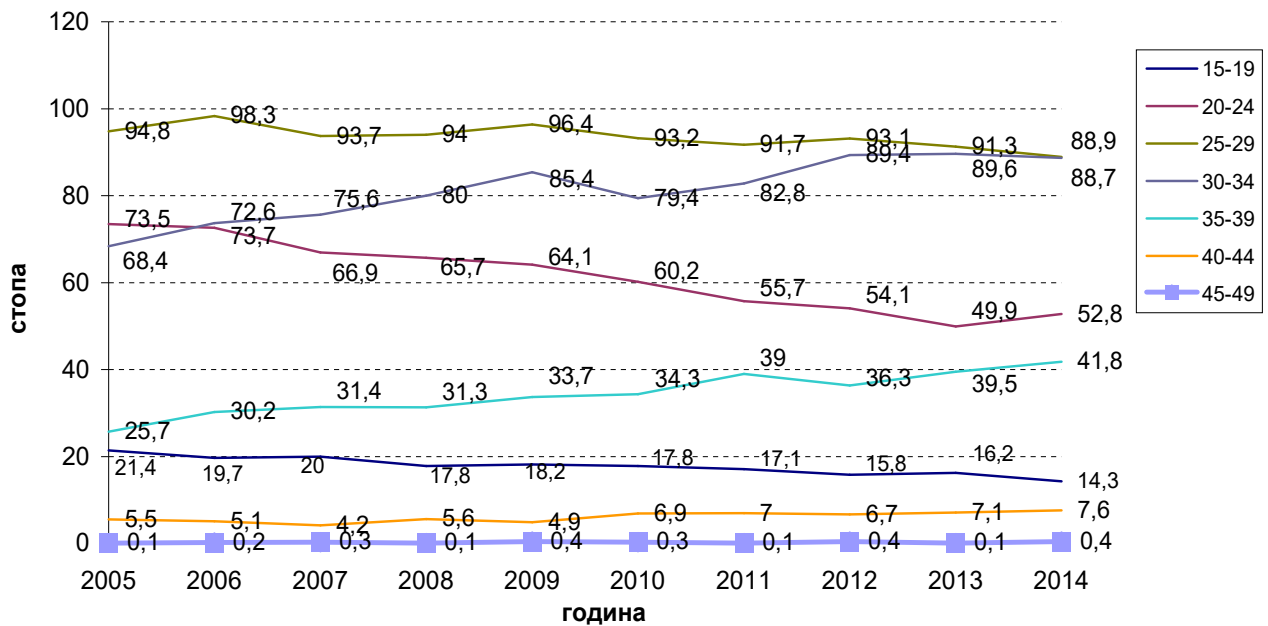
Извор: ¹Процена становништва за 2010. и 2014. годину Републичког завода за статистику

²Радне табеле Републичког завода за статистику за 2010. и 2014. годину

Специфичне стопе фертилитета у 2014. години су у односу на претходне године опале код жена старости 20-24 и 25-29 година, док су код жена старости 30-

34 и 35-39 година nastavile da rastu. Najveća razlika u odnosu na prethodne godine zapaža se u stopi fertiliteta žena starosti 20-24 godine koja je u odnosu na 2004. godinu opala za 28,2% (grafikon br. 3) i stopi fertiliteta žena starosti 30-34 godina koja je povećana za 29,7%.

Графикон бр. 3 Специфичне стопе фертилитета у периоду 2005-2014. године



Стопа укупног фертилитета говори о просечном броју живорођене деце на једну жену фертилног доба и у Јужнобачком округу у 2014. години је износила **1,47** (табела бр. 11).

Бруто стопа репродукције представља број женске деце које ће родити жена у току свог фертилног периода и у округу је **мања од 1** (табела бр. 11). Ниске бруто стопе репродукције показују да жене у фертилном периоду не могу да обезбеде себи биолошку замену рађањем једног женског детета.

Табела бр. 11 Стопа укупног фертилитета и бруто стопа репродукције у Јужнобачком округу у периоду 2005-2014. година

Година	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Стопа укупног фертилитета	1,45	1,50	1,46	1,47	1,51	1,46	1,47	1,48	1,47	1,47
Бруто стопа репродукције	0,66	0,73	0,69	0,70	0,72	0,72	0,70	0,72	0,71	0,70

1.4. МОРТАЛИТЕТ

1.4.1. ОПШТА И СПЕЦИФИЧНЕ СТОПЕ МОРТАЛИТЕТА

Смртност становништва представља негативну компоненту природног кретања становништва и најчешће се изражава **општом стопом морталитета** која представља број умрлих особа на 1.000 становника и сматра се високом уколико је њена вредност изнад 12‰. Према подацима Републичког завода за статистику, у 2014. години на територији Јужнобачког округа је умрло **7.788** особа, при чему је општа стопа морталитета износила **12,6‰**. Највишу стопу морталитета је имала општина Србобран (16,8‰), док је најнижа стопа била у Новом Саду (11,1‰). У поређењу са 2010. годином, општа стопа морталитета Јужнобачког округа остала је на истом нивоу (табела бр. 12).

Табела бр. 12 Општа стопа морталитета у Јужнобачком округу у 2010. и 2014. години

Општина	2010. година			2014. година			% промене 2014/2010
	Број становника 30.06.2010.	Број умрлих	Стопа морталитета (‰)	Број становника 30.06.2014.	Број умрлих	Стопа морталитета (‰)	
БАЧ	14.676	246	16,8	13.917	220	15,8	-5,7
БАЧКА ПАЛАНКА	56.438	814	14,4	54.161	756	14,0	-3,2
БАЧКИ ПЕТРОВАЦ	13.873	207	14,9	13.122	215	16,4	9,8
БЕОЧИН	15.633	209	13,4	15.428	230	14,9	11,5
БЕЧЕЈ	38.248	570	14,9	36.399	580	15,9	6,9
ВРБАС	43.198	615	14,2	41.029	590	14,4	1,0
ЖАБАЉ	26.367	365	13,8	25.728	362	14,1	1,6
СРБОБРАН	16.480	296	18,0	15.939	267	16,8	-6,7
СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ	8.819	115	13,0	8.588	98	11,4	-12,5
ТЕМЕРИН	28.308	374	13,2	28.098	363	12,9	-2,2
ТИТЕЛ	16.158	228	14,1	15.429	223	14,5	2,4
ГРАД НОВИ САД	330.527	3.653	11,1	348.540	3.884	11,1	0,8
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	608.725	7.692	12,6	616.378	7.788	12,6	0,0
ВОЈВОДИНА	1.957.585	28.399	14,5	1.901.935	27.183	14,3	-1,5

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2010. и 2014.

У периоду 2005-2014. године није било значајних промена у кретању општих стопа морталитета у округу и у односу на 2005. годину стопа је опала за 6,7%. У свим посматраним годинама стопе морталитета у Јужнобачком округу су биле ниже од стопа у Војводини (табела бр. 13).

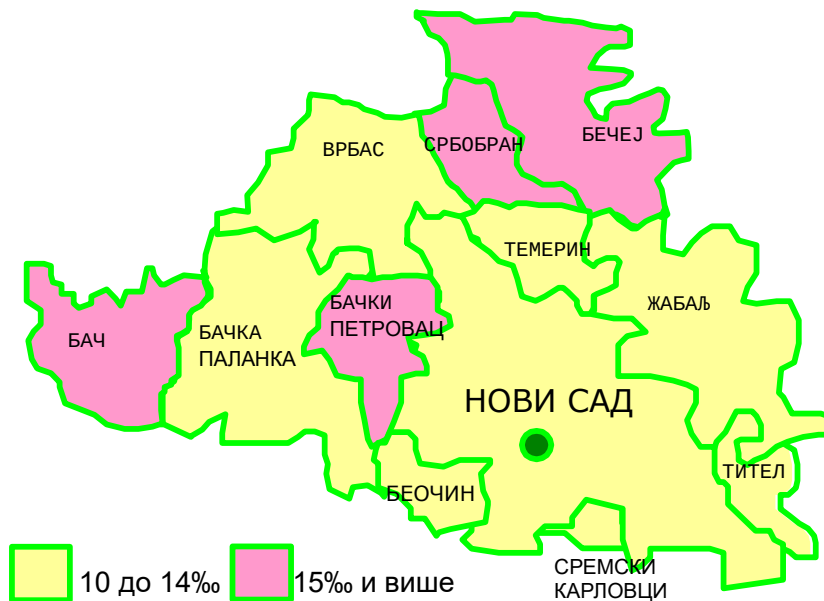
Табела бр. 13 Кретање опште стопе mortalитета у Јужнобачком округу у периоду 2005-2014. године

Година	Јужнобачки округ		Војводина	
	Стопа mortalитета (‰)	% промене у односу на 2005. годину	Стопа mortalитета (‰)	% промене у односу на 2005. годину
2005.	13,5	-	15,0	-
2006.	13,0	-3,7	14,5	-3,3
2007.	12,8	-5,2	14,5	-3,3
2008.	12,6	-6,7	14,2	-5,3
2009.	12,8	-5,2	14,4	-4,0
2010.	12,6	-6,7	14,5	-3,3
2011.	12,8	-5,2	14,4	-4,0
2012.	12,6	-6,7	14,3	-4,7
2013.	12,2	-9,6	14,1	-6,0
2014.	12,6	-6,7	14,3	-4,7

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2005-2014.

Посматрано по општинама Јужнобачког округа, врло високу општу стопу смртности (15‰ и више) имале су четири општине (Бач, Бачки Петровац, Бечеј и Србобран (картограм бр. 1).

Картограм бр. 1 Општа стопа mortalитета по општинама у 2014. години



Специфична стопа морталитета по старости/полу представља број умрлих особа одређене старости/пола на 1.000 или 10.000 становника одређене старости/пола и прецизније описују смртност од опште стопе морталитета.

У односу на пол, смртност жена је мања од смртности мушкараца у свим старосним категоријама. Након 50-те године разлике у специфичним стопама морталитета постају посебно уочљиве (табела бр. 14).

Табела бр. 14 Специфичне стопе морталитета по старости и полу у Јужнобачком округу у 2014. години

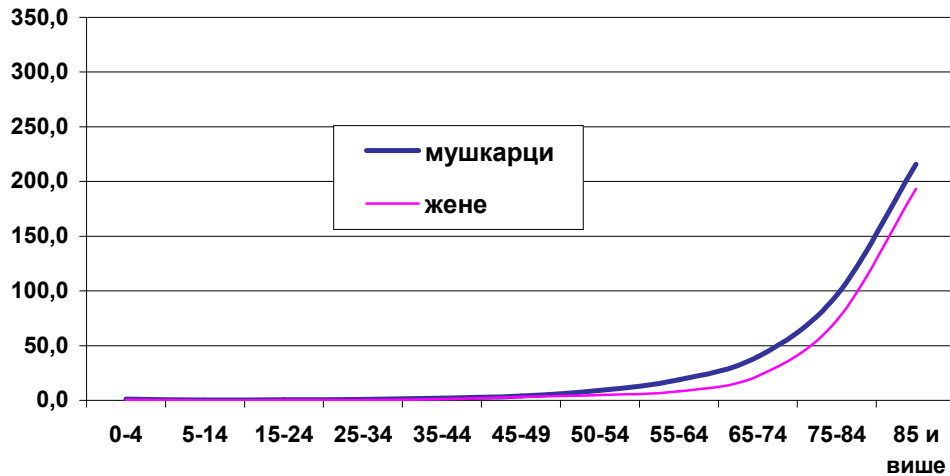
Старост	Број становника ¹		Број умрлих ²		Специфична стопа морталитета (‰)	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж
0-4 године	16.669	15.622	19	10	1,1	0,6
5-14	32.074	30.396	6	1	0,2	0,0
15-24	35.495	33.989	24	9	0,7	0,3
25-34	46.271	46.770	42	18	0,9	0,4
35-44	44.925	44.490	93	45	2,1	1,0
45-49	20.403	21.039	83	64	4,1	3,0
50-54	20.304	21.860	185	107	9,1	4,9
55-64	41.202	46.786	775	384	18,8	8,2
65-74	24.349	32.257	974	720	40,0	22,3
75-84	13.232	21.255	1.276	1.554	96,4	73,1
85 и више	2.142	4848	462	937	215,7	193,3
УКУПНО	297.066	319.312	3.939	3.849	13,3	12,1

Извор: ¹ Процена становништва за 2014. годину Републичког завода за статистику

² Радне табеле Републичког завода за статистику за 2014. годину

Специфичне стопе морталитета, приказане графички имају облик латиничног слова „У“. Што је мањи леви крак криве то указује на мању стопу смртности одојчади и мале деце што је случај и у Јужнобачком округу и карактеристичан је за развијене земље. Интензивнији раст стопа смртности по старости се запажа након 65-те године живота (графикон бр. 4).

Графикон бр. 4 Специфичне стопе смртности по полу и старости у 2014. години



Просечна старост умрлих се у периоду од 2005-2014. године повећала за 2,7 година и у 2014. години је износила **73,4 године** (просечна дужина живота) (табела бр. 15).

Табела бр. 15 Просечна старост умрлих у Јужнобачком округу

Година	Просечна старост умрлих (године)
2005.	70,7
2006.	70,8
2007.	71,0
2008.	71,4
2009.	71,9
2010.	72,2
2011.	72,6
2012.	72,8
2013.	72,7
2014.	73,4

Извор: Радне табеле Републичког завода за статистику за период 2005 - 2014. године Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2005-2014.

1.4.2. СТРУКТУРА УЗРОКА СМРТИ

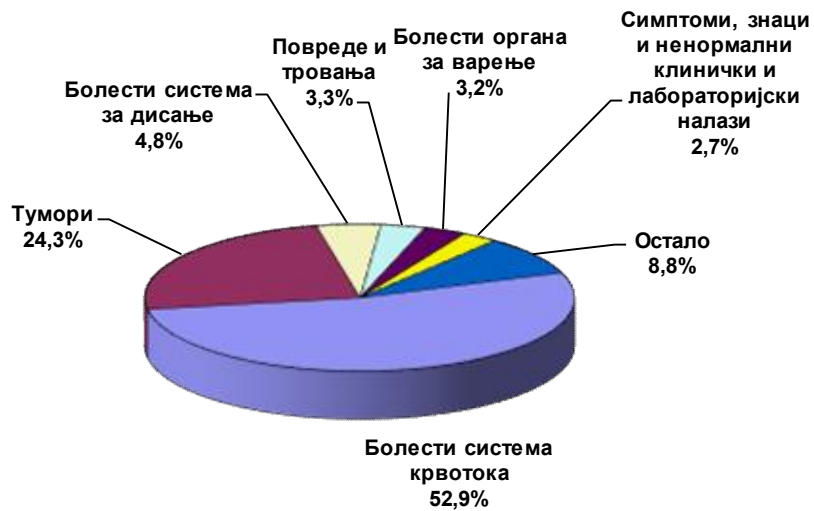
Структура узрока смрти представља процентуално учешће појединих узрока смрти у односу на укупан број умрлих. Водећи узроци смрти становништва Јужнобачког округа су хроничне незаразне болести: болести система крвотока од којих је умрла свака друга особа (52,3%), код сваке четврте особе узрок смрти је био тумор (24,5%), болести система за дисање (4,9%), повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (4,2%). Структура узрока смрти се није значајније мењала у односу на 2010. годину (табела бр. 16, графикон бр. 5).

Табела бр. 16 Структура узрока смрти становништва Јужнобачког округа у 2010. и 2014. години

Група болести	Шифра	2010.		2014.	
		Број умрлих	%	Број умрлих	%
БОЛЕСТИ СИСТЕМА КРВОТОКА	I00-I99	3.988	51,9	4.129	52,9
ТУМОРИ	C00-D48	1.869	24,3	1.890	24,3
БОЛЕСТИ СИСТЕМА ЗА ДИСАЊЕ	J00-J99	361	4,7	376	4,8
ПОВРЕДЕ, ТРОВАЊА И ПОСЛЕДИЦЕ ДЕЛОВАЊА СПОЉНИХ ФАКТОРА	S00-T98	302	3,9	259	3,3
БОЛЕСТИ СИСТЕМА ЗА ВАРЕЊЕ	K00-K92	285	3,7	248	3,2
СИМПТОМИ, ЗНАЦИ И НЕНОРМАЛНИ КЛИНИЧКИ И ЛАБОРАТОРИЈСКИ НАЛАЗИ	R00-R99	171	2,2	211	2,7
БОЛЕСТИ ЖЛЕЗДА СА УНУТРАШЊИМ ЛУЧЕЊЕМ, ИСХРАНЕ И МЕТАБОЛИЗМА	E00-E88	273	3,5	208	2,7
БОЛЕСТИ МОКРАЋНО-ПОЛНОГ СИСТЕМА	N00-N98	132	1,7	141	1,8
БОЛЕСТИ НЕРВНОГ СИСТЕМА	G00-G98	101	1,3	138	1,8
ДУШЕВНИ ПОРЕМЕЋАЈИ И ПОРЕМЕЋАЈИ ПОНАШАЊА	F00-F99	81	1,1	82	1,1
ОСТАЛО	-	129	1,7	106	1,4
УКУПНО	A00-T98	7.692	100,0	7.788	100,0

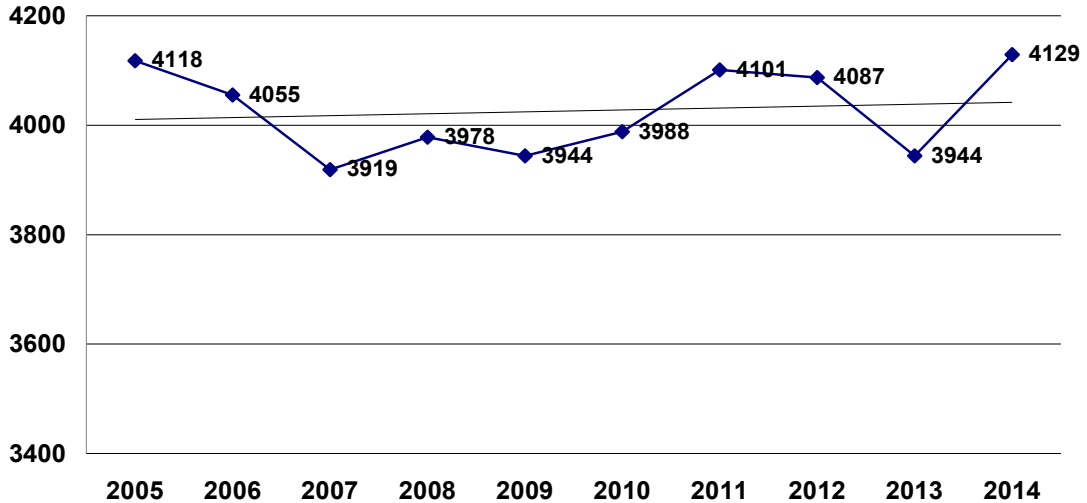
Извор: Радне табеле Републичког завода за статистику за 2010. и 2014. годину

Графикон бр. 5 Водећи узроци смрти становништва Јужнобачког окуга у 2014. години



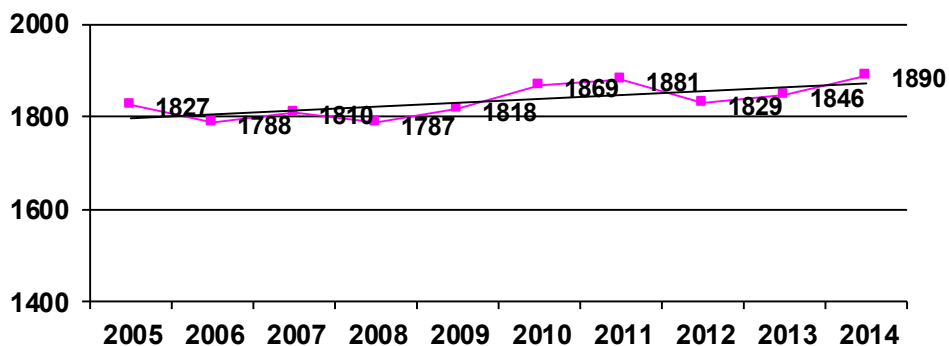
У 2014. години од кардиоваскуларних болести је умрло 4.129 особа. Међу болестима система крвотока најзаступљеније су исхемијске болести срца, од којих је умрло 977 особа и болести повишеног крвног притиска, од којих је умрло 940 особа. У периоду 2005-2014. година број умрлих од кардиоваскуларних болести се није значајније мењао (графикон бр. 6).

Графикон бр. 6 Број умрлих од кардиоваскуларних болести у периоду 2005-2014. године



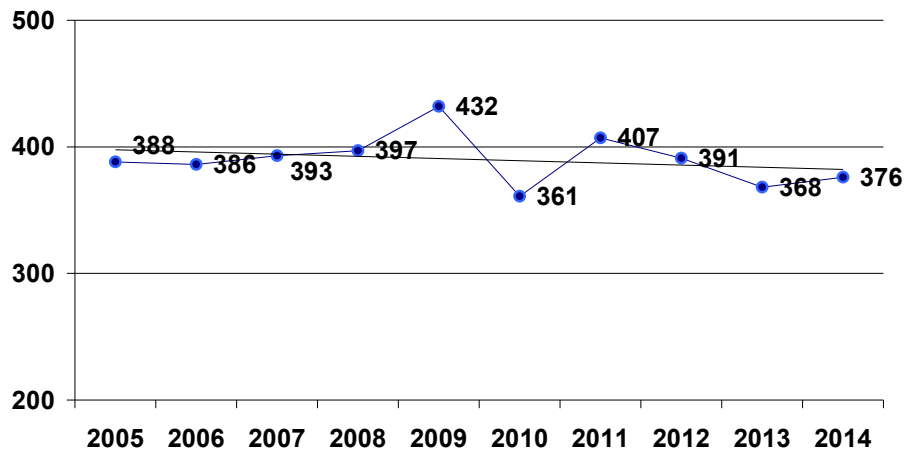
У 2014. години од **малигнух тумора** је умрло 1.890 особа. У периоду од 2005-2014. године број умрлих од малигнух тумора показује благо растући тренд (графикон бр. 7). Међу малигним болестима код мушкараца као узроци смрти најчешћи су били карцином душника, душница и плућа (332 умрле особе), дебелог црева (142 умрле особе) и простате (83 умрле особа), док су код жена умрлих од малигнух болести најчешћи били карцином дојке (151 умрла особа), душника, душница и плућа (131 умрла особа) и дебелог црева (114 умрлих особа).

Графикон бр. 7 Број умрлих од неоплазми у периоду 2005-2014. године



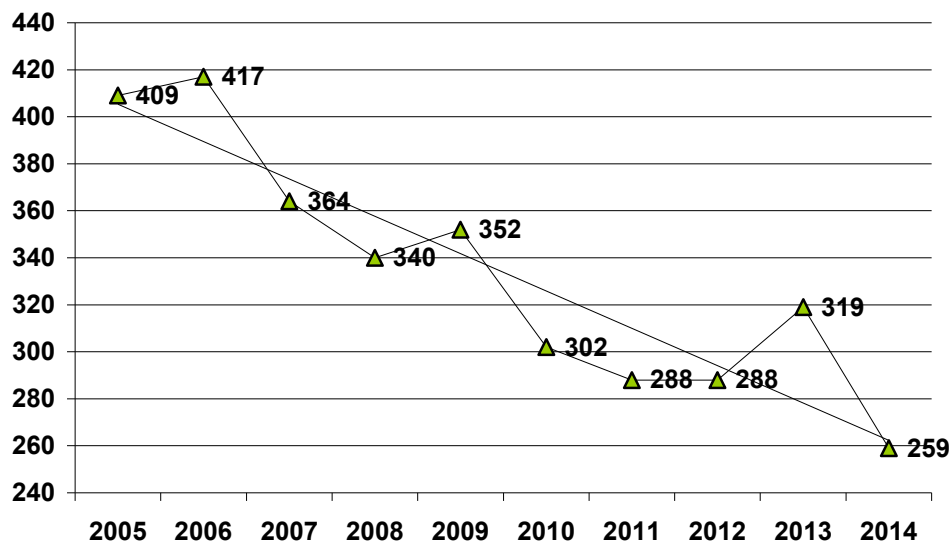
На трећем месту у структури узрока смрти у 2014. години су **болести система за дисање** које су биле узрок смрти код 376 особа. У периоду од 2005-2014. године број умрлих од болести из ове групе показује опадајући тренд (графикон бр. 8). Међу болестима дисајних органа као узрок смрти су биле најзаступљеније хроничне болести доњих дисајних путева од којих је умрло 199 особа.

Графикон бр. 8 Број умрлих од болести система за дисање у периоду 2005-2014. године



Од **повреда, тровања и последица деловања спољних фактора** у 2014. години је умрло 259 особа и у последњих десет година се бележи пад броја умрлих насилном смрћу (графикон бр. 9).

Графикон бр. 9 Број умрлих од повреда и тровања у периоду 2005-2014. године



Најбројнији из ове групе узрока смрти су били несрећни случајеви (35,1%), затим следе самоубиства са уделом од 40,2%, чији се број није значајније мењао у односу на 2010. годину, док се број умрлих од саобраћајних повреда смањило за око 23,4%. Остале несреће односе се на падове, задесна дављења и утапања, излагање диму, ватри и пламену и случајна тровања, док се под осталим спољним узроцима подразумевају: излагање неживим и живим механичким силама, други удеси који угрожавају дисање, излагање електричној струји, зрачењу и превисоким температурама и притисцима ваздуха, излагање топлим и врелим материјалима, догађаји са неодређеном намером (табела бр. 17).

Табела бр. 17 Умрли од повреда и тровања према спољном узроку смрти у Јужнобачком округу у 2010. и 2014. години

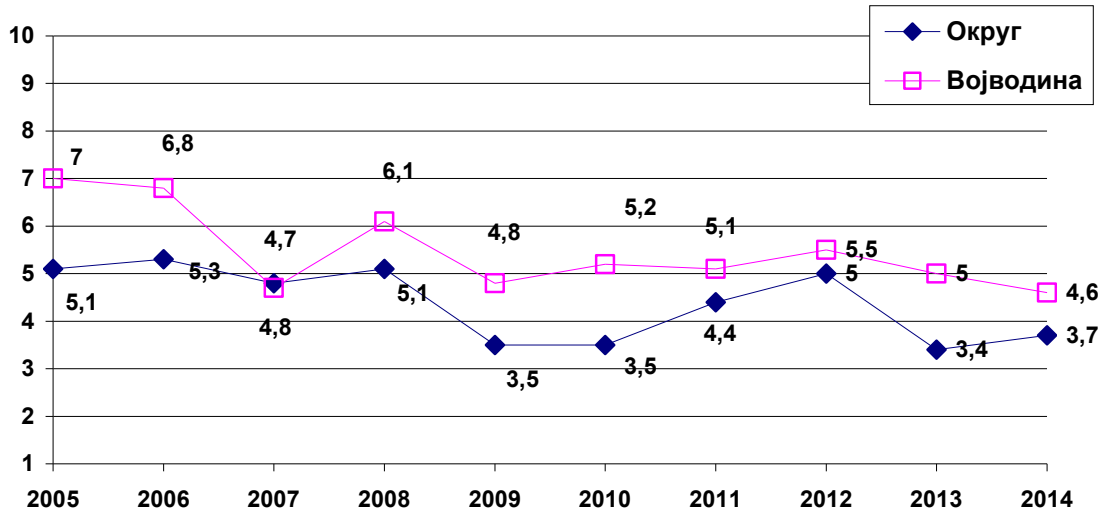
Врста насилне смрти	2010.		2014.	
	Број умрлих	%	Број умрлих	%
Самоубиства	115	38,0	104	40,2
Саобраћајне повреде	64	21,2	49	18,9
Остале несреће	55	18,2	42	16,2
Убиства	5	1,7	12	4,6
Остали спољни узроци	63	20,9	52	20,1
УКУПНО	302	100,0	259	100,0

Извор: Радне табеле Републичког завода за статистику за 2010. и 2014. годину

1.4.3. СМРТНОСТ ОДОЈЧАДИ

Веома значајан и осетљив индикатор здравственог стања становништва представља **стопа смртности одојчади** (број умрле одојчади на 1.000 живорођене деце у једној години). Циљ СЗО за европски регион је да до 2020. године смртност одојчади буде испод 20‰, а у земљама у којима је тај циљ достигнут тежити стопи од 10‰ и мање. У 2014. години у Јужнобачком округу је умрло 24 одојчади и стопа смртности је износила **3,7‰**. У периоду 2005-2014. године у Јужнобачком округу су стопе смртности одојчади углавном биле ниже него у Војводини (графикон бр. 10).

Графикон бр. 10 Кретање смртности одојчади у Јужнобачком округу и Војводини у периоду 2005-2014. године



Посматрано по општинама Округа, све општине, осим општине Темерин, су имале стопу смртности одојчади испод 10‰ (табела бр. 18, картограм бр. 2).

Табела бр. 18 Смртност одојчади у Јужнобачком округу у 2010. и 2014. години

Општина	2010. година			2014. година		
	Број живорођених	Умрла одојчад	Стопа смртности одојчади (‰)	Број живорођених	Умрла одојчад	Стопа смртности одојчади (‰)
БАЧ	118	-	-	115	-	-
БАЧКА ПАЛАНКА	493	-	-	456	2	4,4
БАЧКИ ПЕТРОВАЦ	111	-	-	131	-	-
БЕОЧИН	141	-	-	128	-	-
БЕЧЕЈ	328	1	3,0	319	2	6,3
ВРБАС	431	-	-	377	1	2,7
ЖАБАЉ	296	2	6,8	290	2	6,9
СРБОБРАН	150	1	6,7	128	1	7,8
СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ	90	1	11,1	81	-	-
ТЕМЕРИН	262	1	3,8	251	3	12,0
ТИТЕЛ	140	1	7,1	118	-	-
ГРАД НОВИ САД	4.080	16	3,9	4.108	13	3,2
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	6.640	23	3,5	6.502	24	3,7
ВОЈВОДИНА	18.145	94	5,2	17.535	81	4,6

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2010. и 2014.

Картограм бр. 2 Стопа смртности одојчади у 2014. години



1.4.4 МАТЕРНАЛНИ МОРТАЛИТЕТ

Један од најзначајнијих показатеља здравља жена, здравственог стања становништва уопште и квалитета пружене здравствене заштите је **матернални морталитет** и исказује се стопом која представља број умрлих жена услед компликација трудноће, порођаја и бабиња на 100.000 живорођене деце. Национални миленијумски циљ развоја у Републици Србији је смањити стопу матерналне смртности испод 5 умрлих жена на 100.000 живорођених. У Јужнобачком округу у 2014. години није умрла ниједна жена услед компликације трудноће, порођаја и пуерперијума, што указује на добру здравствену заштиту жена и висок квалитет пружене здравствене заштите (табела бр. 19).

Табела бр. 19 Број умрлих жена услед компликација трудноће, порођаја и бабиња и стопе матерналног морталитета у 2010. и 2014. години

Територија	Број умрлих жена		Стопа матерналног морталитета (‰)	
	2010.	2014.	2010.	2014.
Јужнобачки округ	0	0	0	0
Војводина	2	3	11,0	17,1

Извор: Радне табеле Републичког завода за статистику за 2010. и 2014. годину

1.5. ПРИРОДНИ ПРИРАШТАЈ

За процену природног кретања становништва користи се и **стопа природног прираштаја**, која представља разлику између броја рођених и броја умрлих изражену на 1.000 становника. Уколико природни прираштај има негативну вредност долази до смањења броја становника (денаталитет или депопулација). Стопа природног прираштаја испод 5‰ се сматра ниском. У Јужнобачком округу, стопа природног прираштаја је у 2014. години била негативна и износила је **-2,1‰**. Природни прираштај је био негативан у свим општинама округа, осим у Граду Новом Саду где је износио 0,6‰ и такође се може сматрати неповољним. У односу на 2010. годину, највећа промена у стопи природног прираштаја је забележена у општинама Темерин и Тител (табела бр. 20)

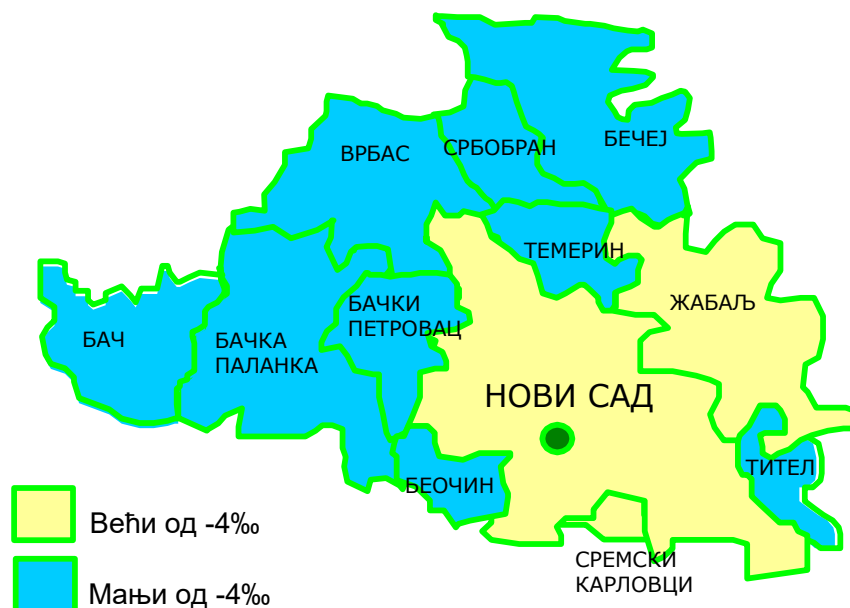
Табела бр. 20 Природни прираштај по општинама Јужнобачког округа у 2010. и 2014. години

Општина	2010.		2014.		разлика 2014/2010 (‰)
	Природни прираштај	Стопа природног прираштаја (‰)	Природни прираштај	Стопа природног прираштаја (‰)	
БАЧ	-128	-8,7	-105	-7,5	-1,2
БАЧКА ПАЛАНКА	-321	-5,7	-300	-5,5	-0,1
БАЧКИ ПЕТРОВАЦ	-96	-6,9	-84	-6,4	-0,5
БЕОЧИН	-68	-4,3	-102	-6,6	2,3
БЕЧЕЈ	-242	-6,3	-261	-7,2	0,8
ВРБАС	-184	-4,3	-213	-5,2	0,9
ЖАБАЉ	-69	-2,6	-72	-2,8	0,2
СРБОБРАН	-146	-8,9	-139	-8,7	-0,1
СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ	-25	-2,8	-17	-2,0	-0,9
ТЕМЕРИН	-112	-4,0	-112	-4,0	0,0
ТИТЕЛ	-88	-5,4	-105	-6,8	1,4
ГРАД НОВИ САД	427	1,3	224	0,6	0,6
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	-1052	-1,7	-1286	-2,1	0,4
ВОЈВОДИНА	-10254	-5,2	-9648	-5,1	-0,2

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2010. и 2014.

Посматрано по општинама Јужнобачког округа, три општине (Нови Сад, Жабаљ и Сремски Карловци) су имале вредности стопе природног прираштаја више од -4‰, док је у свим преосталим општинама ова вредност била -4‰ или мања (картограм бр. 3).

Картограм бр. 3 Стопа природног прираштаја у 2014. години



1.6. ВИТАЛНИ ИНДЕКС

Витални индекс је индикатор који служи за процену рационалности природног прираштаја и представља број живорођених на 100 умрлих. У Јужнобачком округу је у 2013. години имао вредност од 86,7% и сматра се неповољним, а природни прираштај нерационалним. Највиши је био у општини Нови Сад (114,8%), а најнижи у општини Србобран (52,0%) (табела бр. 21).

Табела бр. 21 Витални индекс по општинама Јужнобачког округа у 2014. години

Општина	Број живорођених	Број умрлих	Витални индекс (%)
БАЧ	115	220	52,3
БАЧКА ПАЛАНКА	456	756	60,3
БАЧКИ ПЕТРОВАЦ	131	215	60,9
БЕОЧИН	128	230	55,7
БЕЧЕЈ	319	580	55,0
ВРБАС	377	590	63,9
ЖАБАЉ	290	362	80,1
СРБОБРАН	128	267	47,9
СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ	81	98	82,7
ТЕМЕРИН	251	363	69,1
ТИТЕЛ	118	223	52,9
ГРАД НОВИ САД	4.108	3.884	105,8
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	6.502	7.788	83,5
ВОЈВОДИНА	17.535	27.183	64,5

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2014.

У периоду од 2004. до 2013. године вредности виталног индекса у Јужнобачком округу су биле више у односу на стопе у Војводини, а највећи пораст виталног индекса у односу на 2004. годину је забележен 2009. године (9,1%) (табела бр. 22).

Табела бр. 22 Кретање виталног индекса у Јужнобачком округу у периоду 2005-2014. година

Година	Јужнобачки округ		Војводина	
	Витални индекс (%)	% промене у односу на 2005. годину	Витални индекс (%)	% промене у односу на 2005. годину
2005.	78,5	-	63,3	-
2006.	85,2	8,5	65,6	3,6
2007.	84,5	7,6	63,8	0,8
2008.	86,5	10,2	65,0	2,7
2009.	88,8	13,1	65,8	3,9
2010.	86,3	9,9	63,9	0,9
2011.	84,6	7,8	62,2	-1,7
2012.	85,6	9,0	65,3	3,2
2013.	86,7	10,4	64,5	1,9
2014.	83,5	6,4	64,5	1,9

1.7. ЗАКЉУЧЕНИ И РАЗВЕДЕНИ БРАКОВИ

Према подацима за 2014. годину **стопа нупцијалитета** (број закључених бракова на 1000 становника) у Јужнобачком округу је износила **5,7‰** што је више него у Војводини (5,2‰). Највиша стопа нупцијалитета је била у Граду Новом Саду (6,1‰), а најнижа у општини Бачки Петровац (4,8‰). Највиша **стопа диворцијалитета** (број разведених бракова на 1000 становника) је забележена у општини Бачка Паланка и Бечеј (2,0‰), а најнижа у Бачком Петровцу (0,2‰) (табела бр. 23). У 2014. години на сваких пет закључених бракова један је разведен и овај однос није битније промењен у односу на 2010. годину (табела бр. 24).

Табела бр. 23 Закључени и разведени бракови у Јужнобачком округу у 2014. години

Општина	Закључени бракови	Стопа нупцијалитета (‰)	Разведени бракови	Стопа диворцијалитета (‰)	Стопа разведених на 1000 закључених бракова (‰)
БАЧ	70	5,0	11	0,8	157,1
БАЧКА ПАЛАНКА	264	4,9	107	2,0	405,3
БАЧКИ ПЕТРОВАЦ	63	4,8	3	0,2	47,6
БЕОЧИН	78	5,1	18	1,2	230,8
БЕЧЕЈ	191	5,2	73	2,0	382,2
ВРБАС	213	5,2	44	1,1	206,6
ЖАБАЉ	143	5,6	33	1,3	230,8
СРБОБРАН	90	5,6	27	1,7	300,0
СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ	49	5,7	6	0,7	122,4
ТЕМЕРИН	138	4,9	25	0,9	181,2
ТИТЕЛ	80	5,2	6	0,4	75,0
ГРАД НОВИ САД	2.118	6,1	349	1,0	164,8
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	3.497	5,7	702	1,1	200,7
ВОЈВОДИНА	9.822	5,2	2.669	1,4	271,7

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН50, Статистика становништва, Закључени и разведени бракови у Републици Србији, 2014.

Табела бр. 24 Закључени и разведени бракови у Јужнобачком округу у 2010. и 2014. години

Општина	Закључени бракови	Стопа нупцијалитета (‰)	Разведени бракови	Стопа диворцијалитета (‰)	Стопа разведених на 1000 закључених бракова (‰)
2010.	3.490	5,7	683	1,1	195,7
2014.	3.497	5,7	702	1,1	200,7

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН50, Статистика становништва, Закључени и разведени бракови у Републици Србији, 2010. и 2014.

ЗАКЉУЧЦИ

- ❖ Према свим демографским критеријумима становништво Јужнобачког округа спада у демографски старо становништво. Висока стопа морталитета од 12,6‰ и ниска стопа наталитета (10,5‰) доводе до веома неповољног природног прираштаја (-1,6‰).
- ❖ Стопа смртности одојчади као једног од најзначајнијих индикатора здравственог стања становништва је имала ниску вредност (3,7‰) и указује на добру здравствену заштиту мајке и детета.
- ❖ У 2014. години у Јужнобачком округу није умрла ниједна жена услед компликација трудноће, порођаја и бабиња, што говори у прилог добре здравствене заштите жена.
- ❖ Водећи узроци смртности становништва Јужнобачког округа су хроничне незаразне болести (кардиоваскуларне болести, малигне болести и болести система за дисање) које заједно чине преко 80% укупног морталитета.

ПРЕПОРУКЕ

- Низак наталитет у Јужнобачком округу захтева јасно дефинисање и спровођење пронаталитетних мера и активности у циљу повећања рађања.

2. МОРБИДИТЕТ (ОБОЛЕВАЊЕ)

2.1. ВАНБОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ

2.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ

Током 2014. године у служби опште медицине у Јужнобачком округу укупно регистрован морбидитет износио је 719.225 обољења, што је на нивоу морбидитета у 2013. години, док је у односу на 2010. годину мањи за 1,9%. У структури морбидитета редослед водећих група болести је исти у 2014. као и 2013. години, док су у односу на 2010. годину, душевне поремећаје и поремећаје понашања који су се тада налазили на петом месту, у 2014. години замениле болести мокраћно - полног система

Водећа група болести су **болести система крвотока** са учешћем од 17,4% у укупном морбидитету у 2014. години. У односу на 2010. годину број регистрованих обољења из ове групе смањено се за 7,3%. Водећа дијагноза из ове групе болести, уједно и најчешћа у овој служби, је *есенцијална артеријска хипертензија* са учешћем од 10,4% у укупном морбидитету ове службе у 2014. години (табеле бр. 25-28).

На другом месту на листи водећих група болести се налазе **болести система за дисање**, чије је учешће у укупном морбидитету службе у 2014. години 13,9%. У односу на 2010. годину број обољења из ове групе се смањено за 6,9%. И поред високе учесталости регистрованих дијагноза из ове групе, оне немају већи социјално-медицински значај јер се најчешће ради о акутним респираторним обољењима са кратким током и могућношћу ефикасног лечења. Најчешћа дијагноза из ове групе болести је *акутно запаљење ждрела и крајника* и налази се на трећем месту водећих дијагноза у обе посматране године са укупним морбидитетом од 5,4% у 2014. години и 5,9% у 2010. години (табеле бр. 25-28).

На трећем месту је група **болести мишићно-коштаног система и везивног ткива** које су чест узрок радне неспособности и апсентизма (одсуствовања са посла). У 2014. као и 2010. години свака десета дијагноза регистрована у служби опште медицине припада овој групи. Најчешћа дијагноза из ове групе, уједно друга на листи водећих дијагноза у обе посматране године је *друга обољења леђа* (5,5% у 2014. години и 5,9% у 2010. години) (табеле бр. 25-28).

Следећа на листи у обе посматране године, је група **фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом** (7,5% односно 8,9%). Дијагнозе из ове групе суштински не представљају део морбидитета, али су често разлог посете лекарима ради нпр. систематских прегледа, издавања уверења, контроле клицоноштва, имунизације итд. Водећа у овој групи, а пета на листи водећих дијагноза у 2014. години је *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања* са учешћем од 4,4% у укупном морбидитету Службе (табеле бр. 25-28).

На петом месту се налазе **болести мокраћно-полног система** са учешћем од 6,4% у 2014. години. У 2010. години на петом месту у структури морбидитета се

налазила група душевних поремећаја и поремећаја понашања са учешћем од 6,1% (табеле бр. 25-28).

Табела бр. 25 Водеће групе болести у служби опште медицине у 2010. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система крвотока	134688	18,4
2.	Болести система за дисање	107580	14,7
3.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	72316	9,9
4.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	64924	8,9
5.	Душевени порем. и порем. понашања	44896	6,1
6.	Остало	309114	42,1
Укупно		733518	100,0

Табела бр. 26 Водеће групе болести у служби опште медицине у 2014. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система крвотока	124915	17,4
2.	Болести система за дисање	100149	13,9
3.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	69373	9,6
4.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	54203	7,5
5.	Болести мокраћно-полног система	46243	6,4
6.	Остало	324342	45,1
Укупно		719225	100,0

Табела бр. 27 Водеће дијагнозе у служби опште медицине у 2010. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1	Есенцијална артеријска хипертензија	85151	11,6
2	Друга обољења леђа	43396	5,9
3	Акутно запаљење ждрела и крајника	42926	5,9
4	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	38916	5,3
5	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	28587	3,9
6	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	25243	3,4
7	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	24055	3,3
8	Друге болести коже и поткожног ткива	20637	2,8
9	Инфекције горњих респираторних путева	19646	2,7
10	Шећерна болест	17828	2,4
11	Остало	387133	52,8
Укупно		733518	100,0

Табела бр. 28 Водеће дијагнозе у служби опште медицине у 2014. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1	Есенцијална артеријска хипертензија	74950	10,4
2	Друга обољења леђа	39675	5,5
3	Акутно запаљење ждрела и крајника	39044	5,4
4	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	33124	4,6
5	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	31769	4,4
6	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	23904	3,3
7	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	21513	3,0
8	Друге болести коже и поткожног ткива	21356	3,0
9	Инфекције горњих респираторних путева	20483	2,8
10	Шећерна болест	16458	2,3
11	Остало	396949	55,2
Укупно		719225	100,0

2.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА

Примарну здравствену заштиту радно активном становништву обезбеђује служба медицине рада. Укупно регистрован морбидитет у овој служби у 2014. години у Јужнобачком округу износио је 86.224 и већи је за 2,5% у односу на 2013. годину, а мањи за 3,6% у односу на 2010. годину.

Болести система за дисање налазе се на првом месту у обе посматране године са учешћем у укупном морбидитету од 18,9% у 2014. години и 17,4% у 2010. години. Најчешћа дијагноза у овој групи, уједно прва на листи водећих дијагноза у 2014. години је *акутно запаљење ждрела и крајника* са учешћем од 7,4% односно

на трећем месту у 2010. години са учешћем од 7,5%. *Инфекције горњих респираторних путева* заузимају четврто место међу водећим дијагнозама ове службе у обе посматране године (табеле бр. 29-32).

Група **болести мишићно-коштаног система и везивног ткива** су са трећег места у 2010. години дошле на друго место у 2014. години, са укупним учешћем у структури морбидитета од 11,6%. Најчешћа дијагноза из ове групе *друга обољења леђа* се налази на другом месту у обе посматране године са учешћем у укупном морбидитету од 7,2% у 2014. години и 7,9% у 2010. години (табеле бр. 29-32). Ове болести су значајан узрок одсуствовања са посла, али и захтева за стварањем оптималних здравствено-безбедоносних услова за рад у радној и животној средини.

Група **болести система крвотока**, налазе се на трећем месту у 2014. години и свака девета дијагноза забележена у овој служби припада овој групи болести (11,5%). У односу на 2010. годину број регистрованих обољења из ове групе смањено се за 21,9%. У укупном морбидитету ове службе *есенцијална артеријска хипертензија* је са места водеће дијагнозе у 2010. години (9,2%) дошла на треће место (6,8%) у 2014. години (табеле бр. 29-32).

Група **болести система за варење** налази се на четвртом месту са учешћем око 7% у укупном морбидитету службе медицине рада у обе посматране године. У односу на 2010. годину, у 2014. години број регистрованих обољења из ове групе повећао се за 4,6% (табеле бр. 29-30).

Болести мокраћно - полног система заузеле су пето место на листи водећих група болести у овој служби, са учешћем од 6,7% у укупном морбидитету у 2014. години. У 2010. години пета међу водећим групама болести је била група **повреде, тровања и последице деловања спољних фактора**. Најчешћа дијагноза из ове групе друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде у 2014. години заузима високо шесто место на лествици водећих дијагноза у укупном морбидитету Службе са учешћем од 3,3% (табеле бр. 29-32).

Табела бр. 29 Водеће групе болести у служби медицине рада у 2010. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	15569	17,4
2.	Болести система крвотока	12703	14,2
3.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	11034	12,3
4.	Болести система за варење	6046	6,8
5.	Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	5853	6,5
6.	Остало	38227	42,7
Укупно		89432	100,0

Табела бр. 30 Водеће групе болести у служби медицине рада у 2014. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	16296	18,9
2.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	10042	11,6
3.	Болести система крвотока	9927	11,5
4.	Болести система за варење	6326	7,3
5.	Болести мокраћно-полног система	5790	6,7
6.	Остало	37843	43,9
Укупно		86224	100,0

Табела бр. 31 Водеће дијагнозе у служби медицине рада у 2010. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1	Есенцијална артеријска хипертензија	8239	9,2
2	Друга обољења леђа	7055	7,9
3	Акутно запаљење ждрела и крајника	6704	7,5
4	Инфекције горњих респираторних путева	4129	4,6
5	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	3659	4,1
6	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	3414	3,8
7	Друге вирусне болести	2642	3,0
8	Друге болести коже поткожног ткива	2547	2,8
9	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	2391	2,7
10	Други поремећаји жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	2377	2,7
11	Остало	46275	51,7
Укупно		89432	100,0

Табела бр. 32 Водеће дијагнозе у служби медицине рада у 2014. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1	Акутно запаљење ждрела и крајника	6371	7,4
2	Друга обољења леђа	6242	7,2
3	Есенцијална артеријска хипертензија	5859	6,8
4	Инфекције горњих респираторних путева	5510	6,4
5	Друге вирусне болести	3607	4,2
6	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	2868	3,3
7	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	2724	3,2
8	Друге болести коже и поткожног ткива	2540	2,9
9	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	2449	2,8
10	Други поремећаји жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	2162	2,5
11	Остало	45892	53,2
Укупно		86224	100,0

2.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ (0-6 ГОДИНА)

У служби за здравствену заштиту предшколске деце у Јужнобачком округу у 2014. години укупно регистровани морбидитет износио је 198.435 обољења и за 2,2% је већи у односу на 2013. годину, док је на нивоу морбидитета у 2010. години. У структури морбидитета, редослед пет водећих група болести је у 2014. години исти као и у 2013. и 2010. години.

Болести система за дисање налазе се на првом месту, при чему је готово половина регистрованих дијагноза у укупном морбидитету Службе из ове групе болести. У оквиру групе доминира дијагноза *акутно запаљење ждрела и крајника*, уједно и најчешћа дијагноза у укупном морбидитету Службе, која је у 2010. години била свака четврта, а у 2014. години свака пета дијагноза. На другом месту у оквиру групе, као и листи водећих дијагноза укупног морбидитета Службе, у обе посматране године, су *инфекције горњих респираторних путева* (табеле бр. 33-36).

Група **заразне и паразитарне болести** која се налазе на другом месту, са учешћем у укупном морбидитету Службе од 14,0% у 2014. односно 12,8% у 2010. години, има посебан социјално - медицински значај због масовности и контагиозности у дечијим колективима. Водећа дијагноза у овој групи болести, а трећа регистрована дијагноза у морбидитету ове Службе је *друге вирусне болести* и чини 10,1% од укупно регистрованих дијагноза у 2014. години (табеле бр. 33-36).

Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом налазе се на трећем месту по учесталости међу водећим групама болести, у обе посматране године иако се број регистрованих случајева из ове групе смањило за 13,6% у анализираном периоду. Најчешћа дијагноза у оквиру групе, а четврта на листи водећих дијагноза, је *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања* (табеле бр. 33-36).

На четвртном месту се налазе **болести ува и мастоидног наставка** које учествују са 7,1% у 2014. години односно 6,4% у 2010. години, у укупном морбидитету ове службе. Водећа дијагноза у оквиру групе је *болести средњег ува и мастоидног наставка* (табеле бр. 33-36).

На петом месту у структури морбидитета ове службе су **болести коже и поткожног ткива** са уделом око 5% у обе анализиране године и водећом дијагнозом *друге болести коже и поткожног ткива* (табеле бр. 33-36).

Табела бр. 33 Водеће групе болести у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2010. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	98588	49,8
2.	Заразне и паразитарне болести	25298	12,8
3.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	19984	10,1
4.	Болести ува и мастоидног наставка	12639	6,4
5.	Болести коже и поткожног ткива	9905	5,0
6.	Остало	31573	15,9
Укупно		197987	100,0

Табела бр. 34 Водеће групе болести у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2014. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	94908	47,8
2.	Заразне и паразитарне болести	27737	14,0
3.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	17363	8,8
4.	Болести ува и мастоидног наставка	14141	7,1
5.	Болести коже и поткожног ткива	10901	5,5
6.	Остало	33385	16,8
Укупно		198435	100,0

Табела бр. 35 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2010. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1	Акутно запаљење ждрела и крајника	49521	25,0
2	Инфекције горњих респираторних путева	28360	14,3
3	Друге вирусне болести	19068	9,6
4	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	16343	8,3
5	Болести средњег ува и болести мастоидног наставка	9422	4,8
6	Акутно запаљење бронха и бронхиола	8580	4,3
7	Друге болести коже и поткожног ткива	6919	3,5
8	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	5490	2,8
9	Акутно запаљење гркљана и душника	4562	2,3
10	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	4467	2,3
11	Остало	45255	22,9
Укупно		197987	100,0

Табела бр. 36 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2014. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1	Акутно запаљење ждрела и крајника	37451	18,9
2	Инфекције горњих респираторних путева	35239	17,8
3	Друге вирусне болести	20050	10,1
4	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	11307	5,7
5	Акутно запаљење бронха и бронхиола	11094	5,6
6	Болести средњег ува и болести мастоидног наставка	10616	5,3
7	Друге болести коже и поткожног ткива	7979	4,0
8	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	6354	3,2
9	Акутно запаљење гркљана и душника	4434	2,2
10	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	4291	2,2
11	Остало	49620	25,0
Укупно		198435	100,0

2.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

Током 2014. године у служби за здравствену заштиту деце школског узраста укупно регистрован морбидитет у Јужнобачком округу био је 198.435 обољења, што је за 23,8% више у односу на 2013. годину и 3,8% више у односу на 2010. годину.

Највећи удео у регистрованом морбидитету у 2014. као и у 2010. години има група **болести система за дисање** (47,8% односно 45,1%), у оквиру којих доминира дијагноза *акутно запаљење ждрела и крајника*, чинећи 18,9% свих дијагноза регистрованих у овој служби у 2014. години. У односу на 2010. годину број оболелих од ове дијагнозе се смањио за 8,6%. Друга на листи, у оквиру групе, као и у укупном морбидитету у 2014. години, је дијагноза *инфекције горњих респираторних путева* са 17,8% (табеле бр. 37-40).

Заразне и паразитарне болести се налазе на другом месту у обе посматране године са учешћем око 14% у укупно регистрованом морбидитету ове службе. Водећа дијагноза у оквиру групе, у обе посматране године је *друге вирусне болести* и износи 10,1% у 2014. години (табеле бр. 37-40).

Група **фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом** је са учешћем од 8,8% у 2014. години и 8,0% у 2010. години заузела треће место у укупном морбидитету Службе. Водећа дијагноза *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања*, налази се на четвртном месту у обе посматране године у укупној структури дијагноза ове Службе (табеле бр. 37-40).

На четвртном месту у укупном морбидитету Службе у 2014. години налази се група **болести ува и мастоидног наставка** (7,1%), док је у 2010. години ово место заузимала група симптоми знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (6,5%). Водећа дијагноза групе, *болести средњег уха и мастоидног наставка* се са 10 места у 2010. години попела на 6 место у 2014. години међу водећим дијагнозама ове Службе.

Група **болести коже и поткожног ткива** у 2014. години заузима 5 место са 5,5%, док је у 2010. години ово место припадало групи повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (5,8%).

Иако се група повреде, тровања и последице деловања спољних фактора, не налази у 5 водећих група болести, дијагноза *друге специфичне и неспецифичне повреде, тровања и последице деловања спољних фактора* је са 5 места и учешћа од 4,7% у 2010. години пала на 10 место са учешћем од 2,2% у 2014. години у укупној структури дијагноза ове службе. Ова дијагноза има изразит социјално - медицински значај јер може довести до трајног оштећења организма и инвалидитета, али и због могућности превенције (табеле бр. 37-40).

Табела бр. 37 Водеће групе болести у служби здравствене заштите школске деце у 2010. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	86247	45,1
2.	Заразне и паразитарне болести	26635	13,9
3.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	15373	8,0
4.	Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	12335	6,5
5.	Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	11109	5,8
6.	Остало	39426	20,6
Укупно		191125	100,0

Табела бр. 38 Водеће групе болести у служби здравствене заштите школске деце у 2014. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	94908	47,8
2.	Заразне и паразитарне болести	27737	14,0
3.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	17363	8,8
4.	Болести ува и мастоидног наставка	14141	7,1
5.	Болести коже и поткожног ткива	10901	5,5
6.	Остало	33385	16,8
Укупно		198435	100,0

Табела бр. 39 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите школске деце у 2010. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1	Акутно запаљење ждрела и крајника	40961	21,4
2	Инфекције горњих респираторних путева	27137	14,2
3	Друге вирусне болести	22923	12,0
4	Лица која траже здрав. услуге ради прегледа и испитивања	13066	6,8
5	Друге специфичне и неспецифичне и вишеструке повреде	8987	4,7
6	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	8021	4,2
7	Акутно запаљење бронха и бронхиола	6144	3,2
8	Друге болести коже и поткожног ткива	5802	3,0
9	Друге болести црева и потрбушнице	4743	2,5
10	Болести средњег уха и болести мастоидног наставка	4412	2,3
11	Остало	48929	25,6
Укупно		191125	100,0

Табела бр. 40 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите школске деце у 2014. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1	Акутно запаљење ждрела и крајника	37451	18,9
2	Инфекције горњих респираторних путева	35239	17,8
3	Друге вирусне болести	20050	10,1
4	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	11307	5,7
5	Акутно запаљење бронха и бронхиола	11094	5,6
6	Болести средњег уха и болести мастоидног наставка	10616	5,3
7	Друге болести коже и поткожног ткива	7979	4,0
8	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	6354	3,2
9	Акутно запаљење гркљана и душника	4434	2,2
10	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	4291	2,2
11	Остало	49620	25,0
Укупно		198435	100,0

2.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА

У служби за здравствену заштиту жена у Јужнобачком округу у 2014. години укупно регистровани морбидитет износио је 54.939 обољења и мањи је за 13,9% у односу на 2013. годину и за 21,8% у односу на 2010. годину. Водећих пет група болести у морбидитету ове службе у 2014. години су исте као и у 2013. и 2010. години само им је редослед различит.

Болести мокраћно-полног система у 2014. години се налазе на првом месту и чине 43,4% укупно регистрованих дијагноза у морбидитету ове Службе, док се у 2010. години ова група болести налазила на другом месту са учешћем у укупном морбидитету од 43,0%. Најчешћа дијагноза у овој групи болести, а истовремено и друга међу водећим дијагнозама у укупном морбидитету у обе посматране године је *друга запаљења женских карличих органа* (11,9% односно 13,5%) (табеле бр. 41-44).

Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом у 2014. години налазе се на другом месту и заузимају значајан удео у укупно регистрованом морбидитету ове службе (43,2%), а у 2010. години ова група болести је заузимала прво место са готово половином регистрованих дијагноза. Најчешћа дијагноза у оквиру групе, а истовремено и најзаступљенија дијагноза у укупном морбидитету Службе у обе анализиране године је *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања* (табеле бр. 41-44).

У обе анализиране године **трудноћа, рађање и бабиње** налазе се на трећем месту са 6,3% учешћа у укупном морбидитету у 2014. години и 5,2% у 2010. години, а водећа дијагноза у овој групи, уједно и осма дијагноза у укупном морбидитету службе у 2014. години су *друге компликације трудноће и порођаја* са 4,2% од укупног морбидитета (табеле бр. 41-44).

На четвртм месту у 2014. години са уделом од 3,2% се налазе **тумори**, док су у 2010. години заузимали пето место са уделом од 2,0%. У анализираном периоду број обољења из ове групе се увећао за 24,2%.

На петом месту у 2014. години налази се група **заразне и паразитарне болести** са уделом од 1,9% (табеле бр. 41-44).

Табела бр. 41 Водеће групе болести у служби здравствене заштите жена у 2010. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	31932	45,5
2.	Болести мокраћно-полног система	30149	43,0
3.	Трудноћа, рађање и бабиње	3669	5,2
4.	Заразне и паразитарне болести	2042	2,9
5.	Тумори	1406	2,0
6.	Остало	997	1,4
Укупно		70195	100,0

Табела бр. 42 Водеће групе болести у служби здравствене заштите жена у 2014. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести мокраћно - полног система	23841	43,4
2.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	23755	43,2
3.	Трудноћа, рађање и бабиње	3481	6,3
4.	Тумори	1746	3,2
5.	Заразне и паразитарне болести	1036	1,9
6.	Остало	1080	2,0
Укупно		54939	100,0

Табела бр. 43 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите жена у 2010. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	19724	28,1
2	Друга запаљења женских карличних органа	9483	13,5
3	Препорођајни прегледи и друге контроле трудноће	5231	7,5
4	Поремећаји менструације	4893	7,0
5	Контрацепција	3515	5,0
6	Запаљење грлића материце	3485	5,0
7	Друга обољења полно - мокраћног пута	3089	4,4
8	Болести менопаузе - климактеријума	3078	4,4
9	Друге компликације трудноће и порођаја	2274	3,2
10	Нега и преглед после порођаја	2027	2,9
11	Остало	13396	19,1
Укупно		70195	100,0

Табела бр. 44 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите жена у 2014. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	13205	24,6
2	Друга запаљења женских карличних органа	6548	11,9
3	Препорођајни прегледи и друге контроле трудноће	4115	7,5
4	Поремећаји менструације	4093	7,5
5	Контрацепција	3418	6,2
6	Запаљење грлића материце	3394	6,2
7	Болести менопаузе - климактеријума	2738	5,0
8	Друге компликације трудноће и порођаја	2292	4,2
9	Друга обољења полно-мокраћног пута	2181	4,0
10	Нега и преглед после порођаја	1622	3,0
11	Остало	11036	20,1
Укупно		54939	100,0

2.2. БОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ

Подаци о болничком морбидитету се од 01.01.2014. године прикупљају по новом методу и на новом обрасцу Извештаја о хоспитализацији.

У болничком морбидитету који се региструје у Клиничком центру Војводине, на Институту за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, на Институтима у Сремској Каменици, у Општој болници Врбас и Специјалној болници за реуматске болести Нови Сад, према подацима за 2014. годину најзаступљеније групе обољења су: тумори (21,7%), следе болести система крвотока (12,2%), трудноћа, рађање и бабиње (8,9%), болести система за варење (6,9%) и болести мокраћно-полног система (6,4%) (табела бр. 46).

У поређењу са 2010. годином, као и са претходном, сада се у водећим групама болести налази XV група (трудноћа, рађање и бабиње) и XXI група (фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом), што у претходном периоду није био случај. Већи број случајева у односу на посматрану годину у оквиру групе трудноћа, рађање и бабиње је резултат промењеног начина евидентирања, с обзиром да се према новој методологији региструје и боравак у болници ради порођаја у оквиру Извештаја о хоспитализацији, што раније није био случај. У оквиру XXI групе (фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом), у 2014. години, највећи број случајева се односи на регистроване узроке хоспитализације у дневној болници Института за плућне болести Војводине и Института за здравствену заштиту деце и омладине Војводине (табела бр. 45, 46).

Табела бр. 45 Болнички морбидитет и морталитет у Јужнобачком округу у 2010. години

Р.бр. групе болести	Назив групе болести	Случајева	%	Ранг	Број дана	Умрло	Просечна дужина лечења	Болнички леталитет (број умрлих на 100 лечених)
I	Заразне и паразитарне болести	2.296	2,65	12	30.855	44	13,4	1,92
II	Тумори	21.081	24,37	1	146.529	482	7,0	2,29
III	Болести крви, крвотворних органа и поремећаји имунитета	1.955	2,26	14	9.120	20	4,7	1,02
IV	Болести жлезда са унутрашњим лечењем, исхране и метаболизма	3.436	3,97	8	18.898	73	5,5	2,12
V	Душевни поремећаји и поремећаји понашања	3.012	3,48	9	56.860	10	18,9	0,33
VI	Болести нервног система	2.506	2,90	10	22.138	28	8,8	1,12
VII	Болести ока и припојака ока	1.792	2,07	16	5.687	0	3,2	0,00
VIII	Болести ува и мастоидног наставка	881	1,02	19	4.994	0	5,7	0,00
IX	Болести система крвотока	11.896	13,75	2	114.689	1.022	9,6	8,59
X	Болести система за дисање	6.872	7,94	3	68.220	213	9,9	3,10
XI	Болести система за варење	6.600	7,63	4	50.399	208	7,6	3,15
XII	Болести коже и поткожног ткива	1.133	1,31	18	9.787	5	8,6	0,44
XIII	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	4.538	5,25	6	51.351	12	11,3	0,26
XIV	Болести мокраћно-полног система	6.392	7,39	5	35.269	92	5,5	1,44
XV	Трудноћа, рађање и бабиње	1.941	2,24	15	5.736	1	3,0	0,05
XVI	Стања у порођајном периоду	564	0,65	20	11.109	19	19,7	3,37
XVII	Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности	1.357	1,57	17	7.882	4	5,8	0,29
XVIII	Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	2.014	2,33	13	10.577	21	5,3	1,04
XIX	Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	3.865	4,47	7	30.759	92	8,0	2,38
XXI	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом	2.384	2,76	11	9.599	4	4,0	0,17
УКУПНО		86.515	100,00		700.458	2.350	8,0	2,71

Табела бр. 46 Болнички морбидитет и морталитет у Јужнобачком округу у 2014. години

Група болести	Случајева	%	Ранг	Број дана	Просечна дужина лечења	Умрло	Болнички леталитет (број умрлих на 100 лечених)
I Заразне и паразитарне болести	2.218	2,17	13	21.812	9,8	65	2,93
II Тумори	22.153	21,71	1	159.445	7,2	501	2,26
III Болести крви и имунитета	2.094	2,05	16	8.554	4,1	17	0,81
IV Болести жлезда са унутрашњим лучењем	4.125	4,04	9	20.101	4,9	59	1,43
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања	2.724	2,67	11	57.451	21,1	11	0,40
VI Болести нервног система	2.179	2,14	14	28.494	13,1	29	1,33
VII Болести ока и припојака ока	2.719	2,66	12	7.909	2,9	0	0,00
VIII Болести ува и мастоидног наставка	890	0,87	19	4.384	4,9	0	0,00
IX Болести система крвотока	12.473	12,22	2	106.049	8,5	1017	8,15
X Болести система за дисање	6.335	6,21	7	61.910	9,8	294	4,64
XI Болести система за варење	7.123	6,98	4	46.826	6,6	213	2,99
XII Болести коже и поткожног ткива	1.309	1,28	17	8.900	6,8	8	0,61
XIII Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	5.613	5,50	8	59.933	10,7	9	0,16
XIV Болести мокраћно-полног система	6.544	6,41	5	33.405	5,1	116	1,77
XV Трудноћа, рађање и бабиње	9.057	8,88	3	36.906	4,1	0	0,00
XVI Стања у порођајном периоду	752	0,74	20	12.186	16,2	4	0,53
XVII Урођене наказности	1.074	1,05	18	5.745	5,3	2	0,19
XVIII Симптоми и знаци	2.111	2,07	15	13.100	6,2	73	3,46
XIX Повреде и тровања	4.048	3,97	10	34.499	8,5	65	1,61
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом	6.505	6,37	6	32.016	4,9	1	0,02
УКУПНО	102.046	100,00		759.625	7,4	2.484	2,43

Просечна дужина лечења је била највећа код пацијената који су лечени од душевних поремећаја и поремећаја понашања (21,1 дан), затим код стања насталих у порођајном периоду (16,2 дана), болести нервног система (13,1 дан), и болести мишићно-коштаног система (10,7 дана), док је најкраћа просечна дужина лечења била код болести ока и припојака ока (2,9 дана), трудноће, рађања и бабиња (4,1 дан) и болести крви и имунитета (4,1 дан).

Просечна дужина лечења се у односу на 2013. годину није значајно мењала, док се у односу на 2010. годину бележе одређене промене. Присутне су значајније промене у смислу смањења код заразних и паразитарних болести за 3,6 дана (са 13,4 на 9,8 дана у 2014. години) и код стања у порођајном периоду за 3,5 дана (са 19,7 на 16,2 дана у 2014. години), док се повећала код душевних поремећаја и поремећаја понашања за 2,2 дана (са 18,9 на 21,1 дана у 2014. години) и болести нервног система за 4,3 дана (са 8,8 на 13,1 дана у 2014. години). Код осталих група обољења промена дужине лечења углавном је била око једног дана и мање.

Водећи узроци смрти хоспитализованих болесника у 2014. години и 2013. години су исти као и у 2010. години. На првом месту су болести система крвотока, које учествују са 40,9% у укупном броју умрлих. Леталитет је такође највећи код болести система крвотока и износи 8,1%. На другом месту се налазе тумори (20,2% од укупног броја умрлих) са леталитетом од 2,3%, док су на трећем месту болести система за дисање (11,8%) са леталитетом од 4,6%.

Најчешћи узроци хоспитализације (уколико се изузму хоспитализације због спонтаног порођаја) у 2014. години су били: злоћудни тумори душника и плућа, чији број случајева је остао на скоро истом нивоу, злоћудни тумор дојке, чији број случајева се повећао са 2.083 у 2010. години на 2.505 у 2014. години, и друга медицинска нега која није била међу 10 водећих дијагноза у 2010. години, док се у 2014. години налази на четвртом месту најчешћих узрока хоспитализације јер је у већем обиму евидентиран рад дневних болница (табела бр. 47, 48).

Поредећи са 2010. годином осим промена у редоследу дијагноза уочава се да се у 2014. години међу водећим дијагнозама налазе и есенцијална артеријска хипертензија (на 7. месту) и хронична исхемијска болест срца (на 8. месту) што није био случај у 2010. години (табела бр. 48).

Табела бр. 47 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2010. години - укупно

ДИЈАГНОЗА	Број хоспитализација	Број дана	Просечна дужина лечења
Злоћудни тумор душника и плућа (C34)	2.631	27.953	10,6
Злоћудни тумор дојке (C50)	2.083	17.735	8,5
Хронична исхемијска болест срца (I25)	1.901	22.851	12,0
Акутни инфаркт миокарда (I21)	1.458	12.956	8,9
Запаљење плућа, микроорганизам неозначен (J18)	1.298	18.410	14,2
Стезање у грудима, ангина пекторис (I20)	1.297	8.779	6,8
Хронична запаљења крајника (J35)	1.262	3.534	2,8
Злоћудни тумор лимфног ткива C83	1.257	3.574	2,8
Инфаркт мозга-изумирање ткива мозга (I63)	1.158	14.299	12,3
Шећерна болест, инсулинозависан облик (E10)	1.118	7.985	7,1

Табела бр. 48 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2014. години – укупно

ДИЈАГНОЗА	Број хоспита- лизација	Број дана	Просечна дужина лечења
Спонтани порођај код једноплодне трудноће (O80)	4.868	19.749	4,1
Злоћудни тумори душника и плућа (C34)	2.665	33.444	12,5
Злоћудни тумор дојке (C50)	2.505	20.562	8,2
Друга медицинска нега (Z51)	2.317	392	0,2
Порођај царским резом код једноплодне трудноће (O82)	1.836	10.982	6,0
Акутни инфаркт миокарда (I21)	1.808	12.115	6,7
Повишен крвни притисак непознатог порекла (I10)	1.556	9.301	6,0
Хронична исхемијска болест срца (I25)	1.468	15.757	10,7
Нега која укључује употребу рехабилитационих процедура (Z50)	1.441	10.258	7,1
Шећерна болест инсулинозависан облик (E10)	1.364	7.629	5,6

Водећи дијагностички ентитет у болничком морбидитету мушкараца, у 2014. години као и у 2010. години, је злоћудни тумор душника и плућа. На другом месту се налази друга медицинска нега, а на трећем месту акутни инфаркт срца. Осим промена у редоследу дијагноза уочава се да се у 2014. години налазе и есенцијална артеријска хипертензија (на 5. месту) и нега која укључује употребу рехабилитационих процедура (на 6. месту), које се нису налазиле међу водећим дијагнозама у 2010. години, као и на смањење броја случајева злоћудног тумора простате, који је у 2010. години био на шестом месту, док се у 2014. не налази међу водећим дијагнозама (табела бр. 49, 50).

Табела бр. 49 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2010. години - мушкарци

ДИЈАГНОЗА	Број хоспита- лизација	Број дана	Просечна дужина лечења
Злоћудни тумор душника и плућа (C34)	1.954	20.641	10,6
Хронична исхемијска болест срца (I25)	1.364	16.041	11,8
Акутни инфаркт миокарда (I21)	901	7.917	8,8
Стезање у грудима,ангина пекторис (I20)	863	5.513	6,4
Препонска кила (K40)	832	3.181	3,8
Злоћудни тумор простате (C61)	774	2.653	3,4
Запаљење плућа,микроорганизам неозначен (J18)	764	11.401	14,9
Хронична запаљења крајника (J35)	672	1.924	2,9
Злоћудни тумор лимфног ткива,Нодkin- он лимфом (C83)	665	2.265	3,4
Злоћудни тумор дебелог црева (C18)	640	3.577	5,6

Табела бр. 50 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2014. години – мушкарци

ДИЈАГНОЗА	Број хоспита- лизација	Број дана	Просечна дужина лечења
Злоћудни тумори душника и плућа (C34)	1.873	24.228	12,9
Друга медицинска нега (Z51)	1.554	224	0,1
Акутни инфаркт миокарда (I21)	1.133	7.333	6,5
Хронична исхемијска болест срца (I25)	1.051	11.198	10,7
Повишен крвни притисак непознатог порекла (I10)	809	4.876	6,0
Нега која укључује употребу рехабилитационих процедура (Z50)	792	5.388	6,8
Пропонска кила (K40)	788	2.825	3,6
Запаљење плућа микроорганизам неозначен (J18)	723	9.468	13,1
Злоћудни тумор дебелог црева (C18)	722	4.163	5,8
Стезање у грудима (I20)	715	4.385	6,1

У болничком морбидитету жена (уколико се изузму хоспитализације због спонтаног порођаја) најчешћи узрок хоспитализације у 2014. години је као и 2010. године злоћудни тумор дојке, чији број хоспитализација се повећао за 390 (са 2.073 у 2010. години на 2.463 у 2014. години). Следи порођај царским резом код једноплодне трудноће, док је на четвртом месту злоћудни тумор душника и плућа са повећањем броја случајева (са 677 у 2010. години на 792 у 2014. години). Запажа се, да се друга медицинска нега, серопозитивна реуматоидна запаљења зглоба, повишен крвни притисак непознатог порекла и акутни инфаркт миокарда нису налазиле међу десет водећих узрока хоспитализације у 2010. години (табела бр. 51, 52).

Табела бр. 51 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2010. години - жене

ДИЈАГНОЗА	Број хоспита- лизација	Број дана	Просечна дужина лечења
Злоћудни тумор дојке (C50)	2.073	17.631	8,5
Запаљење жучне кесе (K81)	685	3.507	5,1
Контрола нормалне трудноће (Z34)	685	1.462	2,1
Злоћудни тумор душника и плућа (C34)	677	7.312	10,8
Неплодност жене (N97)	636	610	1,0
Шећерна болест, инсулинозависан облик (E10)	606	4.034	6,7
Дифузни не- Hodgkin-ов лимфом, злоћудни тумор лимфног ткива (C83)	592	1.309	2,2
Хронична запаљења крајника (J35)	590	1.610	2,7
Унапређење репродукције (Z31)	589	2.469	4,2
Инфаркт мозга (I 63)	572	7.049	12,3

Табела бр. 52 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2014. години – жене

ДИЈАГНОЗА	Број хоспита- лизација	Број дана	Просечна дужина лечења
-----------	---------------------------	--------------	------------------------------

Спонтани порођај код једноплодне трудноће (O80)	4.868	19.749	4,1
Злоћудни тумор дојке (C50)	2.463	20.190	8,2
Порођај царским резом код једноплодне трудноће (O82)	1.836	10.982	6,0
Злоћудни тумори душника и плућа (C34)	792	9.216	11,6
Друга медицинска нега (Z51)	763	168	0,2
Серопозитивна реуматоидна запаљења зглоба (M05)	762	4.755	6,2
Повишен крвни притисак непознатог порекла (I10)	747	4.425	5,9
Шећерна болест инсулинозависан облик (E10)	713	4.037	5,7
Унапређење репродукције (Z31)	700	2.507	3,6
Акутни инфаркт миокарда (I21)	675	4.782	7,1

3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ

Према Уредби о плану мреже здравствених установа („Службени гласник Републике Србије“ бр. 42/06, 119/07, 84/08, 71/09, 85/09, 24/10, 5/12, 37/12, и 8/14) на територији Јужнобачког округа има 28 самосталних здравствених установа.

Мрежу примарне здравствене заштите чине 11 домова здравља, 2 апотеке и 3 завода (Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад, Завод за здравствену заштиту радника Нови Сад и Завод за хитну медицинску помоћ Нови Сад).

Здравствену заштиту на секундарном нивоу обезбеђује једна општа болница (Врбас), Специјална болница за реуматске болести Нови Сад и Војномедицински центар Нови Сад са 60 постеља који је од јануара 2012. године укључен у План мреже здравствених установа. Подаци који се односе на рад Војномедицинског центра Нови Сад нису укључени у анализу с обзиром да ова установа нема обавезу достављања података.

Установе које обављају здравствену делатност на терцијарном нивоу у Округу су Клинички центар Војводине, Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, Клиника за стоматологију Војводине и институти у Сремској Каменици: Институт за онкологију Војводине, Институт за плућне болести Војводине и Институт за кардиоваскуларне болести Војводине.

Здравствене установе које обављају делатност на више нивоа у Јужнобачком округу су: Институт за јавно здравље Војводине, Завод за антирабичну заштиту „Луј Пастер“ Нови Сад и Завод за трансфузију крви Војводине.

Здравствену заштиту становништва Јужнобачког округа у 2014. години обезбеђивало је укупно 10.114 радника, 2013. години 10.390 радника а у 2010. години 10.185 радника. Укупан број запослених радника у односу на 2013. годину се смањило за 276 радника (2,6%), а у односу на 2010. годину за 71 радника (0,7%). Од укупног броја запослених у 2014. години 74,7% су здравствени радници. Сваки трећи здравствени радник има високу стручну спрему. У Јужнобачком округу у 2014. години било је запослено 1.929 лекара, од тога 72% су лекари специјалисти. У здравственим установама у Округу је било запослено укупно 194 доктора стоматологије и 169 фармацеута. У односу на 2010. годину укупан број запослених доктора стоматологије се смањило за 11 (5,4%), док се број фармацеута повећао за 30 (21,6%) (табеле бр. 53, 54).

Табела бр. 53 Кадрови у здравственим установама Јужнобачког округа на дан 31.12.2010. године

Установа	Укупан број радника	Здравствени радници укупно	Здравствени радници							Немедицински	
			Висока стручна спрема				Виша СС	Сред. СС	Нижа СС		
			Висока СС	Лекари	Зубни лекари	Фармацеути					Остали

			укупно	Општа	На	Специ-							
				мед.	спец.	јалисти							
КЛ. ЗА АБДОМИНАЛНУ И ТРАНСПЛАНТАЦ. ХИРУРГИЈУ	67	67	18	2	2	14	0	0	0	7	38	4	0
КЛ. ВАСКУЛАРНУ И ТРАНСПЛАНТАЦ. ХИРУРГИЈУ	37	37	11	2	2	7	0	0	0	3	23	0	0
КЛ. ЗА ОРТОПЕДСКУ ХИРУРГИЈУ И ТРАУМАТОЛОГИЈУ	73	72	21	0	2	19	0	0	0	11	40	0	1
КЛ. ЗА УРОЛОГИЈУ	47	47	15	0	3	12	0	0	0	5	27	0	0
КЛ. ЗА ПЛАСТИЧНУ И РЕКОНСТРУКТИВНУ ХИРУРГИЈУ	27	26	8	0	1	7	0	0	0	3	15	0	1
КЛИНИКА ЗА НЕУРОХИРУРГИЈУ	36	36	8	1	1	6	0	0	0	2	26	0	0
КЛИНИКА ЗА МАКСИЛОФАЦИЈАЛНУ И ОРАЛНУ ХИРУРГИЈУ	21	21	7	0	2	5	0	0	0	2	12	0	0
КЛИНИКА ЗА АНЕСТЕЗИЈУ И ИНТЕНЗИВНУ ТЕРАПИЈУ	87	84	27	2	6	19	0	0	0	15	42	0	3
КЛИНИКА ЗА НЕФРОЛОГИЈУ И КЛИНИЧКУ ИМУНОЛОГИЈУ	76	76	17	0	3	14	0	0	0	5	54	0	0
КЛИНИКА ЗА ЕНДОКРИНОЛОГИЈУ, ДИЈАБЕТЕС И БОЛЕСТИ МЕТАБОЛИЗМА	39	39	12	1	1	10	0	0	0	6	21	0	0
КЛИНИКА ЗА ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЈУ И ХЕПАТОЛОГИЈУ	45	45	15	1	2	12	0	0	0	4	26	0	0
КЛИНИКА ЗА ХЕМАТОЛОГИЈУ	51	51	13	1	1	11	0	0	0	5	33	0	0
КЛИНИКА ЗА НЕУРОЛОГИЈУ	120	102	36	0	5	27	0	0	4	4	62	0	18
КЛИНИКА ЗА ПСИХИЈАТРИЈУ	157	124	51	6	2	30	0	0	13	19	54	0	33
КЛИНИКА ЗА ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ	109	84	23	2	1	20	0	0	0	10	51	0	25
КЛ. ЗА КОЖНО-ВЕНЕРИЧНЕ БОЛЕСТИ	48	39	18	1	0	17	0	0	0	5	16	0	9
ИНСТ. ЗА БОЛ. УХА, ГРЛА И НОСА	85	72	25	0	1	20	0	0	4	9	38	0	13
КЛИНИКА ЗА ОЧНЕ БОЛЕСТИ	78	65	22	0	5	17	0	0	0	8	35	0	13
КЛИН. ЗА ГИНЕКОЛОГ. И АКУШЕР.	376	327	81	4	7	66	0	0	4	18	227	1	49
КЛИН. ЗА МЕДИЦ. РЕХАБИЛИТАЦИЈУ	99	81	15	1	3	11	0	0	0	28	34	4	18
ЦЕНТАР ЗА ЛАБОРАТОРИЈСКУ МЕДИЦИНУ	113	92	33	1	3	16	0	0	13	10	49	0	21
ЦЕНТАР ЗА РАДИОЛОГИЈУ	82	65	32	3	14	15	0	0	0	31	2	0	17
ЦЕНТАР ЗА СУДСКУ МЕДИЦИНУ, ТОКСИКОЛОГИЈУ И	31	28	18	1	3	9	0	0	5	2	8	0	3

МОЛЕКУЛ. ГЕН.													
ЦЕНТАР ЗА ПАТОЛОГИЈУ И ХИСТОЛОГИЈУ	34	28	13	0	4	9	0	0	0	1	14	0	6
УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	342	295	48	10	10	25	0	1	2	32	215	0	47
СЛУЖБА ОПЕРАЦИОНИХ САЛА	55	39	1	0	0	1	0	0	0	11	27	0	16
ПОЛИКЛИНИКА	30	5	2	0	0	2	0	0	0	2	1	0	25
СЛУЖБА ЗА ПРАВНЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ	64	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	63
СЛУЖБА ЗА ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	62	10	2	0	0	0	0	2	0	1	7	0	52
СЛУЖБА ЗА ТЕХНИЧКО-УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	220
УПРАВА КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА	37	7	6	1	0	5	0	0	0	1	0	0	30
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ И ИНФОРМАТИКУ	93	6	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	87
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ –ИНТЕРНО	59	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	57
1. Клинички центар Војводине укупно	2900	2073	598	40	84	426	0	3	45	263	1203	9	827
2. ДОМ ЗДРАВЉА НОВИ САД	1490	1260	484	64	27	268	94	1	30	118	658	0	230
3. АПОТЕКА НОВИ САД	227	174	88	0	0	0	2	84	2	0	86	0	53
4. ЗАВОД ЗА ЗДРАВ. ЗАШТ. РАДНИКА НОВИ САД	43	33	21	0	4	10	0	0	7	1	11	0	10
5. ЗАВОД ЗА ЗДР. ЗАШТ. СТУДЕНАТА НОВИ САД	74	61	28	4	3	15	5	0	1	6	27	0	13
6. СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА РЕУМАТСКЕ БОЛЕСТИ НОВИ САД	98	75	14	1	0	13	0	0	0	24	34	3	23
7. ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ВОЈВОДИНЕ	244	160	62	3	7	36	0	0	16	18	77	3	84
8. ЗАВОД ЗА АНТИРАБИЧНУ ЗАШТИТУ "ЛУЈ ПАСТЕР" НОВИ САД	16	13	7	0	0	4	0	0	3	0	3	3	3
9. КЛИНИКА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	62	54	29	0	0	0	29	0	0	7	18	0	8
10. ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	609	401	120	4	8	87	0	1	20	44	237	0	208
11. ИНСТИТУТ ЗА ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	636	405	118	11	9	89	1	4	4	73	214	0	231
12. ИНСТ. ЗА КАРДИОВАСКУЛАРНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	538	381	88	2	10	73	0	2	1	149	144	0	157
13. ИНСТ. ЗА ЗАШТ. ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ	726	535	163	8	9	112	0	2	32	46	325	1	191

ВОЈВОДИНЕ													
14. ЗАВОД ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ	90	63	22	1	3	18	0	0	0	2	39	0	27
15. ЗАВОД ЗА ХИТНУ МЕДИЦИНСКУ ПОМОЋ НОВИ САД	226	128	58	17	13	28	0	0	0	3	67	0	98
Нови Сад укупно	8083	5846	1889	146	180	1175	130	98	160	763	3175	19	2237
16. ДЗ Врбас	211	188	69	10	4	34	17	2	2	3	116	0	23
17. Општа болница Врбас	504	361	94	11	11	66	1	3	2	18	249	0	143
18. Апотека Врбас	27	20	8	0	0	0	0	8	0	0	12	0	7
- Администр.-техничка служба Врбас	41	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	40
ВРБАС УКУПНО	783	570	171	21	15	100	18	13	4	21	378	0	213
19. ДЗ Бач	93	67	22	9	2	6	3	2	0	2	43	0	26
20. ДЗ Бачка Паланка	362	279	104	49	8	27	13	7	0	7	168	0	83
21. ДЗ Бачки Петровац	77	62	22	8	2	6	4	2	0	2	38	0	15
22. ДЗ Беочин	91	72	26	9	1	11	4	1	0	3	43	0	19
23. ДЗ Бечеј	235	178	65	19	8	21	10	6	1	5	108	0	57
24. ДЗ Жабаљ	144	118	44	18	4	12	7	3	0	4	70	0	26
25. ДЗ Србобран	96	74	30	8	5	9	6	2	0	2	42	0	22
26. ДЗ Темерин	134	107	40	15	2	11	7	4	1	4	63	0	27
27. ДЗ Тител	87	62	22	14	1	3	3	1	0	2	38	0	25
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ:	10185	7435	2435	316	228	1381	205	139	166	815	4166	19	2750

Табела бр. 54 Кадрови у здравственим установама Јужнобачког округа на дан 31.12.2014. године

Установа	Укупан број радника	Здравствени радници										Немедицински	
		Здравствени радници	Висока стручна спрема					Виша СС	Сред. СС	Пижва			
			Висо	Лекари	С	Ф	Ф						

		укупно	ка СС укупн о	Општа медицина	На специјализац.	Специјалисти							
КЛ. ЗА АБДОМИНАЛНУ И ТРАНСПЛАНТАЦ. ХИРУРГИЈУ	73	68	19	0	3	16	0	0	0	5	44	0	5
КЛ. ЗА ВАСКУЛАРНУ И ТРАНСПЛАНТАЦИОНУ ХИРУРГИЈУ	37	36	10	1	3	6	0	0	0	2	24	0	1
КЛ. ЗА ОРТОПЕДСКУ ХИРУРГИЈУ И ТРАУМАТОЛОГИЈУ	75	74	19	2	1	16	0	0	0	5	50	0	1
КЛ. ЗА УРОЛОГИЈУ	52	52	16	1	2	13	0	0	0	3	33	0	0
КЛ. ЗА ПЛАСТИЧНУ И РЕКОНСТРУКТИВНУ ХИРУРГИЈУ	28	27	9	0	1	8	0	0	0	2	16	0	1
КЛИНИКА ЗА НЕУРОХИРУРГИЈУ	38	37	8	1	2	5	0	0	0	1	28	0	1
КЛИНИКА ЗА МАКСИЛОФАЦИЈАЛНУ И ОРАЛНУ ХИРУРГИЈУ	22	22	8	0	1	7	0	0	0	2	12	0	0
КЛИНИКА ЗА АНЕСТЕЗИЈУ И ИНТЕНЗ. ТЕРАПИЈУ	106	103	34	2	13	19	0	0	0	1	68	0	3
КЛИНИКА ЗА НЕФРОЛОГИЈУ И КЛИНИЧКУ ИМУНОЛОГИЈУ	77	77	15	1	1	13	0	0	0	5	57	0	0
КЛИНИКА ЗА ЕНДОКРИНОЛОГИЈУ, ДИЈАБЕТЕС И БОЛЕСТИ МЕТАБОЛИЗМА	42	42	14	1	3	10	0	0	0	1	27	0	0
КЛИНИКА ЗА ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЈУ И ХЕПАТОЛОГИЈУ	47	47	12	0	1	11	0	0	0	2	33	0	0
КЛИНИКА ЗА ХЕМАТОЛОГИЈУ	53	53	10	0	1	9	0	0	0	1	42	0	0
КЛИНИКА ЗА НЕУРОЛОГИЈУ	127	106	32	0	0	28	0	0	4	6	68	0	21
КЛИНИКА ЗА ПСИХИЈАТРИЈУ	153	121	49	0	6	30	0	0	13	9	63	0	32
КЛИНИКА ЗА ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ	115	89	25	3	3	19	0	0	0	10	54	0	26
КЛ. ЗА КОЖНО-ВЕНЕРИЧНЕ БОЛЕСТИ	49	40	19	0	2	17	0	0	0	1	20	0	9
ИНСТ. ЗА БОЛ. УХА, ГРЛА И НОСА	87	74	28	0	3	20	0	0	5	6	40	0	13
КЛИНИКА ЗА ОЧНЕ БОЛЕСТИ	78	64	22	0	0	21	0	0	1	4	38	0	14
КЛИН. ЗА ГИНЕКОЛОГ. И АКУШЕР.	386	341	83	0	11	65	0	0	7	12	246	0	45
КЛИН. ЗА МЕДИЦ. РЕХАБИЛИТАЦИЈУ	96	79	15	0	3	10	0	0	2	27	37	0	17
ЦЕНТАР ЗА ЛАБОРАТОРИЈСКУ МЕДИЦИНУ	116	97	33	0	8	16	0	0	9	7	57	0	19
ЦЕНТАР ЗА РАДИОЛОГИЈУ	88	70	31	0	11	19	0	0	1	30	9	0	18
ЦЕНТАР ЗА СУДСКУ МЕДИЦИНУ, ТОКСИКОЛОГИЈУ И МОЛЕКУЛ. ГЕН.	27	24	15	0	0	10	0	0	5	1	8	0	3
ЦЕНТАР ЗА ПАТОЛОГИЈУ И ХИСТОЛОГИЈУ	33	27	11	0	3	8	0	0	0	0	16	0	6
УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	370	345	63	1	23	35	0	1	3	34	248	0	25
СЛУЖБА ОПЕРАЦИОНИХ САЛА	56	46	1	0	0	1	0	0	0	3	42	0	10
ПОЛИКЛИНИКА	27	8	3	0	0	3	0	0	0	2	3	0	19

Установа	Укупан број радника	Здравствени радници											Немедицински
		Здравствени радници укупно	Висока стручна спрема							Виша СС	Сред. СС	Ниска СС	
			Висока СС укупно	Лекари			Зубни лекари	фарма-цеути	Оста-ли				
				Општа медицина	На специјализац.	Специјалисти							
СЛУЖБА ЗА ПРАВНЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ	54	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	53
СЛУЖБА ЗА ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	89	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	88
СЛУЖБА ЗА ТЕХНИЧКО-УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	204	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	204
УПРАВА КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА	28	9	8	0	0	8	0	0	0	1	0	0	19
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ И ИНФОРМАТИКУ	79	5	0	0	0	0	0	0	0	1	4	0	74
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ -ИНТЕРНО	37	4	1	0	0	0	0	0	1	0	3	0	33
ЦЕНТАР ЗА МЕДИЦИНСКО СНАБДЕВАЊЕ – БОЛНИЧКА АПОТЕКА	17	13	4	0	0	0	0	4	0	0	9	0	4
1. Клинички центар Војводине укупно	2.966	2.202	618	13	105	443	0	6	51	184	1400	0	764
2. ДОМ ЗДРАВЉА НОВИ САД	1.375	1.168	464	74	23	250	88	1	28	142	562	0	207
3. АПОТЕКА НОВИ САД	233	184	105	0	0	0	1	102	2	0	79	0	49
4. ЗАВОД ЗА ЗДРАВ. ЗАШТ. РАДНИКА НОВИ САД	43	30	18	0	1	9	0	0	8	1	11	0	13
5. ЗАВОД ЗА ЗДР. ЗАШТ. СТУДЕНАТА НОВИ САД	70	58	27	3	2	16	5	0	1	8	23	0	12
6. СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА РЕУМАТСКЕ БОЛЕСТИ НОВИ САД	93	74	15	1	1	13	0	0	0	24	33	2	19
7. ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ВОЈВОДИНЕ	238	171	63	3	4	37	0	1	18	15	82	11	67
8. ЗАВОД ЗА АНТИРАБИЧНУ ЗАШТИТУ "ЛУЈ ПАСТЕР" НОВИ САД	20	15	10	1	0	4	0	0	5	0	3	2	5
9. КЛИНИКА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	60	53	30	0	0	0	30	0	0	1	22	0	7
10. ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	601	406	126	0	18	84	0	2	22	50	230	0	195
11. ИНСТИТУТ ЗА ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	653	429	119	1	23	86	1	5	3	74	236	0	224
12. ИНСТ. ЗА КАРДИОВАСКУЛАРНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	655	417	91	1	21	65	0	2	2	173	153	0	238
13. ИНСТ. ЗА ЗАШТ. ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ ВОЈВОДИНЕ	756	594	165	7	18	108	0	1	31	59	370	0	162
14. ЗАВОД ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ	92	63	23	0	0	22	0	1	0	2	38	0	29
15. ЗАВОД ЗА ХИТНУ МЕДИЦИНСКУ ПОМОЋ НОВИ САД	232	141	60	12	8	40	0	0	0	7	74	0	91
Нови Сад укупно	8.087	6.005	1.934	116	224	1.177	125	121	171	740	3.316	15	2.082
16. ДЗ Врбас	237	176	65	9	3	32	17	2	2	6	105	0	61
17. Општа болница Врбас	510	377	99	6	21	63	1	4	4	28	250	0	133
18. Апотека Врбас	33	27	15	0	0	0	0	15	0	0	12	0	6
ВРБАС УКУПНО	780	580	179	15	24	95	18	21	6	34	367	0	200

Установа	Укупан број радника	Здравствени радници укупно	Здравствени радници										Немедицински			
			Висока СС укупно	Висока стручна спрема						Зубни лекари	Фарма-цеути	Оста-ли		Виша СС	Сред. СС	Ниска СС
				Лекари			Специјалисти	Фарма-цеути	Оста-ли							
				Општа медицина	На специјализац.	Специјалисти										
19. ДЗ Бач	83	60	19	7	1	7	3	1	0	3	38	0	23			
20. ДЗ Бачка Паланка	332	255	89	40	5	27	12	5	0	8	158	0	77			
21. ДЗ Бачки Петровац	72	56	22	8	1	8	3	2	0	2	32	0	16			
22. ДЗ Беочин	87	68	26	11	0	9	4	2	0	2	40	0	19			
23. ДЗ Бечеј	226	178	67	17	10	26	8	5	1	6	105	0	48			
24. ДЗ Жабалъ	140	116	43	16	1	15	7	4	0	4	69	0	24			
25. ДЗ Србобран	91	71	28	9	1	9	5	3	1	2	41	0	20			
26. ДЗ Темерин	133	107	42	14	4	14	6	4	0	6	59	0	26			
27. ДЗ Тител	83	62	22	13	2	3	3	1	0	1	39	0	21			
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ:	10.114	7.558	2.471	266	273	1.390	194	169	179	808	4.264	15	2.556			

4. КОРИШЋЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

4.1. КОРИШЋЕЊЕ ВАНБОЛНИЧКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Према Уредби о Плану мреже здравствених установа („Сл. гласник РС“, број 42/06, 119/07, 84/08, 71/09, 85/09, 24/10, 6/12, 37/12 и 8/14), на територији Јужнобачког округа ванболничку здравствену заштиту становништва обезбеђује 11 домова здравља, 3 завода (Завод за здравствену заштиту радника, Завод за

здравствену заштиту студената и Завод за хитну медицинску помоћ) и 2 апотеке (Апотека Нови Сад и Апотека Врбас).

4.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ

Током 2014. године у службама опште медицине у Јужнобачком округу било је запослено 295 лекара и 425 здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом. Однос лекар/сестра у службама опште медицине у Јужнобачком округу у 2014. години је износио 1:1,4, што је према *Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Службени гласник Републике Србије” бр. 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012, 22/2013)* у даљем тексту Правилник, у границама кадровске обезбеђености за ниво примарне здравствене заштите. Укупан број лекара запослених у служби опште медицине 2014. године је 295 и мањи је за 1,0% у односу на њихов број 2013. године (298) и за 5,5% у односу на 2010. годину (312).

Број становника којима се у 2014. години пружала здравствена заштита у овој служби је био 495.833, при чему је број становника на једног лекара у 2014. години просечно износио 1.681, а кретао се у распону од 835 (Тител) до 2.136 (Србобран). Правилник предвиђа једног лекара на 1.600 становника.

Просечан број посета по становнику је био 4,1 у 2014. години, а од укупног броја посета једна трећина су биле прве посете.

Просечан број посета код лекара у току дана износио је 34 посете, што је за 4 посете на дан већа оптерећеност у односу на 2013. годину и за 2 посете у односу на 2010. годину. Највећа оптерећеност лекара у 2014. години се бележи у Бачкој Паланци (48 посета), док је најмања у Тителу (20 посета) (табела бр. 56).

У односу на 2010. годину број становника којима је пружана здравствена заштита 2014. године увећан је за 40.949 становника, док се број лекара смањио за 5,5%, што је допринело повећању оптерећености лекара (табеле бр. 55,56).

Табела бр. 55 Кадрови и посете у служби опште медицине Јужнобачког округа у 2010. години

Општина	Попула- ција	Лека- ри	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 особу	Број становника на 1 лекара	Бро сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	12384	11	13	60630	18322	21602	4,9	1126	1,2	28	2,3	2,8
Б. Паланка	47157	32	34	269931	108928	103253	5,7	1474	1,1	42	1,5	2,6

Б.Петровац	11321	10	11	57441	14874	32444	5,1	1132	1,1	29	2,9	1,8
Беочин	12077	8	13	40432	14385	25522	3,3	1510	1,6	25	1,8	1,6
Бечеј	31171	22	35	120408	24678	59220	3,9	1417	1,6	27	3,9	2,0
Врбас	34247	21	41	212824	54120	65445	6,2	1631	2,0	51	2,9	3,3
Жабалъ	20332	20	22	96942	30351	47835	4,8	1017	1,1	24	2,2	2,0
Нови Сад	231707	152	211	856952	298227	225543	3,7	1524	1,4	28	1,9	3,8
Србобран	13468	5	15	60562	12830	26671	4,5	2694	3,0	61	3,7	2,3
Темерин	21387	12	18	122521	27225	48473	5,7	1782	1,5	51	3,5	2,5
Тител	12807	15	23	59601	12810	24684	4,7	854	1,5	20	3,7	2,4
Ср. Карловци	6826	4	6	35476	10676	13154	5,2	1707	1,5	44	2,3	2,7
ОКРУГ	454884	312	442	1993720	627426	693846	4,4	1458	1,4	32	2,2	2,9

*Приказане су само посете ради лечења

** Рачунато на 220 радних дана у току године

Табела бр. 56 Кадрови и посете у служби опште медицине у Јужнобачком округу у 2014. години

Општина	Попула- ција	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради система- тских прегледа	Посета ради контро- лних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 особу	Број становника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	11526	10	15	61869	766	0	61103	23916	17530	5,4	1153	1,5	31	1,6	3,5
Б.Паланка	44489	28	33	266182	2655	0	263527	107217	84518	6,0	1589	1,2	48	1,5	3,1
Б. Петровац	10748	7	10	59330	0	0	59330	17829	15475	5,5	1535	1,4	42	2,3	3,8
Беочин	12417	8	13	38121	511	0	37610	15072	22275	3,1	1552	1,6	24	1,5	1,7
Бечеј	29288	22	33	127698	0	0	127698	28724	60154	4,4	1331	1,5	29	3,4	2,1
Врбас	33061	22	35	187875	0	0	187875	40265	56834	5,7	1503	1,6	43	3,7	3,3
Жабалъ	20165	14	22	97654	289	0	97365	35434	40971	4,8	1440	1,6	35	1,8	2,4
Нови Сад	279067	145	204	914190	11822	0	902368	292755	197842	3,3	1925	1,4	32	2,1	4,6
Србобран	12817	6	14	56456	0	0	56456	17775	31467	4,4	2136	2,3	47	2,2	1,8
Темерин	22639	14	18	132451	2660	1565	128226	30599	35427	5,9	1617	1,3	47	3,3	3,7
Тител	12520	15	24	58702	743	0	57959	12427	22567	4,7	835	1,6	20	3,7	2,6
Ср. Карловци	7096	4	4	30729	192	0	30537	7123	8427	4,3	1774	1,0	38	3,3	3,6
ОКРУГ	495833	295	425	2031257	19638	1565	2010054	629136	593487	4,1	1681	1,4	34	2,2	3,4

** Рачунато на 220 радних дана у току године

4.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА

Служба медицине рада организована је у 7 општина Јужнобачког округа и пружа примарну здравствену заштиту радно активном становништву. Према Саопштењу Републичког завода за статистику у Јужнобачком округу је у 2014. години било 179.136 запослених, као и у 2013 години, што је скоро двостуко мањи број запослених у односу на 2010. годину када је тај број износио 335.029.

У службама медицине рада Јужнобачког округа у 2014. години број запослених здравствених радника био је 131 (66 лекара и 65 здравствених радника

са вишом и средњом стручном спремом), при чему на сваког лекара долази 1 медицинска сестра. У односу на 2013. годину укупан број здравствених радника се увећао за једног лекара, али је у односу на 2010. годину број лекара је смањен за 9,6%, а број здравствених радника за вишом и средњом стручном спремом је смањен за 14,5%.

Током 2014. године број запослених на једног лекара у Округу је износио 2714, а кретао се од 2214 у Новом Саду до 6173 запослена у Бачкој Паланци (Правилник прописује критеријум од 3000 запослених на једног лекара ове службе). Просечан број посета по једном запосленом износио је 1,3 а просечна оптерећеност лекара 18 посета на дан. Највише пацијената на дан су прегледали лекари у Бечеју (43 посете), док се најмањи просечан број дневних посета бележи у Врбасу (3 посете), Бачкој Паланци (4 посете) и Србобрану (5 посета) (табела бр. 58).

У анализираном петогодишњем периоду, смањен је број стално запосленог становништва, као и број лекара, тако да је број становника на 1 лекара опао за 40,9%, односно са 4589 становника на 1 лекара у 2010. години на 2714 становника на 1 лекара у 2014. години. Просечан број посета на једну особу повећао се са 0,8 у 2010. години на 1,3 посете у 2014. години (табеле бр. 57, 58).

Табела бр. 57 Кадрови и посете у служби медицине рада у Јужнобачком округу у 2010. години

Општина	Популација	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 особу	Број становника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновни и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	8617	2	2	6136	1706	1409	0,7	4309	1	15	2,6	4,4
Б.Паланка	33763	7	5	24709	8134	15480	0,7	4823	1	18	2,0	1,6
Б. Петровац	8029	0	0	608	301	347	0,1	-	-	-	1,0	1,8
Беочин	8952	1	2	6666	2600	2968	0,7	8952	2	33	1,6	2,2
Бечеј	22406	2	3	9042	1826	3596	0,4	11203	2	23	4,0	2,5
Врбас	25121	2	4	1970	1970	10530	0,1	12561	2	5	-	0,2
Жабалђ	14849	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-
Нови Сад	173349	58	59	204568	66778	32694	1,2	2989	1	18	2,1	6,3
Србобран	9531	1	1	585	242	334	0,1	9531	1	3	1,4	1,8
Темерин	16227	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-
Тител	9250	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-
Ср.Карловци	4935	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-
ОКРУГ	335029	73	76	254284	83557	67358	0,8	4589	1	17	2,0	3,8

*Приказане су само посете ради лечења

** Рачунато на 220 радних дана у току године

Табела бр. 58 Кадрови и посете у служби медицине рада у Јужнобачком округу у 2014. години

Општина	Попула- ција	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради систематских прегледа	Посета ради контролних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 особу	Број становника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	2074	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0
Б.Паланка	12345	2	2	1578	1440	138	0	0	8075	0,1	6173	1,0	4	0,0	0,2
Б. Петровац	2911	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0
Беочин	2891	1	2	5960	0	0	5960	2454	3200	2,1	2891	2,0	30	1,4	1,9
Бечеј	7406	2	3	17321	3227	669	13425	2072	43	2,3	3703	1,5	43	7,4	402,8
Врбас	9190	2	4	1158	10	20	1128	1128	8046	0,1	4595	2,0	3	0,0	0,1
Жабалъ	3491	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0
Нови Сад	128405	58	54	210992	3556	89	207347	80783	28235	1,6	2214	0,9	18	1,6	7,5
Србобран	2391	1	0	994	984	10	0	0	0	0,4	2391	0,0	5	0	0
Темерин	5391	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0
Тител	1674	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0
Ср. Карловци	967	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0
ОКРУГ	179136	66	65	238003	9217	926	227860	86437	47599	1,3	2714	1,0	18	1,8	5,0

** Рачунато на 220 радних дана у току године

4.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ СТАРОСТИ 0 - 6 ГОДИНА

Примарну здравствену заштиту деце предшколског узраста обезбеђују домови здравља Јужнобачког округа, с тим што неки домови здравља у Јужнобачком округу имају посебну службу за ову популациону групу, а код неких је заједничка служба за здравствену заштиту деце предшколског узраста, школску децу и омладину.

Посебну службу за ову популациону групу има 7 општина (Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Бечеј, Врбас, Нови Сад, Србобран, док осталих 5 општина Округа има заједничку службу за предшколску и школску децу. За општине Бач, Тител, Жабалъ и Сремски Карловци комплетан кадар из заједничке службе је приказан у овој служби, а за општину Темерин у служби за здравствену заштиту деце школског узраста.

У службама за здравствену заштиту предшколске деце на територији Јужнобачког округа 2014. године радило је 55 лекара и 81 медицинска сестара/техничар са средњом и вишом стручном спремом. У односу на 2013. годину број лекара се увећао за 3 лекара, док се број медицинских сестара није мењао. У односу на 2010. годину број лекара је смањен за 2 лекара, док је број медицинских сестара смањен за 11 медицинских сестара.

Обезбеђеност лекарима ове популационе групе у Округу је повољнија од стандарда, обзиром да на једног лекара у просеку долази 813 деце предшколског узраста (према Правилнику треба обезбедити једног лекара за 850 деце овог узраста). У домовима здравља који имају посебну службу за здравствену заштиту деце предшколског узраста број деце на једног лекара креће се у распону од 483 деце у Жабљу до 1154 деце на једног лекара у Бачкој Паланци.

Просечан број посета на једно дете у 2014. години износио је 8,4 а кретао се од 5,5 посета по једном детету у Сремским Карловцима до 10,7 посета по једном детету у Бачком Петровцу. Просечан број посета код лекара у току дана износио је 34. Оптерећеност лекара по општинама (у домовима здравља код којих је приказан само кадар који покрива децу предшколског узраста) је различита и

креће се од 18 посета на дан у Бечеју до 45 посета на дан у Бачком Петровцу (табела бр. 60).

У односу на 2010. годину, у 2014. години дошло је до повећања броја деце за 8,7% и смањења броја лекара за 3,5%, што је проузроковало повећану оптерећеност лекара приказано кроз повећање броја деце по једном лекару за 12,7% (са 721 у 2010. години на 813 детета по 1 лекару у 2014. години), као и повећање броја посета на дан за 25,9% (са 27 у 2010. години на 34 посете у 2014. години) (табеле бр. 59, 60).

Табела бр. 59 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту деце старости 0-6 година у Јужнобачком округу у 2010. години

Општина	Број деце 0-6 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	1098	2	2	4824	3447	2855	4,4	549	1,0	12	0,4	1,7
Б.Паланка	3945	5	15	22970	13716	5929	5,8	789	3,0	23	0,7	3,9
Б. Петровац	956	0	0	6082	3455	3538	6,4	-	-	-	0,8	1,7
Беочин	1178	1	1	5232	2294	1648	4,4	1178	1,0	26	1,3	3,2
Бечеј	3001	4	4	15803	9095	9123	5,3	750	1,0	20	0,7	1,7
Врбас	3254	5	6	24900	12209	13393	7,7	651	1,2	25	1,0	1,9
Жабалъ	2277	3	6	10686	7205	5524	4,7	759	2,0	18	0,5	1,9
Нови Сад	20300	33	52	189027	105760	72608	9,3	615	1,6	29	0,8	2,6
Србобран	1309	2	3	7499	3020	4578	5,7	-	-	-	1,5	1,6
Темерин	2005	0	0	13884	8486	2673	6,9	-	-	-	0,6	5,2
Тител	1209	1	2	7222	3378	1866	6,0	-	-	-	1,1	3,9
Ср. Карловци	555	1	1	3801	2646	1896	6,8	555	1,0	19	0,4	2,0
ОКРУГ	41087	57	92	311930	174711	125631	7,6	721	1,6	27	0,8	2,5

*Приказане су само посете ради лечења

** Рачунато на 220 радних дана у току године

Табела бр. 60 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту деце старости 0 - 6 година у Јужнобачком округу у 2014. години

Општина	Број деце 0-6 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради систематских прегледа	Посета ради контролних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	813	1	2	5577	108	0	5469	3879	2629	6,9	813	2,0	28	0,4	2,1
Б.Паланка	3462	3	13	25769	1273	65	24431	13574	5279	7,4	1154	4,3	43	0,9	4,9
Б. Петровац	839	1	2	8947	761	0	8186	4470	1177	10,7	839	2,0	45	1,0	7,6
Беоцин	1059	1	1	6911	1014	148	5749	3490	1601	6,5	1059	1,0	35	1,0	4,3
Бечеј	2416	5	4	18226	3145	61	15020	8342	5518	7,5	483	0,8	18	1,2	3,3
Врбас	2892	4	5	25813	2597	304	22912	14672	2872	8,9	723	1,3	32	0,8	9,0
Жабалђ	1870	5	5	15693	2044	90	13559	9421	3120	8,4	374	1,0	16	0,7	5,0
Нови Сад	26732	31	43	235141	32464	6689	195988	107203	49907	8,8	862	1,4	38	1,2	4,7
Србобран	1067	1	3	8425	166	23	8236	4399	3925	7,9	1067	3,0	42	0,9	2,1
Темерин	1976	0	0	15532	1591	443	13498	8236	1219	7,9	0	0,0	0	0,9	12,7
Тител	1013	2	2	7275	509	1	6765	3849	794	7,2	507	1,0	18	0,9	9,2
Ср. Карловци	549	1	1	3039	280	53	2706	1254	1114	5,5	549	1,0	15	1,4	2,7
ОКРУГ	44688	55	81	376348	45952	7877	322519	182789	79155	8,4	813	1,5	34	1,1	4,8

** Рачунато на 220 радних дана у току године

4.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

Службе за здравствену заштиту школске деце и омладине организоване су на територији Јужнобачког округа као самосталне службе у оквиру домова здравља или заједно са службама за здравствену заштиту предшколске деце.

У службама за здравствену заштиту школске деце и омладине током 2014. године било је запослено 56 лекара и 55 медицинских сестара/техничара са средњом и вишом стручном спремом. У 2014. години у односу на 2013. годину, било је мање 3 лекара и 5 медицинских сестара, а у односу на 2010. годину мање 2 лекара и 9 медицинских сестара. Однос лекара и медицинских сестара техничара је био 1:1.

На једног лекара ове службе у 2014. години, долази 1350 деце школског узраста, што је повољније од Правилника (1 лекар за 1500 деце школског узраста). Највећа одступања у односу на Правилник забележена су у Србобрану (2189) и Бачком Петровцу (818). У Темерину су сви запослени лекари приказани у служби за здравствену заштиту школске деце па се не приказује реална оптерећеност лекара.

У просеку број дневних посета код лекара у 2014. години је 28, као и у 2010 години, док је у 2013. години дневана оптерећеност износила 24 посете на дан. Најмање забележених дневних посета по лекару било је у Беоцину (15 посета), а највише у Србобрану (55 посета).

Број посета на једно дете школског узраста је 4,2 а креће се у распону од 3 посете по детету у Беоцину до 5 у Србобрану (табела бр. 62).

У 2014. години у односу на 2010. годину нема значајне разлике у оптерећености лекара посматрајући просечан број деце на 1 лекара, као и просечан број посета код лекара на дан (табеле бр. 61, 62).

Табела бр. 61 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту школске деце у Јужнобачком округу у 2010. години

Општина	Број деце од 7-18 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара	Првих посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	2305	0	0	6865	4445	1461	3,0	-	-	-	0,5	4,7
Б.Паланка	7973	3	3	15467	9580	3192	1,9	2658	1,0	26	0,6	4,8
Б. Петровац	1930	3	6	7386	4238	4347	3,8	643	2,0	12	0,7	1,7
Беоцин	2314	1	1	4473	1976	1262	1,9	2314	1,0	22	1,3	3,5
Бечеј	5486	4	4	17336	9970	9482	3,2	1372	1,0	22	0,7	1,8
Врбас	6790	6	5	46345	23046	16763	6,8	1132	0,8	39	1,0	2,8
Жабалђ	3996	0	0	13574	8498	3291	3,4	-	-	-	0,6	4,1
Нови Сад	37788	32	37	172769	108907	48131	4,6	1181	1,2	27	0,6	3,6
Србобран	2554	2	2	12274	4605	3768	4,8	1277	1,0	31	1,7	3,3
Темерин	3922	7	6	13621	8060	3389	3,5	560	0,9	10	0,7	4,0
Тител	2497	0	0	8831	4286	1902	3,5	-	-	-	1,1	4,6
Ср. Карловци	1179	0	0	4009	2847	1658	3,4	-	-	-	0,4	2,4
ОКРУГ	78734	58	64	322950	190458	98646	4,1	1357	1,1	28	0,7	3,3

*Приказане су само посете ради лечења

** Рачунато на 220 радних дана у току године

Табела бр. 62 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту школске деце у Јужнобачком округу у 2014. години

Општина	Број деце 7-18 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради систематских прегледа	Посета ради контролних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	1758	0	0	6703	458	0	6245	4044	1452	3,8	0	0	0	0,7	4,6
Б.Паланка	6680	4	4	25633	1490	613	23530	14942	3128	3,8	1670	1,0	32	0,7	8,2
Б. Петровац	1635	2	1	7185	468	0	6717	3770	947	4,4	818	0,5	18	0,9	7,6
Беоцин	2075	2	2	6175	650	0	5525	3346	1458	3,0	1038	1,0	15	0,8	4,2
Бечеј	4959	3	4	22177	2156	1203	18818	10223	6640	4,5	1653	1,3	37	1,2	3,3
Врбас	5425	4	4	24098	1408	0	22690	15003	4744	4,4	1356	1,0	30	0,6	5,1
Жабалђ	3838	0	0	15595	1791	1	13803	8850	3365	4,1	0	0	0	0,8	4,6
Нови Сад	40364	35	33	172397	11565	5458	155374	81972	25087	4,3	1153	0,9	25	1,1	6,9
Србобран	2189	1	1	10908	735	0	10173	5365	2748	5,0	2189	1,0	55	1,0	4,0
Темерин	3629	5	6	14868	662	483	13723	8670	1804	4,1	726	1,2	15	0,7	8,2
Тител	2038	0	0	9170	321	0	8849	4906	1672	4,5	0	0	0	0,9	5,5
Ср. Карловци	1000	0	0	3859	148	40	3671	1843	754	3,9	0	0	0	1,1	5,1
ОКРУГ	75590	56	55	318768	21852	7798	289118	162934	53799	4,2	1350	1,0	28	1,0	5,9

** Рачунато на 220 радних дана у току године

4.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА

Службе за здравствену заштиту жена постоје у свим општинама Јужнобачког округа осим у Сремским Карловцима. У овим службама у 2014. години, као и у 2013. години, је радило 49 лекара и 64 медицинских сестара/техничара са средњом и вишом стручном спремом. У односу на 2010. годину број лекара је повећан за 1 лекара, а медицинских сестара техничара за 4 медицинске сестре техничара.

Просечно, у Јужнобачком округу у 2014. години, један лекар обезбеђује здравствену заштиту за 5582 жена (Правилник препоручује однос од 6500 жена на једног лекара). У појединим општинама је број жена на једног лекара знатно већи од критеријума препорученог Правилником (Бачка Паланка 12.089, Жабаљ 10.777, Темерин 12.225 жена на једног лекара).

У Јужнобачком округу у 2014. години, просечан број посета на једну жену износи 0,6, а просечна дневна оптерећеност лекара ових служби је 17 посета на дан и кретала се од 6 посета у Тителу до 22 посете у Врбасу (табела бр. 64).

У односу на стање у 2010. години, у 2014. години дошло је до повећања броја жена старих 14 и више година за 5,0%, док је број лекара остао готово исти што је проузроковало незнатно повећање оптерећености лекара (у 2010. години на 1 лекара 5422 жена, а у 2014. години на 1 лекара 5582 жена) (табела бр. 63, 64).

Табела бр. 63 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту жена у Јужнобачком округу у 2010. године

Општина	Број жена изнад 14 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 жену	Број жена на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	6961	1	1	1842	1195	1059	0,3	6961	1,0	9	0,5	1,7
Б.Паланка	26745	1	3	10102	6064	2390	0,4	26745	3,0	51	0,7	4,2
Б. Петровац	6375	1	1	4966	2351	1503	0,8	6375	1,0	25	1,1	3,3
Беоцин	6742	1	1	1735	380	153	0,3	6742	1,0	9	3,6	11,3
Бечеј	17510	3	3	11212	4804	8133	0,6	5837	1,0	19	1,3	1,4
Врбас	19715	3	4	19312	6219	12613	1,0	6572	1,3	32	2,1	1,5
Жабаљ	11367	1	1	5668	1079	2169	0,5	11367	1,0	28	4,3	2,6
Нови Сад	134163	32	42	70552	28372	147980	0,5	4193	1,3	11	1,5	0,5
Србобран	7695	2	1	4301	1349	5113	0,6	3848	0,5	11	2,2	0,8
Темерин	12107	2	2	7461	2106	3142	0,6	6054	1,0	19	2,5	2,4
Тител	7030	1	1	1429	464	1320	0,2	7030	1,0	7	2,1	1,1
Ср. Карловци	3840	0	0	0	0	0	0,0	-	-	-	-	-
ОКРУГ	260250	48	60	138580	54383	185575	0,5	5422	1,3	14	1,5	0,7

*Приказане су само посете ради лечења

** Рачунато на 220 радних дана у току године

Табела бр. 64 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту жена у Јужнобачком округу у 2014. години

Општина	Број жена изнад 14 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради система-тских прегледа	Посета ради контро-лних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просеча н број посета на 1 жену	Број жена на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	6177	1	1	1586	0	0	1586	1379	1021	0,3	6177	1,0	8	0,2	1,6
Б.Паланка	24178	2	4	7685	964	0	6721	3334	1869	0,3	12089	2,0	19	1,3	4,1
Б. Петровац	5792	1	1	4256	0	0	4256	2526	652	0,7	5792	1,0	21	0,7	6,5
Беоцин	6649	1	1	1755	563	0	1192	750	26	0,3	6649	1,0	9	1,3	67,5
Бечеј	15934	3	3	7075	0	0	7075	2801	1588	0,4	5311	1,0	12	1,5	4,5
Врбас	18199	3	4	12989	2026	0	10963	5766	11973	0,7	6066	1,3	22	1,3	1,1
Жабалъ	10777	1	1	3557	709	59	2789	1303	618	0,3	10777	1,0	18	1,7	5,8
Нови Сад	156138	33	45	117729	35716	9006	73007	22440	131868	0,8	4731	1,4	18	4,2	0,9
Србобран	6948	2	1	5126	30	788	4308	2670	6274	0,7	3474	0,5	13	0,9	0,8
Темерин	12255	1	2	4190	1548	347	2295	1159	873	0,3	12255	2,0	21	2,6	4,8
Тител	6609	1	1	1171	36	0	1135	376	1025	0,2	6609	1,0	6	2,1	1,1
Ср. Карловци	3861	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
ОКРУГ	273517	49	64	167119	41592	10200	115327	44504	157787	0,6	5582	1,3	17	2,8	1,1

** Рачунато на 220 радних дана у току године

4.1.6. СЛУЖБА ЗА ПОЛИВАЛЕНТНУ ПАТРОНАЖУ

У Јужнобачком округу служба за поливалентну патронажу организује патронажне посете у складу са *Програмом здравствене заштите жена, деце, школске деце и студената („Службени гласник Републике Србије” бр.49/95)*, у даљем тексту Програм.

Домови здравља који имају посебно организовану службу поливалентне патронаже остварили су посете свим популационим групама које Програм предвиђа, док остали домови здравља углавном обављају патронажу код одојчади, мале деце и трудница, организовањем посета у оквиру одговарајуће службе за здравствену заштиту деце, односно жена.

У поливалентној патронажи, као посебним организационим јединицама, у 2014. години, запослено је 89 медицинских сестара/техничара (59 са вишом стручном спремом и 30 са средњом стручном спремом). У односу на 2013 годину број медицинских сестара/техничара увећан је за 9, док је у односу на 2010. годину увећан за 23 медицинске сестре/техничара.

Број становника на једну сестру поливалентне патронаже у 2014. години био је 6187, док Правилник налаже 1 сестру на 5000 становника. Просечан број посета на једну медицинску сестру/техничара је био 1704. Разлике се крећу од 744 у Бачу до 1806 посета у Новом Саду. У односу на 2010. годину у Округу бележимо пад посета по једној патронажној сестри за 17,8% (табела бр. 65,66).

Табела бр. 65 Кадрови и посете у служби за поливалентну патронажу у Јужнобачком округу у 2010. години

Општина	Служба поливалентне патронаже									
	Виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Укупно посета	Број посета на 1 сестру	Посете женама укупно	Посете трудницама	Посете одојчади	Посете осталој деци	Посете домаћинствима	Посете школама
Бач	1	1	1102	551	428	6	442	23	203	6
Б.Паланка	0	0	10239	-	3253	553	5828	1158	0	0
Б. Петровац	0	0	192	-	0	0	173	19	0	0
Беочин	1	2	9604	3201	757	95	419	181	8228	19
Бечеј	1	4	6343	1269	2076	89	2353	633	1166	115
Врбас	0	0	1000	-	0	0	1000	0	0	0
Жабалъ	0	5	6964	1393	1846	258	1765	544	2793	16
Нови Сад	43	7	91619	1832	38516	2859	30173	8670	14197	63
Србобран	0	0	870	-	299	30	243	328	0	0
Темерин	0	0	1955	-	980	6	975	0	0	0
Тител	0	0	1009	-	470	38	433	106	0	0
Ср. Карловци	1	0	1798	1798	683	83	222	59	834	0
ОКРУГ	47	19	136712	2071	49308	4017	44026	11721	27421	219

Табела бр. 66 Кадрови и посете у служби за поливалентну патронажу у Јужнобачком округу у 2014. години

Општина	Виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Укупно посета	Број посета на 1 сестру	Посете женама укупно	Посете трудницама	Посете одојчади	Посете осталој деци	Посете домаћинствима	Посете школама
Бач	0	3	2231	744	655	65	742	257	571	6
Б.Паланка	2	10	21394	1783	6528	764	6768	2748	5345	5
Б. Петровац	0	3	5357	1786	1986	122	353	133	2832	53
Беочин	0	3	2557	852	750	73	159	53	1577	18
Бечеј	1	4	5797	1159	2574	68	1361	717	1141	4
Врбас	5	0	7247	1449	2967	226	2572	559	1149	0
Жабалъ	0	4	5358	1340	1640	186	1787	297	1630	4
Нови Сад	50	0	90289	1806	36037	3376	26885	9495	17826	46
Србобран	0	3	1921	640	53	53	781	271	816	0
Темерин	0	0	1563	-	782	8	781	0	0	0
Тител	0	0	945	-	321	47	430	194	0	0
Ср. Карловци	1	0	1942	1942	623	79	488	89	742	0
ОКРУГ	59	30	151668	1704	54916	5067	43107	14813	33629	136

4.1.7. СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ И ЛЕЧЕЊЕ УСТА И ЗУБА

У службама за заштиту и лечење уста и зуба на примарном нивоу здравствене заштите на територији Јужнобачког округа у 2014. години било је запослено 196 стоматолога. Од укупног броја стоматолога 77 су специјалисти. Број зубних техничара и асистената је 262. У 2014. години у односу на 2013. годину смањен је број стоматолога за 36, а зубних техничара за 15, док је у односу на 2010. годину број стоматолога смањен за 4, а зубних техничара за 37.

Просечно на једног стоматолога у овој служби у 2014. години на територији Јужнобачког округа је долазило 3.143 становника свих популационих категорија. Просечан број посета на једног стоматолога у 2014. години је износио 2974. Највише посета по једном стоматологу је забележено у Бачком Петровцу (5897), а најмање у Беочину (2210).

Најчешћи разлози за посете стоматологу у 2014. години су били пломбирање зуба (129.951) и посете ради хирушких интервенција (70.947) (табела бр. 67).

У односу на 2010. годину, у 2014. години смањен је број стоматолога (са 220 на 196), што је довело до пораста оптерећености у овој служби и до пораста броја посета по 1 стоматологу за 53,5% (табела бр. 67, 68).

Табела бр. 67 Кадрови и посете у служби за заштиту и лечење уста и зуба Јужнобачког округа у 2010. години

Општина	Кадрови					Посете						
	Стоматолози				Зубни техничари и асистенти	Укупне посете	Пломбирани зуби	Хируршке интервенције	Протетски радови	Ортодонција	Лечење меких ткива	Број посета на 1 стоматолога
	Укупно стоматолога	Стоматолози без спец.	Стоматолози на спец.	Стоматолози специјалисти								
Бач	3	2	1	0	5	5493	1868	1668	154	327	0	1831
Б.Паланка	13	11	0	2	15	32870	7782	7011	1003	5458	0	2528
Б. Петровац	4	4	0	0	8	11878	3505	1656	475	0	398	2970
Беочин	4	4	0	0	6	6790	2639	986	154	0	0	1698
Бечеј	10	6	0	4	13	23238	5958	4769	441	2850	347	2324
Врбас	16	9	0	7	23	41255	9816	5342	1264	6036	1573	2578
Жабалђ	7	5	0	2	12	18998	3047	1998	102	2166	115	2714
Нови Сад	145	63	20	62	191	242845	78586	43213	10861	22954	26913	1675
Србобран	6	4	0	2	6	14405	5022	2392	285	2597	0	2401
Темерин	7	6	0	1	14	16516	6518	3335	373	1583	1085	2359
Тител	3	2	0	1	4	6908	3586	1731	0	0	0	2303
Ср. Карловци	2	1	0	1	2	4972	2122	686	224	0	6	2486
ОКРУГ	220	117	21	82	299	426168	130449	74787	15336	43971	30437	1937

** Рачунато на 220 радних дана у току године

Табела бр. 68 Кадрови и посете у службама за Заштиту и лечење уста и зуба у Јужнобачком округу у 2014. години

Општина	Укупно стоматолога	Стоматолози без спец.	Стоматолози на спец.	Стоматолози специјалисти	Зубни техничари и асистенти	ПОСЕТЕ			ИЗВРШЕНИ РАДОВИ					Број посета на 1 лекара
						Укупно свих посета	Систематски прегледи (серијске посете)	Куративне посете	Пломбирани зуби	Хируршке интервенције	Протетски радови	Ортодонција	Лечење меких ткива	
Бач	3	2	0	1	4	7183	182	7001	1555	1992	192	0	0	2394
Б.Паланка	12	11	0	1	17	55702	22710	32992	5378	5557	611	5130	0	4642
Б. Петровац	3	3	0	0	5	17691	4923	12768	2953	1175	226	0	249	5897
Беочин	4	4	0	0	4	8840	526	8314	2607	1688	72	0	0	2210
Бечеј	8	6	0	2	11	32205	3623	28582	5226	5787	437	2389	771	4026
Врбас	14	6	0	8	21	36288	1851	34437	11174	5816	1115	3839	3343	2592
Жабалъ	7	5	0	2	11	32260	7575	24685	2523	1900	14	2448	99	4609
Нови Сад	129	63	8	58	167	335537	27871	307666	83293	41023	6466	29368	42436	2601
Србобран	5	4	0	1	6	22147	9477	12670	4346	1806	237	0	1256	4429
Темерин	7	5	0	2	11	23661	3010	20651	5984	2471	264	4093	930	3380
Тител	3	2	0	1	4	7737	950	6787	3662	1404	0	0	0	2579
Ср. Карловци	1	0	0	1	1	3763	37	3726	1250	328	0	0	114	3763
ОКРУГ	196	111	8	77	262	583014	82735	500279	129951	70947	9634	47267	49198	2974

** Рачунато на 220 радних дана у току године

4.1.8. СЛУЖБА ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ

У домовима здравља у општинама Бачка Паланка, Бечеј, Врбас и Темерин организована је посебна служба хитне медицинске помоћи, обзиром да је Уредбом о плану мреже („Сл. гласник РС“, број 42/06, 119/07, 84/08, 71/09, 85/09, 24/10, 6/12, 37/12 и 8/14) предвиђено да се служба хитне медицинске помоћи може организовати у општинама са преко 25.000 становника. У граду Новом Саду са општином Сремски Карловци хитну медицинску помоћ становништву пружа Завод за хитну медицинску помоћ Нови Сад. Рад је организован у сменама ангажовањем лекара, медицинских сестара-техничара и возача који чине екипу. У Заводу за ХМП две трећине лекару су специјалисти ургентне медицине. У сваком тренутку на територији коју покрива Завод је ангажовано 8 екипа хитне медицинске помоћи, од тога половина на територији Града, а половина на територији приградских насеља.

У домовима здравља Бачка Паланка и Врбас у свакој смени посао обављају по две екипе, док у преостала два дома здравља постоји само једна екипа у смени.

У више од половине домова здравља Јужнобачког округа хитна медицинска помоћ се пружа становништву у оквиру службе опште медицине (Бач, Бачки Петровац, Беочин, Жабалъ, Србобран и Тител). Прехоспитална хитна медицинска помоћ на нивоу општине се обавља у оквиру редовне делатности изабраног лекара и његових сарадника и радом лекара у приправности или дежурне екипе ноћу, недељом или у дане државних празника.

У службама ХМП домова здравља и у Заводу за ХМП Нови Сад ради укупно 109 лекара, од тога 54 лекара специјалиста. У односу на 2013. годину број лекара је мањи за 2,7%, док је у односу на 2010. годину, број лекара повећан за 4,8%.

У Јужнобачком округу у 2014. години, један лекар хитне медицинске помоћи обезбеђивао је 4549 становника што је мање у односу на Правилник (Правилник предвиђа 6.000). Најмању оптерећеност су имали лекари у општини Бечеј (2663), а највећу у Бачком Петровцу (5374).

Током 2014. године у Јужнобачком округу остварено је укупно 146.064 посета код лекара, док је просечан број посета на једног лекара у току дана износио 6,7. (табела бр. 70).

У односу на 2010. годину, повећан је укупан број посета служби ХМП за 58,5%, са 87.938 посета у 2010. години на 146.064 у 2014. години, али се број посета код лекара на дневном нивоу смањило са 7,1 посета на дан у 2010. години на 6,7 посета у 2014. години (табеле 69,70).

Табела бр. 69 Кадрови и посете у служби хитне медицинске помоћи у Јужнобачком округу у 2010. години

Општина	Попула- ција	Лекари укупно	Специја- листи	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Број станов- ника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана
Бач	12384	-	-	-	169	26	-	-	-
Б. Паланка	47157	12	2	9	23401	17850	3930	0,8	12,2
Б.Петровац	11321	-	-	-	3898	4069	-	-	-
Беочин	12077	4	1	4	3345	3488	3019	1,0	6,2
Бечеј	31171	7	1	15	5802	14761	4453	2,1	6,3
Врбас	34247	9	7	17	11831	14336	3805	1,9	10,8
Жабаљ	20332	5	1	6	11759	0	4066	1,2	13,6
Нови Сад	231707	58	29	77	16414	16414	3995	1,3	4,4
Србобран	13468	4	0	4	5140	3132	3367	1,0	8,5
Темерин	21387	5	2	7	4912	4767	4277	1,4	7,6
Тител	12807	-	-	-	1267	1075	-	-	-
Ср. Карловци	6826	-	-	-	-	-	-	-	-
ОКРУГ	454884	104	43	139	87938	79918	4374	1,3	7,1

Табела бр. 70 Кадрови и посете у служби хитне медицинске помоћи у Јужнобачком округу у 2014. години

Општина	Попула- ција	Лека- ри укупно	Специја- листи ургентне медицине	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Број станов- ника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана
Бач	11526	0	0	0	952	73	-	-	-
Б.Паланка	44489	10	2	10	27595	20884	4449	1,0	24,2
Б. Петровац	10748	2	0	2	4106	3046	5374	1,0	9,3
Беочин	12417	4	1	4	6825	9338	3104	1,0	20,2
Бечеј	29288	11	2	14	9546	16444	2663	1,3	11,8
Врбас	33061	7	6	13	16788	22982	4723	1,9	28,4
Жабаљ	20165	4	1	6	8479	4607	5041	1,5	16,4
Нови Сад	279067	62	40	85	55666	61661	4501	1,4	9,5
Србобран	12817	4	1	4	5880	6441	3204	1,0	15,4
Темерин	22639	5	1	7	8436	8436	4528	1,4	16,9
Тител	12520	0	0	0	1791	1385	-	-	-
Ср. Карловци	7096	0	0	0	0	0	-	-	-
ОКРУГ	495833	109	54	145	146064	155297	4549	1,3	6,7

4.2 РАД И КОРИШЋЕЊЕ СТАЦИОНАРА

Стационарна здравствена заштита се остварује у оквиру Клиничког центра Војводине, Института за кардиоваскуларне болести Војводине, Института за онкологију Војводине, Института за плућне болести Војводине, Института за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, Опште болнице Врбас и Специјалне болнице за реуматске болести Нови Сад (табеле бр. 71, 72).

Уредбом о изменама и допунама Уредбе о Плану мреже здравствених установа (Сл. Гласник РС, број 6/12) од јануара 2012. године, у План мреже здравствених установа је укључен и Војномедицински центар Нови Сад са 60 постеља. Подаци о раду и коришћењу ове установе нису укључени у анализу с обзиром да ова установа нема обавезу достављања података.

Постељни фонд у 2014. години износи 2.895 постеља (без постеља дневних болница), чиме је обезбеђена покривеност од 4,7 постеља на 1.000 становника Јужнобачког округа. Због високе заузетости на појединим одељењима су коришћене додатне постеље тако да је стваран број коришћених постеља у 2014. години, као и у 2013. години већи и износи 2.925. Потребно је нагласити да ове постељне капацитете користе болесници не само са подручја Округа већ и целе Војводине, због чега се стварна обезбеђеност постељама становништва Јужнобачког округа не може прецизно изказати. У односу на 2010. годину број постеља је повећан за 14 (са 2.881 на 2.895).

У раду стационара, према подацима за 2014. годину било је ангажовано укупно 3.574 здравствених радника – 883 лекара (24,7%) и 2.691 здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом (75,3%). У односу на укупан број лекара, 700 односно, 79,3% су лекари специјалисти. У посматраном петогодишњем периоду број здравствених радника се повећао за 185 (са 3.389 на 3.574), број лекара за 54 (са 829 на 883), док се број здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом повећао за 131 (са 2.560 на 2.691). Удео броја специјалиста у укупном броју лекара се незнатно смањио, са 80,6% на 79,3%.

У 2014. години, као у претходној, на нивоу Јужнобачког округа, на 100 постеља просечно је обезбеђен 31 лекар и 93 медицинске сестаре/техничар, што је већа обезбеђеност у односу на 2010. годину када је износила 28 лекара и 89 медицинских сестара на 100 постеља. Обезбеђеност лекарама и медицинским сестрама у болничким установама је различита и произилази из разлика у врсти и броју одељења, односно услуга које пружају болнице. Прецизна анализа кадровске обезбеђености у стационарним установама је међутим, могућа једино по одељењима с обзиром да су и нормативи кадрова тако дефинисани.

У 2014. години, у здравственим установама хоспитализовано је укупно 94.420 болесника и остварено је 758.483 дана лечења. Просечно трајање лечења је износило 8 дана, а кретало се у распону од 2,9 дана на Клиници за очне болести до 25,8 дана на Клиници за медицинску рехабилитацију Клиничког центра Војводине. Просечна заузетост постеља на нивоу Округа је износила 71,8%, при чему је највећа заузетост постеља била на Клиници за гастроентерологију и хепатологију (106,0%), Клиници за ендокринологију, дијабетес и болести метаболизма (102,1%) и на Клиници за хематологију (99,9%) Клиничког центра

Војводине. На појединим клиникама су због високе заузетости коришћене и додатне постеље. Као и претходних година, заузетост постеља је била висока и у Специјалној болници за реуматске болести где је износила 99,6%, док се на Институтима кретала од 66,7% (Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине) до 81,6% (Институт за кардиоваскуларне болести Војводине). Разлика у броју хоспитализованих пацијената и броја дана лечења као и осталих параметара коришћења стационара у посматраном петогодишњем периоду је највећим делом резултат промене методологије приказивања података у односу на 2010. годину када је у укупним подацима убрајан и рад дневних болница, док су за 2014. годину оне приказане посебно.

У табели бр. 71 и 72 је приказан кадар који је ангажован само у раду стационара, а у табели бр. 53 и 54 кадар ангажован у стационару и специјалистичко – консултативним службама.

Табела бр. 71

РАД И КОРИШЋЕЊЕ СТАЦИОНАРА У 2010. ГОДИНИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специјалисти	Виша и сред. спрема	Постеље	Дани лечења	Број исписаних болесника	Просечан број дана лечења	Заузетост постеља	Пропусна моћ	Број болесника на 1 лекара	Број болесника на 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Клиника за абдоминалну и ендокринолошку хирургију	18	14	188	73	15398	2914	5,3	57,8	40	162	16	24	254
Клиника за васкуларну и трансплантациону хирургију	11	7	26	29	8074	1271	6,4	76,3	44	116	49	38	90
Клиника за ортопедску хирургију и трауматологију	21	19	51	71	18665	2264	8,2	72,0	32	108	44	30	73
Клиника за урологију	15	12	32	47	11689	2902	4,0	68,1	62	193	91	32	68
Клиника за пластичну и реконструктивну хирургију	8	7	18	19	4112	697	5,9	59,3	37	87	39	42	95
Клиника за неурохирургију	8	6	28	33	8917	840	10,6	74,0	25	105	30	24	85
Клиника за максиллофацијалну и оралну хирургију	7	5	14	21	3001	686	4,4	39,2	33	98	49	33	67
Клиника за анестезију и интензивну терапију	27	19	57	12	1277	181	7,1	29,2	15	7	3	225	475
ХИРУРГИЈА - УКУПНО	115	89	414	305	71133	11755	6,1	63,9	39	102	28	38	136
Клиника за нефрологију и клиничку имунологију	17	14	59	44	16366	1262	13,0	101,9	29	74	21	39	134
Клиника за ендокринологију, дијабетес и болести метаболизма	12	10	27	46	15886	1075	14,8	94,6	23	90	40	24	54
Клиника за гастроентерологију и хепатологију	15	12	30	55	19038	1466	13,0	94,8	27	98	49	25	51
Клиника за хематологију	12	10	21	39	13625	935	14,6	95,7	24	78	45	31	54
ИНТЕРНЕ БОЛЕСТИ - УКУПНО	56	46	137	184	71554	11377	6,3	106,5	62	203	83	27	67
Клиника за неурологију	31	26	64	90	29838	2411	12,4	90,8	27	78	38	33	67
Клиника за психијатрију	37	29	73	150	47599	2465	19,3	86,9	16	67	34	22	44
Клиника за инфективне болести	21	17	55	100	28056	2363	11,9	76,9	24	113	43	21	55
Клиника за кожно-венеричне болести	13	11	17	47	8193	908	9,0	47,8	19	70	53	28	36

Клиника за болести уха, грла и носа	19	17	36	70	8060	4003	2,0	31,5	57	211	111	27	51
Клиника за очне болести	19	14	37	70	6229	1986	3,1	24,4	28	105	54	27	53
Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специјалисти	Виша и сред. спрема	Постеље	Дани лечења	Број исписаних болесника	Просечан број дана лечења	Заузетост постеља	Пропусна моћ	Број болесника на 1 лекара	Број болесника на 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Клиника за гинекологију и акушерство	74	63	237	230	49847	12356	4,0	59,4	54	167	52	32	103
Клиника за медицинску рехабилитацију	12	8	64	120	36896	1391	26,5	84,2	12	116	22	10	53
Ургентни центар	45	25	247	49	2400	506	4,7	13,4	10	11	2	71	504
КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР ВОЈВОДИНЕ	442	345	1381	1415	366463	51913	7,1	71,0	37	117	38	29	98
СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА РЕУМАТСКЕ БОЛЕСТИ НОВИ САД	8	8	25	70	25413	1678	15,1	99,5	24	210	67	11	36
ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	58	47	160	239	66269	9856	6,7	76,0	41	170	62	24	67
ИНСТИТУТ ЗА ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	77	61	210	312	88640	7551	11,7	77,8	24	98	36	25	67
ИНСТИТУТ ЗА КАРДИОВАСКУЛАРНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	79	68	299	225	69073	7673	9,0	84,1	34	97	26	35	133
ИНСТИТУТ ЗА ЗДР. ЗАШТИТУ ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ ВОЈВОДИНЕ	119	104	314	350	86306	12031	7,2	67,6	34	101	38	34	90
ОПШТА БОЛНИЦА ВРБАС	46	35	171	270	81219	17763	4,6	82,4	66	386	104	16	58
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	829	668	2560	2881	783383	108465	7,2	74,5	38	131	42	28	89

Табела бр. 72

Рад и коришћење стационара у 2014. години у Јужнобачком округу

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специјалисти	Виша и сред. спрема	Постеље	Дани лечења	Број исписаних болесника	Просечан број дана лечења	Заузетост постеља	Број болесника на 1 лекара	Број болесника на 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Хирургија – укупно	122	89	343	305	78535	12044	6,5	70,5	99	35	40	112
Клиника за абдоминалну и ендокринолошку хир.	19	16	94	73 (74)	17123	2512	6,8	64,3	132	27	26	129
Клиника за пластичну и реконструктивну хир.	8	7	18	19	3842	858	4,5	55,4	107	48	42	95
Клиника за неурохирургију	8	5	30	33	9090	992	9,2	75,5	124	33	24	91
Клиника за максилофацијалну хирургију	8	7	14	21	4170	833	5,0	54,4	104	60	38	67
Клиника васкуларну и трансплатациону хирургију	10	6	25	29	7773	1306	6,0	73,4	131	52	34	86
Клиника за ортопедску хирургију и трауматологију	19	16	54	71 (70)	21742	2643	8,2	83,9	139	49	27	76
Клиника за урологију	16	13	38	47	13308	2799	4,8	77,6	175	74	34	81
Клиника за анестезију и интензивну терапију	34	19	70	12	1487	101	14,7	33,9	3	1	283	583
Клиника за неурологију	28	28	74	90 (95)	29327	2003	14,6	89,3	72	27	31	82
Клиника за психијатрију	36	30	72	150 (167)	49576	2308	21,5	90,5	64	32	24	48
Клиника за психијатрију - дневна болница	-	-	-	30	2112	32	-	-	-	-	-	-
Клиника за очне болести	21	21	42	70	8183	2851	2,9	32,0	136	68	30	60
Клиника за болести уха, грла и носа	23	20	46	70	10448	2478	4,2	40,9	108	54	33	66
Клиника за гинекологију и акушерство	77	66	258	230	46786	12264	3,8	55,7	159	48	33	112
Клиника за инфективне болести	25	19	64	100	24167	2413	10,0	66,2	97	38	25	64
Интерне болести - укупно	51	43	168	192	68668	5944	11,6	98,0	117	35	27	88
Клиника за нефрологију и клиничку имунологију	15	13	62	44	16032	1526	10,5	99,8	102	25	34	141

Клиника за ендокринологију, дијабетес и болести метаболизма	14	10	28	46 (50)	17143	1293	13,3	102,1	92	46	30	61
Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специја- листи	Виша и сред. Спрема	Постеље	Дани лечења	Број исписаних болесника	Просечан број дана лечења	Заузетост постеља	Број болесника. На 1 лекара	Број болесника. На 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Клиника за гастроентерологију и хепатологију	12	11	35	55 (59)	21278	2030	10,5	106,0	169	58	22	64
Клиника за хематологију	10	9	43	39	14215	1095	13,0	99,9	110	25	26	110
Клиника за ендокринологију - дневна болница	-	-	-	6	1695	1695	-	-	-	-	-	-
Клиника за хематологију - дневна болница	-	-	-	6	4375	4375	-	-	-	-	-	-
Клиника за медицинску рехабилитацију	13	10	64	120	38576	1496	25,8	88,1	115	23	11	53
Клиника за кожно-венеричне болести	19	17	21	47	5672	864	6,6	33,1	45	41	40	45
Ургентни центар	59	35	282	63	7703	1571	4,9	33,5	27	6	94	448
КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР НОВИ САД	474	378	1434	1429 (1459)	367641	46236	8,0	70,5	98	32	33	100
Институт за онкологију Војводине Сремска Каменица	58	48	159	239	69293	11217	6,2	79,4	193	71	24	67
Институт за онкологију - дневна болница	-	-	-	12	8655	8655	-	-	-	-	-	-
Институт за кардиоваскуларне болести Војводине Сремска Каменица	88	65	311	225	67032	7875	8,5	81,6	89	25	39	138
Институт за кардиоваскуларне болести - дневна болница	-	-	-	2	372	372	-	-	-	-	-	-
Институт за плућне болести Војводине Сремска Каменица	77	61	210	312	84339	7809	10,8	74,1	101	37	25	67
Институт за плућне болести - клиника за пулмолошку онкологију дневна болница	-	-	-	17	3387	3387	-	-	-	-	-	-
Институт за плућне болести - поликлиника за плућне болести дневна болница	-	-	-	4	5962	5962	-	-	-	-	-	-
Специјална болница за реуматске болести Нови Сад	8	8	26	70	25439	1592	16,0	99,6	199	61	11	37

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специјалисти	Виша и сред. спрема	Постеље	Дани лечења	Број исписаних болесника	Просечан број дана лечења	Заузетост постеља	Број болесника на 1 лекара	Број болесника на 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине Нови Сад	120	103	360	350	85164	11574	7,4	66,7	96	32	34	103
Клиника за дечије болести	66	59	211	226	60075	7313	8,2	72,8	111	35	29	93
Клиника за дечије болести - дневна болница	-	-	-	15	380	380		-	-	-	-	-
Клиника за дечију хирургију	45	36	112	82	14633	3590	4,1	48,9	80	32	55	137
Клиника за дечију хирургију - дневна болница	-	-	-	3	595	595		-	-	-	-	-
Клиника за дечију хабилитацију и рехабилитацију	9	8	37	42	10456	671	15,6	68,2	75	18	21	88
Клиника за дечију хабилитацију и рехабилитацију - дневна болница	-	-	-	3	792	792	-	-	-	-	-	-
Општа болница Врбас	58	37	191	270	59.575	8.117	7,3	60,5	140	42	21	71
Општа болница Врбас - дневна болница	-	-	-	25	12.297	12.297	-	-	-	-	-	-
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	883	700	2.691	2895 (2.925)	758.483	94.420	8,0	71,8	107	35	31	93

Укупни подаци коришћења болничких капацитета не укључују рад дневних болница

*Број постеља према Уредби о Плану мреже здравствених установа, осим за Клинички центар Војводине за који износи 1370

() Број коришћених постеља у 2014. години

5. ОСТВАРИВАЊЕ ПРЕВЕНТИВНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

У оквиру праћења остваривања превентивне здравствене заштите у Јужнобачком округу прати се остваривање превентивних прегледа новорођенчади, одојчади, предшколске и школске деце, жена и одраслог становништва.

Чланом 47. став 1. Закона о здравственом осигурању („Сл. гласник РС“, број 107/05, 109/05-исправка, 57/11, 110/12-одлука УС, 119/12, 99/14, 123/14, 126/14-одлука УС), прописано је да Републички фонд за здравствено осигурање за сваку календарску годину доноси општи акт којим уређује садржај, обим и стандард права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања.

На основу наведеног законског овлашћења, Републички фонд за здравствено осигурање је донео, *Правилник о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2014. годину* („Сл. гласник РС“, 3/2014), којим се регулишу поступци и методи дијагностике, лечења и рехабилитације ради спречавања, сузбијања, раног откривања и лечења болести, повреда и других поремећаја здравља, а који су обухваћени обавезним здравственим осигурањем.

У складу са тим, одабрани су параметри за евалуацију остваривања превентивне здравствене заштите и анализирано је остваривање превентивних услуга у Јужнобачком округу у 2014. години у односу на стандарде дате у Правилнику (табела бр. 72).

У 2014. години поливалентна патронажна служба у Јужнобачком округу организовала је патронажне посете популационим групацијама становништва које су предвиђене у Правилнику, а приоритет је дат посетама породилји и новорођеном детету које су остварене са потребним обухватом (95,8%), као и у 2013. години.

Превентивни прегледи новорођенчади спроведени су са обухватом од 91,6%, што је већи обухват у односу на 2013. годину када је прегледима било обухваћено 72,1% новорођенчади, као и у односу на 2010. годину (86,8%), али ипак нешто мањи у односу на потребан обухват од 95%.

Правилник предвиђа 5 превентивних прегледа одојчета, док је просечан број превентивних прегледа по одојчету је са 3,9 у 2010. години и 3,4 у 2013. години опао на 3,3 у 2014. години, чиме је остварен обухват од 66,2%.

Превентивни прегледи деце у 2, 4. и 6. години живота, у 2014. као и 2010. години реализовани су са потребним обухватом (најмање 98%), док је у 2013. години обухват био нешто мањи и износио 92,0%.

Обухват превентивним прегледима ученика основне школе, иако недовољан и у 2014. години (64,5%) је нешто већи него у 2010. години (63,9%), док обухват ученика средње школе у 2014. години (43,7%) бележи пад у односу на 2010. годину (50,4%). Превентивним прегледима у 2014. години обухваћено је 51,4% студентске популације, што је за око 20% мање у односу на 2010. годину (70,4%).

Прегледи трудница спроведени су у задовољавајућем обиму у анализираном периоду, односно остварено је 7,2 прегледа по трудници у 2014. години и 6,2 прегледа по трудници у 2013. и 2010. години (Правилник налаже 5 прегледа у току трудноће), док је контрола жена после порођаја у обе посматране године била недовољна, при чему је прегледом била обухваћена свака друга породилја.

Превентивни гинеколошки преглед жена 15 и више година иако бележи пораст обухвата са 6,2% у 2010. години на 8,6% у 2014. години, још увек је мањи од потребног (20%).

Превентивни прегледи одраслог становништва старости од 19-34 године према Правилнику се спроводе једном у пет година, тако да током године треба да буде прегледано 20% становништва ове старости. У анализираном периоду обухват је недовољан при чему је у 2014. години (8,5%) забележен пораст у односу на 2013. годину (2,8%) и 2010. годину (1,6%).

Становништво старости преко 35 година би требало да има један превентивни преглед у две године. Овом врстом прегледа је требало да буде обухваћена најмање половина становништва те старости, док је прегледом током 2014. године обухваћено 9,7% становника, што је нешто већи обухват у односу на 2013. годину (4,5%) и 2010. годину (3,6%) (табеле бр. 73,74).

Табела бр 73. Остваривање превентивне здравствене заштите у 2010. години у Јужнобачком округу

Назив услуге	Групација становништва	Број посета по становнику према садржају и обиму превентивних мера у ПЗЗ	Остварење		
			Број услуга	Број посета по становнику	Обухват (%)
Патронажне посете	Трудници	1	3805	0,6	57,3
	породиљи и новорођеном детету	5	20021	3,0	60,3
	Одојчету	2	16128	2,5	100,0
Превентивни преглед	новорођенчета	1	5770	0,9	86,8
	одојчад (III, VI, IX и XII месецу)	5	25012	3,9	77,5
	мала и предшколска деца у 2, 4. и 6. години (пред упис у школу)	1	18987	0,9	98,7
Превентивни преглед	ученика I, III, V и VII разреда основне школе	1	16074	0,6	63,9
	ученика I и III разреда средње школе	1	6167	0,5	50,4
	студената I и III године студија	1	7912	0,7	70,4
Превентивни преглед	Трудница	5	42530	6,2	100,0
Преглед (ултразвучни)	Трудница	4	32540	4,7	100,0
Гинеколошки преглед	жене после порођаја	1	3395	0,5	49,6
Превентивни гинеколошки прегледи	жене 15 и више година	1	17791	0,06	6,2
Превентивни преглед	одрасло становништво (19-34 година)	1 у 5 година	2461	0,01	1,6
	одрасло становништво (35 и више година)	1 у 2 године	12255	0,3	3,6

Извор: Извештаји о извршењу планова рада установа Јужнобачког округа за 2010. годину Републички завод за статистику, процена становништва за 2009. годину

Табела бр 74. Остваривање превентивне здравствене заштите у 2014. години у Јужнобачком округу

Назив услуге	Групација становништва	Број посета по становнику према садржају и обиму превентивних мера у ПЗЗ	Остварење		
			Број услуга	Број посета по становнику	Обухват (%)
Патронажне посете	трудници	1	4365	0,7	66,6
	породиљи и новорођеном детету	5	31378	4,8	95,8
	одојчету	2	10923	1,7	83,0
Превентивни преглед	новорођенчета	1	6000	0,9	91,6
	одојчад (III, VI, IX и XII месецу)	5	21768	3,3	66,2
	мала и предшколска деца у 2, 4. и 6. години (пред упис у школу)	1	22740	1,2	100
Превентивни преглед	ученика I, III, V и VII разреда основне школе	1	16040	0,6	64,5
	ученика I и III разреда средње школе	1	5600	0,4	43,7
	студената I и III године студија	1	7640	0,5	51,4
Превентивни преглед	трудница	5	47501	7,2	100
Преглед (ултразвучни)	трудница	4	26428	4,0	100
Гинеколошки преглед	жене после порођаја	1	3266	0,4	49,8
Превентивни гинеколошки прегледи	жене 15 и више година	1	23638	0,08	8,6
Превентивни преглед	одрасло становништво (19-34 година)	1 у 5 година	5920	0,08	8,5
	одрасло становништво (35 и више година)	1 у 2 године	16103	0,09	9,7

Извор: Извештаји о извршењу планова рада установа Јужнобачког округа за 2014. годину Републички завод за статистику, процена становништва за 2009. годину

ЗАКЉУЧЦИ

- ❖ У службама за здравствену заштиту одраслог становништва Јужнобачког округа учева се доминација кардиоваскуларних болести које учествују са 17,4% у укупном морбидитету, односно 11,5% у служби медицине рада. Водећа дијагноза регистрована у оквиру групе кардиоваскуларних болести у служби опште медицине је есенцијална артеријска хипертензија (10,4%). Значајно место и улогу имају и болести мишићно-коштаног система и везивног ткива регистрованих са 9,6% у служби опште медицине и 11,6% у служби медицине рада. У односу на 2010. годину у службама за здравствену заштиту одраслог становништва редослед водећих група болести се није мењао, осим што су у 2014. години болести мокраћно-полног система замениле душевне поремећаје и поремећаје понашања које су се до тада налазиле на петом месту.
- ❖ У ванболничком морбидитету деце предшколског и школског узраста доминирају акутне болести органа за дисање које су кратког тока, добре прогнозе, те су без већег социјално-медицинског значаја. У ванболничком морбидитету деце школског узраста, посебан значај имају повреде и тровања, чија се дијагноза друге специфичне и неспецифичне вишеструке повреде налази на петом месту водећих дијагноза ове службе (4,7%), пре свега због последица које могу да оставе код повређеног, али и због чињенице да су превентабилне. У анализираном петогодишњем периоду у морбидитету деце предшколског узраста редослед водећих група болести се није мењао, док се у морбидитету школске деце међу водећим групама болести уместо групе повреде, тровања и последице деловања спољних фактора, појављују болести ува и мастоидног наставка као и болести коже и поткожног ткива.
- ❖ Посебан социјално медицински значај у служби за здравствену заштиту жена имају тумори (3,2%) који су се у анализираном периоду са петог места попели на четврто место у морбидитету ове службе.
- ❖ У регистрованом болничком морбидитету најзаступљеније групе обољења су: тумори (21,7%), следе болести система крвотока (12,2%), трудноћа, рађање и бабиње (8,9%), болести система за варење (6,9%) и болести мокраћно-полног система (6,4%). У поређењу са 2010. годином, сада се у пет водећих група болести налази XV група (трудноћа, рађање и бабиње), што је резултат промене метода прикупљања података.
- ❖ Најчешћи узроци хоспитализације (уколико се изузму хоспитализације због спонтаног порођаја) у 2014. години су били: злоћудни тумори душника и плућа, чији број случајева је остао на скоро истом нивоу, злоћудни тумор дојке, чији број случајева се повећао са 2.083 у 2010. години на 2.505 у 2014. години, и друга медицинска нега која није била међу 10 водећих дијагноза у 2010. години, док се у 2014. години налази на четвртом месту најчешћих узрока хоспитализације јер је у већем обиму евидентиран рад дневних болница.
- ❖ Водећи узроци смрти хоспитализованих болесника у 2014. години су исти као и у 2010. години, а то су болести система крвотока, тумори и болести система за дисање.
- ❖ Примарна здравствена заштита је доступна и приступачна грађанима на целој територији Јужнобачког округа. Кадровска обезбеђеност у примарној здравственој заштити углавном је у складу са *Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим*

установама и другим облицима здравствене службе, осим у служби опште медицине и поливалентне патронаже где постоји недостатак кадра.

- ❖ Стање у области примарне здравствене заштите ЈБО у односу на стање у 2010. години није се значајније променило. Приметан је тренд пораста оптерећености службе за здравствену заштиту деце предшколског узраста. У односу на 2010. годину, 2014. године, оптерећеност једног лекара бројем предшколске деце ове службе повећала се за 11,4%. 2010. године просечно је било 721 дете на једног лекара, док 2014. године просечно на једног лекара имамо 813 деце.
- ❖ Болнички постељни капацитети износе 2.895 постеља (без постеља дневних болница), али су због високе заузетости на појединим клиникама коришћене додатне постеље тако да је стваран број коришћених постеља у 2014. години износио 2.925. Постељни фонд обезбеђује покривеност од 4,7 постеља на 1.000 становника Округа, при чему с обзиром да ове капацитете користе болесници са територије целе Војводине, стварна обезбеђеност постељама становништва Јужнобачког округа се не може прецизно изказати. У односу на 2010. годину број постеља је повећан за 14 (са 2.881 на 2.895).
- ❖ У стационарима Округа лечено је 94.420 болесника уз просечно задржавање од 8 дана и заузетост постеља од 71,8%. У посматраном петогодишњем периоду број здравствених радника се повећао за 185 (са 3.389 на 3.574), број лекара за 54 (са 829 на 883), док се број здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом повећао за 131 (са 2.560 на 2.691). Удео броја специјалиста у укупном броју лекара се незнатно смањило, са 80,6% на 79,3%. На нивоу Јужнобачког округа, на 100 постеља просечно је обезбеђен 31 лекар и 93 медицинске сестаре/техничар, што је већа обезбеђеност у односу на 2010. годину када је износила 28 лекара и 89 медицинских сестара на 100 постеља.
- ❖ Обухват мале и предшколске деце као и трудница је у складу са Правилником. Уочава се недовољан обухват систематским прегледима циљане популације, основно школске, средње школске, студентске популације жена и одраслог становништва.

ПРЕДЛОГ МЕРА

- У водеће узроке оболевања и умирања становништва Јужнобачког округа спадају масовне незаразне болести (МНБ). У основи ових болести су ризична понашања и штетне навике (неправилна исхрана, физичка неактивност, пушење, гојазност, хипертензија и др.) који се могу ставити под контролу интензивирањем промотивно-превентивних мера и активности и јасним делегирањем задатака за спровођење стратегија са нагласком на мултисекторску сарадњу.
- Службу за поливалентну патронажу као посебно значајну у превентивном раду са свим вулнерабилним категоријама потребно је кадровски ојачати.
- Неопходно је повећати одазив становништва на систематске прегледе као значајне мере у откривању болести и поремећаја у здрављу свих категорија становништва интензивирањем превентивног рада изабраног лекара, едукацијом едукатора (породице, васпитаче предшколских установа, наставнике и др) и јачањем интерсекторских и мултидисциплинарних активности.

- И поред генерално добре кадровске обезбеђености примарном здравственом заштитом становништва Јужнобачког округа, како би се одржао и унапређивао квалитет здравствене заштите неопходно је радити на ојачању свих ресурса, почевши од подржавања едукације кадрова, набавке нове и замене дотрајале опреме па до увођења нових здравствених технологија. Такође, неопходно је ојачати и подстицати партнерство унутар свих нивоа здравствене заштите као и са локалном заједницом.
- Укупни болнички постељни капацитети као и обезбеђеност кадровима у стационарним установама Јужнобачког округа се највећим делом могу сматрати задовољавајућим.
- У складу са савременим трендовима болничке здравствене заштите, оријентацијом на амбулатни рад и дневне болнице, неопходне су промене у структури и прерасподела постојећих постељних капацитета у установама и на одељењима које немају оптималну заузетост постеља. Ове промене морају бити усклађене са одговарајућом организационом и кадровском структуром, као и опремљеношћу установа, а у циљу даљег унапређења квалитета здравствене заштите и повећања ефикасности.
- Обезбеђење функционалне повезаности и сарадње болничких установа са другим установама система здравствене заштите а пре свега примарне здравствене заштите је такође неопходно за ефикасно функционисање система здравствене заштите као и за унапређење квалитета здравствене заштите.

6. АНАЛИЗА ЕПИДЕМИОЛОШКЕ СИТУАЦИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ НА ПОДРУЧЈУ ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА У 2014. ГОДИНИ

6.1 ИНЦИДЕНЦИЈА И МОРТАЛИТЕТ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

У 2014. години на подручју Јужнобачког округа пријављене су 18552 оболеле особе од заразних болести (без грипа). У односу на претходну годину регистрована инциденција је нижа за 32% (табела бр. 75).

Табела бр. 11 Кретање заразних болести у Јужнобачком округу у периоду 2010. – 2014. година

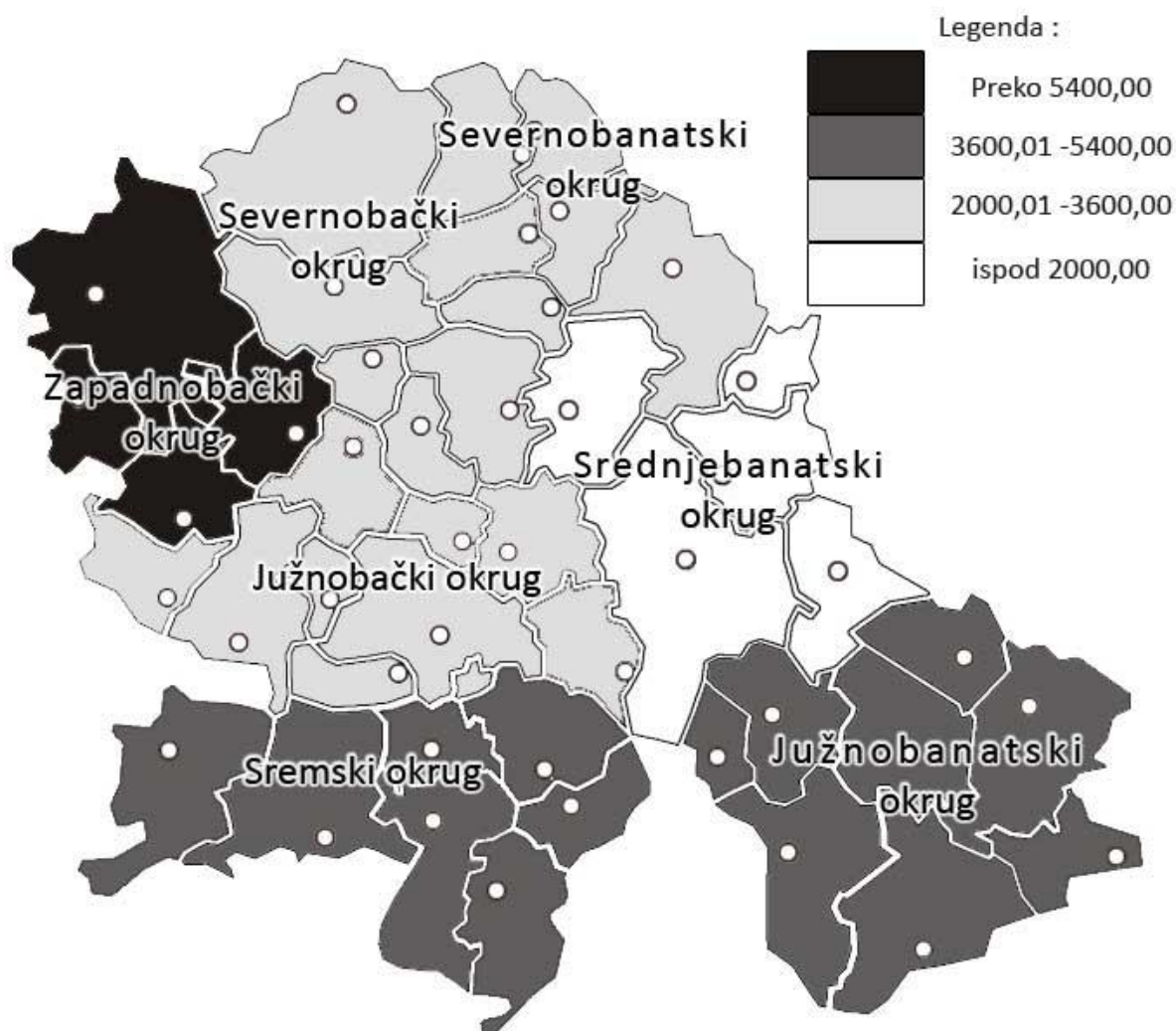
Година	Број оболелих	Инц/100000	Број умрлих	Мт/100000
2010	22715	3826,2	53	8,9
2011	23149	3899,3	46	7,7
2012	21658	3519,5	50	8,1
2013	27146	4411,3	21	3,4
2014	18552	3014,8	27	4,4

Регистрована инциденција од 3014,8/100000 је за 14% нижа у односу на инциденцију заразних болести на подручју Војводине (3513,9/100000) и налази се на четвртом месту у односу на остале округе Војводине (табела бр. 76 и картограм бр. 4).

Табела бр. 12 Заразне болести (без грипе) по окрузима АП Војводине у 2014. години

Округ	Број оболелих	Инц/100000	Број умрлих	Мт/100000
Западнобачки	14745	7839,5	8	4,2
Сремски	12027	3851,4	7	2,2
Јужнобанатски	11203	3814,1	10	3,4
Јужнобачки	18552	3014,8	27	4,4
Севернобанатски	3883	2627,7	4	2,7
Севернобачки	3912	2093,0	7	3,7
Средњебанатски	3560	1986,9	7	3,7
АП Војводина	67882	3513,9	70	3,6

Картограм бр. 1 Заразне болести по окрузима АП Војводине у 2014. години

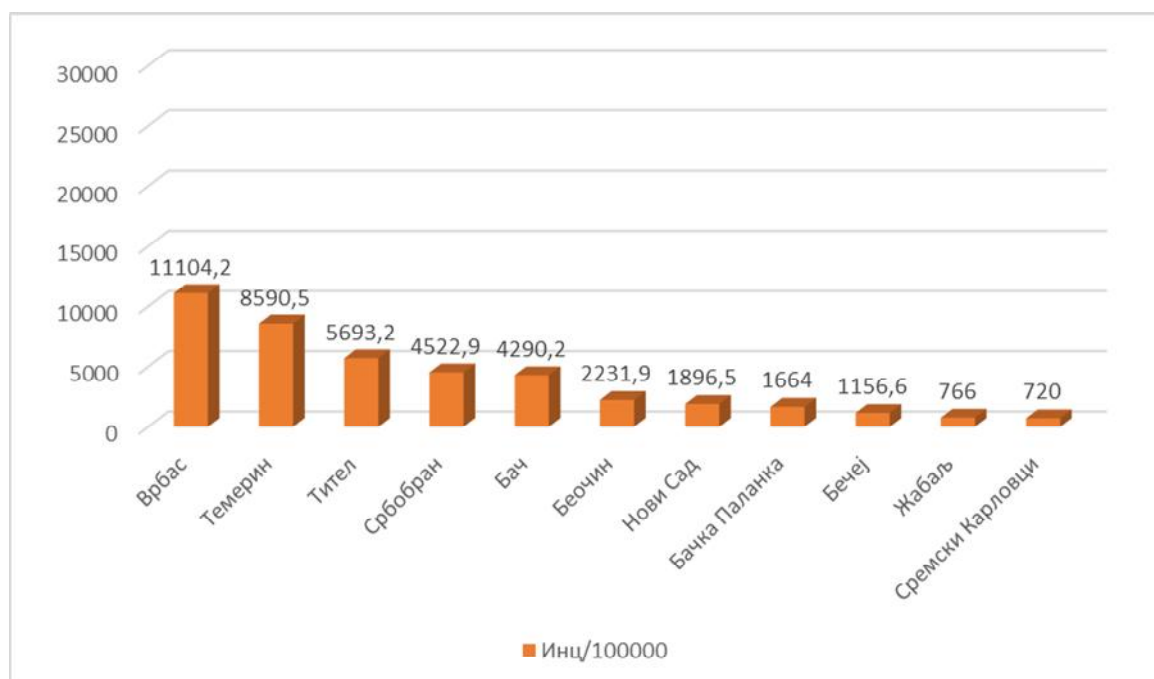


У Јужнобачком округу постоје велике разлике у висини инциденције између општина, које нису резултат само различите епидемиолошке ситуације, него су последица неуједначених критеријума пријављивања. Регистроване инциденције заразних болести у појединим општинама се налазе у распону 1:15. Највиша инциденција заразних болести је забележена у општини Врбас (11104,2/100000) а најнижа у општини Сремски Карловци (720,0/100000), (табела бр. 77 и графикон бр. 4).

Табела бр. 13 Заразне болести по општинама Јужнобачког округа у 2013. години

Општина	Број оболелих	Инц/100000	Број умрлих	Мт/100000
Врбас	4674	11104,2		
Темерин	2430	8590,5	1	3,5
Тител	896	5693,2	3	19,1
Србобран	738	4522,9		
Бач	618	4290,2	1	6,9
Жабаљ	766	2931,0		
Беоцин	351	2231,9		
Нови Сад	6479	1896,5	14	4,1
Бачка Паланка	924	1664,0	4	7,2
Бечеј	432	1156,6	3	8,0
Бачки Петровац	181	1150,9		
Сремски Карловци	63	720,0	1	11,4
Укупно	18552	3015,1	29	4,7

Графикон бр. 1 Инциденција заразних болести по општинама Јужнобачког округа у 2014. години на 100.000 становника



Морталитет заразних болести у Јужнобачком округу у 2014. години је за 38% виши у односу на претходну годину и износи 4,7/100000. Анализа структуре узрока смртог исхода показује да је у највећем броју случајева (16 случајева) узрок смртог исхода била сепса. Највећи број оболелих и умрлих од сепсе чине болесници који су хоспитализовани због неке друге болести. Висок леталитет од сепсе код ових болесника условљен је и тежином основног обољења (табела 78).

Табела бр. 14 Број умрлих од заразних болести по дијагнозама у Јужнобачком округу у 2014. години

Р.број	Заразна болест	Број умрлих	Леталитет (%)
1.	Septicaemia	16	5
2.	Tuberculosis	3	3,7
3.	Pneumonia	3	0,2
4.	Morbus Creutzfeldt – Jakob	3	100
5.	Enterocolitis per Cl.dificille	2	0,9

У 2014. години, у Јужнобачком округу, највећи број заразних обољења пријављен је у облику појединачних случајева, а само 2,4% оболелих је пријављено у епидемијама. Регистрована је 31 епидемија заразних болести, у којима је оболело 438 особа.

6.2 СТРУКТУРА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2013. ГОДИНИ

У структури десет најчешћих заразних болести у 2014. години водеће место заузима стрептококни тонзилофарингитис, а затим варичела. Ове две дијагнозе чине 71% свих заразних болести (табела 79).

Табела бр. 15 Десет најчешћих заразних болести у Јужнобачком округу у 2014. години

Р.бр.	Заразна болест	Број оболелих	Инц/100000
1.	Tonsillitis/Pharyngitis streptococcica	9092	1477,5
2.	Varicella	3994	649,0
3.	Pneumonia bacterialis et viralis	1702	276,6
4.	Scabies	936	152,1
5.	Diarrhoea, gastroenteritis causa infectionis suspecta/Infectio intestinalis bacterialis non specificata	935	151,9
6.	Septicaemia	320	52,0
7.	Enterocolitis per Cl.dificille	226	36,7
8.	Scarlatina	200	32,5
9.	Pertussis	196	31,8
10.	Infectiones sexuales chlamydiales modo alia transmissae	176	28,6

У структури заразних болести доминирају, као и претходних година, респираторне инфекције са укупно 15442 пријављена случаја и учешћем од 83,2% (табела 80).

Табела бр. 16 Структура заразних болести у Јужнобачком округу у 2014.години

Група заразних болести	Број оболелих	% учешћа
Респираторне заразне болести	15442	83,2
Цревне заразне болести	1412	7,6
Паразитарне заразне болести	936	5,0
Сексуално преносиве заразне болести	330	1,8
Остале заразне болести	323	1,7
Зоонозе	55	0,3
Векторске заразне болести	54	0,3

Цревне заразне болести у укупној структури заразних болести учествују са 7,6%, паразитарне болести са 5,0% , полнопреносиве болести са 1,8%, остале заразне болести са 1,7%, а учешће векторских болести и зооноза је <1%.

6.2.1. Респираторне заразне болести

Група респираторних заразних болести, са 15442 пријављена случаја (без грипа) водећа је група заразних болести у патологији становништва Јужнобачког округа. Регистрована инциденција од 2509,4/100000 је за 19% је нижа у односу на инциденцију респираторних заразних болести која је регистрована у Покрајини (3114,9/100000) а у посматраном петогодишњем периоду, 2014.године је забележана најнижа вредност. У овој групи је пријављено 6 смртних исхода (3 од пнеумоније и 3 од туберкулозе),(табела 81).

Табела бр. 17 Кретање респираторних заразних болести у Јужнобачком округу у периоду 2010. – 2014. година

Година	Број оболелих	Инц/100000	Број умрлих	Мт/100000
2010	18611	3134,9	15	2,5
2011	19591	3300,0	16	2,7
2012	18416	2992,7	13	2,1
2013	24209	3934,0	4	0,6
2014	15442	2509,4	6	0,9

Стрептококне инфекције су најчешћа респираторна обољења и доминирају у респираторним болестима већ осам година (као резултат промене законских прописа и увођења збирног пријављивања ове дијагнозе). Ранијих година број пријављених стрептококоза је био знатно мањи и далеко од реалне ситуације раширености овог обољења.

Стрептококни тонзилофарингитиси се налазе на првом месту са пријављених 9092 случаја и инциденцијом од 1477,5/100000, а скарлатина је на четвртном месту са 200 оболелих особа и инциденцијом 32,5/100000, (табела 82).

Табела бр. 18 Структура респираторних заразних болести у Јужнобачком округу у 2014. години

Обољење	Број оболелих	Инциденција/100000
Pharyngitis et tonsillitis streptococcica	9092	1477,5
Varicella	3997	649,5
Pneumonia	1702	276,6
Scarlatina	200	32,5
Pertusis	196	31,8
Mononucleosis infectiva	153	24,9
Tuberculosis	80	13,0
Morbilli	12	1,9
Parotitis	5	0,8
Meningitis bacterialis	5	0,8
Укупно	15442	2509,4

У односу на претходну годину, број регистрованих стрептококоза је мањи за 42%. Иако се стрептококни тонзилофарингитис јавља у популацији веома често, пријављивање овог обољења је изразито неуједначено. Разлика у регистрованој инциденцији и однос појединих стрептококних инфекција се крећу од 14,9/100000 (Бачки Петровац) до 8764,1/100000 (Врбас) и указују на субрегистрацију ових обољења у примарној здравственој заштити одређених општина и неуједначених критеријума пријављивања.

Варичела је обољење које се и ове године налази на другом месту у структури респираторних болести у Јужнобачком округу. Ово обољење чини 25,9% свих респираторних инфекција и 21,5% свих заразних болести које су пријављене у 2014. години.

Услед непостојања јасних дефиниција случаја, пнеумонија се као и претходних година веома неуједначено региструје и у Јужнобачком округу и у целој Покрајини. Током 2014. године пријављено је 1702 оболеле особе. Као узрочник пнеумоније, код по једног оболелог, је наведен *Streptococcus pneumoniae* (пнеумокок) и *Haemophilus influenzae*. У свим преосталим случајевима етиолошки узрочник није познат, а дијагноза је постављена клинички/радиолошки. Регистровано је 1303 случаја бактеријских и 394 случајева вирусних пнеумонија без лабораторијски утврђеног узрочника. Анализа пријављених случајева пнеумонија показује да су вирусне пнеумоније честа патологија дечјег узраста. Бактеријске пнеумоније се такође најчешће јављају код најмлађих, али за разлику од вирусних, задржавају високу инциденцију и за старије добне групе.

Током 2014. године пријављена је 153 случаја инфективне мононуклеозе. Пријављени број оболелих је за 5% мањи у односу на број оболелих у 2013. години. Обољење се региструје у облику појединачних случајева у свим месецима године и у скоро свим узрастним групама, али доминира узраст од 15 до 19 година, у ком се региструје 33% свих оболелих.

Са 80 пријављених случајева, туберкулоза се налази на 7. месту. Регистрована инциденција туберкулозе (13,0/100000) има за 20% вишу вредност у односу на инциденцију овог обољења у Војводини (10,8/100000). Најмлађа особа код које је постављена дијагноза овог обољења је имала 2 године и боловала је од туберкулозе локализоване у плућном паренхиму. Скоро 98% оболелих особа су биле старије од 20 година. Код три оболеле особе обољење је имало неповољан исход.

Када су у питању дечије заразне болести против којих се спроводи систематска имунизација, у 2014. години је пријављено 5 особа оболелих од заушака. Као резултат унапређења надзора и спроведених циљаних лабораторијских испитивања у 2014. години регистровано је и 196 случајева оболевања од пертусиса (великог кашља). Епидемиолошка повезаност је утврђена између 24 особе које су оболеле у оквиру 7

мањих епидемија. Током 2014. године регистрована је епидемија малих богиња у којој је до краја године оболело 12 особа, од којих су половину чинили држављани Републике Српске са привременим боравиштем на територији Јужнобачког округа. До епидемије је дошло преливањем епидемије из Републике Српске у којој је од средине маја до краја 2014.године регистровано 1563 оболелих особа.

6.2.2. Цревне заразне болести

За разлику од респираторних инфекција, код којих се општим превентивним мерама не могу постићи задовољавајући резултати, у спречавању и сузбијању цревних заразних болести, ова група мера је од посебног значаја. Учесталост цревних инфекција је у корелацији са хигијенско-санитарним условима становања, социјално-економским приликама, квалитетом водоснабдевања, диспозицијом отпадних материја и начином исхране.

У 2014. години у групи цревних заразних болести у Јужнобачком округу пријављено је 1412 оболелих особа (табела 83). Регистрована инциденција од 229,4/100000 је за 27% већа од инциденције цревних заразних болести у претходној години када је регистрована најнижа вредност у посматраном петогодишњем периоду. У односу на остале округе Војводине је на другом месту, иза Севернобанатског округа, а за 21% је изнад инциденције регистроване на нивоу Покрајине (188,7/100000).

Табела бр. 19 Кретање цревних заразних болести у Јужнобачком округу у периоду 2010. - 2014.година

Година	Број оболелих	Инц/100000	Број умрлих	Мт/100000
2010	1951	328,6	4	0,7
2011	1784	300,5	5	0,8
2012	1628	264,5	1	0,2
2013	1115	181,2	0	0,0
2014	1412	229,4	2	0,3

Најчешћа цревна заразна обољења су заразни проливи у оквиру којих се пријављују бактеријске цревне инфекције неутврђеног узрочника и дијареја и гастроентеритис вероватно инфективне етиологије, која је новим законским прописима, унета у листу мандаторних заразних болести. Пријављено је 935 оболелих особа са инциденцијом 151,9/100000 (табела 84).

Регистроване су три епидемије заразног пролива неутврђене етиологије у којима је оболело 45 особа и 5 епидемија гастроентеритиса вирусне етиологије са 171 оболелом особом. Епидемије су се шириле контактним путем (6 епидемија) и путем хране (2 епидемије). Иако се ове дијагнозе постављају на основу клиничке слике и спадају међу најчешће заразне болести, енормне разлике у инциденцији у појединим општинама округа не могу се сматрати разликама у епидемиолошкој ситуацији, већ пропустима у регистрацији ове најчешће цревне инфекције.

Због примарне контаминације намирница животињског порекла салмонелама, кулинарских навика, начина припреме и заступљености ових намирница у исхрани, салмонелозе представљају значајан проблем. Током 2014. године пријављено је 128 салмонелоза. Регистрована инциденција од 20,8/100000 у Јужнобачком округу је око 14% нижа од инциденције регистроване на нивоу Покрајине (24,3/100000).

Регистроване су 2 епидемије тровања храном проузроковане овом бактеријом. Обе епидемије су се јавиле у оквиру породица и у њима је оболело 13 особа. Остали случајеви су пријављени појединачно (89,8%). На основу овог податка реално је претпоставити да су салмонелозе присутније у популацији, али нису дијагностиковане или нису пријављене.

Иако је у земљама са развијеном лабораторијском дијагностиком бактерија *Campylobacter jejuni/coli* барем толико чест узрочник тровања храном као и *Salmonella*, у Јужнобачком округу се *Campylobacter* до 2009. године знатно ређе дијагностиковао у односу на *Salmonella*-у. Разлог томе је свакако могућност лабораторијске дијагностике. У 2009. години, први пут од када се ово обољење прати, регистровано је 12% више ентеритиса чији је узрочник била бактерија *Campylobacter jejuni/coli* у односу на *Salmonella spp.* У 2014. години, регистровано је 80 оболелих особа код којих је као узрочник лабораторијски потврђена бактерија *Campylobacter jejuni/coli*. У Новом Саду је регистровано чак 73% ових ентеритиса. Ова разлика је пре резултат коришћења лабораторијских испитивања и бољег препознавања овог обољења, него последица неповољније епидемиолошке ситуације у Новом Саду. У 2014. као ни у 2013. години, у Јужнобачком округу, нису регистроване епидемије проузроковане овом бактеријом.

Остала тровања храном су најчешће последица секундарне контаминације намирница, која се дешава због неправилног поступка у припреми и чувању. У 2014. години у Јужнобачком округу су пријављене 24 оболеле особе од тровања храном изазваног другим узрочницима, са инциденцијом од 3,9/100000. Епидемиолошка повезаност је утврђена између 4 особе које су оболеле у оквиру једна мање епидемије. Сви остали случајеви су пријављени као појединачни, без утврђене повезаности.

Ранијих година значај ентеритиса изазваног бактеријом *Clostridium difficile* није могао да буде сагледан услед ограничених дијагностичких могућности. Увођењем пријављивања лабораторијски утврђених узрочника заразних болести и укључивањем приватних лабораторија у епидемиолошки надзор, у 2007. години су пријављени први случајеви овог обољења. На територији Јужнобачког округа у 2014. години је пријављено 226 оболелих особа, што је за око 7% већи регистровани број у односу на предходну годину. Већина обољења је вероватно последица претходног антибиотског лечења, како болничког тако и ванболничког. У 2014. години регистроване су 2 епидемије проузроковане овом бактеријом у којима је оболело 7 особа. Код две особе обољење је имало неповољан исход.

Након веће епидемије вирусног менингитиса регистроване 2010.године када су на територији Јужнобачког округа оболеле 142 особе, (од чега је највећи број био са територије града Новог Сада -104 особе), у 2014. години су регистровани појединачни случајеви (5) без утврђене епидемиолошке повезаности. Обољење је регистровано на територији три општине Нови Сад (две оболеле особе), Бачка Паланка (две оболеле особе) и Темерин (једна оболела особа).

У 2014. години регистровано је 7 случајева оболевања од хепатитиса А. Шест оболелих особа је са територије општине Нови Сад, а једна из општине Тител. Сви случајеви хепатитиса А у 2014.години су регистровани као појединачна обољења међу којима није утврђена епидемиолошка повезаност.

Табела бр. 20 Структура цревних заразних болести у Јужнобачком округу у 2014. години

Обољење	Број оболелих	Инциденција/100000
Infectio intestinalis bacterialis/Diarrhoea	935	151,9
Enterocolitis per Cl.difficile	226	36,7
Salmonellosis	128	20,8
Enteritis campylobacterialis	80	13,0
Intoxicatio alimentaria bacterialis	25	40,1
Hepatitis A	7	1,1
Meningitis enteroviralis	5	0,8
Lambliasis	4	0,6
Shigella flexneri	1	0,2
Amoebiasis	1	0,2
Укупно	1412	229,4

6.2.3. Паразитарне заразне болести

Група паразитарних болести до скоро је била веома бројна у погледу дијагноза обавезних пријављивању. Међутим, од 2005. године ова група је сведена на само једну болест- шугу (табела 85).

Табела бр. 21 Scabies у Јужнобачком округу у периоду 2010. – 2014. година

Година	Број оболелих	Инц/100000
2010	864	145,5
2011	690	116,2
2012	675	109,7
2013	871	141,5
2014	936	152,1

У 2014. години паразитарне болести у Јужнобачком округу се налазе на трећем месту са 936 пријављених случајева. Инциденција паразитарних болести је незнатно виша у односу на регистровану инциденцију у Војводини (138,6/100000).

Из ове групе болести су регистроване две мање епидемије у једној установи социјалне заштите са 38 оболелих особа. Сви остали пријављени случајеви шуге (95,9%) су регистровани као појединачна оболења, међу којима није утврђена епидемиолошка повезаност.

6.2.4. Полно преносиве инфекције

На четвртном месту по висини инциденције у Јужнобачком округу су обољења из групе полно преносивих болести. У посматраном петогодишњем периоду број пријављених случајева сексуално преносивих инфекција има тенденцију благог пада. Инциденција полно преносивих болести регистрована 2014. године је за 24,5% нижа у односу на претходну годину и најнижа је у протеклих 5 година (табела 86). Анализирајући епидемиолошку ситуацију по окрузима, регистровани број оболелих у

Јужнобачком округу је у 2014. години на другом месту, након Севернобачког округа (Инциденција 128,9/100000).

Табела бр. 22 Кретање сексуално преносивих инфекција у Јужнобачком округу у периоду 2010.-2014. година

Година	Број оболелих	Инц/100000	Број умрлих	Мт/100000
2009	1013	170,6	4	0,7
2010	695	117,1	3	0,5
2011	522	87,9	6	1,0
2012	350	56,9	1	0,2
2013	437	71,0	2	0,3
2014	330	53,6	0	0.0

Водећу болест у овој групи представљају полне инфекције изазване хламидијама, које чине 53% свих регистрованих венеричних болести. Највећи број регистрованих пацијената (158) је из Новог Сада, а само у појединачним случајевима ово обољење је дијагностиковано и у другим општинама.

Учесталост гениталне хламидијазе је директно повезана са могућностима дијагностике. Због тога је реално претпоставити да је ово обољење много чешће. Лекари који постављају индикације за лабораторијско испитивање гениталне хламидијазе (гинеколошке и уролошке ординације) не пријављују ово обољење, нарочито из приватних лекарских ординација.

Од 2007. године из групе осталих заразних болести у ову групу заразних болести су пребачени парентерални хепатитиси (хепатитис Б и хепатитис Ц). Због тешког клиничког тока, често неповољног исхода и доживотног носилаштва вируса, ова обољења представљају значајне клиничке и епидемиолошке проблеме. У 2014. години пријављено је 99 обољења од парентералних хепатитиса. У структури хепатитиса, хронични хепатитиси Б и Ц (79 случајева) учествују са 80%. Податак да је 42,8% оболелих од акутног хепатитиса Б регистровано међу особама узраста 20-49 година, указао је на могућност сексуалног пута у ширењу инфекције. Спроведеним епидемиолошким испитивањем оболелих, потврђена је доминација сексуалног начина преноса хепатитиса Б код мушкараца који имају сексуалне односе са мушкарцима. Учешће сексуалног пута је вероватно и веће јер испитивањем нису могли бити обухваћени сви сексуални партнери. За разлику од хепатитиса Б, данас је у Јужнобачком округу, као и у свим развијеним подручјима, водећи начин заражавања хепатитис Ц вирусом повезан са употребом дроге и коришћењем нестерилних игала и шприцева

Регистрована инциденција осталих полних болести у 2014. години остала је на вредностима које су регистроване и ранијих година (табела 87).

Табела бр. 23 Структура полно преносивих болести у Јужнобачком округу у 2014. години

Обољење	Број оболелих	% учешћа
Infectio sexualis chlamydialis	176	53,3
Hepatitis C chronica	44	13,3
Hepatitis B chronica	35	10,6
Infectio gonococcica	28	8,5
Syphilis	21	6,4
Hepatitis B acuta	16	4,8
Morbus HIV	6	1,8
Hepatitis C acuta	4	1,2
Укупно	330	100

6.2.5. Остале заразне болести

Од 2007. године једино обољење у овој групи је сепса (тровање крви). У 2014. години је пријављено 320 случајева сепсе. Инциденција од 52,0/100000 је 122% већа у односу на регистровану инциденцију у Војводини (23,4/100000). Од ове болести је регистрован и значајан број случајева са смртним исходом (16), (табела 88).

Табела бр. 24 Septicaemia у Јужнобачком округу у периоду 2010. – 2014. година

Година	Број оболелих	Инц/100 000	Број умрлих	Мт/100 000
2010	372	62,7	31	5,2
2011	290	48,8	17	2,9
2012	382	62,1	33	5,4
2013	338	54,9	15	2,4
2014	320	52,0	16	2,6

Највише вредности инциденције и леталитета су у најмлађем и најстаријем узрасту. Сви случајеви су пријављени као појединачни случајеви, код хоспитализованих пацијената са тешким основним обољењем.

6.2.6. Зоонозе

У структури заразних болести на подручју Јужнобачког округа ова група обољења се налази на претпоследњем месту са 55 пријављених случајева. Регистрована инциденција од 8,9/100000 је за 15% виша у односу на посматрани петогодишњи просек (7,7/100000) (табела 89).

Табела бр.89 Кретање зооноза у Јужнобачком округу у периоду 2010. -2014. година

Година	Број оболелих	Инц/100 000	Број умрлих	Мт/100000
2010	22	3,7	0	0,0
2011	86	14,5	2	0,3
2012	26	4,2	2	0,3
2013	45	7,3	2	0,3
2014	55	8,9	0	0,0

У структури ове групе болести у 2014. години у Јужнобачком округу водеће обољење је била лептоспироза. Оболено је 19 особа (9 пута више него претходне године). Регистрована инциденција је дупло већа од инциденције регистроване на нивоу Покрајине (1,5/100000). Обољење је пријављено код 16 особа мушког и 3 особе женског пола. Најмлађе оболеле особе су биле мушког пола и имале су 15, односно 16 година. Епидемиолошким испитивањем оболелих утврђено је да је до заражавања долазило најчешће након купања или пецања у стајаћим водама. Обољење је дијагностиковано код особа из 8 војвођанских општина (Нови Сад- 7, Бечеј-3, Беоцин-2, Врбас-2, Жабал-2, Бач-1, Темерин-1, Тител-1). У читавој Покрајини, највећи ризик од инфекције лептоспирама носи контакт са контаминираним стајаћим водама канала и бара, током лета и јесени, када је контакт са контаминираним водама најинтензивнији, приликом пецања и купања. Због веће експонираности мушкарци оболевају чешће у односу на жене. Регистровани број оболелих у 2014. години је убедљиво највећи у протеклих 10 година (и у округу и у Покрајини).

На другом месту по учесталости у 2014.години је трихинелоза. Регистровано је 16 оболелих особа (29,1% свих пријављених зооноза у Јужнобачком округу). Ободеле особе су становници општина Нови Сад (9), Темерин (1) и Тител (6). Оболевање је регистровано у оквиру једне породичне епидемије у којој је оболело 5 особа и епидемије пореклом из приватне месарске радње, настале након конзумирања коњских кобасица.

Природна жаришта хеморагијске грознице са бубрежним синдромом у појединим земљама су географски различито распоређена. На територији Покрајине највећи број оболелих у протеклих десет година је пријављен са територије Јужнобачког округа (62%),

Осетљивост хумане популације на инфекцију узрочником ХГБС је општа, а инфективни процес се одвија било у виду инапаратних инфекција или обољења различите тежине, што доводи до тога да кретање обољења по годинама није равномерно распоређано. Током 2014. године од ове болести је оболело 8 особа мушког пола. Све оболеле особе су биле узраста 20-49 година.

У 2014. години пријављено је 6 особа оболелих од токсоплазмозе. Ово обољење је дијагностиковано код 4 особе мушког и 2 особе женског пола. Пет регистрованих случајева токсоплазмозе су са територије града Новог Сада.

У овој групи је пријављено и оболевање од ехинококозе (5) и листериозе (1). Реалан број оболелих од ехинококозе је сигурно већи од регистрованог јер се регистрацијом обухвате само случајеви, код којих се изврши хирушка интервенција.

И поред малог броја регистрованих случајева, обољења из ове групе представљају значајан епидемиолошки проблем. Жаришта трихинелозе, лептоспироза, хеморагијске грознице са бубрежним синдромом и тетануса представљају сталну потенцијалну опасност за становнике овог подручја.

Табела бр. 90 Редослед учесталости појединих заразних болести из групе зооноза у Јужнобачком округу у 2013. години

Редни број	Заразне болести из групе зооноза	Број оболелих	% учешћа
1.	Leptospirosis	19	34.5
2.	Trichinellosis	16	29.1
3.	HGBS	8	14.5
4	Toxoplasmosis	6	11.0
5.	Echinococcosis	5	9.1
6.	Listeriosis 1	1	1.8
УКУПНО		55	100

6.2.7. Векторске болести

У посматраном петогодишњем периоду, векторске болести у Јужнобачком округу (као и у целој Покрајини), имају изразити тренд пада. Највиша инциденција је регистрована у 2010. години и од тада регистровани број оболелих бележи континуирани пад. Регистрована инциденција у 2014. години од 8,8/100000 је за 57% виша у односу на инциденцију у Војводини (5,6/100000), (табела 91).

Табела бр. 91 Кретање векторских болести у Јужнобачком округу у периоду 2010.– 2014. година

Година	Број оболелих	Инц/100000
2010	200	33,7
2011	186	31,3
2012	172	27,9
2013	131	21,3
2014	54	8,8

Група векторских болести, у структури заразних болести у Јужнобачком округу на претпоследњем је месту, са 54 пријављене оболеле особе.

Од укупног броја пријављених случајева Лајмске болести, преко 50% је из града Новог Сада, а око 18% је из Бачке Паланке, док су појединачна оболевања регистрована и у већини осталих општина округа.

Ови подаци указују на распрострањеност жаришта овог обољења и значај едукације становништва у циљу превенције ове болести благовременим откривањем убода крпеља и правилним одстрањивањем крпеља.

По тренутно важећим законским нормативима Грозница западног Нила је обољење које не подлеже обавезном пријављивању. Међутим, појава случаја/ева оболевања од Грознице западног Нила према Међународном здравственом правилнику представља догађај који може да има озбиљне последице по јавно здравље и има потенцијал да се шири интернационално (табела 92).

На територији Јужнобачког округа први случајеви оболевања од ове болести су регистровани током лета 2012. године. У 2014. години ово обољење је пријављено код 4 особе (Инциденција 0,6/100000). Оболеле су 2 особе мушког и 2 особе женског пола. Најмлађа оболела особа је имала 51 а најстарија 73 година. Све оболеле особе су имале неуроинвазивни облик болести а код једне особе обољење је имало неповољан ток и смртни исход. Оболеле особе су регистроване током три летња месеца (јули, август, септембар) када су активност комараца и изложеност људи комарцима највећи.

Табела бр. 25 Редослед учесталости појединих векторских заразних болести у Јужнобачком округу у 2013. години

Редни број	Заразне болести из групе зооноза	Број оболелих	Инц/100000
1.	Morbus Lyme	54	8,8
2.	Febris West Nile*	4	0,6

*по тренутно важећим законским прописима не подлеже обавезном пријављивању

6.3 ЭПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Највећи број регистрованих случајева заразних болести у 2014. години, као и претходних година, пријављен је у облику појединачних обољења. Разлог томе је што се епидемије оних обољења, која су стално присутна у популацији и имају ендемо-епидемијски облик јављања, посебно не региструју (варичела и стрептококне инфекције у општој популацији). Због неефикасности расположивих мера за њихово спречавање и сузбијање, на епидемијски ток ових болести не може се утицати, а њихов цикличан пораст је последица агломерације осетљиве популације.

У 2014. години на територији Јужнобачког округа је регистрована 31 епидемија заразних болести у којима је оболело 438 особа, што представља 2,4% свих оболелих од заразних болести (табела 93).

Табела бр. 26 Епидемије заразних болести у Јужнобачком округу у 2014.години

Пут ширења	Обољење	Број епидемија	Број оболелих
АЛИМЕНТАРНЕ ЭПИДЕМИЈЕ	Salmonellosis	2	13
	Trichinellosis	2	16*
	Intoxicatio alimentaria bacterialis non spec	1	4
	Histaminska reakcija	1	41
	Diarrhoea et gastroenteritis viralis	1	42
	Diarrhoea et gastroenteritis	1	7
КОНТАКТНЕ	Diarrhoea et gastroenteritis viralis	3	124
	Scabies	2	38
	Diarrhoea et gastroenteritis	1	9
	Enterocolitis per cl.dificille	1	3
	Enterobiasis	1	19
АЕРОГЕНЕ	Pertussis	7	24
	Morbilli	1	12
	Streptococcosis	1	31
БОЛНИЧКЕ	Sepsa	1	4
	HCV	1	3
	Diarrhoea et gastroenteritis viralis	1	5
	Diarrhoea et gastroenteritis	1	29
	Enterocolitis per cl.dificille	1	4
	Urinarna infekcija	1	10
Укупно		31	438

Већина епидемија је била мањих размера. Нису утицале на редован живот и рад становништва, нису захтевале посебне мере сузбијања нити су допринеле порасту инциденције заразних болести.

Контаминирана храна је била пут ширења 8 епидемија у којима је оболело 123 особа. Доминирале су алиментарне епидемије у оквиру породица и мањих колектива.

Контактним путем је настало 8 епидемије са 193 оболеле особе.

Респираторним путем се ширило 9 епидемија (7 епидемија пертусиса са 24 оболелих особа и по једна епидемија стрептококних инфекција и малих богиња у којима су оболеле 43 особе.

У болничким установама је регистровано 6 епидемија са 55 оболелих особа.

6.4 РЕЗУЛТАТИ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА ОБАВЕЗНИХ ИМУНИЗАЦИЈА У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2014. ГОДИНИ

6.4.1 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста

Проблеми узроковани нередовним испорукама и недовољним количинама вакцина, који су почели 2012. године, одразили су се на спровођење програма обавезних имунизација на територији Јужнобачког округа како током 2013. тако и током 2014. године. Планирање имунизације и потребних количина вакцина као и надокнаду пропуштених имунизација из претходне године отежавала је нередовна испорука вакцина, осипање обвезника и све интензивнија антиимунизациона кампања. Ови проблеми одразили су се на правовременост имунизације и остварени обухват. Обухват испод жељеног (95%) регистрован је за ХБ вакцину у узрасту од 12 година живота и ММР вакцину (табела бр. 94).

Табела бр. 27 Обухват лица обавезним имунизацијама на територији Јужнобачког округа у 2014. години (вакцинација)

Вакцина	Број обвезника	% вакцинисаних
ДТП	6347	95,2%
ОПВ/ИПВ	6348	95,0%
БЦГ	6227	98,4%
ММР	8535	73,1%
ХБ у узрасту одојчета	6391	95,7%
ХБ у 12. години	6743	84,2%
Хиб	6348	95,4%

Разлози који су довели да пада обухвата вакцинацијама, негативно су се одразили и на обухват ревакцинама на вакциналним пунктовима широм Јужнобачког округа. У 2014. години, у Војводини је постигнут жељени обухват за ДТП, ДТ, дТ и ОПВ ревакцину. Због утицаја антивакциналне кампање уперене ка ММР вакцини, осим на обухват првом дозом вакцине, негативан ефекат антиимунизационих активности видљив је и на обухвату другом дозом ММР вакцине. Обухват другом дозом ММР вакцине је свега 77,9%, јер је значајан број деце из претходне две године остао неревакцинисан, а у условима недовољних количина ММР вакцине, предност је давана примоимунизацији. Ревакцинација ТТ вакцином становника узрасних група од 30, 40, 50 и 60 година спровођена је само појединачно (табела бр. 95).

Табела бр. 28 Обухват лица обавезним имунизацијама на територији Јужнобачког округа у 2014. години (ревакцинација)

Вакцина	Број обвезника	% ревакцинисаних
ДТП	6647	95,0%
ДТ	6423	95,6%
дТ	5693	97,2%
ОПВ/ИПВ ¹	6640	95,0%
ОПВ/ИПВ ²	6422	95,7%
ОПВ/ИПВ ³	5692	97,3%
ММР	8574	77,9%
ТТ у 30. години	4983	1,1%
ТТ у 40. години	4163	1,7%
ТТ у 50. години	4517	1,3%
ТТ у 60. години	5191	0,6%

6.4.2 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по општинама

Током 2014. године, обухват имунизацијом изнад 95% у свим општина регистрован је само за БЦГ и ХиБ вакцину. Обухват имунизацијом испод 95% у по једној општини Јужнобачког округа регистрован је за ОПВ/ИПВ, ДТП и ХБ вакцину у узрасту одојчета. Обухват испод 95% ХБ вакцином у шестом разреду основне школе остварен је на територијама 7 општина, а ММР вакцином на територијама 6 општина Јужнобачког округа (табела бр. 96).

Табела бр. 29 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по општинама на територији Јужнобачког округа у 2014. години (вакцинација)

Општина	БЦГ	ОПВ/ИПВ	ДТП	ХиБ	ХБ узраст одојчета	ХБ 12. година	ММР
Бач	96,4%	95,3%	95,3%	95,3%	98,1%	95,6%	92,9%
Бачка Паланка	98,6%	96,2%	95,9%	95,5%	95,6%	95,1%	95,7%
Бачки Петровац	100,0%	85,2%	85,2%	98,4%	94,4%	100,0%	89,8%
Бечеј	96,7%	97,3%	98,8%	98,8%	98,6%	99,8%	96,5%
Беочин	98,4%	97,0%	97,0%	95,8%	95,1%	90,9%	82,6%
Нови Сад	98,2%	94,5%	94,5%	94,5%	95,1%	84,8%	64,8%
Србобран	100,0%	96,2%	96,2%	96,2%	95,0%	91,6%	91,1%
Темерин	99,2%	98,5%	98,5%	98,5%	99,6%	83,0%	95,5%
Тител	100,0%	96,7%	96,7%	97,5%	96,7%	38,9%	91,1%
Врбас	100,0%	95,1%	95,1%	95,1%	98,1%	61,1%	95,6%
Жабалъ	98,2%	95,7%	99,6%	98,8%	96,0%	93,4%	95,2%

Посматрано по општинама Јужнобачког округа, обухват испод 95% ДТ ревакцином у 7. години, ОПВ/ИПВ у 7. и 14. години живота и другом дозом ММР вакцине, регистрован је у по једној општини Јужнобачког округа. Обухват испод 95% ДТП ревакцином, ОПВ/ИПВ у 2. години живота и дТ ревакцином у 14. години живота регистрован је у по две општине Јужнобачког округа (табела бр. 97).

Табела бр. 30 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по општинама на територији Јужнобачког округа у 2014. години (ревакцинација)

Општина	ДТП	ДТ	дТ	ОПВ/ИПВ ¹	ОПВ/ИПВ ²	ОПВ/ИПВ ³	ММР
Бач	97,4%	98,1%	99,2%	97,4%	98,1%	99,2%	98,1%
Бачка Паланка	95,4%	99,1%	99,1%	95,7%	99,3%	99,1%	97,7%
Бачки Петровац	78,5%	99,3%	99,2%	77,2%	99,3%	100,0%	99,3%
Бечеј	98,4%	100,0%	98,3%	97,9%	100,0%	98,3%	97,6%
Беоцин	96,4%	98,5%	98,6%	96,4%	98,5%	98,6%	97,8%
Нови Сад	95,0%	93,1%	96,8%	95,0%	93,1%	96,8%	66,7%
Србобран	95,4%	100,0%	99,4%	95,4%	100,0%	99,4%	99,3%
Темерин	97,0%	100,0%	94,1%	97,0%	100,0%	94,1%	100,0%
Тител	95,8%	100,0%	93,0%	95,8%	100,0%	100,0%	100,0%
Врбас	95,6%	99,5%	95,0%	95,6%	100,0%	95,0%	99,8%
Жабаљ	90,8%	99,6%	98,7%	92,7%	99,2%	98,3%	96,5%

6.4.3 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по вакцинама

Имунизација против туберкулозе: Остварени обухват БЦГ вакцином у 2014. години у Јужнобачком округу налази не на нивоу прошлогодишњег обухвата и износи 98,4%. Висок обухват достигнут је у свим домовима здравља, а налази се у распону од 96,4%-100%

Имунизација против дечије парализе: Пошто је 2012. године домовима здравља на територији Јужнобачког округа испоручено око 20% мање ОПВ од планираних доза, у 2013. години и током 2014. године сви домови здравља су, поред текуће имунизације, имали обавезу и да надокнаде пропуштене вакцинације/ревакцинације из претходне године. Остварени обухват полио вакцином и свим ревакцинама у Јужнобачком округу је 95% или преко 95%.

Посматрано по општинама, обухват вакцинама испод 95% је регистрован на територији 1, а ревакцинама на територијама 1 до 3 општине.

Имунизација против дифтерије, тетануса и пертусиса: У већини домова здравља на територији Јужнобачког округа, допунским активностима, надокнађене су пропуштене имунизације, до којих је дошло због недостатка ДТП, ДТ и дТ вакцина још током 2012. године. Остварени обухват у Јужнобачком округу ДТП вакцином (95,2%), ДТП ревакцином (95,0%) и ДТ/дТ ревакцинама (95,6% и 97,2%) у 2014. години је у нивоу жељеног. Обухват ДТП вакцином и ДТП ревакцином од преко 95% исказали су и сви домови здравља, осим Дома здравља Бачки Петровац (ДТП вакцина и ревакцина), односно Жабаљ (ДТП ревакцина). Обухват ДТ и дТ ревакцинама у свим домовима здравља је преко 95%, осим Дома здравља Нови Сад (ДТ ревакцина) и Домова здравља Темерин и Тител (дТ ревакцина).

Имунизација против морбила, рубеле и паротитиса: Прекид у дистрибуцији и недостатак ММР вакцине у 2012. години довео је до тога да је само мали број домова здравља успео да извакцинише децу ММР вакцином. Проблеми у снабдевању ММР вакцином наставили су се и у 2013. години, а што се одразило на остварени обухват и у 2014. години. У ситуацији недовољних количина вакцине, неизвесног датума следеће испоруке вакцине и недостатка информација колико доза вакцина ће бити испоручено, приоритет је била примоимунизација деце са навршених 12 месеци живота. Дом здравља Нови Сад је од својих количина ММР вакцине позајмљивао одређен број доза домовима здравља у мањим општинама, како не би прекинуле примоимунизацију, а у више домова здравља имунизација деце у седмој години живота је одлагана.

Имунизација против хепатитиса Б: Нередовно снабдевање хепатитис Б вакцином и пропуштене дозе вакцине из претходне године одразили су се и на остварени обухват у 2013. години и 2014. години. Имунизација са три дозе хепатитис Б вакцине спроведена је код 95,7% новорођенчади, а остали су примили две или једну дозу хепатитис Б вакцине. Код све школске деце имунизација је започета давањем једне или две дозе хепатитис Б вакцине, а 84,2% деце је потпуно имунизовано са три дозе хепатитис Б вакцине.

Имунизација против обољења изазваних бактеријом хемофилус инфлуенце тип б: Остварени обухват ХиБ вакцином у домовима здравља на територији Јужнобачког округа у 2014. години налази се у распону од 94,5% - 98,8%, а просечно износи 95,4%. Како се и очекивало, током 2014. године пропуштене имунизације из 2013. године су надокнађене, у складу са узрастом обвезника.

Имунизација против тетануса: Број обвезника за обавезну имунизацију против тетануса одраслог становништва се планира у односу на укупан број становника узраста који подлеже ревакцинацији у току одређене календарске године. Реалан број обвезника је вероватно мањи јер је код одређеног броја потреба за ревакцинацијом одложена због примања вакцине против тетануса у склопу посте кспозиционе заштите.

6.4.4 Разлози неимунизовања обвезника

У 2014. години на територији Јужнобачког округа у 8085 случајева није извршена апликација одређене дозе вакцине/ревакцине. У 76,4% случајева разлози су немедицински, а у 23,6% случајева разлози су медицинске природе (табела бр. 98).

Разлози неимунизовања обвезника на територији Јужнобачког округа у 2014. години

Разлози неимунизовања	Неимунизована лица	
	Број	%
Немедицински	6180	76,4
Медицински	1905	23,6
Укупно	8085	100,0

Током 2013. године, најчешћи немедицински разлог пропуштених имунизација је био недостатак вакцине. У 2014. години, као и у годинама пре 2013. године, најчешћи немедицински разлог пропуштених вакцина био је неодрживање обвезника на позив за вакцинацију, али и одбијање вакцинације. Неодозивање на вакцинацију, као најчешћи немедицински разлог неимунизовања заступљен је са 66,2%, а свако пето дете је неимунизовано јер су родитељи одбили да вакцинишу децу. Код 478 (7,7%) обвезника одређена доза вакцине/ревакцине није дата због недостатка вакцине, док је промена пребивалишта разлог пропуштених имунизација у 5,2% (табела бр. 98).

Табела бр. 98 Разлози неимунизовања обвезника на територији Јужнобачког округа у 2014. години

Разлози неимунизовања	Неимунизована лица	
	Број	%
Неодазивање	4092	66,2
Одбијање вакцинације	1291	20,9
Недостатак вакцине	478	7,7
Миграција	319	5,2
Укупно	6180	100,0

Медицинске контраиндикације учествују са 23,6% у укупном броју неимунизованих. Од укупног броја постављених медицинских контраиндикација, код свега 4,7% обвезника постављене су контраиндикације које нису биле стриктно у складу са важећим Правилником о имунизацији и начину заштите лековима (табела бр. 27). Медицинске контраиндикације не утичу значајно на обухват имунизацијом, јер код 1.602 (84%) деце утврђене контраиндикације (акутно фебрилно стање, акутна болест) су привременог карактера због којих је давање одређене дозе вакцина само одложено.

Табела бр. 99 Медицински разлози неимунизовања обвезника на територији Јужнобачког округа у 2014. години

Разлози неимунизовања	Неимунизована лица	
	Број	%
Према Правилнику	1816	95,3
Нису у складу са Правилником	89	4,7
Укупно	1905	100,0

6.4.5 Имунизација по епидемиолошким индикацијама

Постекспозициона антитетанусна заштита

Упркос свим проблемима у снабдевању тетанус токсид вакцином, на територији читавог Јужнобачког округа су континуирано биле на располагању одређене количине вакцина за постекспозициону заштиту. За ове потребе у 2014. години је дато 31.973 дозе вакцине и 11.529 доза хуманог антитетанусног имуноглобулина (ХТИг), (табела бр. 100).

Заштита против тетануса на територији Јужнобачког округа је спроведена код 19.381 особе. Примена једне дозе вакцине и хиперимуног гамаглобулина била је индикована код 5.443 особе. Потпуна пасивно-активна заштита била је индикована код 7.193 особе.

Табела бр. 31 Имунизација против тетануса повређених лица на територији Јужнобачког округа у 2014. години

Категорија пацијената	Број
Повређена лица	19381
Повређена лица која су потпуно вакцинисана/ревакцинисана а код којих је прошло више од 10 год.од последње примљене дозе вакцине(1 доза вакцине + ХТИг)	5443
Повређена лица која нису вакцинисана која су непотпуно вакцинисана или немају доказе о вакцинацији	7193
Лица којима су апликоване 3 дозе вакцине + ХТИг	5126
Лица која су ревакцинисана	3959
Лица којима је апликован ХТИг	11529

Имунизација против грипа

Дистрибуција вакцине против грипа за сезону 2014/2015. година извршена је у складу са плановима здравствених установа на територији Јужнобачког округа. Укупно је дистрибуирано 18.350 доза, што је за 12% мање планираних количина доза у односу на 2013. годину. До краја 2014. године је потрошено 16.628 (90,6%) доза вакцине. Мада је проценат вакцинисаних већи у односу на претходну годину и даље је испод плана.

Мања заинтересованост за имунизацију против грипа је једним делом последица и контрадикторних ставова о моновалентној вакцини која је коришћења у пандемијској сезони али и јављања клинички блажих епидемија грипа у послепандемијском периоду.

Највећи број вакцинисаних у 2014. години су особе старије од 65 година и особе са клиничким индикацијама са заједничким учешћем од 87,2% у укупном броју вакцинисаних против грипа (табела бр. 101). У свим општинама, најзаступљеније индикације биле су хронична кардиоваскуларна и респираторна обољења и дијабетес.

Табела бр. 3201 Имунизација против грипа на територији Јужнобачког округа у 2014. години

Индикација	Број вакцинисаних	%
Старији од 65 год.	7876	47,4
Клиничке индикације	6622	39,8
Геронтолошки центри	694	4,2
Установе социјалне заштите	514	3,1
Јавне службе	488	2,9
Здравствене установе	434	2,6
Укупно вакцинисаних	16628	100,0

Имунизација против хепатитиса Б

У 2014. години на територији Јужнобачког округа против хепатитиса Б имунизовано је 678 експонираних особа, што је за 1,6 пута мање имунизованих у односу на 2013. годину (табела бр. 102). У свим општинама највећи број имунизованих припада професионално експонираним особама. Упркос свим проблемима у снабдевању хепатитис Б вакцином током претходних година, на територији читавог Јужнобачког округа континуирано су биле на располагању одређене количине ове вакцина за потребе постекспозиционе заштите.

Табела бр. 33 Имунизација против хепатитиса Б у 2014. години

Индикација	Број вакцинисаних	%
Здравствени радници	463	68,3
Ученици и студенти здравствене струке	70	10,3
Дијализа	56	8,3
Штићеници установа социјалне заштите	37	5,5
Новорођенчад ХБсАг+ мајки	22	3,2
Полни партнери ХБсАг+ особа	16	2,4
Интравенски корисници дрога	11	1,6
Инсулин зависни дијабетичари	3	0,4
Укупно вакцинисаних	678	100,00

6.4.6 Регистроване нежељене реакције после имунизације

Током 2014. године пријављено је 44 нежељене реакција после имунизације из 5 домова здравља на територији Јужнобачког округа. Утврђено је 18 тежих нежељених реакција након имунизације, а код 17 деце је утврђена трајна контраиндикација за наставак имунизације одређеним вакцинама (табела бр. 103).

Табела бр. 34 Регистроване нежељене реакције после имунизације по општинама Јужнобачког округа у 2014. години

Општина	Број пријављених реакција	Број утврђених тежих нежељених реакција	Број утврђених трајних контраиндикација
Нови Сад	26	11	10
Бачка Паланка	9	2	2
Жабалј	7	4	4
Бечеј	1	1	1
Беоцин	1	0	0
Укупно	44	18	17

6.4.7. Дистрибуција и утрошак вакцина и имунобиолошких препарата

У току 2013. године било је 25 испорука вакцина од стране Института Торлак и PhoenixPharm према Институту за јавно здравље Војводине. Укупно је прузето 261.164 доза вакцина. Због нередовне испоруке готово свакодневно су вршене прерасподеле вакцина како на нивоу округа тако и у међу здравственим установама у Републици Србији. Слична пракса настављена је и током 2014. године, када је преузето укупно 216.087 доза вакцина у 10 испорука. И поред изузетних напора координатора за имунизацију на свим нивоима није било могуће обезбедити довољне количине вакцина за континуирану имунизацију, како током 2013. године тако и током 2014. године.

6.5 ЗАКЉУЧАК

- ❖ На подручју Јужнобачког округа током 2014. године од заразних болести (без грипа) оболеле су 18552 особе. У односу на претходну годину регистрована инциденција је нижа за 32%. Заразна обољења су код 27 особа узроковала смртни исход. Структура пријављених заразних болести и епидемија заразних болести показују да је епидемиолошка ситуација била уобичајена за ово подручје.
- ❖ Неуједначено пријављивање заразних болести по општинама и регистравање појединачних случајева и оних заразних болести која се по правилу јављају у епидемијама указују на потребу даљег унапређења надзора.
- ❖ Превазилажењем одређених пропуста у пријављивању, усаглашавањем критеријума пријављивања оних заразних болести које се пријављују на основу клиничког метода, лабораторијском потврдом етиологије болести и узимањем шире епидемиолошке анамнезе од стране лекара из примарне здравствене заштите у циљу откривања и епидемиолошког повезивања оболелих, елиминисаће се разлике у инциденцији неких убиквитарних заразних болести, а надзор над заразним болестима учинити квалитетнијим.
- ❖ Застој у централизованом снабдевању вакцинама у земљи узроковао је прекиде у спровођењу обавезне систематске имунизације једном или више обавезних вакцина и у Јужнобачком округу, што се негативно одразило на остварени убухват у 2014. години.
- ❖ У условима ниског обухвата имунизацијом, због све чешћег одбијања имунизације под утицајем све интензивније антивакциналне кампање, нередовне испоруке предвиђених вакцина, постојања неусаглашености одређених Закона у вези са имунизацијом и правима пацијената, али и истовремене агломерације миграторних и тешко доступних популационих група, опасност од импортовања и ширења осталих вакцинама превентабилних болести на територији Јужнобачког округа је велика.
- ❖ Током 2014. године, на територији Јужнобачког округа регистрована је епидемија малих богиња. Последња епидемија морбила у Јужнобачком округу регистрована је 2007. године.

7. ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА ТОКОМ 2014. ГОДИНЕ

У табелама број 104 и 105 приказани су збирни подаци Института за јавно здравље Војводине који се односе на здравствену исправност пречишћене хлорисане воде за пиће са територије Јужнобачког округа.

Табела бр. 104 Микробиолошка исправност пречишћене хлорисане воде за пиће са територије Јужнобачког округа током 2014. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Град Нови Сад, Петроварадин, Каћ, Ковиљ, Будисава, Ченеј, Кисач, Степановићево, Руменка, Ветерник, Футог, Сремски Карловци, Сремска Каменица, Буковац, Лединци и Стари Лединци	6568	6461	98,37	107	1,63
Бачка Паланка	239	229	95,82	10	4,18
Бечеј	180	172	95,56	8	4,44
Беоцин-град, Беоцин-село, Раковац и Черевих	44	43	97,73	1	2,27
Врбас	206	157	76,21	49	23,79
УКУПНО	7.237	7.062	97,58	175	2,42

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 105 Физичко-хемијска исправност пречишћене хлорисане воде за пиће са територије Јужнобачког округа током 2014. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Град Нови Сад, Петроварадин, Каћ, Ковиљ, Будисава, Ченеј, Кисач, Степановићево, Руменка, Ветерник, Футог, Сремски Карловци, Сремска Каменица, Буковац, Лединци и Стари Лединци	6568	6452	98,23	116	1,77
Бачка Паланка	239	238	99,58	1	0,42
Бечеј	180	178	98,89	2	1,11
Беоцин-град, Беоцин-село, Раковац и Черевих	44	44	100,00	0	0,00
Врбас	206	114	55,34	92	44,66
УКУПНО	7.237	7.026	97,08	211	2,92

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

У табелама број 106 и 107 приказани су збирни подаци Института за јавно здравље Војводине који се односе на здравствену исправност **непречишћене хлорисане воде за пиће** из комуналних водовода са територије Јужнобачког округа.

Табела бр. 106 Микробиолошка исправност непречишћене хлорисане воде за пиће из комуналних водовода са територије Јужнобачког округа током 2014. године

Насеље	Укупан број узорак	Број исправних узорак	Процент исправних узорак	Број неисправних узорак	Процент неисправних узорак
Темерин	68	67	98,53	1	1,47
Бачки Јарак	74	73	98,65	1	1,35
Старо Ђурђево	4	4	100,00	0	0,00
Сириг	25	25	100,00	0	0,00
Бечеј	1	1	100,00	0	0,00
Челарево	73	71	97,26	2	2,74
Товаришево	4	4	100,00	0	0,00
Обровац	12	9	75,00	3	25,00
Бач	35	6	17,14	29	82,86
Селенча	36	4	11,11	32	88,89
Мали Бач	12	1	8,33	11	91,67
Вајска	37	6	16,22	31	83,78
Бођани	35	7	20,00	28	80,00
Плавна	23	15	65,22	8	34,78
Бачко Ново Село	22	17	77,27	5	22,73
Шајкаш	23	14	60,87	9	39,13
Нештин	7	5	71,43	2	28,57
Младеново	37	34	91,89	3	8,11
Бачки Маглић	23	19	82,61	4	17,39
Србобран	54	52	96,30	2	3,70
Жабалђ	69	68	98,55	1	1,45
Врбас	12	7	58,33	5	41,67
Тител	36	27	75,00	9	25,00
Кулпин	24	19	79,17	5	20,83
Бачки Петровац	25	18	72,00	7	28,00
Бегеч	27	15	55,56	12	44,44
Гложан	22	19	86,36	3	13,64
Мошорин	2	1	50,00	1	50,00
Гајдобра	20	13	65,00	7	35,00
Чуруг	69	65	94,20	4	5,80
Баноштор	3	2	66,67	1	33,33
Нова Гајдобра	37	27	72,97	10	27,03
Змајево	24	23	95,83	1	4,17
Куцура	24	19	79,17	5	20,83
Савино Село	24	19	79,17	5	20,83
Равно Село	24	20	83,33	4	16,67
Бачко Добро Поље	24	20	83,33	4	16,67
Гардиновци	3	2	66,67	1	33,33
Лок	3	1	33,33	2	66,67
Визић	20	17	85,00	3	15,00
Радичевић	1	1	100,00	0	0,00
Турија	30	25	83,33	5	16,67
Надаљ	24	23	95,83	1	4,17
УКУПНО	1.152	885	76,82	267	23,18

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 107 Физичко-хемијска исправност непречишћене хлорисане воде за пиће из комуналних водовода са територије Јужнобачког округа током 2014. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Темерин	24	0	0,00	24	100,00
Бачки Јарак	25	0	0,00	25	100,00
Сириг	2	0	0,00	2	100,00
Бечеј	1	0	0,00	1	100,00
Челарево	73	0	0,00	73	100,00
Товаришево	4	0	0,00	4	100,00
Обровац	12	0	0,00	12	100,00
Бач	11	0	0,00	11	100,00
Селенча	11	0	0,00	11	100,00
Вајска	12	0	0,00	12	100,00
Бођани	11	0	0,00	11	100,00
Плавна	11	0	0,00	11	100,00
Бачко Ново Село	10	0	0,00	10	100,00
Шајкаш	23	14	60,87	9	39,13
Нештин	7	7	100,00	0	0,00
Младеново	37	0	0,00	37	100,00
Бачки Маглић	11	0	0,00	11	100,00
Србобран	53	0	0,00	53	100,00
Жабалъ	69	0	0,00	69	100,00
Врбас	12	8	66,67	4	33,33
Тител	36	0	0,00	36	100,00
Кулпин	24	0	0,00	24	100,00
Бачки Петровац	25	0	0,00	25	100,00
Бегеч	27	3	11,11	24	88,89
Гложан	22	0	0,00	22	100,00
Мошорин	2	1	50,00	1	50,00
Гајдобра	20	0	0,00	20	100,00
Чуруг	69	0	0,00	69	100,00
Нова Гајдобра	35	0	0,00	35	100,00
Змајево	24	1	4,17	23	95,83
Куцура	24	1	4,17	23	95,83
Савино Село	24	0	0,00	24	100,00
Равно Село	24	0	0,00	24	100,00
Бачко Добро Поље	24	0	0,00	24	100,00
Гардиновци	3	0	0,00	3	100,00
Лок	3	0	0,00	3	100,00
Визић	20	0	0,00	20	100,00
Радичевић	1	0	0,00	1	100,00
Турија	30	0	0,00	30	100,00
Надаљ	24	0	0,00	24	100,00
УКУПНО	880	35	3,98	845	96,02

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

У табелама број 108 и 109 приказани су подаци Института за јавно здравље Војводине који се односе на здравствену исправност **непречишћене воде за пиће** из комуналних водовода, са извора, каптажа, бунара и осталих објеката јавног водоснабдевања са територије Јужнобачког округа током 2014. године.

Табела бр. 108 Микробиолошка исправност непречишћене воде за пиће из комуналних водовода, са извора, каптажа, бунара и осталих објеката јавног водоснабдевања са територије Јужнобачког округа током 2014. године

Насеље	Укупан број узорак	Број исправних узорак	Процент исправних узорак	Број неисправних узорак	Процент неисправних узорак
Бачка Паланка	52	50	96,15	2	3,85
Сириг	21	21	100,00	0	0,00
Силбаш	34	4	11,76	30	88,24
Деспотово	32	28	87,50	4	12,50
Параге	24	6	25,00	18	75,00
Пивнице	35	0	0,00	35	100,00
Нештин	17	17	100,00	0	0,00
Србобран	26	17	65,38	9	34,62
Бачко Петрово Село	29	17	58,62	12	41,38
Гајдобра	16	14	87,50	2	12,50
Сусек	4	4	100,00	0	0,00
Бачко Градиште	25	21	84,00	4	16,00
Визић	15	14	93,33	1	6,67
Милешево	26	25	96,15	1	3,85
Радичевић	24	21	87,50	3	12,50
Пољаница	25	19	76,00	6	24,00
Врбас	25	23	92,00	2	8,00
Змајево	11	9	81,82	2	18,18
Куцура	12	12	100,00	0	0,00
Савино Село	12	11	91,67	1	8,33
Равно Село	11	7	63,64	4	36,36
Бачко Добро Поље	12	10	83,33	2	16,67
Нови Сад / јавни бунари	99	77	77,78	22	22,22
Сремска Каменица / јавни бунари	43	13	30,23	30	69,77
Буковац / јавни бунари	21	7	33,33	14	66,67
Сремски Карловци / јавни бунари	36	33	91,67	3	8,33
Темерин / јавни бунари	13	12	92,31	1	7,69
Бечеј / јавни бунари	11	9	81,82	2	18,18
Лединци / јавни бунари	20	14	70,00	6	30,00
Стари Лединци / јавни бунари	39	5	12,82	34	87,18
УКУПНО	770	520	67,53	250	32,47

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 109 Физичко-хемијска исправност непречишћене воде за пиће из комуналних водовода, са извора, каптажа, бунара и осталих објеката јавног водоснабдевања са територије Јужнобачког округа током 2014. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Бачка Паланка	52	1	1,92	51	98,08
Сириг	21	2	9,52	19	90,48
Силбаш	34	0	0,00	34	100,00
Деспотово	32	0	0,00	32	100,00
Параге	24	0	0,00	24	100,00
Пивнице	35	0	0,00	35	100,00
Нештин	17	17	100,00	0	0,00
Србобран	26	1	3,85	25	96,15
Бачко Петрово Село	29	0	0,00	29	100,00
Гајдобра	16	0	0,00	16	100,00
Сусек	2	0	0,00	2	100,00
Бачко Градиште	24	0	0,00	24	100,00
Визић	15	11	73,33	4	26,67
Милешево	25	0	0,00	25	100,00
Радичевић	24	0	0,00	24	100,00
Пољаница	24	0	0,00	24	100,00
Врбас	25	2	8,00	23	92,00
Змајево	11	0	0,00	11	100,00
Куцура	12	3	25,00	9	75,00
Савино Село	12	0	0,00	12	100,00
Равно Село	11	0	0,00	11	100,00
Бачко Добро Поље	12	2	16,67	10	83,33
Нови Сад / јавни бунари	99	2	2,02	97	97,98
Сремска Каменица / јавни бунари	43	27	62,79	16	37,21
Буковац / јавни бунари	21	10	47,62	11	52,38
Сремски Карловци / јавни бунари	12	12	100,00	0	0,00
Лединци / јавни бунари	20	5	25,00	15	75,00
Стари Лединци / јавни бунари	39	27	69,23	12	30,77
УКУПНО	717	122	17,02	595	82,98

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

У табелама број 110 и 111 приказани су микробиолошка и физичко-хемијска исправност узорака воде за пиће у Јужнобачком округу током 2014. године, доступних крајњем потрошачу, разврстана према томе да ли је вода доступна крајњем потрошачу пречишћена и дезинфикована, дезинфикована без пречишћавања или је потрошач користи без било каквог претходног третмана.

Табела бр. 3510 Микробиолошка исправност узорака воде за пиће у Јужнобачком округу током 2014. године

Вода за пиће	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Пречишћена хлорисана вода	7.237	7.062	97,58	175	2,42
Непречишћена хлорисана вода	1.152	885	76,82	267	23,18
Непречишћена вода	770	520	67,53	250	32,47
УКУПНО	9.159	8.467	92,44	692	7,56

Табела бр. 3611 Физичко-хемијска исправност узорака воде за пиће у Јужнобачком округу током 2014. године

Вода за пиће	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Пречишћена хлорисана вода	7.237	7.026	97,08	211	2,92
Непречишћена хлорисана вода	880	35	3,98	845	96,02
Непречишћена вода	717	122	17,02	595	82,98
УКУПНО	8.834	7.183	81,31	1.651	18,69

8. КОНТРОЛА ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ НАМИРНИЦА НАМЕЊЕНИХ ЈАВНОЈ ПОТРОШЊИ

Контрола здравствене исправности намирница при увозу, у домаћој производњи и промету обавља се у складу са одредбама Закона о безбедности хране, Сл. гласник РС број 41/09. У складу са одредбама наведеног закона, у надлежности здравствених власти је контрола безбедности дијететских производа (дечија храна-замене за мајчино млеко, дијететски суплементи, адитиви, храна за особе које желе да редукују телесну масу, храна за особе које се налазе под медицинским надзором, храна без глутена), со за људску исхрану и производњу намирница, замене за кухињску со, адитиви за прехранбену индустрију.

У периоду од 2012. до 2014. године, Министарство здравља Републике Србије није обезбедило буџетска средства за реализацију програма мониторинга безбедности хране и предмета опште употребе из своје надлежности.

У овај извештај укључени су резултати лабораторијских анализа Института за јавно здравље Војводине добијени у оквиру контроле хране и предмета опште употребе при увозу од стране Граничне санитарне инспекције Министарства здравља, као и резултати контроле хране из надлежности министарства надлежног за послове здравља и предмета опште употребе које су субјекти у пословању храном и предметима опште употребе доставили на анализу у оквиру самоконтроле. Резултати других лабораторија овлашћених од стране Министарства здравља Републике Србије да обављају контролу здравствене исправности горе наведених група намирница нису укључени у овај извештај. У овај извештај такође нису укључени резултати контроле безбедности оних намирница чији надзор обавља Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде Републике Србије преко овлашћених лабораторија.

Током 2014. године значајно је смањен број контролисаних узорака хране. Број контролисаних узорака предмета опште употребе се није значајније мењао током претходног једногодишњег периода.

8.1 РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКЕ И ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКЕ КОНТРОЛЕ УЗОРАКА НАМИРНИЦА

Резултати лабораторијских испитивања показали су да је од укупног броја контролисаних узорака намирница, 89 (35%) узорака било пореклом из домаћег промета, док је 162 (65%) узорака намирница контролисано приликом увоза.

Микробиолошка исправност контролисана је у укупно 170 узорака хране, односно 62 узорка из домаћег промета и 108 узорака узетих приликом контроле увоза. Добијени резултати су показали да је 9 (14,5%) узорака хране пореклом из домаћег промета било неисправно, док је 17 (15,7%) узорака хране пореклом из увоза било микробиолошки неисправно. Најчешћи разлог микробиолошке неисправности узорака хране је био утврђен повећан број аеробних мезофилних микроорганизама који формирају колоније, као и присуство патогених микроорганизама (*Salmonella spp.* и коагулаза позитивног стафилокока).

Хемијски параметри контроле здравствене исправности проверени су у 89 узорка хране пореклом из домаћег промета, односно у 162 узорака хране који су контролисани приликом увоза.

Добијени резултати су показали да је хемијска неисправност утврђена у 15 (17%) узорака хране пореклом из домаћег промета, односно у 1 (0,6%) узорака хране који су контролисани приликом увоза. Најчешћи разлог физичко-хемијске неисправности хране било је утврђено присуство олова (у оквиру самоконтроле дијететских суплемената).

Током 2014. године контролисана је микробиолошка исправност 69 узорака флашираних вода домаћег порекла и физичко-хемијска исправност 36 узорака флашираних вода домаћег порекла. Микробиолошка неисправност је утврђена у 4 (5,8%) контролисана узорка флашираних вода услед утврђеног повећаног броја аеробних мезофилних микроорганизама. Физичко-хемијска неисправност је утврђена у 8 (22,2%) контролисаних узорака, при чему су као најчешћи разлог наведена измењена органолептичка својства узорака.

Током 2014. године обављена је контрола микробиолошке исправности 100 узорака предмета опште употребе домаћег порекла и 105 узорака ПОУ из увоза. Добијени резултати су показали да је микробиолошка неисправност утврђена у укупно 11 (11%) узорака ПОУ домаћег порекла и 2 (1,9%) узорка ПОУ из увоза. Најчешћи разлог микробиолошке неисправности предмета опште употребе је утврђено присуство повећаног укупног броја аеробних мезофилних микроорганизама.

Током 2014. године обављена је контрола физичко-хемијске исправности 291 узорка предмета опште употребе домаћег порекла и 532 узорка ПОУ из увоза. Добијени резултати су показали да је физичко-хемијска неисправност утврђена у укупно 15 (5,1%) ПОУ домаћег порекла и 23 (4,3%) узорака ПОУ из увоза. Најчешћи разлози физичко-хемијске неисправности предмета опште употребе били су утврђено присуство повећане концентрације метала и неметала, повећана миграција, измењене сензорске карактеристике и неусклађеност декларација.

ЗАКЉУЧЦИ

1. Подаци који се односе на здравствену исправност узорака воде за пиће на територији Јужнобачког округа (на основу микробиолошке и физичко-хемијске исправности) из 2014. године упућују на следеће закључке:

- ❖ 98% узорака *пречишћене хлорисане воде за пиће* доступне крајњем кориснику је *микробиолошки исправно* у односу на националне нормативе;
- ❖ 97% узорака *пречишћене хлорисане воде за пиће* доступне крајњем кориснику је *физичко-хемијски исправно* у односу на националне нормативе;
- ❖ 77% узорака *непречишћене хлорисане воде за пиће* доступне крајњем кориснику је *микробиолошки исправно* у односу на националне нормативе;
- ❖ 4% узорака *непречишћене хлорисане воде за пиће* доступне крајњем кориснику је *физичко-хемијски исправно* у односу на националне нормативе;
- ❖ 68% узорака *непречишћене воде за пиће* доступне крајњем кориснику је *микробиолошки исправно* у односу на националне нормативе;
- ❖ 17% узорака *непречишћене воде за пиће* доступне крајњем кориснику је *физичко-хемијски исправно* у односу на националне нормативе;
- ❖ Укупно у Јужнобачком округу током 2014. године доступно крајњем потрошачу, у односу на националне нормативе, микробиолошки је исправно 92% узорака воде за пиће, а физичко–хемијски је исправно 81% узорака воде за пиће.

2. У овај извештај укључени су само резултати лабораторијских анализа Института за јавно здравље Војводине. Резултати других лабораторија овлашћених од стране

Министарства здравља да спроводе контролу здравствене исправности горе наведених група намирница на територији Јужнобачког округа нису укључени у овај извештај, као ни резултати контроле безбедности оних намирница чији надзор обавља Министарство пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије преко овлашћених лабораторија. Наведени подаци показују да се у овом извештају обрађени подаци не могу сматрати репрезентативним за процену ризика од изложености становништва Јужнобачког округа поједним биолошким и хемијским чиниоцима који се могу наћи у храни.

Лабораторијска контрола микробиолошких и хемијских параметара здравствене исправности намирница обављена од стране Института за јавно здравље Војводине пореклом из домаћег промета, односно узорака намирница који су контролисани приликом увоза показује да су се добијене вредности контролисаних параметара у највећем броју узорака били усклађени са важећом законском основом Републике Србије.

ПРЕДЛОГ МЕРА

1. Побољшање квалитета водоснабдевања подразумева предузимање одговарајућих мера које обухватају:

- ❖ Подизање капацитета локалних самоуправа за обезбеђивање производње и доступности здравствено безбедне воде за сво становништво Јужнобачког округа,
- ❖ Редовну дезинфекцију воде намењене људској употреби,
- ❖ Редовно спровођење сталног мониторинга чији се обим и број анализа одређује према постојећој законској основи,
- ❖ Едукација особља које ради на одржавању система водоснабдевања (локалних водовода),
- ❖ Редовно одржавање водоводних система, санација водних објеката и постојеће водоводне мреже и асанација терена око изворишта воде за пиће када за то постоје потребе,
- ❖ Јавно обавештавање становништва о резултатима анализе воде за пиће,
- ❖ Едукација становништва о значају обезбеђивања довољне количине здравствено исправне воде за пиће.

С обзиром да у непречишћеној и недезинфикованој води за пиће на територији Јужнобачког округа постоје микробиолошке и физичко хемијске опасности, као што су присуство микроорганизама показатеља фекалног загађења и повећана концентрација нитрата, нитрита и арсена, може се закључити да постоји ризик развоја акутних и хроничних, као и малигних обољења међу становништвом које за пиће и исхрану, као и одржавање личне хигијене, користи непречишћену и недезинфиковану воду. У том смислу се препоручује обезбеђивање довољне количине здравствено исправне воде за пиће свим становницима Јужнобачког округа, односно обезбеђивање адекватног система водоснабдевања и здравствене исправности воде за пиће.

2. Предлози за унапређење контроле здравствене безбедности хране у домаћем промету

Поновно успостављање мониторинга здравствене исправности хране у надлежности министарства задуженог за послове здравља и мониторинга предмета опште употребе значајно би унапредило увид у здравствену исправност ових производа.

Контрола здравствене исправности намирница намењених јавној потрошњи се у наредном периоду може унапредити тако што би се на на територији Јужнобачког округа, могла спроводити одређена циљана истраживања како би се добио увид у изложеност популације поједним штетним чиниоцима који могу бити присутни у различитим намирницама намењених јавној потрошњи, укључујући и истраживања која би се односила на проверу прецизности декларисаних нутритивних и здравствених тврдњи као и проверу јасноће и прецизности промотивних и рекламних материјала.

9. ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

На територији Јужнобачког округа у 2014. години активности промоције здравља и здравственог васпитања спроводиле су се у оквиру Програма од општег интереса Министарства здравља Републике Србије и Промотивно-превентивних програма јавноздравствене заштите, као и у оквиру различитих пројеката.

У оквиру Програма од општег интереса у 2014. години реализован је Програм под називом „Организација и спровођење активности промоције здравља посебно усмерена на вулнерабилне групације (труднице, мала и предшколска деца, школска деца, стари преко 65 година живота и особе са инвалидитетом) чији је циљ јачање капацитета примарне здравствене заштите за унапређење здравља становништва и повећање обима информисаности становништва у вези са здравим стиловима живота. Оперативни циљеви програма су:

1. Унапређење информисаности и знања становништва за примену здравих стилова живота са посебним акцентом на вулнерабилне групе становништва
2. Едукација едукатора и становништва за спровођење здравствено промотивних активности
3. Спровођење здравствено промотивних кампања у складу са Календаром здравља
4. Извештај о реализацији програма промоције здравља

Програм се састоји из седам целина:

1. Координација здравствено-промотивних активности здравствених установа
2. Покретање свих видова партнерства у области васпитања за здравље
3. Едукација едукатора и становништва за промоцију здравља
4. Активности на унапређењу здравља вулнерабилних групација
5. Анализа реализације здравственог васпитања у оквиру Програма за спречавање и сузбијање заразних болести
6. Спровођење националних кампања за промоцију здравља
7. Континуирани рад са мас медијима

Координација здравствено-промотивних активности здравствених установа

Праћење и анализу промотивно-превентивних активности за подручје Јужнобачког округа спроводи Центар за промоцију здравља и Центар за анализу, планирање и организацију здравствене заштите Института за јавно здравље Војводине на основу података из извештаја здравствених установа и партнера у спровођењу активности. Институт за јавно здравље Војводине, као референтна установа, координира и пружа стручно методолошку помоћ здравственим и образовним установама на територији Јужнобачког округа у планирању, имплементацији и евалуацији активности промоције здравља, иницира и организује кампање обележавања значајних датума из Календара здравља, припрема и дистрибуира здравствено-васпитна средства, организује едукације за здравствени и нездравствени сектор, организује и учествује у јавним манифестацијама и трибинама и континуирано сарађује са медијима.

Стручно методолошка помоћ здравственим и образовним установама у планирању, имплементацији и евалуацији спроведених активности промоције здравља огледа се у припреми радног и едукативног материјала, креативних радионица за рад са децом предшколског и основношколског узраста, организовање стручних и организационих састанака са координаторима промоције здравља и учесницима активности. Обезбеђен је едукативни материјал и креативне радионице са

здравствено-васпитним садржајима који одговарају здравствено-васпитним потребама појединих популационих група, као што су деца, студенти, жене репродуктивног доба, радно активно становништво, стари, особе са инвалидитетом и др.

У току 2014. године у 12 установа примарне здравствене заштите (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад) спроведено је 124.385 индивидуалне здравствено-васпитне активности и 16.505 групних здравствено-васпитних активности. Остварено је укупно 96.488 посета поливалентне патронажне службе здравом и оболелом становништву.

Покретање свих видова партнерства у области васпитања за здравље

У 2014. години Институт за јавно здравље Војводине на територији Јужнобачког округа спровео је активности промоције здравља са 223 институције/ организације и то:

- 12 установа примарне здравствене заштите са територије Јужнобачког округа;
- 10 здравствених установа (КЦВ, Институт за кардиоваскуларне болести Војводине, Институт за плућне болести Војводине, Институт за кардиологију Војводине, ВМЦ, Завод за здравствену заштиту радника Нови Сад, Клиника за реуматске болести Нови Сад, Завод за трансфузију крви Војводине, Општа болница Врбас, Клиника за стоматологију);
- 1 апотекарска установа;
- 1 високошколска установа - Медицински факултет Универзитета у Новом Саду;
- 88 основних школа;
- 32 средње школе;
- 11 предшколских установа;
- 10 приватних вртића;
- 5 органа управе (Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију АП Војводине, Покрајински секретаријат за спорт и омладину АП Војводине, Градска управа за здравство Града Новог Сада, Градска управа за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада, Градска управа за заштиту животне средине Града Новог Сада);
- 2 хуманитарне организације (Црвени крст Војводине, Градска организација Црвеног крста Новог Сада);
- 1 установа социјалног старања (Центар за социјални рад Града Новог Сада);
- 3 комисије/стручна тела (Комисија за превенцију употребе дувана МЗ РС, Комисија за превенцију злоупотребе психоактивних супстанци Града Новог Сада, Радна група за репродуктивно здравље Секретаријата за спорт и омладину АП Војводине);
- 2 струковне асоцијације (Српско лекарско друштво, Друштво лекара Војводине Лекарске коморе Србије - ДЛВ ЛКС, Савез здравствених радника Војводине - СЗРВ);
- 2 удружења (Удружење за истраживање и третман бола Србије - УИТБС, Удружење лечених од психоза - УЛОП, Нови Сад);
- 15 геронтолошких центара и домова за старе са територије Војводине;
- 4 студентских асоцијација (PSANS – удружење студената фармације УНС, Савез студената медицинског факултета у Новом Саду, Клуб студената стоматологије Стоматолошког факултета у Новом Саду, Међународна организација студената медицине у Новом Саду - *YuMSIC-IFMSA Serbia*);
- 4 установе културе (Позориште младих Нови Сад, Музеј Града Новог Сада, Музеј Војводине и Покрајински завод за заштиту природе);
- 2 НВО („*Chill out*“ Нови Сад, „*Baby exit*“);
- 2 привредна субјекта (Тржни центар „Меркатор“ Нови Сад, Тржни центар „Биг“ Нови Сад);

- 1 канцеларија Светске здравствене организације (СЗО) за Србију;
- 15 медија са седиштем/представништвом у Јужнобачком округу.

У 2014. години реализовано је 46 догађаја у области васпитања за здравље:

- Обележавање 31. јануара, Националног дана без дуванског дима
- Обележавање Европске недеље превенције рака грлића материце, 19-25. јануар,
- Обележавање 15. фебруара, Међународни дан деце обелеле од рака,
- Обележавање 28. фебруара, Дан деце оболеле рака,
- Обележавање Марта, месеца борбе против рака
- Обележавање 13. марта, Светског дана бубрега,
- Обележавање 22. марта, Светског дана вода
- Обележавање Светске недеље здравих зуба, 24-30. март,
- Обележавање 7. априла, Светског дана здравља,
- Обележавање Националне недеље здравља уста и зуба,
- Обележавање Међународног дана физичке активности,
- Обележавање 31. маја, Светског дана без дуванског дима,
- Обележавање 5. јуна, Светског дана заштите животне средине,
- Обележавање 26. јуна, Међународног дана борбе против злоупотребе и незаконите трговине дрогама,
- Обележавање 1.-7. августа, Светска недеља дојења,
- Обележавање 10. септембра, Светског дана превенције самоубиства,
- Обележавање 29. септембра, Светског дана срца,
- Обележавање Недеље промоције дојења,
- Обележавање Октобра месеца борбе против рака дојке,
- Обележавање Октобра, месеца правилне исхране и 16. октобра, Светског дана хране,
- Обележавање 1. октобра, Међународног дана старих,
- Обележавање 10. октобра, Светског дана менталног здравља,
- Обележавање 18. новембра, Европског дан посвећен рационалној употреби антибиотика
- Обележавање 1. децембра, Светског дана борбе против ХИВ/АИДС,
- Рад ДПСТ саветовалишта,
- Учешће у организацији и спровођењу серијала квиз-такмичења „Шта знаш о здрављу?“ у организацији Градске организације Црвеног крста Новог Сада,
- Сарадња са СЛД ДЛВ,
- Сарадња са Патронажном секцијом Савеза здравствених радника Војводине
- Активности Комисије за борбу против дрога Града Новог Сада,
- Учешће у раду Радне групе за превенцију употребе дувана Министарства здравља РС,
- Активности Радне групе за репродуктивно здравље Секретаријата за спорт и омладину АП Војводине,
- Активности Радне групе за израду Стратегије јавног здравља у РС,
- Покретање иницијативе за обележавање Светске године против неуропатског бола (од 20.10.2014. године до 20.10.2015. године) и обавештења за јавност са председницом Удружења за истраживање и третман бола Србије (УИТБС), проф. др Мирославом Пијевић,
- Пројекат „Здравствено стање становништва Новог Сада“,
- Пројекат „Здравствено стање становништва Војводине“,
- Пројекат „Здравље за најмлађе – календар за 2015. годину“,

- Пројекат „Здрави градови“,
- Пројекат „Јачи него икад – превенција злоупотребе психоактивних супстанци код младих“,
- Пројекат „Остани непушач“,
- Пројекат „Октобар, месец правилне исхране 2014. године“,
- Пројекат „Васпитање за здравље 2014. године“,
- Пројекат „Унапређење оралног здравља деце и омладине“,
- Пројекат „Надзирем свој ХПВ профил“,
- Пројекат Ваннаставна едукација: ‘Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу средњошколаца у Војводини’ у школској 2013/2014. години”
- Пројекат „Евалуација здравствених индикатора значајних за праћење ефеката увођења активних школа у АП Војводини“,
- Пројекат „Превенција ХПВ инфекција код девојчица школског узраста у АП Војводини“.

Едукација едукатора и становништва за промоцију здравља

У току 2014. године одржано је 49 едукативних семинара.

Едукативни семинари (28) за едукацију едукатора на којима је учествовало 1.758 учесника:

- 3 програма континуиране медицинске едукације „Савремене методе превенције и лечења депресије и јавно-здравствени приступ“ одржан 27. марта, 9. априла и 16. априла 2014. године (189 учесника);
- 8 семинара „Превенција ХПВ инфекција код девојчица школског узраста у АП Војводини“ одржани 8. марта (Нови Сад), 15. марта (Суботица), 18. марта (Кикинда), 25. марта (Панчево), 27. марта (Зрењанин), 2. априла (Нови Сад), 3. априла (Сомбор) и 10. априла (Сремска Митровица) (313 учесника);
- 1 едукација „Евиденције у здравству“ одржана 24. маја 2014. године (80 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације, у организацији Медицинског факултета у Новом Саду: „Тимски рад и лидерство“ 10. јун 2014. године (15 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Суплементи у исхрани“, одржан 15. марта 2014. године (70 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Угљени хидрати и здравље“, одржан 16. октобра 2014. године (94 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Значај правилне информисаности о употреби прехранбених производа“, одржан 22. новембра 2014. године (50 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Здравствени значај смањења уноса соли“, одржан 28. новембра 2014. године (100 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Септембарски скуп координатора и учесника у промоцији здравља“ одржана 05.09.2014. године (83 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Здравствено-промотивне кампање по Календару јавног здравља“, одржана 19.09.2014. године (81 учесник);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Унапређење оралног здравља деце и омладине“ одржан 24.09.2014. године (80 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Јавне манифестације у промоцији здравља“ одржана 13.10.2014. године (81 учесник);

- 1 програм континуиране медицинске едукације „Интерперсонална комуникација као водич добре праксе у раду медицинских сестара и здравствених техничара“ одржана 14.10.2014. године (81 учесник);
- 1 предавање „Навике у исхрани деце млађег основношколског узраста“ патронажним сестрама на Другом симпозијуму патронаже СЗРВ, 17. октобар 2014. године у Беочину (95 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Јавне манифестације у промоцији здравља“ одржана 6.11.2014. године (64 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Интерперсонална комуникација као водич добре праксе у раду медицинских сестара и здравствених техничара“ одржана 7.11.2014. године (64 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Здравствени значај смањења уноса соли“, одржана 17.11.2014. године (60 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Брига о менталном здрављу – развијање емоционалне компетенције код деце“ одржана 17.12.2014. године у ШОСО „Милан Петровић“ Нови Сад (77 учесника).

Едукативни семинари (21) за едукацију становништва на којима је учествовало 910 учесника:

- 1 семинар „Васпитање за здравље“ одржан 28. јануара 2014. године (12 учесника);
- 1 едукација „Комуникација са особама са инвалидитетом“ одржана 6. марта 2014. године (34 учесника);
- 1 едукација „Правилно одржавање оралне хигијене“ одржана 28. марта (40 учесника);
- 1 едукација путем едукативне позоришне представе о оралној хигијени, 28. марта 2014. године (130 учесника);
- 1 едукација „Шта знаш о здрављу (15 учесника);
- 1 квиз „Здравље је највеће богатство“: едукација ученика 4. разреда 10 основних школа у Новом Саду, на теме здравље и здрав стил живота, орално здравље, поступци код одређених стања и обољења, превенција заразних болести и др (100 деце);
- 1 едукација „Значај дојења“ 6. јуна 2014. године (30 учесника);
- 1 округли сто о смањењу уноса соли, 7. марта 2014. године (20 учесника);
- 1 трибина поводом Светског дана вода, одржана 19. марта 2014. године (50 учесника);
- 1 едукација у оквиру Пројекта „Ваннаставна едукација: ‘Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу средњошколаца у Војводини’ у школској 2013/2014. години“ – две групе по три термина (4,5,6,7,13. и 14. септембар 2014. године), (75 учесника);
- 1 едукација ученика Медицинске школе на тему „Комуникација“ 5. октобра 2014. године (30 учесника);
- 2 едукације „Јавне манифестације у промоцији здравља“ 4. новембра 2014. године у Медицинској школи „7. април“ Нови Сад (52 ученика);
- 1 едукација „Угљени хидрати и здравље“ 5. новембра 2014. године у Вртићу „Гуливер“ (60 учесника);
- 1 округли сто „Ментално здравље – реалност или мит“, у организацији Удружења лечених од психоза – УЛОП (Нови Сад), Градска библиотека Нови Сад, 28. новембра 2014. године (50 учесника);
- 1 едукација - Консензус конференција “Нови Сад - Здрав град” одржана у ШОСО “Милан Петровић” 9. децембра 2014. године (58 учесника);
- 1 трибина „Људска права и особе са инвалидитетом“ одржана 10. децембра 2014. године у Медицинској школи „7. април“ Нови Сад (52 учесника).

- 1 семинар „Брига о менталном здрављу – развијање емоционалне компетенције код деце“ одржана 17.12.2014. године у ШОСО „Милан Петровић“ Нови Сад уз присуство 12 психолога и педагога;
- 1 округли сто о смањењу уноса соли, *Nestlé*, Београд, 07.03.2014. године (20 учесника);
- 1 трибина поводом Светског дана воде 2014.године у организацији Друштва „Питке воде“, одржана у просторијама МЗ Соња Маринковић, Нови Сад, 19.03.2014. године (30 учесника);
- 1 симпозијум “Форум за здравље деце – здравствени приоритети у наставним садржајима”, одржан у ОШ “Иван Гундулић” Нови Сад, 23. 12. 2014. године (40 учесника).

На 49 едукативних семинара учествовало је укупно 2.668 учесника. Профил учесника из предшколских установа: деца, васпитачи, здравствени радници, педагози и психолози; из основних и средњих школа: учитељи, наставници, педагози и психолози, ученици - едукатори; из здравствених установа: лекари, медицинске сестре и патронажне сестре; студенти медицине, стоматологије, фармације и здравствене неге; волонтери из невладиних организација; из локалне заједнице: представници локалне власти, активисти месних заједница и становништво.

Активности на унапређењу здравља вулнерабилних групација

У току 2014. године здравствено-промотивним активностима 11 установа примарне здравствене заштите обухваћено је 85 основних школа, 30 средњих школа, 11 предшколских установа на територији Јужнобачког округа и 18 приватних вртића из Новог Сада. Здравствено-промотивним активностима обухваћено је 34.098 деце узраста од 7 до 19 година и 15.424 детета предшколског узраста на територији Јужнобачког округа.

У 2014. години здравствено промотивним активностима радом сарадника из института обухваћено је 3750 ученика основних школа. Организована су предавања, креативне радионице, демонстрације различитих вештина, израда ликовних и литерарних радова и друге активности, на следеће теме: превенција пушења, орално здравље, правилна исхрана, унапређење здравља, превенција злоупотребе психоактивних супстанци (ПАС), *HIV/AIDS*.

У току 2014. године здравствено промотивним активностима радом сарадника из института обухваћено је 1850 ученика средњих школа. Организовани су различити видови едукације на следеће теме: превенција пушења, превенција злоупотребе алкохола и психоактивних супстанци, орално здравље, *HIV/AIDS*.

У 2014. години здравствено промотивним активностима радом сарадника из института обухваћено је 1450 деце предшколског узраста. Организована су предавања, креативне радионице, демонстрације на следеће теме: превенција пушења, орално здравље, физичка активност, лична и општа хигијена, здравље, брига о телу, правилна исхрана, превенција заразних болести.

Здравствено васпитање у оквиру Програма за спречавање и сузбијање заразних болести

У току 2014. године у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа у вези са превенцијом заразних болести спроведено је 15.725

индивидуалних здравствено-васпитних активности и 1.142 групне здравствено-васпитне активности.

Едукативни семинари (17) за едукацију едукатора на којима је присуствовао 1.633 учесника:

- 1 програм континуиране медицинске едукације „Значај добре хигијенске праксе за унапређење здравља деце“ одржан 27. јануара 2014. године (84 учесника);
- 1 едукација „Епидемиологија болничких инфекција“ 22. фебруара 2014. године (46 учесника);
- 1 едукација „Мере превенције болничке инфекције и праћење и спровођење мера“, 28. март 2014. године (39 учесника);
- 1 едукација „Мултирезистентни узрочници болничких инфекција. Како решити проблем?“, 11. април 2014. године (39 учесника);
- 1 едукација „Писање процедура превенције“, 17. јун 2014. године (31 учесник);
- 1 едукација „XXXIX стручни симпозијум епидемиолога Војводине“, 13. јун 2014. године (100 учесника);
- 1 стручни састанак из области организованог одговора на ХИВ/АИДС“, 16-20. јун 2014. године (14 учесника);
- 1 едукација “25. Саветовање ветеринара Србије”, 11. - 14. септембар 2014. године, (150 учесника);
- 1 едукација „VI Евроазијски конгрес микробиолога, инфектолога и епидемиолога“, 24. - 27. септембар 2014. године, (150 учесника);
- 1 едукација „XVI Епизоотиолошки дани Србије“, 06. октобар 2014. године, (200 учесника);
- 1 едукација „Хармонија различитости...Изабери и дођи“, 22. - 26. октобар 2014. године, Конгрес здравствених радника Србије, (110 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Медицински отпад“, 06. новембар 2014. године, (100 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Рационална употреба антибиотика“, 18. - 21. новембар 2014. године, (130 учесника);
- 1 стручни састанак епидемиолошке секције „Примена аналитичког метода у истраживању епидемија заразних болести“, 13. новембар 2014. године (140 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације "Епидемиологија болничких инфекција", 05. децембар 2014. године, (80 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације "Мере превенције болничких инфекција", 09. децембар 2014. године, (100 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације"Мултирезистентни узрочници болничких инфекција", 22. децембар 2014. године, (120 учесника).

Едукативни семинари (3) за едукацију становништва на којима је учествовало 140 учесника:

- 1 семинар „Значај добре хигијенске праксе за унапређење здравља деце“ одржан 29. јануара 2014. године (40 учесника);
- 2 акције едукација путем индивидуалног саветовања на тему превенције рака грлића материце (у оквиру санитарних прегледа) за 100 жена.

Спровођење националних кампања за промоцију здравља

У току 2014. године организовано је обележавање укупно 24 кампање (9% више у односу на 2013. годину, када је обележено 22 кампање) и то 10 обавезних кампања из Програма (31. јануар - Национални дан без дуванског дима, Март - национални

месец борбе против рака, 22. март - Светски дан вода, 7. април – Светски дан здравља, Национална недеља здравља уста и зуба, 31. мај – Светски дан без дуванског дима, 29. септембар – Светски дан срца, Недеља промоције дојења, Октобар - месец правилне исхране, 1. децембар – Светски дан борбе против ХИВ/АИДС) и 14 додатних (Европска недеља превенције рака грлића материце, 15. фебруар, Међународни дан деце оболеле од рака, 28. фебруар, Дан деце оболеле од рака, 13. март - Светски дан бубрега, Светска недеља здравих зуба од 26. до 31. марта, Међународни дан физичке активности, 5. јун – Светски дан заштите животне средине, 26. јун - Међународни дан борбе против злоупотребе и незаконите трговине дрогама, 1.-7. август, Светска недеља дојења, 10. септембар - Светски дан превенције самоубиства, Октобар месец борбе против рака дојке, 1. октобар - Међународни дан старих, 10. октобар, Светски дан менталног здравља, 18. новембар, Европски дан посвећен рационалној употреби антибиотика.

Укупан број учесника у 24 кампање износио је 1.157.

Број штампаног здравствено-васпитног материјала

У периоду I–XII 2014. године укупно је одштампано и дистрибуирано 205.147 примерака здравствено-васпитног материјала (едукативног и промотивног), што је 118,4% више него 2013. године када је одштампано и дистрибуирано 93.940 примерака здравствено-васпитног материјала.

У периоду I–XII 2014. године укупно је штампано 166.382 примерка здравствено-васпитног материјала (едукативног и промотивног) (што је значајно више у односу на 2013. годину, када је штампано 18.870 примерака здравствено-васпитног материјала), и то:

9.320 постера:

- 1000 плаката „10 разлога за престанак пушења“
- 1000 плаката „Ни 1 ни 2 а никако 5“
- 7020 плаката „Заједно против депресије“
- 300 плаката „Како преживети утицај вршњака? 5 корака да будете своји“

154.912 лифлета:

- 2000 агитки „Постани непушач“
- 100 едукативних летака „Шта треба да кажете својим младим пацијентима о пушењу?“
- 1500 агитки „Инфекција хуманим папилома вирусом (ХПВ) код девојака и жена“
- 1500 агитки „Инфекција хуманим папилома вирусом (ХПВ) код младића и мушкараца“
- 140.200 агитки и лифлета „Заједно против депресије“
- 9612 информативних летака са упитником за свих 7 округа АП Војводине - „Превенција ХПВ инфекција код девојчица школског узраста у АП Војводини“.

2.000 брошура:

- 1500 едукативних календара „Учимо о хигијени у 2014. години“
- 500 приручника „Васпитање за здравље“

150 осталог промотивног материјала:

- 100 мајица са штампом „Зубић“
- 50 мајица # Мање шећера # Више здравља.

Материјал је Институт за јавно здравље Војводине припремио у оквиру пројеката „Заједно против депресије“, „Едукативни календар за децу за 2014. годину“,

„Васпитање за здравље деце“, „Надзирем свој ХПВ профил“, „Постани непушач“, „Ни 1 ни 2 а никако 5“ и „Како преживети утицај вршњака? 5 корака да будете своји“, „Превенција ХПВ инфекција код девојчица школског узраста у АП Војводини“.

Напомена: Значајно већи тираж штампаних здравствено-васпитног материјала у првих шест месеци 2014. године остварен је захваљујући ангажовању Института за јавно здравље Војводине у пројектима за Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију АП Војводине „Заједно против депресије“ у оквиру кога је припремљено три врсте плаката (укупан тираж 7.020 примерака) и девет врста агитки (у укупном тиражу од 140.200 примерака) на српском језику (ћирилица и латиница) и мађарском језику и „Превенција ХПВ инфекција код девојчица школског узраста у АП Војводини“.

У периоду I–XII 2014. године укупно је дистрибуирано 38.765 примерака здравствено-васпитног материјала (едукативног и промотивног) (48,3% мање у односу на 2013. годину, када је дистрибуирано 75.070 примерака здравствено-васпитног материјала), и то:

950 постера:

- 150 плаката „Градови без дуванског дима“
- 400 плаката „Прање руку штити твоје здравље“
- 200 примерака „Плакат плави“ (исхемични мождани удар)
- 200 примерака „Плакат црвени“ (хеморагијски мождани удар)

35.200 лифлета:

- 150 лифлета „Градови без дуванског дима“
- 19.000 лифлета „Скрининг рака грлића материце“
- 15.000 лифлета „Скрининг рака дојке“
- 350 лифлета „Кратка интервенција за одвикавање од пушења“
- 350 лифлета за исхемични мождани удар
- 350 лифлета за хеморагијски мождани удар

935 брошура:

- 600 примерака агитке „Опасне везе“
- 300 примерака агитке „Нове дроге старе дроге – стари и нови проблеми“
- 35 брошура „Данас је прави дан – Ваш водич за одвикавање од пушења“

1680 осталог здравствено-васпитног и промотивног материјала:

- 150 календара „Градови без дуванског дима“
- 150 кеса „Градови без дуванског дима“
- 160 примерака блок А6 „Ја бирам живот без дроге“
- 1000 примерака Савети за исхрану
- 200 примерака Упитник фактори ризика
- 20 публикација Хеморагијски мождани удар препоруке за лечење.

Материјал је дистрибуиран у оквиру програма Министарства здравља РС „Скрининг рака грлића материце“ и „Скрининг рака дојке“; пројекта: Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ и Клинике за неурологију КЦ Србије „Израда националног програма за превенцију и контролу можданог удара“; пројекта Покрајинског секретаријата за здравство АП Војводине „Заједно против депресије“ и „Превенција ХПВ инфекција код девојчица школског узраста у АП Војводини“; и кампања: 31. јануар, Национални дан без дуванског дима и 26. јун, Међународни дан борбе против злоупотребе и кријумчарења дрога.

У току 2014. године реализована су 3 конкурса за кампање (што је исто у односу на 2013. годину), поводом Националне недеље здравља уста и зуба, Националне недеље дојења и Октобра, месеца правилне исхране. Учествовала су деца из свих 16 предшколских установа и 58 основних школа са територије Јужнобачког округа.

Пристигло је укупно 1.159 литерарних и ликовних радова, а за најуспешније ауторе организоване су и свечаности на којима су додељене награде.

Конференције за медије

У периоду I–XII 2014. године организовано је учешће на укупно 13 конференција за медије и то 12 редовних и 1 ванредна (поводом Светске недеље здравих зуба).

Редовне конференције за медије Института за јавно здравље Војводине одржавају се сваке треће среде у месецу. У периоду јануар-децембар 2014. године на редовним конференцијама представљене су следеће теме: Национални дан без дуванског дима, Европска недеља превенције рака грлића материце, Март – месец борбе против рака, Светски дан вода, Светски дан здравља, Национална недеља здравља уста и зуба, Светски дан без дуванског дима, Недеља промоције дојења, Глобални дан чистих руку, Месец борбе против рака дојке, Октобар, месец правилне исхране, Новембар, месец борбе против болести зависности - Пројекат “Јачи него икад”, Представљање пројекта „Унапређење оралног здравља деце и омладине“, извештаји о епидемиолошкој ситуацији у Новом Саду, извештаји о контроли здравствене исправности воде за пиће, контроли ваздуха, резултати контроле нивоа комуналне буке и здравствене исправности воде за пиће на територији Војводине и Града Новог Сада.

Континуирани рад са медијима

У току 2014. године објављено је 62 чланака у штампи у виду најаве догађаја, саопштења за медије, извештаја са манифестација и акција, популарних чланака и изјава стручњака, објављено је 47 радио и 106 телевизијских прилога, организовано је учешће на укупно 12 конференција за медије и постављено је 85 прилога на *web* страни Института за јавно здравље Војводине.

Телевизијски прилози (106), теме: Национални дан без дуванског дима, Европска недеља превенције рака грлића материце, Пројекат „Едукативни календар за децу за 2014. годину“, Недеља здравих зуба“, Март – месец борбе против рака, Светски дан вода, Светски дан здравља, Светски дан без дуванског дима, Међународни дан против злоупотребе и кријумчарења дрога, квалитет ваздуха у Новом Саду, бука у животној средини и утицај на здравље, контрола квалитета и исправност воде за пиће, хистаминске реакције на конзумирану рибу, важност смањеног уноса соли, исправност воде на купалиштима, исхрана – веганство, лубенице у исхрани, безбедност хране - листерија моноцитогенес, квалитет воде за пиће у Војводини, микотоксини у храни, нерафинисана уља у исхрани, адитиви у храни, безбедност дечијих играчака, отпадне воде у Старој Пазови, трихинелоза, нови грип, превенција ХПВ инфекција, шуга, тровања храном, цревне заразне болести, полиомијелитис, поплаве у Србији, пертусис, Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу, Хепатитис А, Б, Ц, Недеља промоције дојења, Глобални дан чистих руку, Месец борбе против рака дојке, Октобар - месец правилне исхране, Демонстрација правилне исхране, Европски дан посвећен рационалној употреби антибиотика, Пројекат “Јачи него икад” - Новембар, месец борбе против болести зависности, Превенција ХПВ инфекције код девојчица школског узраста, 1. децембар - Светски дан борбе против ХИВ/АИДС, Консензус конференција “Нови Сад - Здрав град”, Представљање пројекта „Унапређење оралног здравља деце и омладине“.

Прилоге су објавили: РТВ Војводине, ТВ Панонија, Новосадска ТВ, ТВ Канал 9, РТВ Делта, ТВ Мост, Мозаик ТВ, ТВ Прва, ТВ Пинк, Мађарска ТВ.

Радио прилози (47), теме: Национални дан без дуванског дима, Европска недеља превенције рака грлића материце, Март – месец борбе против рака, Недеља здравља уста и зуба, Светски дан здравља, Светски дан без дуванског дима,

Међународни дан против злоупотребе и кријумчарења дрога, квалитет воде купалишта у Новом Саду, бука у животној средини и утицај на здравље, контрола квалитета и исправност воде за пиће, безбедност хране - листерија моноцитогенес, контрола адитива у храни, шуга, цревне заразне болести, полиомијелитис, Недеља промоције дојења, Пројекат "Јачи него икад" - Новембар, месец борбе против болести зависности, Превенција ХПВ инфекције код девојчица школског узраста.

Прилоге су објавили: Радио Нови Сад, Радио Сајам, Радио 021, Радио 5, Радио Футог, ИН радио, Радио Б92, Радио Београд.

Штампани новински чланци (62), теме: Национални дан без дуванског дима, Европска недеља превенције рака грлића материце, Пројекат „Едукативни календар за децу за 2014. годину“, Недеља здравих зуба, Март – месец борбе против рака, превенција ХПВ инфекција, трихинелоза, нови грип, шуга, тровање храном, цревне заразне болести, цијанобактерије, квалитет воде и ваздуха у Новом Саду, безбедност хране анималног порекла, важност смањеног уноса соли, квалитет вода на јавним купалиштима, контрола брисева и хране у школама, кардиоваскуларне болести, Контрола уноса соли у објектима друштвене исхране, дијететски суплементи, Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу, Кројцфелд Јакоб болест, Колостридија у болницама, Глобални дан чистих руку, Месец борбе против рака дојке, Октобар - месец правилне исхране, Превенција ХПВ инфекције код девојчица школског узраста, Консензус конференција "Нови Сад - Здрав град", Представљање пројекта „Унапређење оралног здравља деце и омладине“.

Прилоге су објавили следећи штампани медији: Дневник, Маgуаг Szo, Пресс, Блиц, НС репортер, Вечерње новости, Наше новине, магазин „Топ здравље“.

Прилози (85) на интернет страни Института за јавно здравље Војводине у вези са активностима промоције здравља: Европска недеља превенције рака грлића материце, 31. јануар - Национални дан без дуванског дима, Пројекат „Здравље за најмлађе – едукативни календар за децу за 2014. годину“, Пројекат „Остани непушач“, Пројекат „Ни 1 ни 2 а никако 5“, Пројекат „Надзирем свој ХПВ профил“, Пројекат „Васпитање за здравље деце“, Малигне болести код деце и адолесцената, Међународни дан ретких болести, Пројекат „Превенција ХПВ инфекција код девојчица школског узраста у АП Војводини“, Светски дан бубрега, Март – месец борбе против рака, Недеља здравих зуба, Пројекат „Заједно против депресије“, Светски дан вода, Вектори и векторске болести, Преვენција ХПВ инфекција и рака грлића материце, Светски дан здравља, Недеља имунизације, Национална недеља здравља уста и зуба, Међународни дан физичке активности, поступак сизбијања вашки у колективном смештају, инструкције за поступање у ванредној ситуацији током и након поплава, светски дан сећања на преминуле од АИДС-а, Светски дан без дуванског дима, Дан заштите животне средине, Грозница Западног Нила, Међународни дан против злоупотребе и кријумчарења дроге, епидемија хистаминске реакције конзумирану рибу, ажурирање изложбе здравствено-васпитног материјала, Хеморагијска грозница са бубрежним синдромом "Мишја грозница", Дијареје у летњим месецима, Пројекат "Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу", Понашање за време таласа врућине, Лептоспирозе, Лајмска болест, 28. јул - Светски дан борбе против хепатитиса, 1.-7. август - Светска недеља дојења, Конкурс за избор најбољих ликовних и литерарних радова на тему "Дојење - победнички поен за живот", Ебола - савети и препоруке, Безбедност хране током лета, 10. септембар - Светски дан превенције самоубиства, 29. септембар - Сведски дан срца, 1. октобар - Светски дан старих, Недеља промоције дојења, Глобални дан чистих руку, Месец борбе против рака дојке, Октобар - месец правилне исхране и 16. октобар - Светски дан хране, Глобална година против неуропатског бола, Пројекат "Јачи него икад", Превенција ХПВ инфекције код девојчица школског узраста, Европски дан посвећен рационалној употреби антибиотика, „Причај о ХИВ-у тестирај се на ХИВ“, Епидемиолошка ситуација ХИВ-а у

Војводини, Консензус конференција “Нови Сад - Здрав град”, Епидемиолошка ситуација морбила у ЈБО.

Поред овога, током целог периода постављани су дневни и месечни извештаји о контроли здравствене исправности воде за пиће, контроли ваздуха, резултати контроле нивоа комуналне буке и здравствене исправности воде за пиће на територији Града Новог Сада.

ОБЕЛЕЖАВАЊА ЗНАЧАЈНИХ ДАТУМА ИЗ КАЛЕНДАРА ЗДРАВЉА У 2014. ГОДИНИ

Здравствено-промотивне кампање на територији Јужнобачког округа имале су за циљ подизање нивоа свести и информисање заједнице о одређеном здравственом проблему, мотивацију и утицај на промену понашања и стицање вештина, унапређење развоја партнерства и стимулисање акције.

У оквиру обележавања значајних датума из Календара здравља организоване су јавне манифестације, медијски прилози и гостовања релевантних стручњака, припремљена су и дистрибуирана здравствено-васпитна средства, спроведене едукације, иновирање знања и стицање практичних вештина здравствених и просветних радника у здравствено-васпитним раду са одређеним популационим групама, едукације и стицање вештина очувања и унапређења здравља деце у предшколским и школским установама, као и покретање активности у локалној заједници.

У току 2014. године спроведене су 24 здравствено-промотивне кампање, 10 обавезних:

1. 31. јануар, Национални дан без дуванског дима,
2. Март, месец борбе против рака,
3. 22. март, Светски дан вода,
4. 7. април, Светски дан здравља,
5. Национална недеља здравља уста и зуба, 19-25. мај
6. 31. мај, Светски дан без дуванског дима,
7. 29. септембар, Светски дан срца,
8. Недеља промоције дојења,
9. Октобар - месец правилне исхране,
10. 1. децембар – Светски дан борбе против ХИВ/АИДС.

и 14 додатних:

1. Европска недеља превенције рака грлића материце,
2. 15. фебруар, Међународни дан деце обелеле од рака,
3. 28. фебруар, Дан деце оболеле рака,
4. 13. март, Светски дан бубрега,
5. Светска недеља здравих зуба од 24. до 30. марта,
6. 10. мај, Међународни дан физичке активности,
7. 5. јун, Светски дан заштите животне средине,
8. 26. јун, Међународни дан против злоупотребе и незаконите трговине дрогама,
9. 1. - 7. август, Светска недеља дојења,
10. 10. септембар, Светски дан превенције самоубиства,
11. Октобар месец борбе против рака дојке,
12. 1. октобар, Светски дан старих,
13. 10. октобар, Светски дан менталног здравља,

14. 18. новембар, Европски дан посвећен рационалној употреби антибиотика.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру обележавања ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ од 19. до 25. јануара 2014. године спровео следеће активности:

- Састављено је и послато обавештење за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности и радним материјалом;
- Центар за контролу и превенцију болести Института за јавно здравље Војводине у Европској недељи превенције рака грлића материце спроводио је индивидуални здравствено васпитни рад у Одељењу за здравствени надзор. Приликом здравствених прегледа одређених категорија становника које подлежу здравственом надзору, у Одељењу и на терену вођени су разговори у којима је објашњена важност одласка на гинеколошки преглед. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 500 жена;
- Прикупљени су релевантни епидемиолошки подаци о раку грлића материце;
- Састављено је саопштење за медије и достављено свим релевантним медијима Јужнобачког округа;
- На редовној конференцији Института за јавно здравље Војводине (15. јануара 2014. године) представљена је кампања, а конференцији су присуствовали новинари *РТВ Војводине*, *Новосадске ТВ*, *Радио Нови Сад* и *Maquar Szo*;
- Опремљена је интернет страница Института.

Активности поводом ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 10 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената.

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачка Паланка**
Одржана су 2 организациона састанка, 2 предавања на којима је било присутно 100 посетилаца. Превентивним прегледима је прегледано 50 жена, организован је и индивидуални здравствено васпитни рад са 210 жена као и 5 групних здравствено-васпитних активности. Постављене су 2 здравствено васпитне изложбе и подељено 190 лифлета. Партнери у кампањи: Гимназија Бачка Паланка и Удружење грађана „Живот и здравље“. Остварена су 4 медијска наступа (1 ТВ, 1 радио и 2 новинска чланка у локалним штампаним медијима).
- **Дом здравља Бачки Петровац**

Поводом Европске недеље превенције рака грлића материце спроведено је 75 превентивних прегледа. Опремљена је интернет страница дома здравља. Остварена су 2 медијска наступа (1 ТВ и 1 радио).

- **Дом здравља Беочин**

Одржан је 1 организациони састанак, 3 предавања на којима је било присутно 150 посетилаца. Превентивним прегледима је прегледано 120 жена, организован је и индивидуални здравствено васпитни рад са 30 жена као и 3 групне здравствено-васпитне активности. Постављене су 2 здравствено васпитне изложбе и подељено 280 лифлета. Одржана је 1 трибина и организована 1 јавна манифестација којој је присуствовало 250 посетилаца. Партнери у кампањи: Удружење грађана, Омладинска организација, Црвени крст и две основне школе. Остварено је 8 медијских наступа (4 ТВ и 4 радио).

- **Дом здравља Бечеј**

У објектима Дома здравља Бечеј постављене су 2 здравствено-васпитне изложбе, организовани превентивни прегледи за 70 жена и спроведен индивидуално здравствено васпитни рад са 52 жене. Подељено је 100 лифлета. Опремљена је интернет страница дома здравља. Остварена су 2 медијска наступа (1 радио и 1 у писаном медију).

- **Дом здравља Бач**

Поводом Европске недеље превенције рака грлића материце одржан је 1 организациони састанак. Превентивним прегледима је прегледано 20 жена и организован индивидуални здравствено васпитни рад са 20 жена. Подељен је укупан број лифлета добијених од Института за јавно здравље Војводине. Дат је интервју за 1 радио станицу.

- **Дом здравља Жабал**

Диспанзер за здравствену заштиту жена и Поливалентна патронажа организовале су 2 организациона састанка ради договора и спровођења активности у Европској недељи превенције рака грлића материце. Одржана су 4 предавања о инфекцији ХПВ-ом у средњој и основним школама у Жабљу за укупно 182 ученика. Урађено је 100 превентивних прегледа, а кроз индивидуални здравствено васпитни рад прошла је 231 жена. Поливалентна патронажа је организовала и 4 групне здравствено васпитне активности. Организована је 1 здравствено васпитна изложба под називом „Један преглед може спасити живот“ и подељена су здравствено-васпитна средства (71 примерак). Партнери у кампањи: основне школе, средња школа и локална самоуправа.

- **Дом здравља Нови Сад**

Центар за превентивне здравствене услуге дома здравља сровео је следеће активности: Одржано је 9 организационих састанака, организоване су 2 трибине за васпитаче из Новог Сада у Високој струковној школи под називом „Живот без рака“ на којима је присуствовало 350 слушалаца. Предавачи трибине били су: академик проф. др Бранимир Гудурић, прим. др Јелка Рајовић, мр сци. мед. Драган Иванов и Горан Којић уредник часописа „Живети здравије“. Организовано је 30 здравствено-васпитних изложби и подељено 900 лифлета. У служби за здравствену заштиту жена остварено је 1280 превентивних прегледа на рак грлића материце и 485 индивидуалних здравствено-васпитних активности. Партнери у кампањи: Медицинска школа „7. април“ Нови Сад, Удружење грађана за здрав живот „Еден“ и Асоцијација за унапређење здравља Нови Сад. Остварено је 5 медијских наступа (3

ТВ, 1 радио и 1 у дневним новинама) и опрењене су интернет страница дома здравља и фејсбук страница „Мрежа без дима“.

- **Дом здравља Србобран**

Одржана су 4 организациона састанка и 2 предавања којима је обухваћено 100 учесника. Спроведено је 150 превентивних прегледа, индивидуалним здравствено васпитном радом обухваћено је 100 жена, а организовано је и 30 групних здравствено васпитних активности. Организована је 1 јавна манифестација којој је присуствовало 250 посетилаца и 5 здравствено-васпитних изложби. Опрењена је интернет страница дома здравља и остварено 8 медијска наступа (3 радио и 5 у штампаним медијима).

- **Дом здравља Тител**

Одржан је 1 организациони састанак и 2 предавања за 60 учесника, остварено је 10 превентивних прегледа на рак грлића материце, 20 индивидуалних као и 2 групне здравствено васпитне активности. Одржане су 2 јавне манифестације којима је присуствовало 60 посетилаца. У току превентивног рада поводом Европске недеље превенције рака грлића материце подељено је 90 лифлета. Опрењена је интернет страница дома здравља. Остварена су 2 медијска наступа (1 ТВ и 1 у штампаном медију).

- **Дом здравља Врбас**

Поводом Европске недеље превенције рака грлића материце остварено је 159 превентивних прегледа на рак грлића материце у служби за здравствену заштиту жена. Остварена су 2 медијска наступа (1 ТВ и 1 радио).

- **Завод за здравствену заштиту студената**

Завод за здравствену заштиту студената спровео је следеће активности: Одржан 1 организациони састанак, остварено 30 превентивних прегледа на рак грлића материце, 40 индивидуалних и 3 групне здравствено-васпитне активности. Организоване су 3 здравствено-васпитне изложбе и подељено 200 лифлета. Опрењена је интернет страница завода.

Табела бр. 37 Активности поводом ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ од 19. до 25. јануара 2014. године у установама ПЗЗ Јужнобачког округа

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	УКУПНО
1	2	3	4
Организациони састанак	1	21	22
Предавање-број		13	13
Предавање-број учесника		532	532
Број медијских наступа (укупно)	4	32	36
Број наступа на ТВ	2	11	13
Број наступа на радију	1	12	13
Број писаних медија	1	9	10
Сајт	1	6	7
Остале активност укупно			
Превентивни прегледи на рак грлића материце		2033	2033
Индивидуални здравствено васпитни рад	500	1263	1763
Групни здравствено васпитни рад		47	47
Јавне манифестације		4	4
Процена броја учесника на јавној манифестацији		560	560
Здравствено васпитне изложбе		45	45
Трибине, округли сто		2	2
Конференције за новинаре	1		1
Број дистрибуираних лифлета	500	1760	2260
Број дистрибуираних осталих промотивних и едукативних материјала (навести врсте)		110	110
Број партнера укључених у активности (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ...)		22	22

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 31. ЈАНУАРА, НАЦИОНАЛНОГ ДАНА БЕЗ ДУВАНСКОГ ДИМА

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања 31. јануара, „Националног дана без дуванског дима“ спровео је следеће активности:

- Свим установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (12) достављен је електронском поштом допис о Националном дану без дуванског дима са предлогом активности;
- Дистрибуиран је целокупни тираж здравствено-васпитних и промотивних средстава под називом „Градови без дуванског дима“ (по 150 примерака плаката, агитке, зидног календара и картонске кесе) добијен од Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ у све установе примарне здравствене заштите Јужнобачког округа и средњој школи за дизајн „Богдан Шупут“ из Новог Сада;
- Израђен је здравствено-васпитни и едукативни материјал: плакат „10 разлога за престанак пушења“ - 1000 примерака, агитка „Постани непушач“ - 2000 примерака и едукативни летак за изабране лекаре/педијатре „Шта треба да кажете својим младим пацијентима о пушењу?“ - 100 примерака. Дистрибуиран је свим здравственим установама на територији Града Новог Сада, студентским организацијама, медијима и Градској управи за здравство Града Новог Сада. Штампани здравствено-васпитни и едукативни материјал израђен је под покровитељством Градске управе за здравство Града Новог Сада у оквиру пројекта „Постани непушач“;
- Састављен је стручни текст за јануарско-фебруарски двоброј Војвођанског епидемиолошког месечника о обележавању Националног дана без дуванског дима 2014. године;
- Институт за јавно здравље Војводине заједно са средњом медицинском школом „7. април“ Нови Сад и удружењем студената фармације *PSANS*, учествовао је у јавној манифестацији коју је организовао Дом здравља „Нови Сад“ поводом обележавања 31. јануара, Националног дана без дуванског дима. Јавна манифестација је одржана 31. јануара 2014. године, од 14 до 16 часова у Тржном центру „Биг“. Током јавне манифестације посетиоцима је *Smokelyser-om* испитивана концентрација угљен монооксида у издаху и подељен здравствено-васпитни материјал. Јавној манифестацији је присуствовало око 200 посетилаца.
- Медијска промоција кампање:
 - Редовна конференција за медије Института за јавно здравље Војводине одржана је 15. јануара 2014. године у оквиру које је једна од тема била посвећена обележавању 31. јануара, Националног дана без дуванског дима. Са конференције су известили новинари *РТВ Војводине*, *Новосадске ТВ*, *Радио Нови Сад* и *Maquar Szo*;
 - Интернет страница Института за јавно здравље Војводине је опремљена информацијама о обележавању 31. јануара, Националног дана без дуванског дима, штетностима дуванског дима, препорукама за одвикавање од пушења и електронским обликом агитке и постера;
 - 1 прилог на ТВ Канал 9 и Радио Нови Сад.

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 9 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад.

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачка Паланка**

Одржана су 3 организациона састанка и 5 предавања о штетности пушења за одрасле (70 посетилаца) и децу основношколског узраста (85 посетилаца). Организовано је 6 здравствено васпитних изложби. Спроведени су индивидуално здравствено васпитни рад са 200 особа и 6 групних здравствено-васпитних активности којима је обухваћено 60 деце основношколског узраста. Подељено је 40 постера (20 примерака „Градови без дуванског дима“ и 20 примерака „Одвикавање од пушења“) и 250 агитки „Постани непушач“. Одржана је јавна манифестација у организацији Удружења грађана „Живот и здравље“ на којој је подељен здравствено-васпитни материјал и најављен рад Саветовалишта за одвикавање од пушења у оквиру удружења. Партнери у кампањи: основне школе, Црвени крст Бачка Паланка и Удружење грађана „Живот и здравље“. Остварена су 3 медијска наступа (1ТВ и 2 радио).

- **Дом здравља Србобран**

Дом здравља „Др Ђорђе Бастић“ из Србобрана је поставио обавештење на интернет страници установе. Спроведен је индивидуални здравствено-васпитни рад са 25 особа и 3 групне здравствено-васпитне активности којима је обухваћено 150 особа. Организоване су јавна манифестација и 6 здравствено-васпитних изложби. Остварен је 1 медијски наступ на радију.

- **Дом здравља Жабал**

Поливалентана патронажна служба дома здравља одржала је 3 организациона састанка и организовала 6 предавања о штетности и последицама дуванског дима којима је обухватила 198 учесника. Спроведена је 21 индивидуална здравствено-васпитна активност.

- **Дом здравља Бечеј**

Организован је индивидуални здравствено васпитни рад са 15 особа, 2 групне здравствено-васпитне активности којима је обухваћено 35 особа и 9 здравствено-васпитних изложби.

- **Дом здравља Тител**

Одржан је 1 организациони састанак, спроведене су 33 индивидуалне и 2 групне здравствено-васпитне активности којима је обухваћено 12 особа. Постављене су 2 здравствено-васпитне изложбе. Подељено је 70 примерака здравствено-васпитног материјала организационим јединицама дома здравља.

- **Дом здравља Нови Сад**

Саветовалиште за младе и Центар за превентивне здравствене услуге, Национални дан без дуванског дима обележили су низом активности: Одржано је 5 организационих састанака, спроведен групни здравствено васпитни рад којим је обухваћено 5 особа и постављена 31 здравствено васпитна изложба. Организована је 1 јавна манифестација 31. јануара 2014. године, од 14 до 16 часова у Тржном центру „Биг“. Током јавне манифестације посетиоцима је *Smokelyser-om* испитивана концентрација угљен монооксида у издаху и подељен здравствено-васпитни материјал. Јавној манифестацији је присуствовало око 200 посетилаца. Подељено је 150 примерака здравствено васпитног материјала. Партнери у кампањи: Институт за јавно здравље Војводине, средња медицинска школа „7. април“ Нови Сад и *PSANS* - удружење студената фармације. Остварено је 5 медијских наступа (4 ТВ и 1 у дневним новинама) и постављено обавештење на интернет страници дома здравља и опремљена *Facebook* страница „Мрежа без дуванског дима“.

- **Дом здравља Бач**

Спроведен је групни здравствено-васпитни рад којим је обухваћено 25 особа и постављена 1 здравствено-васпитна изложба. Дистрибуирано је 20 постера и 30 агитки ПУ „Колибри“, основној и средњој школи у Бачу. Партнери у кампањи: ПУ „Колибри“ и Радио Бачка. Остварен је 1 медијски наступ на радију.

- **Дом здравља Бачки Петровац**

Одржан је 1 организациони састанак, 6 индивидуалних здравствено васпитних активности, 1 здравствено васпитна изложба и конференција за новинаре. Добијени постери дистрибуирани су у основне школе, гимназију и општину.

- **Дом здравља Врбас**

Спроведене су 3 групне здравствено васпитне активности којима је обухваћено 67 деце. Остварена су 2 медијска наступа (1 ТВ и 1 Радио).

- **Завод за здравствену заштиту студената**

Спроведене су следеће активности: Одржан је 1 организациони састанак. Спроведено је 20 индивидуалних и 1 групна здравствено-васпитна активност којом је обухваћено 17 особа. Организоване су 3 здравствено васпитне изложбе, 1 улични перформанс и 1 јавна манифестација. Јавна манифестација је одржана у ресторану колективне исхране студената од 11 до 13 часова током које је спроведено анкетно истраживање посетилаца и подељен (150 примерака) здравствено васпитни материјал. Партнери у кампањи: *PSANS* - удружење студената фармације. Опремљена је интернет страница Завода и израђен 1 билборд.

Табела бр. 113 Активности поводом 31. јануара, Националног дана без дуванског дима у установама ПЗЗ у Јужнобачком округу

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	БОЛНИЧКЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	2	18		20
Предавање-број		12		12
Предавање-број учесника		353		353
Број медијских наступа (укупно)	6	15		21
Број наступа на ТВ	4	6		10
Број наступа на радију	1	5		6
Број писаних медија	1	4		5
Сајт	1	3		4
Индивидуални здравствено васпитни рад		320		320
Групни здравствено васпитни рад – број радионица		23		23
Групни здравствено васпитни рад – број лица		371		371
Улични перформанси				
Базари здравља		2		2
Акције у тржним центрима	1	2		3
Процена броја учесника		350		350
Здравствено васпитне изложбе		60		60
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре	1			1
Квиз такмичења				
Конкурси за најбоље уметничко остварење (цртеж, песма, филм, представа...)				
Видео пројекције				
Билборди		1		1
Спортско такмичење				
Концерти				
Остале активности - назив				
Дистрибуција постера	150 добијених од ИЗЈЗС 1000 ИЗЈЗВ	116		150 добијених од ИЗЈЗС 1000 ИЗЈЗВ
Дистрибуција осталог промотивног и едукативног материјала (лифлети, приручници, налепнице, мајице, марамнице за наочаре, балони)	По 150 прим. агитки, зидног календара и картонских кеса од ИЗЈЗС 2000 агитки и 100 летака ИЗЈЗВ	830		По 150 прим. агитки, зидног календара и картонских кеса од ИЗЈЗС 2000 агитки и 100 летака ИЗЈЗВ
Партнери укључени у активности - (на пр.: локална заједница, удружења грађана..., организације црвеног крста, просвета)		13		13
Напомена и објашњења:				

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 12. МАРТА, СВЕТСКОГ ДАНА БУБРЕГА

Институт за јавно здравље Војводине је поводом обележавања Светског дана бубрега – 12. март 2015. године спровео следеће активности:

- Одржан је организациони састанак Центра за промоцију здравља;
- Састављено је и послато обавештење за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности и радним материјалом;
- Опремљена је интернет страница Института са пригодним чланцима и радним материјалом за обележавање овог датума из календара здравља .

Активности поводом 12. МАРТА, СВЕТСКОГ ДАНА БУБРЕГА у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 6 домова здравља.

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачки Петровац**
Поводом Светског дана бубрега одржано је 1 предавање у Удружењу особа оболелих од шећерне болести на тему превенције обољења бубрега код дијабетичара којим је обухваћено 25 особа. Постављена је здравствено васпитна изложба. Остварен је 1 медијски наступ (1 ТВ).
- **Дом здравља Бачка Паланка**
У дому здравља у Бачкој Паланци проведено је 125 индивидуалних здравствено васпитних активности. Јавна манифестација је организована у холу дома здравља на којој се посетиоцима указивало на здраве стилове живота, промовисано је донорство и завештање органа, а посетиоци манифестације су имали и могућност да провере свој крвни притисак, измере ниво шећера у крви и крвог притиска. Манифестацију је посетило око 70 људи. У холовима дома здравља постављено је 5 здравствено васпитних изложби и на видна места у чекаоницама постављена штампана здравствено васпитна средства у виду агитки и лифлета. Остварено је 7 медијских наступа (2 прилога на локалној ТВ, 3 прилога на локалном радију и 2 чланка у локалним новинама).
 - **Дом здравља Беочин**
Одржано је 2 организационих састанака, организовано 1 предавање за 58 учесника и одржано 34 индивидуално здравствено васпитне активности. Постављене су 2 здравствено васпитне изложбе. Оставрене су и 3 медијске активности, 1 наступ на локалној ТВ станици и 2 гостовања на локалном радију.
 - **Дом здравља Бечеј**
У дому здравља Бечеј спроведено је 52 индивидуалне здравствено васпитне активности и постављено 5 здравствено васпитних изложби.
- **Дом здравља Нови Сад**
Превентивни центар Дома здравља „Нови Сад“ је обележио Светски дан бубрега са 2 предавања у „ДЕС“-у (Друштвена организација регистрована за професионалну рехабилитацију, оспособљавање за рад и запошљавање инвалидних лица) на тему правилне исхране, употребе соли у исхрани и дневном уносу воде у организам за 90 слушалаца. Приказан је постер са темом „Имате право да бирате мање слано“ и подељено је 90 лифлета са темом „10 правила за здравији и дужи живот“ и темом „Правилна исхрана и редуковање телесне тежине“. Посетиоци су након предавања имали могућност да провере ниво шећера,

холестерола и триглицерида у крви, измере крвни притисак, провере своју телесну масу и телесну висину и да им се одреди БМИ. У чекаоницама дома здравља постављене су 2 здравствено – васпитне изложбе.

Патронажна Служба Дома здравља „Нови Сад“ је реализовала 56 услуга индивидуалног здравствено васпитног рада на тему превенције болести бубрега. Опремљена је интернет страница дома здравља.

• **Дом здравља Тител**

Одржан је 1 организациони састанак, организовано 1 предавање на тему „Превенција урогениталних обољења за 15 учесника и 1 радионица за 18 ученика основне школе у Тителу. Постављене су 2 здравствено васпитне изложбе. У току радионице подељене су 4 брошуре и 18 лифлета.

Табела бр. 114 Реализација активности поводом обележавања 12.МАРТА, СВЕТСКОГ ДАН БУБРЕГА у установама ПЗЗ Јужнобачког округа

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		1	7		8
Број медијских наступа	на ТВ-у		5		5
	на радију		5		5
	у штампи		2		2
	укупно		12		12
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		1	2		3
Остале активности (број) *			1		1
Предавање - број			5		5
Предавање - број учесника			264		264
Индивидуални здравствено васпитни рад			268		268
Групни здравствено васпитни рад (радионице)			1		1
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица			18		18
Јавне манифестације (број)			1		1
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**			Јавна манифестација у холу дома здравља 1		1
Процена броја учесника на јавној манифестацији			70		70
Здравствено васпитне изложбе			15		15
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуиран их промотивних и едукативних	Постер		36		36
	Лифлет		380		380
	Приручник/ брошура		70		70

материјала	Остало (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности	Локална заједница		1		1
	Предшколска установа				
	Основна школа		2		2
	Средња школа		1		1
	Црвени крст		1		1
	НВО/Удружење грађана		2		2
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)		Радна организација 1		1
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Координатор промоције здравља др Мирјана Валан дом здравља Бачка Паланка			

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ XXV НЕДЕЉЕ ЗДРАВЉА УСТА И ЗУБА

Институт за јавно здравље Војводине на подручју Града Новог Сада обележио је „Светску недељу здравих зуба“ од **23. до 29. марта** на иницијативу Црвеног крста Новог Сада у сарадњи са партнерима као и мрежом основних школа у Новом Саду. Активности су спроведене под слоганом „ЗДРАВИ ЗУБИ - ЗДРАВ ЖИВОТ“.

Здравствено – промотивна капања на територији Града Новог Сада реализована је у марту месецу по календару СЗО, а на територији Јужнобачког округа активности су спроведене од 18. до 24. маја 2015. године.

Активности Института за јавно здравље Војводине у Новом Саду у оквиру Светске недеље недеље здравих зуба

- Одржан 1 организациони састанак са партнерима у спровођењу активности: Црвеним крстом Новог Сада, Клиником за стоматологију Нови Сад, Клубом студената стоматологије, Домом здравља „Нови Сад“, Медицинском школом „7. април“ Нови Сад, Предшколском установом „Радосно детињство“ Нови Сад, Музејом Града Новог Сада, Музејом Војводине, Покрајинским заводом за заштиту природе, на којима су договорени садржај и динамика активности партнера, садржај и динамика едукација деце предшколске и школске деце у Новом Саду и садржај едукативних материјала.

- Припремљено здравствено – васпитно средство, вежбања у електронској форми намењена деци узраста 6 – 10 година. Приказ средства постављен на интернет страници Института.
- Одржана едукација едукатора, ученика Медицинске школе „7. април“, сестра – техничар за вођење креативне радионице за рад са децом основношколског узраста на тему унапређења оралног здравља. Едукацији присуствовало 48 ученика и 3 професора.
- Едукација – едукатора студената Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду са студијског програма здравствене неге, обука студената за одржавање радионица на тему здравих зуба у основним школама за децу нижих разреда. Обуку прошло 8 студената.
- Свим основним школама и ПУ „Радосно детињство“ поред обавештења о кампањи достављен је позив за организовање вршњачке едукације од стране ученика Медицинске школе „7. април“ Нови Сад.
- Обучени едукатори одржали су 35 креативних радионица уз демонстрацију правилног прања зуба деци нижих разреда 11 основних школа којима је присуствовало 956 деце, а у 11 вртића ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад креативним радионицама присуствовало 283 деце.
- У сарадњи са ученицима медицинске школе „7. април“ организована радионица са корисницима Дома за децу и омладину у Ветернику. Радионици присуствовало 20 штићеника и 20 васпитача / наставника.
- **Медијска промоција кампање**
 - На интернет страници Института за јавно здравље Војводине постављен едукативни материјал о оралној хигијени и креативне радионице за рад са децом.
 - Свим релевантним медијима достављено обавештење о кампањи, епидемиолошким подацима о болестима уста и зуба (КЕП индекс) за подручје Новог Сада и Јужнобачког округа, препорукама о важности редовних стоматолошких прегледа и информацијама о значају оралне хигијене као и препаратима који садрже флуор.
 - Заједничка конференција за медије одржана 20. марта 2015. године у просторијама градске организације Црвеног крста Нови Сад. Конференцији присуствовали партнери у кампањи. Са конференције известили: ТВ Канал 9, ТВ Дневник.
 - Чланови Клуба студената стоматологије извели су представу под називом „Здрави зуби – здрав живот“ 26. марта у Позоришту младих којој је присуствовало 120 деце из ПУ „Радосно детињство“.

Активности Института за јавно здравље Војводине у Јужнобачком округу у оквиру XXV недеље здравља уста и зуба

- Свим домовима здравља Јужнобачког округа достављено обавештење о кампањи са предлогом активности и едукативним материјалом
- Свим основним школама (88 школа) и 11 предшколских установа Јужнобачког округа послато обавештење о кампањи уз предлог активности, едукативни материјал о оралном здрављу, креативне радионице за рад са децом и обавештење о ликовном и литерарном конкурсима.
- На конкурс за ликовне и литерарне радове пристигло укупно 199 рада, то 172 ликовна и 27 литерарна из 9 основних и 3 предшколске установе са територије Јужнобачког округа.

- На интернет страници Института постављена презентација о кампањи, едукативни материјал о оралној хигијени, креативне радионице за рад са децом и епидемиолошки подаци о болестима уста и зуба за подручје Јужнобачког округа.

Активности у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 5 установа:

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачки Петровац:** У обележавању Националне недеље здравља уста и зуба одржан 1 организациони састанак. Стоматолошка служба реализовала 12 групно здравствено васпитног рада - радионица којима је обухваћено 72 учесника и 101 индивидуално саветовање. Партнери у кампањи: основна школа и предшколска установа.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** У обележавању Националне недеље здравља уста и зуба одржано 5 организационих састанака. У кампањи су учествовале све основне школе (11), ПУ „Младост“, Приватни вртић „Различак“ и „Лотус“, ОШ „Херој Пинки“ – за децу са посебним потребама, на територији општине Бачка Паланка. Носилац активности је Стоматолошка служба Дома здравља „Др Младен Стојановић“. У свим вртићима и основним школама, за децу до 4. разреда као и њиховим родитељима, одржане радионице, предавања, животне демонстрације, рад у малим групама о важности правилне исхране и правилној техници прања зуба. Иста техника демонстрација вештина спроведена у школи за децу са посебним потребама. Стоматолошка служба Дома здравља Бачка Паланка спровела је поред превентивних прегледа, уклањање меких наслага, заливање фисура као и флуор профилаксу. Јавна манифестација одржана на платоу у центру Бачке Паланке 20.05.2015.г. уз слоган „Осмехни се здраво“. Посебно су се истакла деца из Вртића „Невен“ музичком кореографијом. Приватни Вртић „Различак“ имао је свој штанд на ком су изложили своје радове: кутијце за „зубић вилу“, маске са свим здравим зубима, које су делили својим другарима предшколцима, као и цртеже са здравом храном. Начелник Стоматолошке службе гостовао је на локалним медијима (ТВ и Радио БАП), промовишући значај здравља уста и зуба и примену метода за његово очување и унапређење. Постављене 2 видео пројекције и остварена 3 телевизијска (ТВ БП) и 3 радијска наступа (радио БП). Партнери у акцији: ПУ „Младост“, Приватни вртић „Различак“, ОШ „Херој Пинки“ уз помоћ активиста Општинске организације Црвеног крста Бачка Паланка, АД „Подунавље“ Бачка Паланка и „Делта- аграр“ доо Челарево.
- **Дом здравља Жабал:** Служба дечије стоматолошке заштите обележила Недељу здравља у школама, предшколским установама, спровођењем конкурса за ликовне и литерарне радове и изложбом најуспешнијих радова. Одржано 8 организационих састанака. Са децом предшколског и школског узраста, ученицима, васпитачима, ушитељима, наставницима и стручним сарадницима спроведено 53 облика групног рада којима је обухваћено 1140 учесника из 4 основне школе и 4 предшколске установе територије Општине Жабал (Жабал, Чуруг, Ђурђево, Госпођинци). Организовано 19 групно здравствено васпитних активности којима је обухваћено 377 учесника. Партнери у кампањи: локална заједница, основна школа, предшколска установа. Спроведен конкурс за ликовне и литерарне радове на тему „Здрави зуби – здрав живот“. Најуспешнији радови изложени су на школским паноима а најуспешнији радови прослеђени су даље на такмичење на републичком нивоу. У оквиру недеље остварена су 2 гостовања на локалном радију, где је

становништво информисано о значају недеље као и превенцији и терапији оралних обољења. Прилог емитован у току недеље, 2 пута дневно. Опремљене су интернет страница Дома здравља, основне школе, општине Жабал као и интернет страница локалног радија. Остварена 2 медијска наступа (радио).

- **Дом здравља Србобран:** Стоматолошка служба Дома здравља одржала 5 организационих састанака. Реализовано 80 индивидуално здравствено васпитних активности и 55 радионица којима је присуствовало 492 учесника. Постављена 1 здравствено васпитна изложба. Опремљена интернет страница Дома здравља презентацијом о мерама превенције болести уста и зуба.
- **Дом здравља Нови Сад:** Стоматолошка служба Дома здравља и ове године активно се укључила у обележавању Светске недеље здравих зуба и XXV недеље Здравља уста и зуба. Стоматолози су са студентима Стоматолошког факултета обилазили вртиће ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад и школе на територији Града Новог Сада и општине Сремски Карловци, где су са децом спровели креативне радионице посвећене оралном здрављу и указали на његов значај. Укупним активностима Службе стоматолошке здравствене заштите било је обухваћено 7000 деце. За децу из Предшколске установе „Радосно детињство“ Нови Сад организоване су посете стоматолошким амбулантама. Циљ посета је едукација деце о важности редовног одласка код стоматолога, упознавање са инструментима и материјалима који се користе у стоматологији. У сарадњи са Центром за превентивне здравствене услуге Дома здравља „Нови Сад“ и медицинском школом „7. април“ Нови Сад организована је јавна манифестација 23. марта 2015. године у објекту супермаркета „Универекспорт“ на СПЕНС –у. Постављени су штандови са едукативним материјалом, а посетиоцима манифестације дељени су флајери о превентивној стоматолошкој заштити деце и трудница. Старији посетиоци могли су да измере вредности шећера у крви као и крвни притисак. Том приликом 50 посетилаца је обучено како правилно да пере зубе, одржава хигијену уста и зуба препорученим средствима за одржавање оралне хигијене који садрже флуор. Од 3. до 7. јуна тим Службе стоматолошке учествовао је на Змајевим дечијим играма где је постављен пулт са промотивним материјалом. Партнери у акцији: Црвеним крст Нови Сад, Клиника за стоматологију Нови Сад, Институт за јавно здравље Војводине, Клуб студената стоматологије, Медицинска школа „7. април“ Нови Сад, Предшколска установа „Радосно детињство“ Нови Сад, Музеј Града Новог Сада, Покрајинским заводом за заштиту природе. Остварена 3 телевизијска наступа (ТВ Канал 9, ТВ Новосадска, ТВ Дневник) и 1 радијски наступ (радио Нови Сад).

Табела бр. 115 Активности поводом обележавања Недеље здраља уста и зуба

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА					
	ИНСТИТУТИ / ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	ШКОЛЕ	ОСТАЛО	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци	1	18				19
2. Предавања	1	165				166
3. Учесници на предавањима	59	1595				2100
4. Наступи на ТВ	2	6				8
5. Наступи на радију		6				6
6. Писани прилози за медије						
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	ИЗЈЗВ	Д.З Н.САД Д.З. СРБОБРА Н Д.З.Б.Пала нка (основна школа, пред. установа) Жабалъ (основна школа, Дом здравља, Општина Жабалъ, радио)				9
8. Прилози на сајтовима на интернету	8	9		2		19
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		1660				1660
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица	36	613		60	1 ДОМ ЗА ДЕЦУ	710
11. Групни здравствено	1239	7690		1300	40	10269

васпитни рад - број обухваћених лица						
12. Здравствено васпитне изложбе	1	50		90 у ОШ 159 у вртићима	1	301
13. Трибине, округли сто						
14. Конференције за новинаре	1					1
15. Улични перформанси		2				2
16. Базари здравља						
17. Акције у тржним центрима		1				1
18. Квиз такмичења						
19. Конкурси за најбоље уметничко. остварење (цртеж, песма, филм, представа...) овде навести које:	1	5		9 ОШ 3 ПУ 199 радова		9 ОШ 3 ПУ 199 радова
20. Видео пројекције		2 ДЗ Б. Паланка				2
21. Билборди						
22. Спортско такмичење						
23. Концерти						
24. Тираж дистрибуираних постера и осталих промотивног и едукативног материјал и овде навести коме:	Електронска вежбања	120 Лифлет „здрава храна“				121
25. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима 1. Едукативна представа за децу – 1 2. Едукација едукатора, студенти – 1 3. Едукација	120 учесника 8 учесника 51 учесник					179

едукатора, ученици - 1						
26. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: просветне установе, локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, ...)	88 ОШ 11 ПУ 11 ДЗ Завод за здр, зашт. студ. Нови Сад Мед. Школа „7. април“ Црвени крст Нови Сад Клиника за стоматологију Клуб студената стоматологије Нови Сад Музеј Града Новог Сада Покрајински завод за заштиту природе ГУ за здр. НС	„Универекс порт“ - Нови Сад Црвени крст Б. Планка Општина Жабаљ АД „Подунавље“ ДОО „Делта аграр“ Челарево				121
27. Именовати најуспешнију организацију - партнера у обележавању уз образложење активности	Црвени крст Градска организација Нови Сад Мед. школа „7. април“ Нови Сад	Вртић „Невен“ Б. Паланка Вртић „Различак“ Б.Паланка				
28. Именовати најуспешнијег појединца у активностима у обележавању	Драган Илић, Црвени крст Градска организација Нови Сад др Ана Хархаји, медицинска школа „7. април“ Нови Сад					

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ НАЦИОНАЛНЕ КАМПАЊЕ „МАРТ, НАЦИОНАЛНИ МЕСЕЦ БОРБЕ ПРОТИВ РАКА“

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања кампање „Март, национални месец борбе против рака“ спровео је следеће активности:

- Организован је 1 састанак уз учешће представника Центра за контролу и превенцију болести, Центра за превентивне здравствене услуге Дома здравља, Завода за здравствену заштиту студената Нови Сад, Националног инвалидског удружење "Илко" и Института на којем је донет акциони план;
- Припремљено је обавештење о кампањи „Март, месец борбе против рака“ са предлогом активности и додатним текстовима о превенцији и контроли малигних болести и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
- У чекаоницама Института и свим шалтерима постављена су штампана здравствено васпитна средства и здравствено васпитна изложба;
- Спроведено је индивидуално саветовање 480 корисника Центра за контролу и превенцију болести - Одељење за санитарне прегледе, уз обезбеђен штампани едукативни материјал (700 брошура) о превенцији и раном откривању рака грлића материце и ендометријума;
- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је најновијим епидемиолошким подацима и информацијама о превенцији најчешћих малигних обољења у Србији и значају спровођења Националног програма организованог скрининга;
- Тема и активности Института за јавно здравље Војводине су представљени на редовној конференцији за медије 18. марта 2015. године, када су били присутни новинари 4 медијске куће: *Дневник*, *Новосадска ТВ*, *ТВ Делта*, *РТ Војводине*.

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Извештај је доставило 9 установа ПЗЗ Јужнобачког округа :

- **Дом здравља Бач:** Одржан је 1 организациони састанак и 1 предавање за 20 учесника. Организована су 72 превентивна прегледа на рак грлића материце и 12 на рак дебелог црева. Спроведено је 39 индивидуално здравствено васпитног рада. Дистрибуирано је 20 лифлета и постављена 2 постера. У сарадњи са патронажном службом, докторка из Дома здравља одржала је предавање за ученике средње пољопривредне школе у вези превенције рака дојки и том приликом је подељен едукативни материјал. Партнери у кампањи: Црвени крст и средња школа. Остварен је 1 медијски наступа на радију.
- **Дом здрава Беочин:** Одржана су 4 организациони састанка и 2 предавања за 95 учесника. Организовано је 70 превентивних прегледа на рак грлића материце, 45 на рак дебелог црева и 70 прегледа на рак дојки. Спроведено је 48 индивидуално здравствено васпитног рада. Организован је Базар здравља на којем је било 150 учесника. Постављене су биле 3 здравствено васпитне изложбе. Материјал, 150 лифлета, скинут је са сајта Института, и у тој форми подељен. Партнери у кампањи: Општина Беочин, Предшколска установа "Беочин", Црвени крст, Канцеларија за младе Беочин. Остарен је један медијски наступ на локалној ТВ.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржан је 1 организациони састанак.

Организована су 3 предавања којима је присуствовало укупно 105 учесника. Спроведено је 50 превентивних прегледа на рак грлића материце и 220 на рак дојке. Спроведено је 350 индивидуалних и 3 групне здравствено васпитне активности којима је било обухваћено 105 особа. Организовано је 7 здравствено-васпитних изложби. Удружење "Живот и здравље" одржало је предање о принципима правилне исхране, где је било присутно 50 слушалаца. Дистрибуирано је 300 лифлета „Превенција малигнух болести“, 100 лифлета „Кретањем до до здравља“ и 50 лифлета "Србија против рака". Партнери у кампањи: Удружење "Живот и здравље". Остварено је 6 медијских наступа (1 ТВ, 3 радио и 2 у локалним дневним новинама). Дом здравља Бачка Паланка ове године посебно је обележио је национални дан борбе против рака дојке, 20. март и реализовао планиране активности. Одржана су 3 организациона састанка. Организоване су 2 радионице којима је присуствовало укупно 15 учесника. Спроведено је 300 превентивних прегледа на рак дојке где је током марта месеца урађено 120 мамографија и 100 УЗ дојки. Спроведено је 250 индивидуалних и 5 групних здравствено васпитних активности, којом је било обухваћено 180 жена. Организовано је 5 здравствено васпитних изложби. За чланове Удружења "Живот и здравље" одржано је предање о раку дојки где је присуствовало 50 слушалаца. Одржан је јавни час за ученике гимназије о раку дојке из кратак филм о едукацији о самопрегледу, малигнух болестима, превенцији и могућностима раног откривања где је на крају ђацима дато да активно дискутују о овј болести и скренута пажња на полно преносиве болести с обзиром на узраст слушалаца. Дистрибуирано је 200 лифлета „Превенција малигнух болести“, 100 лифлета „Кретањем до до здравља“ и 60 лифлета "Самопреглед дојки". Партнери у кампањи: Удружење "Живот и здравље", гимназија "20. октобар" . Остварено је 5 медијских наступа (1 ТВ, 2 радио и 2 у локалним дневним новинама).

- **Дом здравља Бечеј:** Одржано је 1 предавање којем је присуствовало 30 особа . Организовано је 300 превентивних прегледа на рак грлића материце и 50 на рак дојке. Спроведено је 97 индивидуалног здравствено васпитног рада. Организоване су 2 здравствено васпитне изложбе. Подељено је 5 постера и 100 лифлета.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Одржана су 4 предавања којима је присуствовало 75 особа, 8 групно здравствено васпитних активности којима је присуствовало 51 особа. Организована је 1 здравствено васпитна изложба са поставком у просторијама Дома здравља. Подељено је 25 лифлета. Одржана су четири предавања у предшколским установама и једно у радној организацији о превенцији малигнух обољења на којима је било присутно 60 особа. Партнери у кампањи: предшколска установа и радна организација. Остварена су 2 медијска наступа (1 ТВ и 1 радио).
- **Дом здравља Жабал:** Одржана су 4 организациона састанка и 3 предавања са 98 учесника. Спроведено је 143 индивидуалних и 1 групно здравствено васпитна активност којом је било обухваћено 30 особа. Дистрибуирано је 100 лифлета. Служба патронаже је кроз своја предавања на којима је присуствовало 150 особа дала акценат на превенцију малигнух болести као и препоруке о важности скрининг прегледа, систематских прегледа, правилне исхране и физичке активности. Партнери у кампањи: локална заједница, основна школа, Удружење пензионера. Опремљене су интернет страница дома здравља, основне школе, општине Жабал као и страница локалног радија. Остварен је 1 медијска наступа (радио).
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржано је 13 организационих састанака.

Организовано је 5 предавања којима је присуствовало укупно 80 особа. Спроведено је 1389 индивидуалних и 17 групно здравствено васпитних активности којима је било обухваћено 477 особа. Организовано је 2038 превентивна прегледа на рак грлића материце, 57 на рак дебелог црева и 1125 на рак дојке и одржане 2 јавне манифестације. Што се тиче скрининга раног откривања рака дојки, рака грлића материце и рака дебелог црева Дом здравља реализовао је 1125 скрининг мамографија, 2038 скрининга за рано откривање рака грлића материце и 57 скрининга за рано откривање рака дебелог црева. Постављено је 14 здравствено-васпитних изложби и подељено 300 лифлета. Служба патронаже реализовала је 1389 услуга индивидуално здравствено васпитног рада на тему значаја превентивних прегледа, контроле фактора ризика и здравог начина живота. Партнери у кампањи: “Универекспорт“, Удружење оболелих са стомом “Илко“, Институт за јавно здравље Војводине, Медицинска школа “Доситеј Обрадовић“. Опремљена је facebook страница „Мрежа без дима“ и Twitter налог Саветовалишта за младе.

- **Дом здравља Тител:** Одржан је 1 организациони састанак и 3 предавања којима је присуствовало укупно 50 посетилаца. Спроведено је 23 индивидуалних здравствено васпитних активности. Организовано је 20 превентивних прегледа на рак грлића материце, 10 на рак дебелог црева и 35 на рак дојке и упућени позиви на скрининг рака дојки. Постављена је 1 здравствено васпитна изложба. Подељено је 6 постера и 60 брошура.
- **Завод за здравствену заштиту студената:** Одржан је 1 организациони састанак. Организовано је 5 предавања којима је присуствовало укупно 40 учесника. Спроведено је 6 групно здравствено васпитних активности којима су биле обухваћене 32 особе. Организоване су 2 јавне манифестације на којима је било 350 учесника и постављена 1 здравствено васпитна изложба. Том приликом подељено је 200 брошура и исто толико лифлета. Усепху манифестације уз Одељење за очување и унапређење здравља допринели су волонтери из студентских организација који су заједничким снагама желели да скрену пажњу на здраве стилове живота и њихов значај у превенцији рака. Посебна пажња била је посвећена превенцији карцинома дојке и тестиса, као и едукацији девојака за самопреглед дојки а момака за самопреглед тестиса.

Табела бр. 116 Активности поводом обележавања Март-месец борбе против рака 2015. године у Јужнобачком округу

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	1	31		32
Број медијских наступа	на ТВ-у	4	10	14
	на радију		10	10
	у штампима	1	7	8
	укупно	5	27	32

Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)	1	16		17
Остале активности (број) *				
Превентивни прегледи на рак грлића материце		2534		2534
Превентивни прегледи на рак дебелог црева		124		124
Превентивни прегледи на рак дојке		1584		1584
Предавање - број		32		32
Предавање - број учесника		738		738
Индивидуални здравствено васпитни рад	480	1976		2456
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		37		37
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		723		723
Јавне манифестације (број)	1	4		5
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**	*Акција у тржном центру „БИГ“	*Акција у тржном центру „БИГ“ *Манифестација у “Алби” *Базар здравља испред здравствене установе *Акција у Дому културе у Беочину		
Процена броја учесника на јавној манифестацији	240	800		1040
Здравствено васпитне изложбе	1	27		28
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре	1			1
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер		18 *Ја сам се излечила *Ни 1 ни 2	18
	Лифлет	900 *Самопреглед дојке *Превенција малигних болести *Кретањем до здраља	1145 *Самопреглед дојке *Превенција малигних болести *Кретањем до здраља	2045
	Приручник/ Брошура	100 *Остани непушач	220 *Полно преносиве инфекције	320
	Остало (навести врсте)			
	Предшколска установа		6 *4 објекта “Радосно детињство” *1ПУ у Бачком	6

		Петровцу *1 ПУ Беочин		
Основна школа		3 *1 основна школа Жабалъ *1 основна школа Беочин *1 основна школа Бечеј		3
Средња школа		3 *Гимназија 20.октобар Бачка Паланка *Средња медицинска школа „Доситеј Обрадовић“ *Средња школа Бач		3
Црвени крст		2 *Црвени крст Бач *Црвени крст Беочин		2
НВО/Удружење грађана		4 *Удружење оболелих са стомом “Илко” *Удружење “Живот и здравље” *Студентска организација ПСАНС *Студентска организација ИФМСА		4
Канцеларија за младе		1 *Канцеларија за младе Беочин		1
Остало (навести)		4 *Институт за јавно здравље Војводине *Радна организација у Бачком Петровцу *Удружење пензионера Жабалъ		4
Навести најуспешнијег партнера (локална Црвени крст Бач, Црвени крст Беочин, средња				

заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	школа у Бачу, Институт за јавно здравље Војводине, Дом здравља „Нови Сад“ медицинска школа „Доситеј Обрадовић“, Удружење оболелих са стомом “Илко”, гимназија “20.октобар” Бачка Паланка.
Навести најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 7. АПРИЛА, СВЕТСКОГ ДАНА ЗДРАВЉА

Поводом обележавања 7. априла, Светског дана здравља под слоганом „**Од њиве до трпезе - здравствено исправна храна**“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- Организована су 2 састанка уз учешће представника Центра за хигијену и хуману екологију, Саветовалишта за младе Дома здравља „Нови Сад“, Клиничког центра Војводине, Градске организације Црвеног крста, Апотекарске установе Нови Сад, Факултета за економију и инжењерски менаџмент ФИМЕК, Омладине ЈАЗАС-а, студентске организације PSANS и EUPSA, омладинске организације „Relay“, удружења грађана „Живот и здравље“, „Центар Дуга“, НУРДОР, „Пан Трансплант“, ЈП „Зоохигијена и ветерина“, ЈП „Чистоћа“, дечији вртић „Speak up“ и фармацеутске куће „Alpen pharma“, „Terra со.“, „Vicoг“ d.o.o., „Promedia“ d.o.o., „Propolisplus“ и Института на којем је донет акциони план;
- Припремљено је обавештење о обележавању Светског дана здравља са предлогом активности и додатним едукативним материјалом о значају заштите и ризика тровања храном и акутних и хроничних болести узрокованих небезедном храном и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад)
- Састављено је саопштење за медије и достављено свим релевантним медијима Јужнобачког округа;
- Одржана је 1 јавна манифестација у Централном кампусу Универзитета у Новом Саду и постављена 1 здравствено васпитна изложба. Том приликом подељено је 150 брошура и 100 агитки.
- У чекаоницама Института и свим шалтерима постављена су штампана здравствено васпитна средства и здравствено васпитна изложба;
- На Интернет страници Института постављен је текст о 7. априлу, Светском дану здравља са најважнијим информацијама о болестима које се преносе храном, ppt презентација „Светски дан здравља“. Постављена је електронска верзија плаката „Да ли знате које опасности вребају из тањира“ и лифлет „Пет кључних ствари за безбеднију исхрану“;
- Медијске активности:
 1. Са јавне манифестације известило 7 медијских кућа (*Новосадска телевизија, Канал 9, ТВ Панонија, ТВ Дневник, ТВ Војводина, ТВ Делта, ТВ Мозаик*);
 2. Стручњаци из Центра за хигијену и хуману екологију остварили су гостовање у емисији Радио Нови Сад на тему „Светски дан здравља“ и један интервју за РТВ Војводина.“

Активности поводом обележавања Светског дана здравља у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 10 установа:

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бач:** Одржан је 1 организациони састанак и 2 групне здравствено васпитне активности на којима је обуваћено 60 учесника. Постављена је 1 здравствено васпитна изложба. Дистрибуирано је 30 брошура. Партнери у кампањи: ПУ „Колибри“. Остварен је 1 медијски наступ на радију.
- **Дом здрава Беочин:** Одржана су 3 организациона састанка и 3 предавања којима је обуваћено 95 учесника. Спроведене су 33 индивидуалне здравствено васпитне активности. Органозована је 1 јавна манифестација која је обухватила 150 учесника. Постављене су 2 здравствено васпитне изложбе. Партнери у кампањи: Општина Беочин, ПУ „Беочин“, Црвени крст, Канцеларија за младе Беочин. Остварен је 1 медијски наступ на локалној ТВ.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржан је 1 организациони састанак. Реализовано је 5 предавања којима је обухваћено 105 учесника. Спроведено је 150 индивидуалних и 2 групне здравствено васпитне активности којима је обухваћено 30 ученика једне основне школе. Постављено је 10 здравствено-васпитних изложби. У чекаоницама је постављена на видео биму ппт презентација, где су пацијенти могли да се информишу о значају здравствено безбедне хране за здравље. Дистрибуирано је 150 лифлета „Пет кључних ствари“ Објављена су 2 прилога на сајт установе. Остварена су 4 медијска наступа (1 ТВ, 1 радио и 2 у локалним дневним новинама).
- **Дом здравља Бечеј:** Одржано је 16 предавања којима је обухваћено 320 учесника. Спроведено је 52 индивидуалне здравствено васпитне активности. Постављене су 4 здравствено васпитне изложбе.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Одржано је 10 предавања у 2 основне школе којима је обухваћено 183 ученика. Постављене су 2 здравствено васпитне изложбе и подељено 635 лифлета. Партнери у кампањи: предшколска установа, 2 основне школе, Црвени крст Бачки Петровац.
- **Дом здравља Жабал:** Одржана су 4 организациона састанка и 2 предавања којима је обухваћено 45 учесника. Спроведено је 61 индивидуалних здравствено васпитних активности. Организована је 1 групна здравствена активност којој је обухваћено 17 учесника. Здравствено промотивни материјал у електронској форми скинут је са интернет странице Института и прослеђен партнерима у кампањи. Партнери у кампањи: локална заједница, основна школа, Удружење грађана. Опремљене су интернет страница Дома здравља, основне школе, општине Жабал. као и интернет страница локалног радија. Остварен је 1 медијска наступ (радио).
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржано је 6 организационих састанака. Организовано је 5 предавања којима је обухваћено 109 посетилаца. Спроведено је 120 индивидуалних здравствено васпитних активности.. Изведене су 3 јавне манифестације. На Базару, посетиоци су могли да провере крвни притисак, вредности шећера и триглицерида у крви. Сви заинтересовани могли су да провере младеже, а жене да науче како правилно урадити самопреглед дојке. Током акције дељени су, лифлети „10 начина за здрав живот“, „Правилна исхрана“, „Додир за миран сан“. Током трајања манифестације на видео биму се приказивала презентација „Од њиве до трпезе – здравствено исправна храна“. У организацији Црвеног крста Војводине организована је покрајинска смотра знања „Шта знаш о здрављу.“ Поред такмичарског дела, учесници су имали прилику да на радионицама

науче нешто више о емулгаторима, правилном одабиру, припреми и чувању намирница. Организоване су 2 здравствено-васпитне изложбе и подељено 800 лифлета и 183 брошура У склопу активности обележавања Светског дана здравља Служба опште медицине организовала је попуњавање упитника о знању, ставовима и навикама у погледу здравствене испаравности хране у 26 објеката Дома здравља. Анкетирано је 1127 корисника здравствене заштите. На интернет страници Дома здравља и Facebook страници објављена су 4 прилога. Партнери у акцији: Саветовалиште за младе, “Универекспорт”, Институт за јавно здравље Војводине. Остварен је 21 медијски наступ.

- **Дом здравља Тител:** Одржан је 1 организациони састанак. Служба поливалентне патронажне службе организовала је 3 предавања о здравој, безбедној и правилној исхрани којима је присуствовало укупно 50 учесника.. Након одржаних предавања учесници су имали могућност да провере крвни притисак и измере индекс телесне масе. Том приликом подељен је здравствено – промотивни материјал. Предавања су одржана у предшколској установи, Удружењу пензионера и у просторијама Дома здравља „Тител“. Партнери у манифестацији: Удружење пензионера и Удружење особа оболелих од шећерне болести.
- **Завод за здравствену заштиту студената:** Одржан је 1 организациони састанак. Организована је 1 јавна манифестација – Базар здравља на којој је било 300 учесника и постављена 1 здравствено васпитна изложба. Том приликом подељено је 200 брошура и 200 лифлета. На сајту Завода за здравствену заштиту студената објављен је 1 прилог. Велики допринос манифестацији дали су сарадници: Студентски центар, Институт за јавно здравље Војводине, Центар за превенцију и Саветовалиште за младе Дома здравља „Нови Сад“, Клинички центар Војводине, Градска организација Црвеног крста, Апотекарса установа Нови Сад, Факултет за економију и инжењерски менаџмент ФИМЕК, Омладина ЈАЗАС-а, студентске организације PSANS и EUPSA, омладинска организација „Relay“, удружења грађана „Живот и здравље“, „Центар Дуга“, НУРДОР, „Пан Трансплант“, ЈП „Зоохигијена и ветерина“, ЈП „Чистоћа“, дечији вртић „Speak up“ и фармацеутске куће „Alpen pharma“, „Terra со.“, „Vicor“ d.o.o., „Promedia“ d.o.o., „Propolisplus“. Посетиоци манифестације имали су прилике да поред информисања и кратких едукација о очувању и унапређењу здравља провере вредности индекса телесне масе, шећера у крви и крвног притиска. Студенти одсека за фармацију Медицинског факултету су демонстрирали прављење сирупа за кашаљ, а представници фармацеутских кућа су на својим штандовима делили здравствено - едукативни материјал и поклоне за посетиоце. Догађај је био централна градска манифестација којој су присуствовали представници града, угледни професори, стручњаци из области превенције и унапређења здравља и многобројни студенти и млади људи. Скуп је отворио члан градског већа задуженог за здравство проф др Золтан Хорват.

Табела бр. 117 Реализација активности поводом обележавања Светског дана здравља, 7.априла 2015.године

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5

Организациони састанак		2	17		19
Број медијских наступа	на ТВ-у	1 *РТВ Војводина	16 *Новосадска телевизија *Канал 9 *ТВВојводина *ТВ Мозаик *ТВ Делта *ТВ Панонија		17
	на радију	1 *Радио Нови Сад	11 *Радио Жабалъ *Радио Бачка Паланка *Радио Бач *Радио Војводина		12
	у штампи		9 *“24 сата“ *“Дневник“ *“Новосадске новине“ * „Блиц“		9
	укупно	2	36		38
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		2	53		55
Остале активности (број) *			1 *Портал општине Бач		1
Предавање - број			43		43
Предавање - број учесника			872		872
Индивидуални здравствено васпитни рад			383		383
Групни здравствено васпитни рад (радионице)			20		20
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица			380		380
Јавне манифестације (број)		1	3		4
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**		*Базар здравља-Завод за здравствену заштиту студената	*Базар здравља-Завод за здравствену заштиту студената *Акција бесплатних превентивних прегледа за грађане *Квиз такмичење		

			–Црвени крст Војводине		
Процена броја учесника на јавној манифестацији		280	1506		1786
Здравствено васпитне изложбе		1 *Чекаонице Института	19 *Чекаонице у објектима Домова здравља *		20
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер	100 **“Пет кључних ствари“ *	24 **“Пет кључних ствари“		124
	Лифлет	150 **“Ментално здравље * „5 кључних ствари *„Кретањем до здравља **10 начина за здрав живот“	1585 **“Ментално здравље * „5 кључних ствари *„Кретање м до здравља **10 начина за здрав живот“ * „Правилна исхрана“ ** Додир за миран сан“		1735
	Приручник/ брошура	100 **“Правилна исхрана“	313 **“Правилна исхрана“		413
	Остало (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности	Локална заједница	2 *Општина Беочин *Општина Жабаљ			2
	Предшколска установа		5 *Speak up“ *ПУ Беочин *ПУ Бач *ПУ Бачка Паланка *ПУ Бачки Петровац		5
	Основна школа		4 *ОШ Беочин *Основне		4

		школе у Бачкој Паланци		
		* Основне школе у Бачком Петровцу		
		*ОШ Жабаљ		
		*		
	Средња школа			
	Црвени крст	1 *Градска организација Црвеног крста Нови Сад	2 *Градска организација Црвеног крста Нови Сад * Црвени крст Бачки Петровац	3
	НВО/Удружење грађана	7 *Омладина Јазас *Студентске организације PSANS и EUPSA *Омладинска орг. „Relay“ *Удружење грађана „Живот и здравље“ *„Центар Дуга“ *НУРДОР *„Пан Трансплант“	9 *Омладина Јазас *Студентске организације PSANS и EUPSA *Омладинска орг. „Relay“ *Удружење грађана „Живот и здравље“ *„Центар Дуга“ *НУРДОР *„Пан Трансплант“ *Удружење пензионера Тител *Удружење оболелих од шећерне болести	16
	Канцеларија за младе			
	Остало (навести)	4 *Дом здравља „Нови Сад“ *Клинички центар Војводине	5 *Институт за јавно здравље Војводине * Дом здравља	9

		*Апотекарска установа „Нови Сад“ *Факултет за економију и инжењерски менаџмент „ФИМЕК“	„Нови Сад“ *Клинички центар Војводине *Апотекарска установа „Нови Сад“ *Факултет за економију и инжењерски менаџмент „ФИМЕК“		
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Др Лидиа Туро, специјалиста епидемиологије и мс Александра Маринков из Завода за здравствену заштиту студената за креативност, комплексност организације ,спровођењу и реализацији јавне манифестације, поводом обележавања Светског дана здравља.			

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 10. МАЈА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Поводом обележавања 10. маја, Међународног дана физичке активности под слоганом „Вежбајмо за здравље“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- Израђен акциони план за обележавање 10. маја, Међународног дана физичке активности;
- Организован 1 састанак уз учешће представника Завода за здравствену заштиту студената Нови Сад, Дома здравља Нови Сад, Play dance студија, одреда извиђача „Бистричак“ Нови Сад, Школе оријенталног плеса „Изида“, Body forming клуба Јасмина, Хаос аниматора, Црвеног крста Нови Сад, ОШ „Прва војвођанаска бригада“ и Института на којем је усвојен програм презентација активности и демонстарција спортских, рекреативних вештина за све старосне групе;
- Обавештење о кампањи са предлогом активности достављено установама ПЗЗ ЈБО (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад)
- Опремљена интернет страница Института текстом о 10. мају, Међународном дану физичке активности са информацијама и смерницама о важности физичке активности као вида превенције масовних незаразних болести као и заблуда у вези физичке активности и креативним радионицама за рад са децом на тему физичке активности;
- Одржана 1 јавна манифестација на централном платоу градског купалишта „Штранд“ у Новом Саду и постављена 1 здравствено васпитна изложба. Том приликом подељено је 300 агитки. Програм јавне

манifestације састојао се из демонстрација вештина спортских, рекреативних клубова и удружења, јавни час физичке активности, промовисање здравих стилова живота и понашања кроз спорт. За музичко – плесни део манифестације била је задужена група „Хаос анимација“, који су играма и музичким перформансима забављали учеснике манифестације. Посетиоци на штанду Дома здравља „Нови Сад“ имали су могућност да провере крвни притисак, телесну тежину, да одреде БМИ и добију савете како очувати и унапредити здравље. Пријатељи манифестације били су:

- ЈК „Градско зеленило“
- ВВ MINAQUA
- Фудбалски клуб „Војводина“ Нови Сад
- Фолклорни ансамбл „Сплет“ Нови Сад
- Фитнес клуб „*Body forming*“ Нови Сад
- Удружење за подршку особама са Даун синдромом
- Студио „Оријентал“ Нови Сад
- Бициклически савез Војводине
- Новосадска бициклическа иницијатива – критична маса Нови Сад
- Капуера академија Нови Сад
- Плесни клуб „Болеро“ Нови Сад
- Јога студио „Хипократ“
- Систем самоодбране „*Krav Maga Global*“

Медијске активности:

- Са јавне манифестације известила 1 медијска кућа (*Новосадска телевизија*).

Активности поводом обележавања Светског дана физичке активности у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставиле 2 установе :

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Беочин:** Одржана 2 организациона састанка. Организована 1 јавна манифестација у виду традиционалне трке под слоганом „Трка здравља“ која је обухватила 100 учесника и 500 посетилаца. Постављене 2 здравствено васпитне изложбе. Партнери у кампањи: Општина Беочин, ученици 7. и 8. разреда 2 основне школе.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржан 1 организациони састанак. Реализовано 5 предавања којима је обухваћено 250 учесника. Спроведено 300 индивидуалних и 5 групно здравствено васпитних активности којима је обухваћено 100 ученика једне основне школе. Организована 1 јавна манифестација у виду шетње и вожње бицикла до излетишта на којој је присуствовало 200 учесника. Постављено 5 здравствено-васпитних изложби. У чекаоницама постављена на видео биму ппт презентација, где су пацијенти могли да се информишу о значају физичке активности као мери превенције масовних незаразних болести. Дистрибуирано 150 лифлета „Кретањем до здравља“ и 10 постера „Пирамида физичке активности“. Остварено 6 медијских наступа (1 ТВ, , 2 у локалним дневним новинама и 3 радио). Партнери у манифестацији: Црвени крст Бачка Паланка, ПУ „Младост, ОШ „Вук Караџић“.

Табела бр. 118 Реализација активности поводом обележавања 10. мај 2015–
МЕЂУНАРОДНИ ДАН ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	БОЛНИЧКЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	1	2		3
Предавање-број		5		5
Предавање-број учесника		250		250
Број медијских наступа (укупно)	1	6		7
Број наступа на ТВ	Новосадска ТВ 1	Локална ТВ - Б. Паланка 1		2
Број наступа на радију		*Локална ТВ - Б. Паланка 3		3
Број писаних медија		Локална штампа 2		2
Сајт	1	1		2
Остале активност укупно (навести врсту)	Дописи установама ПЗЗ и медијима 40	Дописи свим медијима (6)		46
Индивидуални здравствено васпитни рад		300		300
Групни здравствено васпитни рад		5		
Јавне манифестације	1	2		3
Процена броја учесника на јавној манифестацији	400	700		1100
Здравствено васпитне изложбе		7		7
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре				
Број дистрибуираних постера		“Пирамида физ активности“ 10		10
Број дистрибуираних лифлета	“Кретањем до здравља 200 “10 начина за здрав живот“100	“Кретањем до здравља“ 150		450
Број дистрибуираних лифлета				
Број дистрибуираних осталих промотивних и едукативних материјала (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ..	19	5		24

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 31. МАЈА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА БЕЗ ДУВАНСКОГ ДИМА

Поводом обележавања 31. маја, Светског дана без дуванског дима под слоганом „Зауставимо незакониту трговину дуванским производима“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- ◆ Израђен акциони план за обележавање 31. маја, Светског дана без дуванског дима;
- ◆ Припремљено обавештење о обележавању 31. маја, Светског дана без дуванског дима са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
- ◆ Одржан курс „Актуелни приступи превенцији и одвикавању од пушења“ у Дому здравља „Нови Сад“ 26.5.2015. године којем је присуствовало 88 учесника. Предавање водиле др Биљана Килибарда, шефица Канцеларије за превенцију пушења ИЗЈЗ „Милан Јовановић- Батут“ и др Снежана Укропина, Шефица одељења за здравствено васпитање из Института за јавно здравље Војводине;
- ◆ Организован 1 састанак уз учешће представника Завода за здравствену заштиту студената Нови Сад, Дома здравља Нови Сади и Института на којем је усвојен и донет програм активности;
- ◆ У чекаоницама Института и свим шалтерима постављена штампана здравствено васпитна средства и здравствено васпитна изложба;
- ◆ На интернет страници Института постављен је текст о 31. мају, Светском дану без дуванског дима са најважнијим информацијама о штетности изложености дуванском диму као и електронска форма Војвођанског епидемиолошког месечника број 5 / 2015. година ;
- ◆ Одржана 1 јавна манифестација на Кеју испред Фитнес парка у Новом Саду и постављена 1 здравствено васпитна изложба. Том приликом подељено 150 агитки и 50 брошура. Посетиоци на штанду Дома здравља „Нови Сад“ имали су могућност да провере крвни притисак, телесну тежину, да одреде БМИ и добију савете како очувати и унапредити здравље. Учесници су имали прилику да апаратом Смокерлизером (Smokerlyserom) утврде постојање угљен монооксида у издаху и тако почну одговорније да се понашају према себи и околини. Саветовалиште за одвикавање од пушења на лицу места правило је групе за предстојеће полазнике групе за одвикавање.
- ◆ **Медијске активности:**
 1. Остварено једно гостовање на Радију Нови Сад.
 2. Са јавне манифестације известила 1 медијска кућа (*Новосадска телевизија*).

Активности поводом обележавања Светског дана без дуванског дима у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило 8 установа :

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бач:** Одржан 1 организациони састанак и 2 групно здравствено васпитне активности којима је обуваћено 50 учесника. Постављена 1 здравствено васпитна изложба. Дистрибуирано 50 агитки „Свака цигарета смета“ као и постери

следећим институцијама: Радио Бачу, Црвеном крсту, Дому здравља Бач као и основној школи у Бачу. Партнери у кампањи: Радио Бач, Црвени крст, основна школа. Остварен 1 медијски наступ на локалном радију.

- **Дом здравља Бечеј:** Спроведено 118 индивидуално здравствено васпитног рада. Постављене 4 здравствено васпитне изложбе.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Одржан 1 организациони састанак. Индивидуалним здравствено васпитним радом обуваћено 10 учесника Органозована 1 јавна манифестација.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржана 3 организациони састанка. Реализовано 5 предавања којима је обухваћено 80 учесника. Спроведено 250 индивидуалних и 5 групно здравствено васпитних активности којима је обухваћено 75 учесника. Постављено 5 здравствено-васпитних изложби.и 2 видео пројекције организована 1 јавна манифестација. Дистрибуирано 10 постера Дому здравља Бачака Паланка, ПУ „Младост“, 50 агитки „Карцином плућа“, 50 агитки „Болести плућа и 50 агитки „Никад нећу пропуштити“ У склопу активности организован је семинар за одвикавање од пушења у сарадњи са Удружењем грађана „Живот и здравље“ и том приликом пријавило се 20 грађана. Подељено 300 флајера школе за одвикавање од пушења. Партнери у кампањи: Удружење грађана „Живот и здравље“, Црвени крст Бачка Паланка. Остварена су 3 медијска наступа (1 ТВ и 2 радио гостовања).
- **Дом здравља Врбас** Одржана 4 организациони састанка. Реализовано 1 предавање којем је обухваћено 9 учесника. Спроведене 3 групно здравствено васпитне активности којима је обухваћено 75 учесника.
- **Дом здравља Жабал:** Одржана 2 организациона састанка. Реализована 2 предавања којима је обухваћено 50 учесника једне основне школе. Стицање и проширивање знања о штетности дуванског дима, усвајање техника и вештина одупирања притисцима вршњака те усвајању здравих стилова живота биле су главне теме предавања. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено 44 учесника.. Дистрибуирано 75 агитки „Свака цигарета смета“, 10 плаката „Свака цигарета смета“, 7 календара „Свака цигарета смета“ и 20 летака „Глобално истраживање употребе дувана“. Здравствено промотивни и едукативни материјал подељен у основним школама на 4 пункта (Жабал, Чуруг, Ђурђево, Госпођинци). Партнер у манифестацији: ОШ „Жарко Зрењанин“ Госпођинци.
- **Дом здравља Тител:** Одржан 1 организациони састанак и 3 групно здравствено васпитне активности којима је обуваћен 71 учесник у две основне школе .Дистрибуирано 50 агитки „Свака цигарета смета“ као и постери следећим институцијама: Дому здравља Тител као и основној школи у Тителу..Партнери у кампањи: основна школа „Исидора Секулић“ Шајкаш, основна школа у Мошорину, основна школа у Тителу.
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржана 4 организациона састанка. Реализовано 1 предавање којим је обухваћено 88 учесника. Спроведено 5 индивидуалних и 5 групно здравствено васпитних активности којима је обухваћено 150 учесника. Одржан курс „Актуелни приступи превенцији и одвикавању од пушења“ у Дому здравља „Нови Сад“ 26.5.2015. године којем је присуствовало 88 учесника. Предавање водиле др Биљана Килибарда, шефица Канцеларије за превенцију пушења ИЗЈЗ „Милан Јовановић- Батут“ и др Снежана Укропина, Шефица одељења за здравствено васпитање из Института за јавно здравље Војводине; Организована 1 јавна манифестација 31.05.2015. од 17-19 часова испред „Фитнес парка“ на кеју којој је присуствовало 500 учесника. Том приликом посетиоци су имали прилику да измере крвни притисак, добију савете о здравим стиливима живота а апаратом за мерење количине угљен монооксида у издаху могли су да се увере у многоструку штетност никотина и супстанци које садрже цигарете. Служба стоматологије давала је савете о важности одржавања оралне хигијене и приказивала слајдове на којима се види штетан утицај пушења на здравље уста и зуба. Партнери у кампањи: ИЗЈЗВ,333С, Мед.школа “Доситеј

Обрадовић“, „Бубле фудбал“ Остварена 4 медијска наступа (3 ТВ и 1 радио гостовање), објављена 3 прилога на сајтовима и 1 прилог за медије. Одржана 1 конференција за новинаре.

Табела бр. 119 Реализација активности поводом обележавања „31. маја – Међународног дана без дуванског дима“

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА			
	ИНСТИТУТИ /ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци	1	16		17
2. Предавања	1	9		10
3. Учесници на предавањима	88	227		315
4. Наступи на ТВ		3 ТВ Бачка Паланка ТВ Новосадска ТВ Дневник		3
5. Наступи на радију	1 Радио Нови Сад	4 Радио Бач Радио Бачка Паланка		5
6. Писаних прилози за медије		1 Дневник		1
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	2	2		4
8. Прилози на сајтовима на интернету				
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		422		422
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица		17		17
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		422		422
12. Здравствено васпитне изложбе		10		10
13. Трибине, округли сто				
14. Конференције за новинаре	1	1		2
15. Улични перформанси	1	2		3
16. Базари здравља				
17. Акције у тржним центрима				
18. Квиз такмичења				
19. Конкурси за најбоље уметничко. остварење (цртеж, песма, филм, представа...) овде навести које:				
19. Видео пројекције		2 Дом		2

		здравља Б.Паланка		
20. Билборди				
21. Спортско такмичење				
22. Концерти				
23. Дистрибуирани постери - овде навести коме: 12 Домова здравља ЈБО	Свака цигарета смета-180	Свака цигарета смета-27		207
24. Дистрибуирани осталих промотивни и едукативни материјала (лифлети, приручници, налепнице, мајице, марамнице за наочаре, балони), овде навести коме: 12 Домова здравља ЈБО	Календар „Свака цигарета смета“– 160 Агитка „Свака цигарета смета“-1170 Летак „Глоб. Истраж. Употр. дувана“- 355 Брошура „Глоб. Истраж. Употр. дувана“-325	Календар „Свака цигарета смета“– 7 Агитка „Свака цигарета смета“-325 Летак „Глоб. Истраж. Употр. дувана“- 320		167 1495 675
25. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима 1.Семинар:“Актуелни приступи превенцији и одвикавању од пушења“	88			88
26. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ...)	3 Дом здравља Нови Сад 333С Мед.школа “Доситеј Обрадовић	14 ИЗЈЗВ 333С Мед.школа “Доситеј Обрадовић ОШ „Ж.Зрењанин“ Госпођинци ОШ у Бачу Црвени крст Бач Радио Бач ОШ у Тителу ОШ у Мошорину ОШ „И.Секулић“ Шајкаш Удружење „Зивот и здравље“Б. Паланка Црвени крст Б.Палнка Бубле фудбал		17
27. Именовати најуспешнију				

организацију - партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	Служба за превентивне услуге Дома здравља Нови Сад
28. Именовати најуспешнијег појединца у активностима (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању	Весна Имброњев, Дом здравља «Нови Сад» - Саветовалиште за одвикавање од пушења
29. Напомена:	

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 26. ЈУНА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ПРОТИВ ЗЛОУПОТРЕБЕ И НЕЗАКОНИТЕ ТРГОВИНЕ ДРОГАМА

Поводом обележавања 26. јуна, Међународног дана против злоупотребе и незаконите трговине дрогама под слоганом „Хајде да без дрога развијамо наше животе, заједницу и идентитет“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- Припремљено је обавештење о обележавању 26. јуна, Међународног дана против злоупотребе и незаконите трговине дрогама са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
- На интернет страници Института постављен је текст о 26. јуну, Међународном дану против злоупотребе и незаконите трговине дрогама са најважнијим информацијама о штетности злоупотребе психоактивних супстанци (ПАС) као и мерама превенције и лечења зависности од ПАС;

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај су доставиле 3 установе:

- **Дом здравља Бечеј:** Одржана су 4 предавања на којима је било присутно 92 слушаоца. Спроведено је 110 индивидуалних здравствено васпитних активности и постављене су 2 здравствено васпитне изложбе.
- **Дом здравља Беочин:** Одржана су 2 организациона састанка и 1 предавање за 120 посетилаца. Спроведено је 18 индивидуалних и 2 групне здравствено васпитне активности на којима је било присутно око 30 лица.
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржана су 3 организациона састанка и 1 предавање за 49 посетилаца. Организована је 1 јавна манифестација на купалишту „Шtrand“ у Новом Саду у сарадњи са НВО „Превент“ на којој су посетиоци могли добити здравствене савете и бити упознати са мерама превенције злоупотреба доге. Посетиоци манифестације имали су могућност да измере вредности крвног притиска и да им се одреди индекс телесне масе. На манифестацији је дељен пригодан здравствено васпитни материјал, а опремљена је и ФБ страница Превентивног центра „Мрежа без дима“ са пригодним материјалом.

**Табела бр. 120 Реализација активности поводом обележавања 26. јуна –
Међународног дана против злоупотребе и незаконите
трговине дрогама "Хајде да без дрога развијемо наше
животе, заједницу и идентитет "**

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА					
	Институти/ Заводи за јавно здравље	Домови здравља	Општа болница	Школе	Остало	Укупно у округу
1. Организациони састанаци		5				5
2. Предавања		7				7
3. Учесници на предавањима		261				261
4. Наступи на ТВ						
5. Наступи на радију						
6. Писани прилози за медије						
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	1	1				2
8. Прилози на сајтовима на интернету	4	1				5
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		140				140
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица		2				2
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		30				30
12. Здравствено васпитне изложбе		2				2
13. Трибине, округли сто						
14. Конференције за новинаре						
15. Улични перформанси		1				1
16. Базари здравља						
17. Акције у тржним центрима						
18. Квиз такмичења						
19. Конкурси за најбоље уметничко. остварење (цртеж, песма, филм, представа...) овде навести које:						
20. Видео пројекције						
21. Билборди						
22. Спортско такмичење						
23. Концерти						
24. Тираж дистрибуираних постера и осталих промотивног и едукативног материјал и овде навести коме: Грађанима, ППС ДЗ НС...						
25. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима 1. Едукацијај едукатора ППС ДЗ НС на тему "Авет наркоманије", 2.....	присутно 49 патронажних сестара.					

.....						
26. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: просветне установе, локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, ...)	локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, НВО „удружење „Превент“					
27. Именовати најуспешнију организацију - партнера у обележавању уз образложење активности	НВО „удружење „Превент“ ЈМ купалиште „Штранд“					
28. Именовати најуспешнијег појединца у активностима у обележавању						
29. Напомена:						

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 10. СЕПТЕМБРА, „СВЕТСКОГ ДАНА ПРЕВЕНЦИЈЕ САМОУБИСТВА“

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања 10. септембра, Светског дана превенције самоубиства, спровео је следеће активности:

- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је информацијама о превенцији и стопи самоубиства као и комплексности овог феномена у свету и Војводини као и приручником (*WHO*) у вези менталног здравља и менталних поремећаја.
- Припремљено обавештење о обележавању 10. септембра, Светског дана превенције самоубиства са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад).
- У сарадњи са Центром „Срце“ одржана је улична атракција на Тргу слободе. У Градској библиотеци одржана трибина, која је дала прилику свим гостима да се заједно са учесницима осврну на досадашње кораке у смањењу стопе суицида у Србији. Читава трибина представљала је увертуру у почетак постављања темеља за нацрт националне стратегије за превенцију суицида. Трбини присуствовало 50 посетилаца. Гости трибине били су: проф. др Славица Ђукић Дејановић, др Горица Ђокић, доц. др Снежана Укропина, проф. др Александра Недић, др Миодраг Доршки, псих. Милка Басарић и Тања Бокун испред организације „Срце“.
- У оквиру КМЕ одржана је 9. септембра 2015. године едукација под називом Активности промоције здравља у примарној здравственој заштити у Институту за јавно здравље Војводине где је психолог Драгица Јовишевић презентовала тему „Ментално здравље“. Семинару су присуствовале 82 особе, и то 29 лекара и 53 медицинске сестре-техничара.

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај је доставило 7 установа:

- **Дом здравља Бачка Паланка:** Спроведено 45 индивидуалних здравствено васпитних активности у Метадонском центру. У амбуланти опште праксе и медицине рада анкетирано 45 посетилаца методом анкетног испитивања о самопроцени депресије. Постављене 3 здравствено васпитне изложбе и

подељено 220 лифлета „Сачувајмо своје ментално здравље“. Медијима достављено 5 писаних прилога (1 ТВ, 2 радио станице и 2 локалне новине).

- **Дом здравља Бечеј:** Одржан 1 организациони састанак. Индивидуалним здравствено- васпитним радом обухваћено 47 посетилаца.
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржана 4 организациона састанка. У склопу превентивног рада изабрани лекари попунили 198 клиничких путева за скрининг / рано откривање депресије. Остварено 11 медијских наступа (4 ТВ, 4 дневне новине и 3 радио).
- **Дом здравља Беочин:** Одржана 2 организациона састанка и 1 предавање коме је присуствовало 58 посетилаца. Спроведено 9 индивидуалних и 1 групна здравствено васпитна активност којом је обухваћено 15 особа. Партнери у манифестацији: Удружење грађана, Црвени крст, Организација младих, Општина Беочин.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Одржан 1 организациони састанак. Дистрибуирано 5 плаката „Заједно против депресије“. Остварен 1 наступ на локалној телевизији.
- **Дом здравља Тител:** Одржан 1 организациони састанак и 1 групна здравствено васпитна активност патронажне службе којој је присуствовало 21 посетилац. Организован 1 Базар здравља којем је присуствовало 60 посетилаца и исто толико подељено лифлета „Заједно против депресије“.
- **Дом здравља Жабалј:** Одржан 1 организациони састанак и 1 предавање за 27 посетилаца. Индивидуалним здравствено – васпитним радом обухваћено 7 посетилаца а групним здравствено – васпитним радом 5 посетилаца. Кроз предавање указано је на важност препознавања симптома код лица која имају склоност ка депресији и суициду, те благовремено реаговање и пријављивање надлежним институцијама, како би се спречио и предупредио сам чин суицида.

Табела бр. 121 Реализација активности поводом обележавања 10. септембра 2015. године, Светског дана превенције самоубиства на територији Јужнобачког округа

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА					
	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОД И ЗА ЈАВНО ЗДРАВ ЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	ШКОЛЕ	ОСТАЛО	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци	1	10				11
2. Предавања		2				2
3. Учесници на предавањима		85				85
4. Наступи на ТВ		12 ТВ Петровац Новосадска ТВ РТВ Војводина ТВ Б. Паланка				12
5. Наступи на радију	2 Радио НС Радио 021	5 Радио НС Радио 021 Радио Б. Паланка				7

6. Писани прилози за медије		6 Новине новосадске Дневник Данас 24 сата				6
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	1					1
8. Прилози на сајтовима на интернету	2					2
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		306				306
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица		2				2
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица	50	41				91
12. Здравствено васпитне изложбе	1	6 Дом здравља Б. Паланка Дом здравља Нови Сад				7
13. Трибине, округли сто	1					1
14. Конференције за новинаре						
15. Улични перформанси						
16. Базари здравља		1 Дом здравља Тител				1
17. Акције у тржним центрима						
18. Квиз такмичења						
19. Конкурси за најбоље уметничко. остварење (цртеж, песма, филм, представа...) овде навести које:						
20. Видео пројекције						
21. Билборди						
22. Спортско такмичење						
23. Концерти						
24. Тираж		5 плаката				225

дистрибуираних постера и осталих промотивног и едукативног материјал и овде навести коме: 1. Објетима у ДЗ 1. Учесницима предавања 2. Посетиоцима Базара здравља		220 агитки „Заједно против депресије“				
25. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима 1. Анкетни упитник о самопроцени о депресији..... 2.....		45				45
26. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: просветне установе, локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, ...)	2 Центар „Срце“ Библиотека Града Новог Сада	4 Удружење грађана Локална заједница Црвени крст Организација младих				6
27. Именовати најуспешнију организацију - партнера у обележавању уз образложење активности	1 Центар „Срце“		Волонтери Центра пружају несебично емотивну подршку особама у кризи или непосредној опасности да одузму себи живот, слушају их, не држе им моралне придике а по потреби упућују их на више инстанце. Услуге центра су бесплатне.			
28. Именовати најуспешнијег појединца у активностима у обележавању						
29. Напомена:						

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ НЕДЕЉЕ ПРОМОЦИЈЕ ДОЈЕЊА 2015. ГОДИНЕ

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру обележавања *Недеље промоције дојења 2015. године* спровео следеће активности:

- Одржана су 2 **организациона састанка са партнерима** у спровођењу кампање: Домом здравља „Нови Сад“, Клиником за гинекологију и акушерство Клиничког центра Војводине;
- Састављено је **обавештење** за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности за спровођење кампање и теоријским прилогом;
- Спроведен је **наградни конкурс за ликовне и литерарне радове** на тему „нека и маме које раде доје ”:
 - састављено је обавештење о кампањи и наградном конкурс и достављено свим основним школама (88) и предшколским установама (11) са територије Јужнобачког округа;
 - на конкурс је пристигло укупно је укупно 204 рада, и то 182 ликовна и 22 литерарни рад из 2 вртића и 9 основних школа. са територије Јужнобачког округа;
- **Конференција за медије са изложбом** одржана је 28. септембра 2015. године у КЦ Војводине на клиници за гинекологију и акушерство. На коференцији су говорили представници Клинике за гинекологију и акушерство КЦВ (проф др Анђелка Ристивојевић), Дома здравља „Нови Сад“ (др Весна Вулековић - педијатар, Кристина Недељковић, начелница Поливалентне патронажне службе) и ИЗЈЗВ (доц. др Оља Нићифоровић Шурковић, начелница ЦПЗ). Са конференције известила Новосадска ТВ,
- У оквиру **програма континуиране медицинске едукације** „Септембарски скуп координатора и учесника у промоцији здравља“ који је одржан 11. септембра 2015. године, представљена је тема „Здравствено-промотивна кампања Недеља промоције дојења 2015. године“. Едукацији је присуствовало 83 лекара и медицинских сестара из установа примарне здравствене заштите са територије Јужнобачког округа, Предшколске установе „Радосно детињство“ Нови Сад и Медицинске школе „7. април“ Нови Сад. Курс је акредитован одлуком Здравственог савета Србије.
- Одржана **радионица** на тему „Истине и заблуде везане за дојење“ у школи за труднице дома здравља „Нови Сад“ у објекту „Ј.Ј. Змај“ у Новом Саду уз учешће 27 трудница. Том приликом је подељено 27 брошура „Дојење здрав почетак“. Са радионице известили Радио Сигнал и Новосадска ТВ.

Медијска промоција кампање

- Опремљена је интернет страница Института поводом Националне недеље промоције дојења;
- Састављено је саопштење за све релевантне медијске куће Јужнобачког округа;
- Са заједничке конференције за медије и радионице известила *Новосадска ТВ*.
- Директно укључење у јутарњи програм РТВ (Прилог у трајању од 5 мин).
- Фоно изјава за Радио Сигнал.

Обележавање кампање у Јужнобачком округу

Извештаје о спроведеним активностима од укупно 12 установа примарне здравствене заштите у предвиђеном року доставило је 4 Дома здравља.

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачки Петровац**

У оквиру обележавања „Недеље промоције дојења“ одржано је предавање у просторијама Дома здравља на тему "Значај дојења и после истека породилског одсуства". Постављене су две здравствено-васпитне изложбе у чекаоницама Дома здравља са цртежима ученика основних школа. Обављени су индивидуални

разговори са породиљама, дата подршка за наставак дојења. Активности су спроведене у партнерству са основном школом и Црвеним крстом.

- **Дом здравља Бечеј**

У току Националне недеље дојења са слоганом "Нека и маме које раде доје" одржана су 2 предавања о значају дојења којима је присуствовало 60 трудница и породиља. Индивидуалним здравствено-васпитним радом у дому здравља и породици обухваћено је 89 породиља. Постављене су две здравствено-васпитне изложбе.

- **Дом здравља Нови Сад**

Национална недеља обележена је кроз активности поливалентне патронажне службе у посетама породиљама и новорођеној деци. На гинеколошко акушерској клиници у Новом Саду је одржана конференција поводом Националне недеље подршке дојењу. Дата је изјава за ТВ Новосадску. У објекту Универекспорта "Алба" је одржана јавна манифестација где су ученици медицинске школе "Доситеј Обрадовић" посетиоцима делили лифлет о корисности мајчиног млека у исхрани, давали савете о правилно избалансираној исхрани током дојења.

- **Дом здравља Тител**

У просторијама Дома здравља, патронажна служба је организовала групни здравствено васпитни рад. У групи је било 8 трудница. Тема је била "Дојење као важан елемент за здрав психофизички развој новорођенчета". Посебан осврт је био на технику дојења, негу дојки и важност психофизичког контакта.

Табела бр. 122 Реализација активности поводом обележавања Националне недеље дојења 2015. године „НЕКА И МАМЕ КОЈЕ РАДЕ ДОЈЕ”

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		2	5		7
Број медијских наступа	на радију	1	6		7
	у штампи		5		5
	На тв	1	11		12
	укупно	2			2
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		5	1		6
Остале активности (број) *					
Предавање - број		1	8		9
Предавање - број учесника		83	84		167
Индивидуални здравствено васпитни рад			205		205
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		1	3		4
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		27	68		95
Јавне манифестације (број)			1		1
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**			1		1

Процена броја учесника на јавној манифестацији					
Здравствено васпитне изложбе		1	6		7
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре		1	1		2
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Лифлет		308		308
	Приручник/ брошура	27	108		135
	Остало (навести врсте)				
	Локална заједница				
Број партнера укључених у активности	Предшколска установа		1		1
	Основна школа				
	Средња школа		1		1
	Црвени крст				
	НВО/Удружење грађана				
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)	4 КЦ Војводине К за гинекологију и акушерство ДЗ НС ОШ ЈБО и НС ПУ НС и ЈБО	1 ИЗЈЗВ		5
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Дом Здравља „Нови Сад“			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Служба за поливалентну патронажу			

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ СВЕТСКОГ ДАНА СРЦА

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру обележавања Светског дана срца спровео следеће активности:

- Свим установама примарне здравствене заштите са територије Јужнобачког округа достављено је обавештење са предлогом активности и дистрибуирано је 1000 комада лифлета „Превенција болести срца и крвних судова“.
- Опремљен је сајт Института са текстом о Светском дану срца, указано на циљеве обележавања овог значајног датума из календара здравља и дати предлози активности.
- Одржана 2 организациона састанка са партнерима у циљу организовања јавне манифестације.
- Организована јавна манифестација 29. септембра 2015. године од 11,00 до 13,00 часова у Заводу за здравствену заштиту студената Нови Сад у партнерству са Медицинском школом „7. април“ и „Доситеј Обрадовић“ из Новог Сада, Домом здравља „Нови Сад“ из Новог Сада. Манифестацију је посетило око 110 посетилаца. Јавна манифестација је подразумевала:
 - Мерење крвног притиска посетиоцима уз одређивање индекса телесне масе;
 - Индивидуални рад са посетиоцима – давање савета за очување здравља;
 - Поделу штампаног едукативног материјала (Агитка о правилној исхрани, физичкој активности око 70 комада);
 - Медијска промоција кампање:
 - са јавне манифестације известила Новосадска ТВ;
 - интернет страница Института опремљена је радним и едукативним материјалима.
- Организована јавна манифестација 29. септембра 2015. године од 9,00 до 11,00 часова у холу ИЗЈЗВ у партнерству са студентима Медицинског факултета одсека Здравствена нега са 4. године. Манифестацију је посетило око 100 посетилаца. Јавна манифестација је подразумевала:
 - Индивидуални рад са посетиоцима – давање савета за очување здравља;
 - Поделу штампаног едукативног материјала (50 примерака „Превенција болести срца и крвних судова“)
 - Посетиоци су имали могућност да преконтролишу свој крвни притисак, висину, тежину и да им студент МФ израчунају БМИ, а све оне који су под ризиком упуте код изабраног лекара.

Активности поводом СВЕТСКОГ ДАНА СРЦА у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима поводом обележавања Светског дана срца у предвиђеном року доставило је 6 домова здравља.

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бач:** У Дому здравља одржан је један организациони састанак са запосленима око реализације јавне манифестације. Јавна манифестација је одржана у Општини Бач на отвореном простору у центру места и на пригодном штанду. На манифестацији су се одређивали основни антропометријски параметри: телесна висина, телесна тежина и индекс телесне масе, мерен крвни притисак, одређивана гликемија, холестерол и триглицериди. Један од најуспешнијих партнера у организацији ове јавне манифестације је Црвени Крст из Бача.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** Јавна манифестација организована је 29.9.2015. у подне у Тржном центру "Мозаик". Замишљена је као базар здравља, али због кише

био је мањи одзив. Грађанима је мерен крвни притисак, телесна тежина, висина и гликемија у крви. СХМП је демонстрирала реанимацију деци из средње школе која су била подељена у 5 група, одржано је предавање са животној демонстрацијом и на луткама (модел са органима), показани и објашњени органи грудног коша, као и њихова функција. Као симбол здраве хране учесницима манифестације подељене су јабуке као и савети и флајери. Акција је медијски испраћена. Лекари су током манифестације давали изјаве медијима. У акцији је учествовало 10 здравствених радника, 10 активиста Црвеног крста, присутно је било око 100 грађана, око 30 ђака средње школе и 40 деце предшколског узраста.

- **Дом здравља Бачки Петровац:** Дана 27.09.2015. године одржан је 27. Петровачки маратон. Служба Дома здравља Бачки Петровац је учествовала у манифестацији под слоганом "Здрави избори за срце и за све и свуда". Манифестацију је пропратила телевизија Петровац. Радови на тему "Здрав избор за срце" су били изложени у чекаоници Дома здравља.
- **Дом здравља Бечеј:** Дом здравља Бечеј је поводом обележавања Светског дана срца организовао здравствено васпитну изложбу у чекаоници Дома здравља са темом "Превенција болести срца и крвних судова". Лекари Дома здравља обављали су индивидуално здравствено васпитни рад са оболелима од кардиоваскуларних болести.
- **Дом здравља Тител:** У Дому здравља Тител одржан је један организациони састанак са представницима ОШ у Тителу. У просторијама Дома здравља организован је групни здравствено васпитни рад са 25 учесника. У склопу активности мерен је крвни притисак и одређивана гликемија у крви. Активност су спровеле патроножне сестре.
- **Дом здравља Нови Сад:** 25.09.2015. у 13 часова је у ДЗ "Нови Сад", објекат "Лиман" отворена изложба "Свака цигарета смета" која је до 01.11.2015. год. са радовима младих уметника из целе Србије изложена и указује на фактор ризика за оболевање свих хроничних незаразних болести па и кардиоваскуларних. Радове младих уметника су организовали из канцеларије за контролу дувана са ИЗЈЗ Србије и тим Превентивног центра ДЗ "Нови Сад". Ученици медицинских школа "7 април" и "Доситеј Обрадовић" су свима који су долазили код лекара у Дом здравља "Нови Сад" делили лифлете "10 правила за здрав живот", "Постани непушач", качкете и зидне календаре као и брошуру "Превенција болести срца и крвних судова". Изјаву за ТВ Новосадска, ТВ Војводина, ТВК9, ТВ Делта је дао директор ДЗ "Нови Сад" др Веселин Бојат и шеф интернистичке службе ДЗ др Нада Ковачевић. Штампани дневни лист "Дневник" је објавио извештај са отварања изложбе и интервју директора дома здравља. Процена је да ће изложбу видети око 10.000 посетилаца.

Табела бр. 123 Реализација активности поводом обележавања Светски дан срца
29. септембар 2015.године - „Здрави избори за срце, за све и свуда“

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	2	13		15
Број медијских наступа	на ТВ-у	6		6
	на радију	5		5
	у штампи	5		5
	укупно		16	16
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)	4	1		5
Остале активности (број) * СМУ				
Предавање - број		3		3
Предавање - број учесника		70		70
Индивидуални здравствено васпитни рад		412		412
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		4		4
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		75		75
Јавне манифестације (број)	2	4		6
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**	2 Јавне манифест	3		4
Процена броја учесника на јавној манифестацији	210	1126		1236
Здравствено васпитне изложбе	1	16		16
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре	1	1		1
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер		24	24
	Лифлет	1120	820	1940
	Приручник/ брошура		125	125
	Остало (навести врсте)		25 качет календар	25
Број партнера укључених у	Локална заједница			
	Предшколска установа		1	1
	Основна школа		2	2
	Средња школа	2	4	6
	Црвени крст		2	2

активности	НВО/Удружење грађана		2		2
	Канцеларија за младе		1		2
	Остало (навести)	3 ДЗ НС ЗЗЗС Суденти Медицинског факултета	3 ИЗЈЗВ ИЗЈЗ Србије ТЦ „Мозаик“		6
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		ОШ ” Јан Чајак ” Црвени крст Бач Завод за здравствену заштиту студената			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 1. ОКТОБРА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА СТАРИХ

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања 1. октобра, Међународног дана старих, спровео је следеће активности:

- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је информацијама о значају, улози у друштву и унапређењу здравља старих особа у свету и код нас;
- Припремљено је обавештење о обележавању 1. октобра, Међународног дана старих са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад).
- Учешће на манифестацији: Градска организација Црвеног крста Новог Сада по двадесет девети пут организовала је акцију „Сунчана јесен живота“. Деца из ПУ „Радосно детињство“ и ученици из 35 основних школа учествовали су на конкурс ликовних и литерарних радова на тему „Моји бака и дека“. На конкурс је пристигло 30 литерарна и 158 ликовна рада из новосадских основних школа и 352 рада из 34 објекта ПУ „Радосно детињство“. Црвени крст је организовао свечани пријем за најстарије активисте. Пријему је присуствовало 50 посетилаца. Том приликом подељене су награде за најуспешније радове и награђени су најстарији грађани Новог Сада као и брачни парови који имају највише година проведених у браку. Свечану манифестацију уприличила су деца својом песмом и игром.

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај су доставиле 4 установе:

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржан је 1 организациони састанак. Спроведено је 120 индивидуално здравствено васпитних активности. О свему овоме је обавештен и Геронтолошки центар у Бачкој Паланци који је такође обележио овај дан са својим корисницима. Подељен је здравствено-васпитни материјал: 50 лифлета «Исхрана старијих особа», «Физичка активност», „Заштита менталног здравља“ и «Превенција можданог удара». Одржано је и такмичење у бојању у кругу центра у коме су учествовали и здравствени радници. Медијима је достављено 6 писаних прилога (1 ТВ, 3 радио станице и 2 локалне новине). Партнери: Геронтолошки центар Бачка Паланка.

- **Дом здравља Тител:** Одржан је 1 организациони састанак и 1 групни здравствено-васпитни рад са 12 посетилаца. У Дому пензионера патронажна сестра је организовала групни здравствено васпитни рад на тему "Правилна исхрана и физичка активност у складу са старосном доби".
- **Дом здравља Бечеј:** Сprovedено је 45 индивидуално здравствено-васпитних активности и 4 здравствено-васпитне изложбе.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Поводом обележавања међународног дана старих особа у Клубу пензионера је одржана акција у којој је присутнима мерен ниво шећера у крви и крвни притисак. Том приликом су подељени и лифлети.

Табела бр. 124 Реализација активности поводом обележавања 1.октобра - Међународног дана старијих особа 2015

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак			2		2
Број медијских наступа	на ТВ-у		1		1
	на радију		3		3
	у штампи		2		2
	укупно		6		6
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		6			6
Остале активности (број) *					
Предавање - број					
Предавање - број учесника					
Индивидуални здравствено васпитни рад			165		165
Групни здравствено васпитни рад (радионице)			7		7
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица			180		180
Јавне манифестације (број)			1		1
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**		1 Организац ија Црвеног крста	1 Акција у клубу пензионера		2
Процена броја учесника на јавној манифестацији		50	40		90
Здравствено васпитне изложбе		1	6		7
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер		8		8
	Лифлет		237		237
	Приручник/ брошура		12		12
	Остало (навести врсте)				

Број партнера укључених у активности	Локална заједница				
	Предшколска установа				
	Основна школа				
	Средња школа				
	Црвени крст	1			1
	НВО/Удружење грађана		1		1
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)	1 Клуб пензионера			1
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Црвени крст Новог Сада - Градска организација која током читаве године као хуманитарна организација, кроз разне програме и активности води бригу о старима.			

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 10. ОКТОБРА, СВЕТСКОГ ДАНА МЕНТАЛНОГ ЗДРАВЉА

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања 10. октобра, Светског дана менталног здравља, спровео је следеће активности:

- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је информацијама о превенцији и значају унапређења менталног здравља у свету и код нас;
- Припремљено је обавештење о обележавању 10. октобра, Светског дана менталног здравља са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад).
- У оквиру КМЕ одржана је 9. септембра 2015. године едукација под називом Активности промоције здравља у примарној здравственој заштити у Институту за јавно здравље Војводине где је психолог Драгица Јовишевић презентовала тему „Ментално здравље“. Семинару су присуствовале 82 особе, и то 29 лекара и 53 медицинске сестре-техничара.

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај су доставило 5 установа:
Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржан 1 организациони састанак. Спроведено 75 индивидуалних здравствено васпитних облика рада од стране психијатра и изабраних лекара. Том приликом подељено је 150 лифлета „Сачувајмо ментално здравље“. Постављене 2 здравствено васпитне изложбе, у холу дома здравља и амбуланти. Остварено 6 писаних прилога за локалне новине.

- **Дом здравља Бечеј:** Спроведено 125 индивидуално здравствено-васпитних активности и постављене 2 здравствено-васпитне изложбе.
- **Дом здравља Беочин:** Одржана 2 организациона састанка и 1 предавање коме је присуствовало 85 посетилаца. Спроведено 48 индивидуалних и 2 групно здравствено васпитне активности којима је обухваћено 32 особе. Партнери у манифестацији: Удружење грађана, Канцеларија за младе, Црвени крст, Општина Беочин. Остварен 1 радио наступ.
- **Дом здравља Жабаљ:** Одржана 2 организациона састанка и 2 предавања којима је присуствовало 46 посетилаца. Предавања су одржана у Удружењу пензионера општине Жабаљ. Спроведено 7 индивидуалних здравствено васпитних облика рада на терену од стране патронажне службе. Посете су биле у породицама у којима живе чланови са менталним поремећајима. Подељено 30 лифлета „Сачувајмо ментално здравље“. Партнери у манифестацији: Удружење грађана, локална заједница, основна школа, Општина Жабаљ. Остварен 1 наступ на локалном радију.
- **Дом здравља Тител:** Одржан 1 организациони састанак и 2 предавања којима је присуствовало 46 посетилаца. Спроведен 1 групни здравствено васпитни рад којим је обухваћено 10 особа. Постављена 1 здравствено васпитна изложба и подељено 10 лифлета „Сачувајмо ментално здравље“.

Табела бр. 125 Реализација активности поводом обележавања 10.октобра - Светског дана менталног здравља 2015

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	1	6		7
Број медијских наступа	на ТВ-у			
	на радију		2	2
	у штампи		6	6
	укупно			
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)	2	4		6
Остале активности (број) *				
Предавање - број	1	3		4
Предавање - број учесника	82	131		213
Индивидуални здравствено васпитни рад		255		255
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		3		3
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		42		42
Јавне манифестације (број)				
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**				
Процена броја учесника на јавној				

манifestацији					
Здравствено васпитне изложбе		1	5		6
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер			1	
	Лифлет			190 „Сачувај мо менталн о здравље “	190
	Приручник/ брошура				
	Остало (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности	Локална заједница		2 Општина Беочин Општина Жабалъ		2
	Предшколска установа				
	Основна школа		1 Основна школа Жабалъ		1
	Средња школа				
	Црвени крст		1 Црвени крст Беочин		1
	НВО/Удружење грађана		2 Удружење грађана Беочин Удружење грађана Жабалъ		2
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)	1 Удружење грађана „Алтруист“ Жабалъ			1
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНИМ АКТИВНОСТИМ У ОКВИРУ КАМПАЊЕ „ЗАШТИТИМО СЕ ОД ГРИПА”

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру кампање под слоганом „Заштитимо се од грипа” спровео је следеће активности:

- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је информацијама о **превенцији и значају вакцинације против грипа као најбоље превентивне мере, и то посебно код особа које су у повећаном ризику за добијање тешких облика болести;**
- Припремљено је обавештење о кампањи са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
- У оквиру КМЕ одржана је едукација 27. октобра 2015. године у Српском лекарском друштву под називом Заштитимо се од грипа. Асс. др Миољуб Ристић испред Центра за контролу и превенцију болести одржао је предавање којем је присуствовало 50 особа и то лекари различитих специјалности.
- Свим здравственим установама ЈБО послато саопштење у вези препорука за категорије становништва које треба да се вакцинишу, као и особе које су у повећаном ризику.

Обележавање кампања у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај доставило 5 установа:

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржано 6 организационих састанака. Спроведено 500 индивидуалних здравствено васпитних облика рада у Служби опште медицине и 10 предавања којима су присуствовали ђаци шестих разреда основних школа (250). Спроведено 5 радионица којима је обухваћено 60 посетилаца. Том приликом подељено је 50 лифлета „Стоп епидемији грипа“. Постављено 10 здравствено васпитних изложби у холу дома здравља и амбуланти са плакатима „Заврнимо рукав“. Остварено 8 писаних прилога за локалне новине.
- **Дом здравља Бач:** Одржана 2 предавања за ученике од петог до осмог разреда основне школе на тему „Заштитимо се од грипа“ од стране Службе патронаже и Службе за здравствену заштиту деце. Предавањима присуствовало 60 ученика Подељено 60 брошура „Стоп пандемији“ и „Правилно прање руку“. Дистрибуирана 4 палаката „Када кијате или кашљете“ и „Волим да се не разболим“.
- **Дом здравља Бечеј:** Одржан 1 организациони састанак и 18 радионицама којима је присуствовало 252 посетилаца. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено 744 особа. Постављене 2 здравствено васпитне изложбе. Дистрибуирано 2 постера „Заврнимо рукав“.
- **Дом здравља Жабаљ:** Одржан 1 организациони састанак. Индивидуалним здравствено васпитним радом је обухваћено 50 особа у домаћинствима. Обухваћене су биле све угрожене категорије становништва (мала деца, труднице, хронични болесници) и том приликом подељено 50 лифлета „Стоп епидемији грипа“. Остварена 2 наступа на локалном радију о значају вакцинације против грипа.
- **Дом здравља Тител:** Одржан 1 организациони састанак. Спроведен 1 групни здравствено васпитни рад којим је обухваћено 25 особа од стране Службе патронаже Дома здравља.

Табела бр. 126 Реализација активности поводом обележавања 28. октобар – кампања „Заштитимо се од грипа“

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		1	8		9
Број медијских наступа	на ТВ-у	1 Канал 9			
	на радију		2		2
	у штампи				
	укупно				
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		6			6
Остале активности (број) *					
Предавање - број			12		12
Предавање - број учесника		1	360		361
Индивидуални здравствено васпитни рад			1294		1294
Групни здравствено васпитни рад (радионице)			13		13
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица			312		312
Јавне манифестације (број)					
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**					
Процена броја учесника на јавној манифестацији					
Здравствено васпитне изложбе		1	12		13
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер		16 „Заштитимо се од грипа“ „Када кијате или кашљете“ „Волим да се не разболим“		16
	Лифлет		160 „Стоп епидемији“ „Стоп пандемији“		160

			и“ „Правилн о прање руку“			
	Приручник/ брошура					
	Остало (навести врсте)					
Број партнера укључених у активности	Локална заједница					
	Предшколс ка установа		1		1	
	Основна школа		2		2	
	Средња школа					
	Црвени крст					
	НВО/Удруж ење грађана					
	Канцелариј а за младе					
	Остало (навести)					
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности						
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности						

ИЗВЕШТАЈ О НАЦИОНАЛНОЈ КАМПАЊИ „ОКТОБАР, МЕСЕЦ ПРАВИЛНЕ ИСХРАНЕ“ И 16. ОКТОБАР, СВЕТСКИ ДАН ХРАНЕ 2015. ГОДИНЕ

Институт за јавно здравље Војводине је кампању ОКТОБАР, МЕСЕЦ ПРАВИЛНЕ ИСХРАНЕ и 16. октобар, СВЕТСКИ ДАН ХРАНЕ 2015. године усмерио на едукацију становништва о правилној исхрани, као једном од најзначајнијих фактора у превенцији хроничних незаразних болести. Циљ активности у оквиру кампање је био информисање најшире популације, а посебно деце и младих, као и стицање знања, формирање исправних ставова и понашања појединаца у вези са здрављем и правилним навикама у исхрани.

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру кампање спровео следеће активности:

- Одржани су организациони састанци Центра за промоцију здравља и Центра за хигијену и хуману екологију Института за јавно здравље Војводине са

партнерима у спровођењу кампање: ПУ „Радосно детињство“ и Градска управа за здравство Града Новог Сада;

- Израђен је акциони план, припремљен радни и едукативни материјал као и *Power Point* презентације за едукативне семинаре;
- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине је опремљена информацијама о значају правилне исхране и едукативним материјалом за децу;
- Саопштење за медије је припремљено и дистрибуирано свим електронским и штампаним медијима.
- Свим домовима здравља Јужнобачког округа и Заводу за здравствену заштиту студената Нови Сад достављено је обавештење о Светском дану хране и кампањи „Октобар, месец правилне исхране“ уз предлог активности за његово обележавање;
- Свим предшколским установама и основним школама Јужнобачког округа послато је обавештење о кампањи „Октобар, месец правилне исхране“;
- Стручњаци Центра за промоцију здравља и Центра за хигијену и хуману екологију Института за јавно здравље Војводине под покровитељством Градске управе за здравство Града Новог Сада израдили су здравствено-васпитна средства агитка (7000 примерака) и плакат (1000 примерака) „Масти у исхрани“. Здравствено-васпитна средства намењена су становништву свих старосних доби, од деце предшколског узраста до старих;
- Прослеђен је конкурс за литерарне и ликовне радове на тему „Правилна исхрана – од њиве до трпезе“ у 11 предшколских установа и 19 приватних вртића и 88 основних школа са територије Јужнобачког округа. На конкурс је пристигло укупно 573 рада (528 ликовних и 45 литерарних), од тога 331 ликовни рад деце предшколских установа (8 ПУ и 23 вртића) и 45 литерарних и 197 ликовних радова из 35 основних школа са територије Јужнобачког округа. Комисију за одабир радова чинили су стручњаци Института, ликовни педагог Ева Феде из Центра за ликовно образовање деце и омладине Војводине и ликовни педагог Јелена Тишма из ПУ „Радосно детињство“. Награђени радови су послати на републичко такмичење у Институт за јавно здравље Србије „Др. Милан Јовановић Батут“;
- Организована је свечана приредба са изложбом најуспешнијих ликовних радова 26. октобра 2015. године у Свечаној сали Градске куће у Новом Саду. Програм приредбе је подразумевао наступ деце из ПУ „Радосно детињство“ из Новог Сада, изложбу радова и доделу награда ауторима најуспешнијих радова. Учеснике је поздравио и награде доделио проф. др Золтан Хорват, члан Градског већа задужен за здравство. Додељено је 5 групних награда – деца предшколског узраста и 6 појединачних награда – деца основношколског узраста за категорију ликовних радова и 3 награде у категорији литерарних радова. Манифестацији присуствовало 85 посетилаца. Са догађаја су известили: РТВ Панонија, ТВ Канал 9, РТВ Војводина, Новосадска ТВ и дневни лист Дневник;
- Одржана су два семинара (15. и 29. октобра 2015. године): 1 програм континуиране медицинске едукације за лекаре и медицинске сестре/техничаре и 1 едукативни семинар за васпитаче ПУ „Радосно детињство“ и учитеље основних школа у Новом Саду под називом „Добре и лоше масти у исхрани: Здравствени користи и ризици“ са следећим темама: 1) Октобар месец правилне исхране и 16. октобар светски дан хране – асист. др Душан Чанковић; 2) Масти у исхрани, подела, улоге, метаболизам - доц. др Милка Поповић; 3) Извори масти у исхрани и Значај уноса масти за правилан раст и развој деце - доц. др Јелена Бјелановић; 4) Масти и хроничне незаразне болести – асист. др Радмила Велички; 5) Масти: митови и заблуде – мр сци. мед. Драгана Балаћ. Семинарима је присуствовало укупно 139 учесника;

- Организоване су 2 јавне манифестације у виду демонстрације припреме оброка по принципима правилне исхране:
 - 21. октобра 2015. године у ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад у периоду од 09.00 до 10.30 часова, учествовало 31 дете. Манифестацији су присуствовали проф. др Золтан Хорват, члан Градског већа задужен за здравство и прим. др Мила Уверић-Радовић, начелница Градске управе за здравство. Са догађаја су известили ТВ Новосадска, Радио Нови Сад и дневне новине Дневник;
 - 03. новембра 2015. године у ОШ „Јован Дучић“ Петроварадин, у периоду од 10.00 до 11.30 часова, учествовало 30 ученика.
Демонстрација припреме оброка по принципима правилне исхране организована је у партнерству са Универзитетом у Новом Саду, Природно-математичким факултетом (Департман за географију, туризам и хотелијерство: Студијски програми за стицање звања менаџер у гастрономији), а подразумевала је следеће активности: 1. Деца су учествовала у креативној радионици о правилној исхрани; 2. студенти – гастрономи ПМФ-а припремили су оброке по принципима правилне исхране а предшколска и школска деца су могла активно да учествују у припреми и конзумирању оброка (фотодокументација у прилогу).

Кампања „Октобар месец правилне исхране и 16. октобар, Светски дан хране“ 2015. године у Јужнобачком округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 7 домова здравља.

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Беочин:** Одржано је 5 организационих састанака са представницима месних заједница, 2 предавања и 2 здравствено-васпитне изложбе у холу дома здравља. У предшколској установи у Беочину одржана је радионица под називом "Волим здраво, браво, браво".
- **Дом здравља Бачка Паланка:** У диспанзеру за школску децу одржано је 10 предавања и рад у малој групи (4 радионице) са темом о правилној исхрани и гајзности код деце. Свака посета саветовалишту, као и рад патроножне службе на терену подразумева и саветовање о правилној исхрани током октобра месеца. У 5 основних школа су одржана кратка предавања о исхрани и гојзности за ученике шестих разреда, а учествовало је око 200 ученика, 20 просветних и 10 здравствених радника. Спроведено је око 800 индивидуалних здравствено васпитних активности, подељен здравствено-васпитни и промотивни материјала и урађено 30 контролних тестова на гликемију у оквиру Службе опште и интерне медицине. У месној заједници "Дунав" у Бачкој Паланци одржано је предавање о правилној исхрани и здравим стилима живота. Дому за стара лица прослеђен је допис о обележавању Октобра месеца правилне исхране, а вртићима брошура "Моја бојанка о правилној исхрани".
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Поводом светског дана хране одржано је предавање у гимназији о значају правилне исхране, присуствовало је 28 ученика. У вртићу је одржано предавање и организована радионица о правилној исхрани. Деца су цртала радове на тему "Шта је здраво, а шта не" и од радова је направљена изложба.
- **Дом здравља Бечеј:** Поводом обележавања Светског дана хране у основној школи "Север Ђуркић" организован је базар здравља где су лекар и 2 медицинске сестре причали о правилној исхрани. Присуствовало је око 250 деце из вртића, основних и средњих школа.

- **Дом здравља Тител:** Одржан је један организациони састанак са представницима ОШ у Тителу. Патронажна сестра је на терену спровела индивидуално здравствено васпитни рад на тему гојазности и значају правилне исхране.
- **Дом здравља Жабаљ:** Одржана су 3 организациона састанка и 6 предавања о значају правилне исхране. Индивидуално здравствено васпитни рад је спроведен кроз активности патронажне сестре на терену. Предавања о правилној исхрани одржана су у основној школи ученицима од првог до четвртог разреда. Опремљена интернет страница ДЗ Жабаљ.
- **Дом здравља Нови Сад:** Саветовалиште за младе у сарадњи са Саветовалиштем за дијабетес ДЗ «Нови Сад» и Удружењем родитеља деце оболеле од дијабетеса "Плаво срце 021" обележило је Светски дан хране под слоганом "Значај правилне исхране" одржавањем јавне манифестације у ОШ "Свети Сава" у Руменци. Активностима су били обухваћени сви ученици од првог до осмог разреда који су били изузетно активни и заинтересовани за ову тему. Учествовало је 548 ученика. Спроведене су следеће здравствено-васпитне активности:
 - организована је мини пијаца са сезонским воћем и поврћем;
 - јавни час посвећен правилној исхрани, где су ученици четвртог разреда презентовали значај и принципе правилне исхране ученицама I и II разреда;
 - индивидуално саветовање ученицима VII и VIII разреда;
 - антропометријска мерења ученика и запослених (ТА, ТМ, ТВ, ОС, БМИ);
 - организована је здравствено васпитна изложба у холу школе.

Чланови тима Саветовалишта за младе делили су здравствено-васпитни материјал са садржајем који се односио на здраве стилове живота, флаширану воду и јабуке. Превентивни центар ДЗ "Нови Сад" организовао је јавну манифестацију у Универекспортовом објекту "Алба" (који је донирао јабуке за потребе јавне манифестације) где су посетиоцима контролисани вредност шећера у крви и висина крвног притиска и подељен здравствено-васпитни материјал: "10 правила за здравији и дужи живот", "Здрав јеловник", "Исхрана код повишеног крвног притиска", "Исхрана код повишених триглицерида и холестерола". Активности у кампањи медијски су пропратили Новосадска ТВ и ТВ К9. Информацијама о правилној исхрани опремљени су сајт ДЗ "Нови Сад", фб страница Превентивног центра и Саветовалишта за младе.

Табела бр. 127 Реализација активности поводом обележавања кампање Октобар месец правилне исхране и 16. октобар, Светски дан хране“ 2015. године у Јужнобачком округу

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	5	42		47
Број медијских наступа	на ТВ-у	5	6	11
	на радију	1	3	4
	у штампи	2	8	10
	укупно	8	17	25
Сајт (број информација/прилога објављених на	10	15		25

сајту)				
Остале активности (број) * СМУ				
Предавање - број	3	35		38
Предавање - број учесника	139	2139		2278
Индивидуални здравствено васпитни рад	66	9493		9559
Групни здравствено васпитни рад (радионице)	2	81		83
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица	61	993		1054
Јавне манифестације (број)	3	3		6
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...) **	свечана приредба демонстрација припреме оброка	Базар здравља Улични перформанси		
Процена броја учесника на јавној манифестацији	146	1250		1396
Здравствено васпитне изложбе	1	36		37
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре				
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер	1000	41	1041
	Лифлет	7000	3040	10040
	Приручник/ брошура		174	174
	Остало (навести врсте)			
Број партнера укључених у активности	Локална заједница	1	2	3
	Предшколска установа	12	5	17
	Основна школа	36	20	56
	Средња школа	1	9	10
	Црвени крст		1	1
	НВО/Удружење грађана		5	5
	Канцеларија за младе		1	1
	Остало (навести)	ПМФ-гастрономи	Дом за старе	2
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	ОШ "Свети Сава" Руменка ОШ "Доситеј Обрадовић" Нови Сад Компанија "Универекспорт" Нови Сад Гимназија "Смарт"			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности				

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 14. НОВЕМБРА, СВЕТСКОГ ДАНА БОРБЕ ПРОТИВ ШЕЋЕРНЕ БОЛЕСТИ 2015. ГОДИНЕ

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру обележавања 14. Новембра, светског дана борбе против шећерне болести 2015. Године спровео следеће активности:

- Одржана су 2 **организациона састанака са партнерима** у спровођењу кампање: Домом здравља „Нови Сад“ и студентима Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду.

- Састављено је **обавештење** за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности за спровођење кампање и теоријским прилогом;
- У оквиру **кампање организована је јавна манифестација** 13. новембра 2015. године у холу ИЗЈЗВ од 9,00 до 11,00 часова. Током јавне манифестације студенти Медицинског факултета у Новом Саду мерили су ШУК, ТА и ТВ и израчунавали ИТМ. Запослени у Центру за промоцију здравља ИЗЈЗВ са посетиоцима јавне манифестације разговарали су о превенцији шећерне болести и указивали на факторе ризика. Особе са факторима ризика добиле су савет о правилној исхрани и физичкој активности као и обавештење о Саветовалишту за исхрану при Одељењу за исхрану, Центра за хигијену и хуману екологију ИЗЈЗВ . Процењује се да је манифестацију посетило око 90 посетилаца
- У холу ИЗЈВ постављена је једна здравствено васпитна изложба.

Медијска промоција кампање

- Опремљена је интернет страница Института поводом 14. Новембар, светског дана борбе против шећерне болести.

Обележавање кампање у Јужнобачком округу

Извештаје о спроведеним активностима од укупно 12 установа примарне здравствене заштите у предвиђеном року доставио је Дома здравља Нови Сад.

Дом здравља Нови Сад

Дом здравља „Нови Сад“ са својим службама спровео је здравствено васпитне активности путем:

- 3 Јавне манифестације у ТЦ „Меркатор“ и Универекспортном објекту „Алба“ где су заједно са ученицима Медицинске школе „Доситеј Обрадовић“, контролисали јвредност шећера из капи крви, вредност крвног притиска, мерили телесну масу и одређивали БМИ. Давани су савети у вези са правилном исхраном и факторима ризика за настанак хроничних незаразних болести (неправилна исхрана, гојазност, повишен ниво шећера и масноћа у крви, физичка неактивност, пушење).
- Саветовалиште за младе је реализовало јавни час посвећен здравој исхрани у ОШ „Бранко Радичевић“ и здравствено васпитну изложбу коју су заједно са НВО „Плаво срце 021“- удружење родитеља деце оболеле од дијабетеса организовали у просторијама школе.
- Начелница службе опште медицине је за запослене у ДЗ „Нови Сад“ одржала предавање „ Скрининг/рано откривање дијабетес мелитуса типа 2 у ДЗ „Нови Сад“
- Патронажне сестре су у сарадњи са Удружењем пензионера „Дудара“ у Сремским Карловцима организовале контролу вредности шећера у крви, мериле крвни притисак и давале здравствено васпитне савете о здравој и правилно балансираној исхрани.
- Активности су медијски пропраћене: ТВ Новосадска, ТВ К9, ТВ Делта, ТВ Војводина, штампани медији: „Дневник“ и „021“, Сајт ДЗ „Нови Сад“ и фејсбук страница „Мрежа без дима“ су поставиле обавештење о спроведеним активностима.

Табела бр. 128 14. новемабр - Светски дан борбе против шећерне болести”

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	2	6		8
Број медијских наступа	на ТВ-у	4		4
	на радију			
	у штампи	2		2
	укупно	8		8
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)	1	1		2
Остале активности (број) *		2		2
Предавање - број		1		1
Предавање - број учесника		52		52
Индивидуални здравствено васпитни рад		1000		1000
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		1		1
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		32		32
Јавне манифестације (број)	1	3		4
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**	Хол ИЗЈЗВ	ТЦ „Меркатор“ Универекспор рт „Алба“ ОШ „Бранко Радичевић“		Хол ИЗЈЗВ ТЦ „Меркатор“ Универекспорт „Алба“ ОШ „Бранко Радичевић“
Процена броја учесника на јавној манифестацији	90	1000		1090
Здравствено васпитне изложбе	1	1		2
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре				
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер			
	Лифлет	150	1000	1150
	Приручник/ брошура	30		30
	Остало (навести врсте)		„Здрав јеловник за 7 дана“ „Исхрана код особа оболелих од дијабетеса“	„Здрав јеловник за 7 дана“ „Исхрана код особа оболелих од дијабетеса“

Број партнера укључених у активности	Локална заједница				
	Предшколска установа				
	Основна школа		ОШ“Бранко Радичевић“		1
	Средња школа		Мед.школа „Доситеј Обрадовић“		1
	Црвени крст				
	НВО/Удружење грађана		„Плаво срце 021“		1
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)	Студенти Медиц. фак. Унив. НС	Пензионерско удружење „Дудара“ Ср.Карловци		2
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Пензионерско удружење „Дудара“ Ср.Карловци, НВО „Плаво срце 021“ Мед.школа „Доситеј Обрадовић“. ОШ“Бранко Радичевић“, ТЦ „Меркатор“, Универекспорт „Алба“			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		НВО „Плаво срце 021“			

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕДЛОГ МЕРА У ВЕЗИ СА ПРОМОЦИЈОМ ЗДРАВЉА, ЗДРАВСТВЕНИМ ВАСПИТАЊЕМ И ЗДРАВСТВЕНИМ ИНФОРМИСАЊЕМ СТАНОВНИШТВА

- ❖ Здравствене установе примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа и Институт за јавно здравље Војводине су 2014. године спровели **24 здравствено-промотивне кампање**. Припремљено је и дистрибуирано **33 врсте штампаних и електронских здравствено-васпитних и здравствено-промотивних средстава у укупном тиражу од 205.147 примерка**. У организацији Института за јавно здравље Војводине спроведено је **49 едукација за едукаторе из здравственог и нездравственог сектора**. У оквиру програмског здравствено-васпитног рада установе примарне здравствене заштите реализовале су индивидуалне и групне методе рада, изложбе и едукативне семинаре у углавном одговарајућем обиму.
- ❖ Институт за јавно здравље Војводине током 2014. године континуирано је обавештавао јавност о својим активностима у оквиру редовних и посебних конференција за медије. Реализовано је **300 медијских садржаја** и то у виду: извештаја, интервјуа и саопштења у штампаним медијима, гостовања, фоно укључења и прилога у радијским емисијама, гостовања и прилога у телевизијским емисијама и опремања интернет страница актуелним информацијама. Институт за јавно здравље Војводине, између осталог, на интернет презентацији чини доступним електронске облике здравствено-васпитних средстава, водиче за креативне радионице, презентације за спровођење едукација, као и стручно и популационо адаптиране преводе најактуелнијих информација о датумима из Календара јавног здравља, према упутству међународних организација и стручних удружења.
- ❖ Потребно је даље унапређење активности здравственог васпитања, континуирана сарадња здравственог и нездравственог сектора у планирању и реализацији активности промоције здравља, промоција здравља усмерена на осетљиве популационе групе и здравствене проблеме који највише доприносе оптерећењу болестима становништва Јужнобачког округа, путем обезбеђења здравствено-васпитних средстава, едукације едукатора и циљних популационих група, подстицања партнерства унутар здравственог система и са здравствено-одговорним представницима различитих друштвених делатности (а нарочито образовним установама) и јачањем кадровских потенцијала у погледу образовања (специјализације, субспецијализације и континуирана едукација) и броја здравствених радника који су ангажовани у промоцији здравља. Такође је потребно даље унапређење евалуације програмских здравствено-васпитних садржаја и посебних програма и пројеката у области промоције здравља.